

B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat.

Kun kapinan johdosta kaupungin tilintarkastajain vaalia ei ollut voitu toimittaa tammikuun 2 päivänä 1918 annetussa laissa määrättyinä aikana maaliskuun 20 päivänä ja uusia lainmääräyksiä asiasta oli odotettavana sekä kun tilinpäätös kapinan ja sen kaupungin tileihin ja rahatalouteen aikaansaaman sekaannuksen johdosta ei ollut ajoissa valmistunut, päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto siirtää kysymyksen tilinpäätöksen hyväksymisestä sekä vastuunvapauden myöntämisestä rahatoimikamarille ja kaupungin muille hallinnollisille viranomaisille ja lautakunnille seuraavaan syksyyn.

1917 vuoden tilinpäätöksen hyväksymistä koskevan kysymyksen toistaiseksi siirtäminen.

Rahatoimikamarin kirjelmässä lokakuun 7 päivästä valtuustolle lähetetty, rahatoimikonttorin laatima kertomus kaupungin lahjoitusrahastojen 1917 vuoden tileistä ja tilinpäätöksestä esiteltiin ²⁾ kaupunginvaltuuston tiedoksi.

Kaupungin lahjoitusrahastojen hoitokertomus vuodelta 1917.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunta lähetti kaupunginvaltuustolle kertomuksen näiden laitosten toiminnasta vuonna 1917 sekä tilintarkastajain lausunnon laitosten samanvuotisten tilien tarkastuksesta, ja myönsi ³⁾ valtuusto johtokunnalle vastuunvapauden mainitulta tilivuodelta.

Vastuunvapaus Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnalle.

Kirjelmässä tammikuun 26 päivästä maistraatti ilmoitti ⁴⁾ senaatin saman kuukauden 10 päivänä vahvistaneen kaupunginvaltuuston päätöksen ⁵⁾ osoittaa vesijohtolaitoksen laajentamiseksi 1915 vuoden velkakirjalainasta 2,545,541 markkaa ja 1917 vuoden obligatiolainasta 154,549 markkaa.

Vahvistettu päätös lainavarojen osoittamisesta vesijohtolaitoksen laajentamiseksi.

Kun marraskuun 27 päivänä 1917 annettu ja tammikuun 1 päivänä 1918 voimaan tullut kaupunkien kunnallislaki ei edellyttänyt lisätyn kaupunginvaltuuston päätöstä mitä tuli lainan ottamiseen kahta vuotta pitemmälle takaisinmaksuajalle, hyväksyi ⁶⁾ kaupunginvaltuusto 1918 vuoden budjetin järjestelyssä tehdyt ehdolliset päätökset lainavarain osoittamisesta alempana mainittuihin taroituksiin, jotka päätökset oli siirretty ⁷⁾ 1917 vuoden päätyttyä toimivain kaupunginvaltuutettujen lopullisesti ratkaistaviksi:

Lopullinen päätös lainavarojen osoittamisesta erinäisiin taroituksiin.

Vesijohdon laajennus	Smk	682,500: —
Vikin kapteeninvirkatalon vuokraoikeud. lunastus ..	„	220,000: —
XX kaupunginosan tasoitus- ja laiturityöt	„	2,950,000: —
Mechelin- ja Caloniuskadun vesijohtotyöt	„	64,450: —
Erinäisten Meilansin katuosain vesijohtotyöt....	„	617,050: —

¹⁾ Kvston pöytäk. 11. 6. 4 §. — ²⁾ S:n 29. 10. 5 §. — ³⁾ S:n 11. 6. 23 §. — ⁴⁾ S:n 7. 5. 5 §. — ⁵⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 62. — ⁶⁾ Kvston pöytäk. 8. 1. 2 §. — ⁷⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 178.

Kaikki nämä määrärahat osoitettiin 1917 vuoden obligatiolainasta.

Uuden obligatiolainan ottaminen.

Kirjelmässä ¹⁾ heinäkuun 16 päivästä rahatoimikamari mainitsi, että olevissa oloissa tuskin ehdittäneen kuluvana vuonna toimittaa kunnan verovelvollisten jäsenten verotusta, mutta toiselta puolen oli kaupungilla suoritettavana tuntuja menoja, m. m. meren partaalla sijaitsevien alueiden oston ja moniaista rakennusyrityksistä, jotka menot olisi maksettava lainavaroista. Kamari sentähden esitti, että kaupunginvaltuusto päättäisi asettaa toimikunnan hankkimaan vähintään 60 miljoonan markan suuruisen kotimaisen obligatiolainan hankintatarjouksia. Kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ lähettää asian valmisteltavaksi toimikuntaan, joka oikeutettiin sekä antamaan lausunto ehdotuksineen että myös lopullisesti tutkittavaksi ottamaan saapuneet lainatarjoukset. Tähän toimikuntaan valittiin herrat L. Krogius, Lindfors, Listo, Norrmén ja Paloheimo; sittemmin täydennettiin ³⁾ toimikuntaa valitsemalla siihen lisäksi herrat Lassenius ja Walldén.

Lokakuun 4:ntenä päivätyssä mietinnössä ⁴⁾ toimikunta ilmoitti olevansa rahatoimikamarin kanssa yhtä mieltä siitä, että viisas ja kaukonäköinen rahapolitiikka näytti vaativan kaupunkia käyttämään hyväkseen paraikaa vallitsevaa verraten suurta rahanrunsautta hankkiakseen tarpeelliset varat niihin huomattaviin menoihin, joita rauhan jälkeisinä lähivuosina epäilemättä oli odotettavana ja joiden täytyi katsoa olevan sitä laatua, ettei niitä oikeutta myöten ollut pantava nykyisen sukupolven maksettavaksi, vaan oli ne jaettava useammalle vuodelle. Toiselta puolen kuitenkin epävarmat tulevaisuusolot kehoittivat, eikä vähimmin katsoen kunnallishallinnon muodostumiseen uusien kunnallislakien vaikutuksen alaisena, noudattamaan velanteossa suurta varovaisuutta, sitä suuremmalla syyllä, kun valvonta, jota valtio tässä kohden aikaisemmin toimitti, nykyään voimassa olevan kaupunkien kunnallislain mukaan oli kokonaan poistunut. Toimikunta oli sentähden sitä mieltä, että lainavaroja oli pääasiallisesti hankittava ainoastaan tuottaviin yrityksiin ja semmoisiin suurempiin menoihin, jotka eivät uusiintuneet säännöllisesti, vaan tarkoittivat tarpeen tyydyttämistä pitemmäksi ajaksi. Kun toimikunta näitä periaatteellisia näkökohtia seuraten ja sitä paitsi ottaen huomioon, että vallitsevat tavattoman korkeat työpalkat ja tarveainehinnat välttämättä näyttivät vaativan siirtämään suuremmat rakennusyritykset otollisempiin aikoihin, oli tarkastanut rahatoimikamarin laatimaa lainavaroista suoritettavain

¹⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 16. — ²⁾ Kvston pöytäk. 20. 8. 52 §. — ³⁾ S:n 24. 9. 30 §. — ⁴⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 28.

vastaisten menojen luetteloa, oli toimikunta tullut siihen johtopäätökseen, että 40 miljoonan markan suuruisen lainan pitäisi riittää tyydyttämään kaupungin lähiaikaiset lainavaratarpeet.

Saamaansa tehtävää täyttääkseen oli toimikunta kehoittanut tšekäläisiä pankkilaitoksia tekemään tarjouksen edellä mainitun suuruisen obligatiolainan hankkimisesta kaupungille. Tämän johdosta oli toimikunnalle annettu yksi ainoa tarjous, jonka Pohjoismaiden osakepankki kaupaa ja teollisuutta varten oli tehnyt erinäisten pankkien puolesta. Tarjouksessa oli m. m. seuraavat ehdot: obligatiot juoksevat 5 1/2 % korolla; kuoletusaika ei saa olla 50 vuotta pitempi; kaupunki vastaa kaikista obligatioille, emä- taikka korkolipuille pantavista veroista ja maksuista; kaupungille myönnetään konverttausoikeus kymmenen vuoden kuluttua lainan ottamisesta; laina kuoletetaan pakollisilla vuotuisilla arvunnoilla tahi takaisinostolla avonaisilla markkinoilla kaupungin valinnan mukaan. Tarjous oli liittymää sitova, jos kaupunki antoi myöntävän vastauksen viimeistään ennen pankkiajan päättymistä lokakuun 12 päivänä.

Hankintakurssiin nähden, joka oli 95 % nimellisarvosta, oli liittymä pannut ehdoksi, että se oli pidettävä salassa 1919 vuoden loppuun, mutta toimikunta oli kaupunginvaltuuston nimenomaisesti antaman valtuuden nojalla katsonut olevan hyväksyminen obligatioista tarjotun hinnan, sillä edellytyksellä että kaupunginvaltuusto muutoin hyväksyi tarjouksen. Toimikunta sentähden esitti, että kaupunginvaltuusto valtuuttaisi rahatoimikamarin Pohjoismaiden osakepankin kaupaa ja teollisuutta varten edustaman liittymän kanssa tekemään sopimuksen nimellismäärältään 40 miljoonan markan suuruisen obligatiolainan hankkimisesta Helsingin kaupungille edellä mainitussa liittymän tarjouksessa olevin ehdoin, minkä ohessa kamarin toimeksi annettaisiin vahvistaa muut lainaa koskevat yksityiskohdalliset määräykset.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ toimikunnan ehdotuksen.

Rahatoimikamarin marraskuun 4 päivänä tekemän esityksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ tammikuun 1 päivästä 1919 lähtien korottaa henkilöllisen vaivaismaksun 2 markkaan mieheltä ja 1 markkaan naiselta.

Henkilöllisen vaivaismaksun korotus.

Kaupunginvaltuuston annettua asettamansa komitean toimeksi laatia lausunnon ehdotuksineen kunnan palkkausolojen järjestämisestä ³⁾ lähetti komitea valtuustolle kesäkuun 17:ntenä päivätyn mietinnön ⁴⁾ asiasta.

Kaupungin viranpitäjään palkanjärjestely.

¹⁾ Kvston pöytäk. 8. 10. 2 §. — ²⁾ S:n 26. 11. 11 §. — ³⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 87.

— ⁴⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 8.

Kalliinajanjärjestelyn ja palkanjärjestelyn välistä suhdetta harkittuaan komitea tosin oli katsonut periaatteellisesti suotavaksi, että palkkain lopullinen uudesti järjestäminen saisi jäädä siksi, kunnes sota-ajan luonnottomat olot olivat lakanneet, jota odotellessaan kunta elinkustannusten vaihtelun mukaan sovitetulla kalliinajanavustuksella voisi helpottaa kunnallisten viranpitäjiin toimeentulomahdollisuuksia, mutta oli samalla havainnut, etteivät kunnan viranpitäjiin oikeudenmukaiset edut siten tulisi asianmukaisessa määrässä huomioon otetuiksi. Helsingin kaupungin palkkasäännössä esiintyi niidenkin olojen kannalta katsottuna, jotka vallitsivat ennen sotaa, lukuisia puutteita ja epätasaisuuksia, ja kun eräillä viranpitäjäryhmillä oli aivan liian alhainen pohjapalkka, oli komitea katsonut oikeuden ja kohtuuden vaativan mahdollisimman pian toimeenpanemaan yleisen palkanjärjestelyn. Tuntuva elantokustannusten kohoamista oli joka tapauksessa edelleen jatkuva ja kunnan palkansaajia täytyi pitää oikeutettuina saamaan vastaiset toimeentulomahdollisuutensa turvatuiksi väliaikaista kalliinajanjärjestelyä pysyväisemmällä tavalla; muussa tapauksessa oli odotettavana, että pääkaupungin virkamiehistön täydentäminen vastedes kohtaisi tuntuvia vaikeuksia ja että pätevyystaso huomattavasti alenisi.

Komitea oli tutustunut eräissä Ruotsin ja Tanskan kaupungeissa käytäntöön otettuihin palkkausjärjestelmiin, jotka perustuivat siihen, että palkansaajat oli jaettu lukuisiin palkkaryhmiin, joissa oli vakinaiset palkkamäärät sekä useita palkankorotuksia verraten lyhyin väliajoin. Komitean mielestä ei kuitenkaan mitään näistä järjestelmistä ollut sopiva ottaa täällä käytäntöön, varsinkin kun sellaisen, nykyisiä palkkausperusteita jyrkästi muuttavan suunnitelman laatiminen vaatisi runsaan ajan; nykyisissä tavattomissa oloissa tehty yleisen palkanjärjestelyn ehdotusjäisi joka tapauksessa jossain määrin väliaikaiseksi.

Yrittäessään järjestellä palkkoja rahan alentuneen arvon perusteella oli komitea katsonut olevan menetteleminen varovasti ja määrääminen palkanparannuksen alennetun asteikon mukaan, jossa toiselta puolen oli otettu huomioon vakuuden antaminen kunnan virkamiehille siitä, ettei palkka pulakauden päätyttyä palannut entiseen liian alhaiseen määräänsä, sekä toiselta puolen että pienemmät palkansaajat tarvitsivat verraten runsaampaa palkankorotusta kuin paremmassa asemassa olevat palkkaryhmät. Komitea oli asiaa kaikin puolin harkittuaan hyväksynyt palkanjärjestelyssä noudatettavaksi seuraavan kuukausipalkka-asteikon:

Ensimmäinen	100-luku	korotetaan	50 %	Viides	100-luku	korotetaan	10 %
Toinen	"	"	40 "	Kuudes	"	"	10 "
Kolmas	"	"	30 "	Seuraavat 100-luvut	"	"	5 "
Neljäs	"	"	20 "				

Tämän asteikon johdolla oli komitea tarkastanut kaupungin kaikki palkkasäännöt; useissa tapauksissa kuitenkin oli ehdotettu suurempia, toisissa taas pienempiä taikka ei minkäänlaisia korotuksia. Poliisilaitosta ei tässä ollut ensinkään otettu lukuun tämän laitoksen hallinto-oikeudellisen aseman johdosta, ja niihin hallinto-haaroihin, rahatoimikamariin, rakennuskonttoriin ja majoituslautakuntaan nähden, joiden uudesti järjestäminen oli hankkeissa, oli komitea yleensä pysyttänyt aikaisemmat palkkamäärät. Eräissä tapauksissa, joissa viranpitäjät olivat aikaisemmin saaneet henkilökohtaista palkanlisäystä, oli komitea katsonut tämän olevan pysytettävä joko kokonaan tai osittain.

Muutamissa tapauksissa olivat komiteaan lähetetyt esitykset tarkoittaneet eri hallintoalain työvoiman uudesti järjestämistä, mutta näiden asiain ei komitea ollut katsonut kuuluvan tehtäväänsä. Eräitä palkkasääntöjen järjestyksen muutoksia kuitenkin oli toimeenpantu. Sivutoimia, joihin liittyi verraten vähäpätöinen palkka, ei ollut palkkasäännössä erikseen lueteltu; sen sijaan oli ainoastaan merkitty menoerä näiden tehtävien suoritusta varten, mutta itse rahamäärä jätetty ehdottamatta, joten asianomaisten viranomaisen tuli budjetin järjestelyn yhteydessä huomauttaa tästä määräraha-tarpeesta. Edelleen oli komitea sitä mieltä, että eräitä alempia toimihenkilöjä, alemmaa konttoripalveluskuntaa, siivoojattaria y. m., ei olisi erikseen lueteltava kaupungin palkkasäännössä, vaan palkkattava menosääntöön merkitystä yhteismäärärahasta. Asianomaiselle päällystölle olisi nimittäin varattava jonkinlainen toimintavapaus tuollaisten toimihenkilöiden lukumäärään nähden ja näiden palkat järjestettävä osin työvoiman tarjonnan ja kysynnän, osin taas asianomaisten henkilöiden ominaisuuksien mukaan. Kysymys virkasivutulojen poistamisesta ei ollut aiheuttanut komiteaa välittömästi määräämään kantaansa tässä asiassa, mutta jotta vastainen muutos kävisi mahdolliseksi, oli komitean laatimaan kaupungin viranpitäjien palvelusehtosäännön ehdotukseen ¹⁾ pantu määräys, että asianomainen on velvollinen alistumaan virkasivutulojen lakkauttamiseen tai vähentämiseen. Uudet palkkasäännöt tulisivat noudatettaviksi syyskuun 1 päivästä.

Mietintöä esitellessä päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto vaatia rahatoimikamarin lausuntoa asiasta.

Rahatoimikamari oli antamassaan lausunnossa ³⁾ sitä mieltä että, vaikkakaan komitean ehdottamat uudet palkkasäännöt eivät olleet täysin tyydyttäviä, olisi tämä kauan vireillä ollut kysymys nyt

¹⁾ Ks. tätä kert. edempänä. — ²⁾ Kvston pöytäk. 1. 7. 10 §. — ³⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 17.

kuitenkin ratkaistava. Kamari esitti eräitä muutoksia komitean laatimiin palkkasääntöihin sekä ehdotti nämä palkkasäännöt otettaviksi käytäntöön lokakuun 1 päivästä.

Asiaa uudelleen esiteltäessä päätti 1) kaupunginvaltuusto palauttaa sen palkanjärjestelykomiteaan, minkä ohessa kaupungin lauta- ja johtokuntia kehoitettiin lausumaan mielensä tehdyistä ehdotuksista.

Toisessa, syyskuun 30:ntena päivätyssä mietinnössään 2) komitea pääasiassa pysyi aikaisemmissa ehdotuksissaan. Siihen ajankohtaan nähden, jolloin palkanjärjestelyn pitäisi tulla voimaan, komitea oli sitä mieltä, ettei se voinut käydä päinsä ennen tammikuun 1 päivää 1919, koska järjestelyn toimeenpano vaati erinäisiä valmistavia toimenpiteitä. Jotta kuitenkin kaupungin viranpitäjät saisivat korvauksen siten syntyvän lykkäyksen heille tuottamasta vahingosta, ehdotti komitea heille maksettavaksi kuukausittaista ylimääräistä palkanlisäystä heinäkuun 1 päivästä lukien vuoden loppuun. Tätä lisäystä oli komitean mielestä maksettava viranpitäjille, joilla oli kuukausipalkkaa 400 markkaa tai enemmän, 150 markkaa kuukaudessa, viranpitäjille, joilla oli kuukausipalkkaa 200—400 markkaa, 100 markkaa kuukaudessa ja viranpitäjille, joilla oli kuukausipalkkaa vähemmän kuin 200 markkaa, 75 markkaa kuukaudessa, saaden kuitenkin ne viranpitäjät, joilla oli vapaa asunto, lämpö ja valo, ainoastaan 75 %, ja taas ne, joilla tämän lisäksi oli vapaa ruokakin, ainoastaan 50 % lisäyksestä. Tästä ylimääräisestä palkanlisäyksestä oli komitea laskenut olevan menoja kaikkiaan 978,000 markkaa.

Kaupunginvaltuusto päätti 3)

eräin muutoksin hyväksyä palkanjärjestelykomitean myöhemmässä mietinnössään ehdottamat kaupungin laitosten ja virastojen uudet palkkasäännöt, lukuun ottamatta kasvatuslautakunnan palkkasääntöä, joka palautettiin komiteaan;

erinäisille viranpitäjille myöntää henkilökohtaisia palkanlisäyksiä nautittaviksi sen jälkeen, kuin palkanjärjestely oli tullut voimaan;

kaupunginvaltuuston hyväksymiä, voimassa olevain palkkasääntöjen muutoksia sovellettavaksi tammikuun 1 päivästä 1919 lähtien sekä rahatoimikamaria kehoitettavaksi merkitsemään nämä palkkasäännöt 1919 vuoden budjettiehdotukseen;

uusien palkkasääntöjen soveltamisessa kunnan nykyisten viranpitäjien palkkaetuihin noudatettavaksi niitä ehtoja, mitkä kaupunginvaltuusto siinä kohden harkitsi kohtuulliseksi viranpitäjien palvelusehtojen yhteydessä vahvistaa;

1) Kvston pöytäk. 20. 8. 66 §. — 2) Kvston pain. asiakirj. n:o 24. — 3) Kvston pöytäk. 8. 10. 3 §.

muutetun palkkasäännön asianmukaisilta kohdin alistettavaksi senaatin vahvistettavaksi, nimittäin, mikäli maistraattia ja raastuvan-oikeutta koski, näiden viranomaisten toimesta, sekä kaupunginkamreerin, kaupunginkassanhoitajan ja ensimmäisen kaupunginlääkärin palkkaetuihin nähden valtuuston tekemässä erityisessä alistuksessa;

kehoittaa asianomaisia johto- ja lautakuntia valtuustolle lähettämään asianhaaran vaatiman ehdotuksen erinäisistä kunnallisista luottamustehtävistä maksettavain palkkioiden korottamiseksi;

kehoittaa asianomaisia kunnan laitoksia ja johtokuntia kaupunginvaltuustolle lähettämään selvityksen ehdotuksineen sellaisiksi muutoksiksi eräiden kunnan viranpitäjien palkkaukseen käytettäviin, menosääntöön merkittyihin yhteismäärärahoihin, joita nyt toimeenpantu palkanjärjestely vaati, sekä niinkään ottamaan harkittavaksi kysymyksen määrärahan tarpeesta niiden palkansaajain palkkaukseen, jotka tähän asti on palkkasäännöissä erikseen lueteltu, mutta joita ei enää uusissa palkkasäännöissä luetella;

heinäkuun 1 päivästä lähtien kuluvan vuoden loppuun antaa kaupungin menosäännöstä tahi mainittuun menosääntöön merkitystä yhteismäärärahasta palkatuille kaupungin viranpitäjille kuukausittaista palkanlisäystä 150 markkaa, kun pohjapalkka on kuukaudessa 400 markkaa tai enemmän, 100 markkaa, kun mainittu palkka on vähintään 200 markkaa, mutta ei nouse 400 markkaan, sekä 75 markkaa, kun pohjapalkka on 200 markkaa vähempi, ollen tässä kuitenkin vaarinoitettava, että viranpitäjä, jonka palkkaetuihin kuuluu vapaa asunto ja lämpö, saa lisäyksestä 75 % ja viranpitäjä, jolla vielä sen lisäksi on vapaa ruoka, asianomaisen lautaita johtokunnan harkinnan mukaan, enintään 50 %, sekä että niissä tapauksissa, joissa yhteismäärärahasta palkatulle viranpitäjälle palkanjärjestelyn voimaan astumista odotellessa jo on annettu palkanlisäystä, ensinmainitusta lisäyksestä maksetaan ainoastaan se osa, millä se ylittää tätä ennen myönnetyn lisäyksen;

osoittaa tarkoitukseen tarvittavan rahamäärän, yhteensä 978,000 markkaa, käyttövaroistaan; sekä

kehoittaa palkkalautakuntaa ennen vuoden loppua valtuustolle antamaan ehdotuksen niiksi muutetuiksi kalliinajanlisäysten laskuperusteiksi, joita nyt vahvistettu yleinen palkanjärjestely vaatii.

Vahvistetut palkkasäännöt ovat toisissa paikoissa tätä kertomusta; myönnetyt henkilökohtaiset palkanlisäykset olivat seuraavat:

Toinen alipalomestari	Smk	1,600: —
Terveystieteiden tutkimusten laboratorin vahtimestari	”	300: —
Marian sairaalan toimitsija	”	1,000: —
Kulkutautisairaalan toimitsija	”	500: —
S:n ensimmäinen koneenkäyttäjä	”	1,300: —
Nickbyn mielisairaalan toimitsija	”	500: —
Valmistavan poikain ammattikoulun metallitöiden alityömestari	”	600: —
Suomenkielisten kansakoulujen tarkastaja	”	1,000: —
Ruotsinkielisten	”	1,000: —
Vesijohtolaitoksen toimitusjohtaja	”	1,000: —
S:n apulaisjohtaja	”	3,000: —
S:n kemisti	”	3,000: —
Kaasulaitoksen toimitusjohtaja	”	1,000: —
Kaupungininsinööri	”	1,600: —

Sittemmin antoi palkanjärjestelykomitea uuden esityksen kasvatuslautakunnan alaisten laitosten palkkasääntöjen uudesti järjestämisestä ¹⁾, ollen siinä menosääntöihin aikaisemmin erikseen merkityt ruokarahat yhdistetty asianomaisten henkilöiden pohjapalkkaan; sen sijaan niiden toimihenkilöjen, jotka käyttivät laitosten ruokaa, tuli siitä maksaa korvaus. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ²⁾ komitean ehdotuksen.

Korotettuja
kalliinajanlisä-
yksiä kaupun-
gin viran-
pitäjille.

Palkanjärjestelykomitean ilmoitettua, että sen palkanjärjestely-ehdotus tuskin saattoi tulla loppuun käsitellyksi ennen syksyä, päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto komitean ehdotuksesta kehoittaa kalliinajanlisäysvaliokuntaa mahdollisimman pian ehdottamaan sopivaa kalliinajanlisäysten korotusta kaupungin viranpitäjille huhtikuun 1 päivästä lukien ja kunnes uusi palkkasääntö tuli voimaan.

Valiokunnan mietintö ⁴⁾ oli päivätty kesäkuun 6:ntena. Siinä ehdotetut korotetut kalliinajanlisäykset, joiden määrät käyvät selville alempana olevasta taulusta, asettivat elatusryhmän D entistään vähemmän edulliseen asemaan, koska useimpain tähän ryhmään kuuluvain viranpitäjien oli pakko nauttia ateriansa muualla kuin kotonaan.

¹⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 33. — ²⁾ Kvston pöytäk. 29. 10. 29 §; ks. tätä kert. edempänä. — ³⁾ Kvston pöytäk. 4. 6. 36 §. — ⁴⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 9.

Kuukausipalkka, Smk: —.		A. Elättää paitsi itseään vä- hintään 6 henkeä.	B. Elättää paitsi itseään 4—5 henkeä.	C. Elättää paitsi itseään 2—3 henkeä.	D. Elättää paitsi itseään enin- tään 1 hengen.
I. Enint.....	50	*) 325	—	*) 240	—
II.	51—100	*) 350	—	*) 265	—
III.	101—150	375	—	290	—
IV.	151—200	400	—	315	—
V.	201—250	425	—	335	—
VI.	251—300	450	—	355	—
VII.	301—350	475	—	375	—
VIII.	351—400	450	—	350	—
IX.	401—450	425	—	325	—
X.	451—500	400	—	300	—
XI.	501—550	375	—	275	—
XII.	551—600	350	—	250	—
XIII.	601—650	325	—	225	—
XIV. Yli.....	650	300	—	225	—

*) Kuitenkin niin, ettei kukaan saa kalliinajanlisäystä enempää kuin 400 % palkkaetujensa määrästä.

Valiokunnan kaupunginvaltuustolle myöhemmin antaman selvityksen mukaan koituisi näistä korotetuista kalliinajanlisäyksistä lisämenoja 110,960 markkaa kuukaudessa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ valiokunnan ehdotuksen äänestettyään; vähemmistö oli sitä mieltä, että pienempi kuukausimääräraha riittäisi, siinä tapauksessa että kalliinajanlisäyksiä annettaisiin jossain määrin alennetun asteikon mukaan. Valtuusto siis päätti:

kalliinajanlisäyksiä kaupungin viranpitäjille huhtikuun 1 päivästä toistaiseksi maksettavaksi valiokunnan ehdottamat määrät näiden lisäysten laskemisessa aikaisemmin noudatettujen perusteiden mukaan; sekä

tästä johtuvain kustannusten suoritukseen käyttövaroistaan osoittaa 110,960 markkaa kuukaudessa, huhtikuun 1 päivästä lukien, niin kauan kuin kalliinajanjärjestelyn muutetut perusteet olivat voimassa, enintään kuitenkin vuoden loppuun asti.

Joulukuun 21:ntenä päivätyssä mietinnössä ²⁾ palkkalautakunta antoi ehdotuksen kaupungin viranpitäjain kalliinajanlisäysten maksamisessa noudatettaviksi uusiksi perusteiksi. Lautakunta huomautti, että useimmat viranpitäjät tosin hiljattain päätetyn palkanjärjestelyn ³⁾ johdosta olivat saaneet korotettuja palkkoja, mutta että samaan aikaan tarvikkeiden hinnannousua oli jatkunut, min-

Kaupungin
viranpitäjain
kalliinajan-
lisäysten
uudesta järjes-
tely.

¹⁾ Kvston pöytäk. 11. 6. 20 §. — ²⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 53. — ³⁾ Ks. tätä kert. siv. 57 ja seur.

kätähden ei ollut mahdollista vähentää kalliinajanlisäyksiä. Päin vastoin katsoi lautakunta välttämättömäksi ehdottaa kalliinajanlisäyksiä korotettaviksi, varsinkin kun näitä kalliinajanlisäysten viime järjestelyssä ei korotettu eräissä palkkaluokissa. Mitä kalliinajanlisäysten laskemistapaan tuli, aiheutti aikaisemmin noudatettu menettely jakaa viranpitäjät ryhmiin elatusvelvollisuutensa laajuuden ja pohjapalkan määrän mukaan valiokunnan mielestä eräitä epätasaisuuksia. Lautakunta oli sitä mieltä, että kalliinajanlisäysten vastedes tuli käsittää osin vakinainen määrä, saman suuruinen kaikille elatusryhmille ja palkkaluokille, osin palkan mukaan vaihteleva apumaksu, mihin lisäksi olisi annettava perheenelatusapua. Lautakunta sentähden ehdotti kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi seuraavat:

Helsingin kaupungin viranpitäjille maksettavia kalliinajanlisäyksiä koskevat määräykset.

1) Kaupungin menosääntöön merkityn, päätoimena olevan viranpitäjällä on oikeus 1919 vuoden alusta toistaiseksi saada kalliinajanlisäystä, jota maksetaan osin vakinainen määrä, osin prosentittainen lisäys, osin myös perheenelatusapumaksuna sillä tavoin kuin alempana sanotaan:

a) Vakainainen määrä, saman suuruinen kaikille, on 200 markkaa kuukaudessa, kuitenkin niin että, jos palkkaan sisältyy luontoisetujakin, palkkalautakunnan asia on määrätä, minkä verran vakinaisesta määrästä on niiden osalta vähennettävä.

b) Prosentittainen lisäys luetaan 25 prosentiksi virasta kaupungin menosääntöön numerolleen merkityn käteisen alkupalkan määrästä, kuitenkin sillä rajoituksella että tämä lisäys ei saa olla 125 markkaa suurempi kuukaudessa.

c) Perheenelatusapumaksua annetaan siinä tapauksessa, että viranpitäjällä, paitsi itseään, on elätettävänä useampia kuin yksi henki, ja luetaan kunkin lisäksi olevan hengen osalle 30 markkaa kuukaudessa. Elatusvelvollisuuden laajuuteen nähden sovelletaan yleisen lain säännöksiä, kuitenkin siten, että elatusvelvollisuus lapsiin nähden lakkaa vasta näiden täytettyä 18 vuotta ja että palkkalautakunnalla on oikeus hellittävässä tapauksissa harkinnan mukaan myöntää elatusapumaksua muunkin viranpitäjälle läheisen henkilön osalta.

2) Virka, jota on pidettävä sivutoimena, tuottaa oikeuden ainoastaan prosentittaiseen kalliinajanlisäykseen 1 kohdan b) momentissa mainitun laskuperusteen mukaan.

3) Yhteismäärärahoista palkatuille viranpitäjille määrää kalliinajanlisäyksen palkkalautakunta asianomaisen viranomaisen esityksestä, ollen lautakunnan siinä katsottava, että semmoiselle viranpitäjälle tuleva palkka ja kalliinajanlisäys yhteensä ovat kohtuullisessa suhteessa kaupungin menosääntöön merkityistä viroista maksettaviin palkkaetuihin.

Kustannuksia näiden perusteiden mukaan maksettavista kalliinajanlisäyksistä olisi 510,000 markkaa kuukaudessa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ edellä esitetyt kalliinajanlisäysten maksamista koskevat määräykset noudatettaviksi tammi-kuun 1 päivästä 1919.

Sittenkuin palkkalautakuntaan oli lähetetty useita hakemuksia henkilökohtaisten palkanlisäysten myöntämisestä niiden palkkamääräin lisäksi, mitkä kaupunginvaltuusto vähää aikaisemmin oli kaupungin viranpitäjille vahvistanut ²⁾, mainitsi lautakunta otta-neensa harkittavaksi, mitä menettelyä tällaisiin vaatimuksiin näh-den olisi noudatettava. Lautakunta oli tullut siihen käsitykseen että, kun yleinen palkanjärjestely oli toimeenpantu, ei pohjapalkkaa yleensä olisi muutettava, ellei toimen laatu ollut muuttunut, työmäärä lisääntynyt taikka ilmeistä palkan suhteettomuutta voitu näyttää. Kun kuitenkin nykyoloissa erällä viranpitäjillä, varsinkin teknillisen kasvatuksen saaneilla, usein oli muualla tarjona parempia etuja kuin kaupungin palveluksessa, tulisi lautakunnan saada oikeus esiintyvissä tapauksissa tarkan harkinnan pohjalla myöntää ylimääräisiä henkilökohtaisia kalliinajanlisäyksiä. Lautakunta sen-tähden anoi valtuutta saada toistaiseksi, kun oli kaupungin palveluk-sessa pysytettävä tai avonaisiin paikkoihin saatava etevää työvoimia, antaa ylimääräisiä kalliinajanlisäyksiä kaupunginvaltuuston kalliin-ajanlisäyksiä varten myöntämästä määrärahasta, kuitenkin niin, ettei tällä tavoin käytetty kokonaismäärä saisi ylittää 10,000 markkaa vuonna 1918 eikä 60,000 markkaa vuonna 1919.

Kaupunginvaltuusto myöntyi ³⁾ tähän esitykseen.

Kirjelmässä huhtikuun 24 päivältä rahatoimikamari ilmoitti, että laillisen järjestyksen palauduttua kapinan jälkeen toimenpitei-siin oli ryhdytty palkkain maksamiseksi niille kaupungin viranpitä-jille, jotka olivat kieltäytyneet alistumasta kapinan aikana toimi-neiden laittomain viranomaiden määräyksiin eivätkä sentähden tämän hallinnon aikana olleet saaneet nauttia palkkaetujaan. Ka-mari esitti, että kaikille kaupungin palveluksessa oleville henkilöille, niin virka- kuin palvelusmiehillekin, jotka eivät olleet nostaneet palkkaansa kapinan aikana, maksettaisiin täysi palkka kalliinajan-lisäyksineen mainitulta ajalta.

Kaupunginvaltuusto myöntyi ⁴⁾ esitykseen.

Kirjelmässä niinikään huhtikuun 24 päivältä rahatoimikamari esitti kaupunginvaltuuston periaatteessa päätettäväksi, että Helsingin jääkäriprikaatiin liittyville kaupungin virka- ja palvelusmiehille on, kunnes kysymys Suomen sotaväestä on lopullisesti ratkaistu, kaupun-gin varoista kuukausittain annettava se määrä, millä asianomaisiin

Palkkalauta-kunnan val-tuuttaminen antamaan yli-määräisiä kal-liinajanlisäyk-siä kyvykkäille viranpitäjille.

Kapinan aikais-ten palkkain maksaminen kunnan viran-pitäjille.

Palkan maksa-minen sotapal-velukseen ru-venneille kun-nan toimihen-kilöille.

¹⁾ Kvston pöytäk. 30. 12. 11 §. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 57 ja seur. — ³⁾ Kvston pöytäk. 12. 11. 24 §. — ⁴⁾ S:n 25. 4. 12 §.

kunnallisiin virkoihin liittyvät palkkaedut ylittävät sotapalveluksessa valtion varoista maksettavan rahapalkan, sekä että puheena olevat virat toistaiseksi pidetään avoimina ja hoidetaan viransijaisilla käyttämällä kaupungin menosääntöön näiden virkain hoitamista varten merkittyjä varoja, kun taas sota-apuina suoritettavat varat maksetaan edeltäpäin kaupunginkassasta ja merkitään eri tilille.

Valtuusto hyväksyi 1) kamarin ehdotuksen, kuitenkin siten muutettuna, että kaupungin viranpitäjille annettu palkantakuu ei olisi voimassa ainoastaan siksi, kunnes kysymys Suomen sotaväestä on lopullisesti ratkaistu, vaan kuusi kuukautta eli sen ajan, minkä asianomaiset rekryytit olivat sitoutuneet palvelemaan maamme armeijassa, tai myös lyhyemmän ajan, jos sotaväki aikaisemmin laskettaisiin hajalle.

Sittemmin teki kamari uuden, toukokuun 8:ntena päivätyn esityksen, että edellä mainittu palkantakuu koskisi ylipäättään kaikkia kaupungin viranpitäjiä, jotka aseellisina kuuluivat toimiwaan armeijaan tai asevelvollisina palvelivat esikunnissa ja sotilasviranomaisten alaisissa laitoksissa tai muussa toimessa armeijassa, kuitenkin ainoastaan sillä edellytyksellä, että sotilaallinen toimi asianomaisen sotilasviranomaisen antaman todistuksen mukaan esti sen ohessa hoitamasta kunnan virkaa. Kun edelleen saattoi epäselvyyttä syntyä kansakoulunopettajiin nähden, jotka olivat ruvenneet sotapalvelukseen kesäloman ajaksi tai siksi ajaksi, jona he olivat joutilaina koulun toiminnan keskeytymisen johdosta, ehdotti kamari kirjelmässä toukokuun 23 päiväältä kaupunginvaltuuston päätettäväksi, ettei puheenalaista päätöstä ollut sovellettava kunnan opetuslaitosten opettajiin niiden varsinaisen kesäloman aikana, joten palkantakuu heihin nähden koskisi ainoastaan sitä aikaa, jona koulutyön tuli jatkua.

Kaupunginvaltuusto teki päätöksensä 2) rahatoimikamarin ehdotusten mukaisesti.

Palkan maksaminen valtion palvelukseen kutsutuille kunnan toimihenkilöille.

Kirjelmässä heinäkuun 26 päiväältä rahatoimikamari ilmoitti useita kaupungin virkamiehiä kutsutun valtiorikosoikeuksien jäseniksi tai muuhun tilapäiseen virantoimitukseen valtion palveluksessa. Kamari oli sitä mieltä, ettei näiden virkamiesten palkkaa olisi tämän johdosta vähennettävä, koska kaupungille ei ollut koitunut kustannuksia viransijaisten palkkaamisesta, ja ettei kaupungin hallinnolla toistaiseksi ollut aihetta puuttua asiaan.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 3) kamarin käsityksen.

Kunnallisportmestari J. von Haartmanin oikeus lukea virkavuosia.

Kaupunginvaltuusto oikeutti 4) kunnallisportmestari J. von Haartmanin ikäkorotuksiin ja muihin virkaetuihin nähden luke-

1) Kvston pöytäk. 25. 4. 13 §. — 2) S:n 4. 6. 10 §. — 3) S:n 20. 8. 72 §. — 4) S:n 10. 12. 41 §.

maan hyväkseen sen 4 vuoden ja 4 1/2 kuukauden ajan, minkä hän määräyksen johdosta oli hoitanut kunnallispormestarin virkaa.

Maistraatin tammikuun 21 päivänä tekemän esityksen johdosta myönsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 1,200 markkaa notaarin palkkaamiseen, jonka tuli avustaa maistraatin puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa avioliittoasiain käsittelyssä avioliiton solmisesta siviliviranomaisen luona annetun lain mukaan.

Määräraha
avioliittoasiain
notaarin palk-
kaamiseksi.

Maistraatin oikeusneuvosmiehen E. Gottlebenin anottua, että hänelle osoitettaisiin maksettavaksi hänelle taattujen virkasivutulojen vähimmän määrän, 5,000 markan, ja vuonna 1917 todellisuudessa kertyneen määrän, 3,450 markan välinen ero, päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan osoittaa neuvosmies Gottlebenille maksettavaksi 1,550 markkaa.

Maistraatin
virkamiesten
menettämien
virkasivutulo-
jen korvaus.

Kirjelmässä heinäkuun 6 päivältä maistraatti esitti kapinan aikana menetettyjen virkasivutulojen korvauksena maistraatin notaareille myönnettäväksi 300 markkaa kuukaudessa helmikuun 1 ja toukokuun 1 päivän väliseltä ajalta. Tähän esitykseen myöntyen kaupunginvaltuusto osoitti ³⁾ käyttövaroistaan kaikkiaan 1,800 markkaa tähän tarkoitukseen.

Niinikään myöntyi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto maistraatin kirjelmässä elokuun 3 päivältä tehtyyn esitykseen samanlaisen korvauksen myöntämisestä toiselle julkiselle notaarille sekä toisen kaupunginvoudin avuksi määrätylle, kaikkiaan 22 ulosottoapulaiselle, samalta ajalta, ja osoitti valtuusto tähän tarkoitukseen käyttövaroistaan toiselle julkiselle notaarille 3,000 markkaa sekä kullekin ulosottoapulaiselle 300 markkaa eli kaikkiaan 9,600 markkaa.

Edelleen myönsi ⁵⁾ kaupunginvaltuusto maistraatin syyskuun 7 päivänä tekemän esityksen mukaisesti samanlaista korvausta maistraatin reistraattorille kaikkiaan 625 markkaa maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Maistraatin huhtikuun 22 päivänä tekemän esityksen mukaisesti kaupunginvaltuusto oikeutti ⁶⁾ maistraatin virkaatoimittavan nuoremman oikeusneuvosmiehen aktuaari A. Kyrklundin helmikuun 1 päivästä lukien siihen asti, kuin nuoremman oikeusneuvosmiehen virka oli vakinaisesti täytetty, kantamaan kaikki mainittuun virkaan liittyvät palkkaedut ynnä katselmustoimituksista johtuvien virkasivutulojen menetyksestä menosääntöön merkityn korvauksen sekä osoitti sentähden käyttövaroistaan aktuaari Kyrklundille 333: 33 markkaa kuukaudessa eli sen määrän, mikä viimeksi mainitusta päivästä lukien vuoden loppuun oli vakanssisäästönä menevä sivilivirkakunnan leski- ja orpokassaan.

Viransijaisuus-
määrärahoja
maistraatille.

¹⁾ Kvston pöytäk. 1. 7. 23 §. — ²⁾ S:n 21. 5. 6 §. — ³⁾ S:n 20. 8. 50 §. —

⁴⁾ S:n 10. 9. 6 §. — ⁵⁾ S:n 15. 10. 2 §. — ⁶⁾ S:n 21. 5. 36 §.

Viransijaisen palkkaamiseksi maistraatin avustavalle reistraattorille T. Bymanille, joka toimintansa johdosta suojeluskunnassa oli estynyt virkaansa hoitamasta, myönsi 1) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 75 markan kuukausimäärärahan enintään kuudelta kuukaudelta.

Eväty anomus
maistraatin no-
taarien kalliin-
ajanlisäysten
korottamisesta.

Kaupunginvaltuusto epäsi 2) maistraatin heinäkuun 6 päivänä tekemän esityksen, että maistraatin notaareille tulevia kalliinajanlisäyksiä laskettaessa heidän virkasivutulonsakin otettaisiin lukuun.

Uusi palkka-
sääntö maist-
raatille.

Kaupunginvaltuusto vahvisti 3) seuraavan:

Maistraatin palkkasäännön.

1 kunnallispormestari, palkkaa	10,000: —		
palkkiota	6,000: —		
edustusrahoja	2,000: —	Smk	18,000: —
1 oikeusneuvosmies, paitsi taattu 5,000 markan bruttovir- kasivutuloja, palkkaa	5,000: —	„	7,000: —
2 kunnallisneuvosmiestä, palkkaa kumpikin ..	5,000: —		
palkkiota s:n ..	3,000: —	„	16,000: —
2 notaaria, kumpikin 2,400: — (oikeus pöytäk. lunastuk- seen)		„	4,800: —
1 maistraatinsihteeri ja ensimmäinen julkinen notaari (oi- keus virkasivutuloihin)		„	3,000: —
1 toinen julkinen notaari (oikeus virkasivutuloihin)		„	1,000: —
1 reistraattori		„	4,500: —
1 reistraattorinapulainen		„	3,500: —
1 kanslisti		„	3,000: —
7 maistraatin kaupunginpalvelijaa, kukin 3,600: —		„	25,200: —
1 vahtimestari		„	2,800: —
1 rankkuri, paitsi vapaata asuntoa ja polttopuita		„	2,000: —
Yhteensä		Smk	90,800: —

Uusi palkkasääntö oli maistraatin toimesta alistettava senaatin vahvistettavaksi.

Lisäyksiä
maistraatin
tarverahain
määrärahaan.

Rahatoimikamarin tammikuun 17 päivänä tekemän esityksen mukaisesti kaupunginvaltuusto oikeutti 4) rahatoimikonttorin 1,813: 10 markalla ylittämään maistraatin 1917 vuoden tarverahain määrärahan. Vuodeksi 1918 myönsi 5) valtuusto käyttövaroistaan 6,000 markan lisäyksen mainittuun määrärahaan.

Määrärahoja
kaupunginval-
tuutettujen, ti-
lintarkastajain
ja taksoituslau-
takunnan vaa-
leja varten.

Maaliskuun 20 päivänä toimitettavista kaupunginvaltuutettujen ja tilintarkastajain vaaleista johtuviin kustannuksiin osoitti 6) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 30,000 markkaa sekä toimi-
tettavan taksoituslautakunnan vaalin kustannuksiin 12,000 markkaa.

1) Kvston pöytäk. 21. 5. 31 §. — 2) S:n 20. 8. 56 §. — 3) S:n 8. 10. 3 §. —

4) S:n 7. 5. 14 §. — 5) S:n 17. 12. 1 §. — 6) S:n 24. 1. 55 §.

Rahatoimikamarin valtuutettua rahatoimikonttorin 1,088: 50 markalla ylittämään kunnallisasetuskokoelman julkaisemista varten vuodeksi 1917 merkityn määrärahan kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ tämän kamarin toimenpiteen.

Kunnallisasetuskokoelman määrärahan ylitys.

Yhteisen raastuvanoikeuden esitykseen että raastuvanoikeuden vakinaisten toisen, kolmannen ja neljännen osaston puheenjohtajain palkkiot tammikuun 1 päivästä 1919 korotettaisiin 1,000:sta 2,000 markkaan vuodessa kaupunginvaltuusto myöntyi ²⁾.

Raastuvanoikeuden puheenjohtajapalkkioita korotettu.

Yhteisen raastuvanoikeuden esityksen raastuvanoikeuden vakinaisten jäsenten sekä virka- ja palvelusmiesten virkaloman aikaisten viransijaisten palkkaussmäärärahan korottamisesta siten, että oikeuspormestarin ja kolmen osastonpuheenjohtajan viransijaist saisivat kukin 700 markkaa, kuuden jäsenen, yhden riita-asiaain notaarin ja kuuden rikosasiaain notaarin viransijaist kukin 500 markkaa sekä kahdeksan kaupunginpalvelijan viransijaist kukin 150 markkaa, kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ jättää uuden esityksen varaan, jossa oli otettava huomioon kunnallisten viranpitäjain palvelusehtosäännön määräykset.

Kysymys raastuvanoikeuden virkalomamäärärahan korottamisesta.

Kun kaupunginvaltuuston hyväksymää raastuvanoikeuden uudestijärjestämisehdotusta ei katsottu voitavan toteuttaa vuonna 1919, teki yhteinen raastuvanoikeus kirjelmässä lokakuun 14 päivästä esityksen että ensimmäisen osaston väliaikaista toista jaostoa sekä väliaikaista viidettä osastoa mainittuna vuonna edelleen pidettäisiin voimassa ja näiden lisäksi perustettaisiin väliaikainen kuudes osasto. Kun senaatti myöntyi tämän suuntaiseen esitykseen ainoastaan siinä tapauksessa, että kaupunginvaltuusto oli osoittanut varat näiden osastojen voimassapitoon, esitti yhteinen raastuvanoikeus, että valtuusto myöntäisi määrärahat näitä varten.

Määrärahoja raastuvanoikeuden väliaikaisia osastoja varten.

Esitykseen myöntyen kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ ensimmäisen osaston väliaikaisen toisen jaoston sekä viidennen ja kuudennen väliaikaisen osaston voimassapitoon vuonna 1919 myöntää 20,160, 43,920 ja 48,700 markkaa, joihin määriin ei kuitenkaan ollut luettu vakinaisten viranpitäjain virkaloman aikaisten viransijaisten palkkioita, joita varten tarvittavain määrärahan myöntämisestä oli tehtävä uusi esitys.

Yhteisen raastuvanoikeuden joulukuun 31 päivänä 1917 tekemän esityksen mukaisesti myönsi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 2,450 markkaa viransijaisten palkkaamiseksi yhteen raastuvanoikeuden avonaiseen nuoremman oikeusneuvosmiehen virkaan siksi ajaksi, jolta virkaan liittyvä palkka meni sivilivirkakunnan

Määrärahoja raastuvanoikeuden viransijaist varten.

¹⁾ Kvston pöytäk. 21. 5. 8 §. — ²⁾ S:n 26. 11. 32 §. — ³⁾ S:n 26. 11. 33 §. —

⁴⁾ S:n 7. 5. 6 §.

leski- ja orpokassaan. Kirjelmässä elokuun 5 päiväältä yhteinen raastuvanoikeus sittemmin ilmoitti, ettei mainittua virkaa silloisten olojen johdosta ollut ehditty täyttää ja että sitä luultavasti täytyi hoidattaa viransijaisella vuoden loppuun, minkätähden tarvittiin lisäksi 1,750 markkaa. Valtuusto myönsi ¹⁾ anotun määrärahan käyttövaroistaan.

Yhteisen raastuvanoikeuden esityksestä kaupunginvaltuusto palkkalautakunnan ehdotuksen mukaisesti päätti ²⁾ eräiden viransijaisina toimivain raastuvanoikeuden oikeusneuvosmiesten palkkiot marraskuun 1 päivästä lähtien korotettaviksi ja myönsi tähän tarkoitukseen käyttövaroistaan kaikkiaan 1,733:32 markkaa, minkä ohessa valtuusto salli maasta poistuneen nuoremman oikeusneuvosmiehen J. V. af Frosteruksen viransijaiselle maksettavaksi 4,000 markan vuosipalkkion mainittuun virkaan liittyvästä, mutta kaupunginkassaan säästyneestä palkasta. Vuoden 1919 menosääntöön oli merkittävä 2,250 markkaa yhden avonaisen nuoremman oikeusneuvosmiesviran viransijaisuuspalkkioksi.

Kirjelmässä lokakuun 28 päiväältä yhteinen raastuvanoikeus ilmoitti, että vanhemmalle oikeusneuvosmiehelle W. F. Heimbürgerille, joka sairauden tähden nautti virkavapautta eikä ollut velvollinen palkastaan viransijaiselle luovuttamaan enempää kuin kolmanneksen, oli osoittautunut mahdottomaksi hankkia viransijaista, ellei voitu luvata lisäkorvausta 350 markkaa kuukaudessa.

Kaupunginvaltuusto myönsi ³⁾ anotun määrän kuudelta kuukaudelta, marraskuun 1 päivästä lukien, sekä osoitti käyttövaroistaan tähän tarkoitukseen 700 markkaa vuodeksi 1918.

Kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ käyttövaroistaan 1,000 markan lisäyksen Helsingin jääkäriprikaatin palvelukseen ruvenneen ylimääräisen oikeusneuvosmiehen T. Nilssonin viransijaisen palkkaamiseksi kuuden kuukauden aikana, toukokuun 1 päivästä lukien.

Samaten osoitti ⁵⁾ valtuusto käyttövaroistaan 450 markkaa viransijaisen palkkaamiseksi kuukauden ajaksi kaupunginpalvelija A. E. Sandströmille, joka oli sairauden tähden nauttinut virkavapautta mainitun ajan.

Kapinan aikana menetettyjen virkasivutulojen korvaukseksi myönsi ⁶⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan raastuvanoikeuden pöytäkirjaa pitävälle jäsenille, riita-asiaain ja ylimääräisille notaareille sekä kaikille yhdelletoista raastuvanoikeuden kaupunginpalvelijalle yhteensä 10,350 markkaa.

Yleisessä palkanjärjestelyssä hyväksyi ⁷⁾ kaupunginvaltuusto seuraavan uuden:

Korvaus raastuvanoikeudessa menetetyistä virkasivutuloista.

Uusi palkkasääntö raastuvanoikeudelle.

¹⁾ Kvston pöytäk. 10. 9. 32 §. — ²⁾ S:n 17. 12. 13 §. — ³⁾ S:n 17. 12. 14 §. — ⁴⁾ S:n 4. 6. 22 §. — ⁵⁾ S:n 17. 12. 12 §. — ⁶⁾ S:n 1. 7. 17 §. — ⁷⁾ S:n 8. 10. 3 §.

Raastuvanoikeuden palkkasäännön.

1 oikeuspormestari, palkkaa	10,000: —		
palkkiota	6,000: —	Smk	16,000: —
7 vanhempaa oikeusneuvosmiestä, palkkaa			
kukin	8,000: —		
palkkiota s:n	4,000: —	„	84,000: —
4 nuorempaa oikeusneuvosmiestä (oikeus pöytäkirjanlunastukseen), palkkaa kukin ..	6,000: —		
palkkiota s:n ..	1,000: —	„	28,000: —
Palkkio 3 osastonpuheenjohtajalle, kullekin 1,000: —		„	3,000: —
1 riita-asiain pöytäkirjan notaari (oikeus pöytäkirjanlunastukseen)		„	3,600: —
6 rikosasiain pöytäkirjan notaaria, kukin 6,000: —		„	36,000: —
Määräraha kielenkääntäjätehtäviä varten		„	—
8 kaupunginpalvelijaa, kukin 3,600: —		„	28,800: —
Yhteensä		Smk	199,400: —

Uusi palkkasääntö oli raastuvanoikeuden toimesta alistettava senaatin vahvistettavaksi.

Samassa tilaisuudessa kaupunginvaltuusto vahvisti ¹⁾ seuraavan:

Uusi palkkasääntö syyttäjille.

Virallisten syyttäjien palkkasäännön.

3 kaupunginviskaalia (ynnä 800 markkaa taattuja bruttotuloja paloviinan, mallas- y. m. juovutusjuomain kauppaa koskevien asetusten rikkomisesta tuomituista sakoista),			
palkkaa, kukin	5,000: —		
palkkiota s:n	2,800: —	Smk	23,400: —
1 ylimääräinen kaupunginviskaali		„	5,500: —
Yhteensä		Smk	28,900: —

Kaupunginvaltuusto vahvisti ¹⁾ edelleen seuraavan:

Uusi palkkasääntö raati-
huoneenarkistolle.

Raatihuoneenarkiston palkkasäännön.

1 aktuaari	Smk	6,000: —
1 arkistoapulainen	„	3,600: —
Yhteensä		Smk 9,600: —

¹⁾ Kvston pöytäk. 8. 10. 3 §.

Uusi palkka-
sääntö ulos-
ottolaitokselle.

Niinikään vahvisti ¹⁾ kaupunginvaltuusto tässä seuraavan:

Ulosottolaitoksen palkkasäännön.

1 ensimmäinen kaupunginvouti, palkkaa	3,000: —		
	palkkiota	1,200: —	Smk 4,200: —
1 toinen kaupunginvouti, palkkaa	4,800: —		
	palkkiota	3,000: —	” 7,800: —
1 avustava toinen kaupunginvouti			” 3,000: —
1 rikostuomioiden toimeenpanija, palkkaa	4,000: —		
	määräraha kanslia-apua ja puhtaak- sikirjoitusta varten	2,400: —	” 6,400: —
Määräraha lainopillisen apulaisen palkkaamiseksi kaupun- ginvoudinkonttoriin maistraatin määräyksen mukaan			” — —
12 ulosotteapulaista, kukin 4,000: —			” 48,000: —
21 s:n ” 2,800: —			” 58,800: —
2 s:n ” 3,000: —			” 6,000: —
		Yhteensä	Smk 134,200: —

Kaupunginval-
tuutettujen
palkkio.

Marraskuun 27 päivänä 1917 annetun kaupunkien kunnallis-
lain 13 §:n määräysten johdosta kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ val-
tuutetun palkkioksi vahvistaa 5 markkaa kultakin kokoukselta.
Puheenjohtaja oli ilmoittanut, ettei hän puolestaan vaatinut kor-
vausta toimensa hoitamisesta.

Kaupunginval-
tuuston v.t. sih-
teerin palkka.

Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ v. t. sihteerilleen varatuomari J.
Ugglalle helmi- ja maaliskuulta taattavaksi ensimmäisen sihteerin
virkaan liittyvät palkkaedut sekä, huhtikuun 1 päivästä lukien,
siltä ajalta, jona hän yksin hoiti kansliaa, paitsi ensimmäisen sih-
teerin virasta tulevaa palkkaa, myöskin toisen sihteerin virkaan
liittyvän pohjapalkan, osin korvauksena lisätyöstä ja osin kanslia-
töiden hoidossa tarpeellisen apulaisen palkkaamiseksi. Korvauksen
kaupunginvaltuuston valiokuntatöissä tarvittavasta tilapäisestä sih-
teeriavusta valtuuston puheenjohtaja osoittaisi maksettavaksi las-
kua vastaan.

Uusi palkka-
sääntö kaupun-
ginvaltuuston
kanslialle.

Kaupunginvaltuusto vahvisti ¹⁾ seuraavan:

Kaupunginvaltuuston kanslian palkkasäännön.

1 ensimmäinen sihteeri	Smk 12,000: —
1 toinen sihteeri	” 10,000: —
1 notaari	” 8,000: —
1 kanslisti	” 3,600: —
1 apulaiskanslisti	” 2,600: —
1 vahtimestari	” 3,000: —
1 vahtimestariapulainen	” 1,800: —
Yhteensä Smk 41,000: —	

¹⁾ Kvston pöytäk. 8. 10. 3 §. — ²⁾ S:n 24. 1. 50 §. — ³⁾ S:n 7. 5. 47 §.

Mietinnöissään ¹⁾ oli palkanjärjestelykomitea rahatoimikamarin hankkeissa olevan uudestijärjestämisen johdosta ehdottanut korotettuja palkkoja ainoastaan kamarin kanslisteille ja vahtimestareille. Kaupunginvaltuusto kuitenkin päätti ²⁾ vahvistaa seuraavan:

Uusi palkkasääntö rahatoimikamarille.

Rahatoimikamarin palkkasäännön.

1 puheenjohtaja	Smk	10,000: —
1 sihteeri	”	15,000: —
1 apulaissihteeri	”	10,000: —
1 s:n teknillinen	”	12,000: —
1 asiamies	”	7,500: —
1 notaari	”	7,500: —
1 pöytäkirjuri	”	5,400: —
1 kanslisti	”	3,200: —
1 s:n	”	2,600: —
1 vahtimestari	”	3,000: —
1 vahtimestariapulainen	”	2,200: —
1 s:n	”	1,800: —
Yhteensä Smk		80,200: —

Sittenkuin rahatoimikamarin ensimmäisen sihteerin virka oli ollut avonaiseksi julistettuna olematta hakijaa ilmoittautunut, esitti rahatoimikamari kirjelmässä marraskuun 11 päivästä tähän virkaan liittyviä palkkaetuja korotettaviksi. Palkkalautakunnan marraskuun 22 päivänä tekemän esityksen mukaisesti kaupunginvaltuusto oikeutti ³⁾ kamarin sopimustietä koettamaan saada sopivan henkilön virkaan ja, jos suotuisa tulos saavutettaisiin, alistamaan sopimuksen valtuuston tutkittavaksi ja hyväksyttäväksi.

Rahatoimikamarin ensimmäisen sihteerin pohjapalkan korotus.

Rahatoimikamarin avonaisten virkain väliaikaisten hoitajain ja erinäisten virkamiesten viransijaisten palkkaamiseksi myönsi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 8,450 markan lisämäärärahan.

Lisämääräraha rahatoimikamarin virkamiesten palkkaamiseksi.

Rahatoimikamarin tammikuun 21 päivänä tekemästä esityksestä kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁵⁾ kamarin toimenpiteen valtuuttaa rahatoimikonttorin ylittämään 1917 vuoden palkkausmäärärahan 15,500 markalla, tarverahain määrärahan 7,350 markalla, puhelinten ja osuuskirjain ostoa varten olevan määrärahan 300 markalla, puhelinmaksujen määrärahan 3,000 markalla sekä työntekijöille annettavaa vahingonkorvausta y. m. varten olevan määrärahan 900 markalla, eli mainitut määrärahat kaikkiaan 27,050 markalla.

Rahatoimikonttorin määrärahoja ylitetty.

Viransijaisen palkkaamiseksi rahatoimikonttorin apulauskassahoitajalle myönsi ⁶⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 200 markkaa kuukaudessa syyskuun 15 päivästä lukien vuoden loppuun eli

Viransijaisuusmäärärahoja rahatoimikonttorille.

¹⁾ Kvston pain. asiakirj. n:ot 8 ja 24. — ²⁾ Kvston pöytäk. 8. 10. 3 §. —

³⁾ S:n 10. 12. 17 §. — ⁴⁾ S:n 30. 12. 6 §; ks. 1917 vuod. kert. siv. 94 ja 243. —

⁵⁾ S:n 7. 5. 8 §. — ⁶⁾ S:n 24. 9. 14 §.

kaikkiaan 700 markkaa, koska viransijaista ei voitu saada yksistään pohjapalkan määrällä.

Kaupunginvaltuusto myönsi ¹⁾ vanhemmalle kaupunginkirjurille O. Paldanille virkavapautta kivulloisuuden tähden kolmen kuukauden ajaksi tammikuun 1 päivästä lukien ja oikeutettuna siltä ajalta kantamaan täydet palkkaetunsa. Viransijaisen palkkaamiseksi osoitti valtuusto käyttövaroistaan 1,750 markkaa.

Yleisessä palkanjärjestelyssä vahvisti ²⁾ kaupunginvaltuusto seuraavan:

Rahatoimikonttorin palkkasäännön.

1 kaupunginkamreeri, palkkaa	7,000: —		
palkkiota	5,000: —	Smk	12,000: —
1 kaupunginkassanhoitaja		”	10,000: —
1 apulaikkassanhoitaja		”	8,000: —
1 vanhempi kaupunginkirjuri		”	9,000: —
2 nuorempaa kaupunginkirjuria, kumpikin 7,000: —		”	14,000: —
4 konttorikirjuria, kukin 3,600: —		”	14,400: —
Määräraha toimitustehtävään hoitoa varten		”	—: —
1 vahtimestari		”	3,200: —
1 s:n		”	3,000: —
1 vahtimestariapulainen		”	1,800: —
Yhteensä		Smk	75,400: —

Uusi palkkasääntö liikennekonttorille.

Uusi palkkasääntö oli, mikäli kaupunginkamreerin ja kaupunginkassanhoitajan palkkaetuja koski, alistettava senaatin vahvistettavaksi. Samaten vahvisti ²⁾ kaupunginvaltuusto seuraavan:

Liikennekonttorin palkkasäännön.

1 kamreeri		Smk	10,000: —
2 vanhempaa kirjuria, kumpikin 6,000: —		”	12,000: —
2 nuorempaa s:n s:n 5,000: —		”	10,000: —
1 vanhempi kassanhoitaja		”	5,000: —
1 nuorempi s:n		”	4,000: —
1 kirjanpitäjä		”	5,000: —
2 vanhempaa konttorikirjuria, kumpikin 3,400: —		”	6,800: —
2 nuorempaa s:n s:n 3,000: —		”	6,000: —
Määräraha kamreerin apulaisen palkkaamiseksi		”	—: —
1 vaakamestari		”	4,500: —
2 apulaissaakamestaria, kumpikin 3,600: —		”	7,200: —
9 vahtimestaria, kukin 2,800: —		”	25,200: —
Päällysmiehen palkkio		”	—: —
2 hissilaitoksen koneenkäyttäjää, kumpikin 2,200: — ..		”	4,400: —
1 koneenkäyttäjäapulainen		”	1,800: —
Määräraha lämpöjohdon hoitoa varten		”	—: —
Yhteensä		Smk	101,900: —

¹⁾ Kvston pöytäk. 24. 1. 25 §. — ²⁾ S:n 8. 10. 3 §.

Rahatoimikamarin toimenpiteen sallia ylittää liikennekonttorin kahden koneenkäyttäjän 1917 vuoden palkkausmäärärahan 95: 25 markalla sekä sen samanvuotisen tarverahain määrärahan 2,500 markalla kaupunginvaltuusto hyväksyi 1).

Liikennekonttorin määrärahan ylitys ja lisäys niihin.

Vuoden varrella myönsi 2) kaupunginvaltuusto käyttövaroitetaan lisäystä liikennekonttorin lämpöjohdon koneenkäyttäjien palkkausmäärärahaan 2,018: 30 markkaa, valaistusmäärärahaan 1,300 markkaa, kalustomäärärahaan 1,207: 75 markkaa sekä sähköllä käypäin tavarahissien käyttökustannuksiin 3,000 markkaa.

Kirjelmässä tammikuun 10 päivästä rahatoimikamari esitti, että kaupunginvaltuusto päättäisi korottaa niiden kaupungin työkunnan työntekijöiden kalliinajanlisäyksiä, joilla oli pohjapalkkaa 100 markkaa kuukaudessa, 100 markalla kuukaudessa perheenisille, 50 markalla naimisissa oleville lapsettomille työntekijöille sekä 25 markalla naimattomille työntekijöille, tammikuun 1 päivästä lukien, joten näiden kunkin ryhmän kuukausipalkat nousisivat 400, 350 ja 325 markkaan. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 3) tämän ehdotuksen.

Kalliinajanlisäyksiä kaupungin työkunnan työntekijöille.

Kirjelmässä kesäkuun 29 päivästä maistraatti ilmoitti 4) senaatin määränneen, että tuulaakimaksua oli vuosilta 1917 ja 1918 kannettava 2 % tulliverotuksen alaisen tavaran tullimaksun määrästä.

Tuulaakimaksun laskemisen peruste.

Kun tuulaakimaksun laskemisen peruste oli vahvistettu voimassa olevaksi ainoastaan 1918 vuoden loppuun, mutta saattoi osoittautua tarpeelliseksi, siihen katsomatta että oli nostettu kysymys tämän verotuksen lakkauttamisesta, pysyttää se ainakin jokin väliaika, oli kaupunginvaltuustolta vaadittu lausuntoa asiasta ynnä ilmoitusta, mikä määrä tuulaakimaksua olisi suoritettava. Kaupunginvaltuusto päätti 5) lausua, että tuulaakimaksua olisi 1918 vuoden päätyttyä ehkä seuraavana väliaikana kannettava 4 % tullimaksun määrästä.

Kirjelmässä kesäkuun 29 päivästä maistraatti ilmoitti 6) senaatin kesäkuun 6 päivänä myöntyneen kaupunginvaltuuston anomukseen kaupungin oikeuttamisesta, vuonna 1918 kantamaan satamajaa liikennemaksuja korotettuina 100 %:lla voimassa olevain taksain mukaisista määristä.

Satama- ja liikennemaksujen korotus.

Rahatoimikamarin marraskuun 4 päivänä tekemän ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto myönsi 7) 40 % satamamaksujen alennusta saksalaiselle Prinzessin Heinrich nimiselle höyrylaivalle, joka ylläpiti säännöllistä liikennettä Helsingin ja Räävelin välillä.

Vuorolaivan satamamaksujen huojenus.

1) Kvston pöytäk. 24. 1. 60 § ja 7. 5. 25 §. — 2) S:n 17. 12. 5 § ja 30. 12. 6 §. — 3) S:n 7. 5. 44 §. — 4) S:n 20. 8. 4 §. — 5) S:n 15. 10. 6 §. — 6) S:n 1. 8. 5 §. — 7) S:n 26. 11. 10 §.

Rantasiltain ja satama-alueiden varastopaikoista suoritettavain maksujen korotus.

Satamakonttorin erään määrärahan ylitys.

Lisämäärärahoja satamakonttorille.

Uusi palkkasääntö satamakonttorille

Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto, muuttaen marraskuun 25 päivänä 1913 tekemäänsä päätöstä ¹⁾, päätti ²⁾ korottaa kaupungin rantasilloilla ja satama-alueilla olevain varastopaikkain vuokramaksuja 100 %:lla marraskuun 1 päivästä lukien.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ³⁾ rahatoimikamarin toimenpiteen sallia ylittää satamakonttorin 1917 vuoden tarverahain määrärahan kaikkiaan 588:55 markalla.

Kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ käyttövaroistaan satamakonttorille lisäystä tarverahain määrärahaan 2,700 markkaa, moottoriveneen hoitajan palkkausmäärärahaan 400 markkaa, moottoriveneen kustannusmäärärahaan 500 markkaa ja polttoainemäärärahaan 400 markkaa eli yhteensä 4,000 markkaa.

Kaupunginvaltuusto vahvisti ⁵⁾ seuraavan:

Satamakonttorin palkkasäännön.

1 satamakapteeni, paitsi 4 % kannantasummasta	Smk	4,000: —
1 satamakapteenin apulainen	”	7,800: —
1 Sörnäsän satamamestari	”	3,600: —
1 satamakonttorin kirjuri, paitsi 1/2 % kannantasummasta	”	4,500: —
1 kassanhoitaja	”	3,600: —
1 vanhempi satamavahtimestari	”	3,600: —
1 nuorempi s:n	”	2,800: —
1 tarkastuskonstaapeli	”	2,800: —
11 satamakonstaapelia, kukin 2,400: —	”	26,400: —
1 Sörnäsän satamakonstaapeli	”	2,400: —
2 pakkaajaa ja runsiijaa, kumpikin 1,500: —	”	3,000: —
1 parmaajainvanhin	”	1,500: —
Yhteensä Smk		66,000: —

Viransijaisuusmäärärahoja satamakapteenille ja satamakassanhoitajalle.

Satamakonttorin anottua rahatoimikamarilta ryhtymistä sen suuntaiseen toimenpiteeseen, että erälle konttorin viransijaisille ja toistaiseksi määrätyille toimihenkilöille taattaisiin kalliinajanlisäys, ehdotti rahatoimikamari kirjelmässä kesäkuun 6 päivästä, samalla ilmoittaen ottaneensa kaksi viransijaisina toimivaa satamakonstaapelia ja yhden viransijaisena toimivan satamavahtimestarin vakinaisiksi mainittuihin toimiin, että niin satamakapteenin kuin satamakassanhoitajankin virkoja toistaiseksi saisi hoidattaa viransijaisilla, mutta että mainittuja virkoja nykyään hoitaville viransijaisille taattaisiin henkilökohtaiset kalliinajanlisäykset toukokuun 1 päivästä lukien.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁶⁾ ehdotuksen ja myönsi tähän tarkoitukseen käyttövaroistaan 3,200 markkaa vuoden loppuosaksi.

¹⁾ Ks. 1913 vuod. kert. siv. 170. — ²⁾ Kvston pöytäk. 29. 10. 4 §. — ³⁾ S:n 24. 1. 60 § ja 7. 5. 14 §. — ⁴⁾ S:n 10. 12. 16 §. — ⁵⁾ S:n 8. 10. 3 §. — ⁶⁾ S:n 1. 7. 3 §.

Satamakonttorin esityksen mukaisesti kaupunginvaltuusto myönsi ¹⁾ palkanlisäystä 50 markkaa kuukaudessa heinäkuun 1 päivästä lukien satamakonstaapeleille A. Söderholmille ja A. Österille sekä osoitti tähän tarkoitukseen vuoden loppuosaksi 600 markkaa käyttövaroistaan.

Palkanlisäystä satamakonstaapeleille.

Kaupunginvaltuusto vahvisti ²⁾ yleisessä palkanjärjestelyssä seuraavan:

Uusi palkkasääntö tilastokonttorille.

Tilastokonttorin palkkasäännön.

1 johtaja	Smk	11,000: —
1 ensimmäinen aktuaari	”	8,500: —
1 toinen s:n	”	7,000: —
1 amanuenssi	”	5,400: —
Määräraha kunnalliskertomuksen I ja II osan toimittajalle	”	—: —
2 assistenttia, kumpikin 3,600: —	”	7,200: —
5 laskuapulaista, kukin 2,800: —	”	14,000: —
1 vahtimestari	”	1,800: —
Yhteensä Smk		54,900: —

Viransijaisen palkkaamiseksi elokuun 15 päivästä vuoden loppuun tilastokonttorin amanuenssille, sittemmin toiselle aktuaarille filosofiankandidaatti E. Varoselle, joka oli kutsuttu vakinaiseen sotapalvelukseen, osoitti ³⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 2,850 markkaa.

Viransijaisuusmääräraha tilastokonttorille.

Rahatoimikamarin syyskuun 28 p:nä tekemän esityksen että tilastokonttorin johtajalle filosofianmaisteri H. Dalströmille ja saman konttorin aktuaarille filosofianmaisteri O. Bruunille kumpaisellekin myönnettäisiin 2,000 markan henkilökohtainen palkanlisäys kaupunginvaltuusto epäsi ⁴⁾, koska mainittujen toimihenkilöiden palkkoja jo oli palkanjärjestelyn johdosta korotettu, toiselle samalla ja toiselle suuremmalla määrällä.

Evätty esitys henkilökohtaisen palkanlisäysten myöntämisestä tilastokonttorin toimihenkilöille.

Erikoisen valtuuden ⁵⁾ nojalla oli valmisteluvaliokunta joulukuun 28 päivänä 1917 myöntänyt ⁶⁾ tilastokonttorille vuodelta 1917 lisämäärärahoja kaikkiaan 64,700 markkaa kaupunginvaltuuston samanvuotisista käyttövaroista.

Lisämääräraha ja tilastokonttorille.

Rakennustarkastuskonttorissa palvelevain rakennusinsinööri A. E. Nikanderin ja rakennusvalvoja G. Taucherin anomuksen päästä osalliseksi samanlaisesta palkanjärjestelystä kuin kaupungin muutkin viranpitäjät samoin kuin näille annetusta ylimääräisestä palkanlisäyksestä kaupunginvaltuusto epäsi ⁷⁾, koska rakennustar-

Rakennustarkastuskonttorin palkkainjärjestely.

¹⁾ Kvston pöytäk. 10. 9. 38 §. — ²⁾ S:n 8. 10. 3 §. — ³⁾ S:n 29. 10. 8 §. — ⁴⁾ S:n 26. 11. 22 §. — ⁵⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 180. — ⁶⁾ Kvston pöytäk. 8. 1. 3 §. — ⁷⁾ S:n 17. 12. 29 §.

kastus hankkeissa olevan uudestijärjestämisen johdosta oli jätetty erilleen palkanjärjestelystä ja palkkalautakunta jo oli määrännyt maksettavaksi mainitut ylimääräiset palkanlisäykset konttorin viranpitäjille.

Lisämääräraha
rakennustar-
kastuskontto-
rille.

Kaupunginvaltuusto myönsi ¹⁾ käyttövaroistaan 600 markan lisäyksen rakennustarkastuskonttorin siivoamismäärärahaan.

Määräraha
ylimääräisten
apulaisten
palkkaamiseksi
revisionikont-
toriin.

Ylimääräisten apulaisten palkkaamiseksi revisionikonttoriin osoitti ²⁾ kaupunginvaltuusto 1,400 markan määrärahan käyttövaroistaan.

Uusi palkka-
sääntö revisio-
nikonttorille.

Yleisen palkanjärjestelyn yhteydessä vahvisti ³⁾ kaupunginvaltuusto seuraavan:

Revisionikonttorin palkkasäännön.

1 kaupunginreviisori	Smk	11,000: —
1 reviisori	”	8,000: —
1 ylimääräinen reviisori	”	7,000: —
1 reistraattori	”	4,000: —
1 vahtimestari	”	2,000: —
Yhteensä		Smk 32,000: —

Kaupungin kassa- ja tililaitoksen uudistusehdotusta käsitellessään kaupunginvaltuusto sittemmin vahvisti ⁴⁾ revisionikonttorille seuraavan uuden palkkasäännön noudatettavaksi tammikuun 1 päivästä 1919:

Revisionikonttorin palkkasääntö.

1 kaupunginreviisori	Smk	12,000: —
4 reviisoria, kukin 8,000: —	”	32,000: —
1 reistraattori	”	4,000: —
Apulaisten palkkaukseen	”	17,000: —
1 vahtimestari	”	2,000: —
Yhteensä		Smk 67,000: —

Uusi palkka-
sääntö verotus-
valmistelu-
kunnalle.

Yleisessä palkanjärjestelyssä vahvisti ³⁾ kaupunginvaltuusto seuraavan:

Verotusvalmistelukunnan palkkasäännön.

1 puheenjohtaja	Smk	11,000: —
1 ensimmäinen sihteeri	”	8,500: —
1 toinen siht.	”	6,000: —
Yhteensä		Smk 25,500: —

¹⁾ Kvston pöytäk. 29. 10. 11 §. -- ²⁾ S:n 20. 8. 45 §. -- ³⁾ S:n 8. 10. 3 §. --

⁴⁾ S:n 17. 12. 3 §.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ rahatoimikamarin toimenpiteen sallia ylittää verotusvalmistelukunnan 1917 vuoden jäsenten palkkausmäärärahan 20 markalla.

Kun kapinan aikainen toiminnan seisahdus oli lisännyt holhouslautakunnan työtä, myönsi ²⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 300 markkaa apulaissihteerin palkkaamiseksi lautakuntaan kahden kuukauden ajaksi.

Vahtimestarin palkkausta sekä puhtaaksikirjoitusta ja tarverahoja varten olevaan holhouslautakunnan määrärahaan myönsi ³⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 200 markan lisäyksen.

Yleisessä palkanjärjestelyssä vahvisti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto holhouslautakunnan sihteerin palkan 3,600 markaksi.

Samassa tilaisuudessa vahvisti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto seuraavan:

Kunnan työnvälitystoimiston palkkasäännön.

1 johtaja	Smk	8,000: —
1 miesapulainen	„	4,500: —
1 s:n	„	3,000: —
2 naisapulaista, kumpikin 3,000: —	„	6,000: —
2 s:n s:n 2,600: —	„	5,200: —
1 vahtimestari, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa	„	2,400: —
Yhteensä Smk		29,100: —

Sittenmin määräsi ⁵⁾ kaupunginvaltuusto, että kunnan työnvälitystoimiston palveluksessa olevan toisen miesapulaisen vuosipalkka oli, sen johdosta että virka oli muuttunut toisen laatuiseksi, joulukuun 1 päivästä korotettava 3,600 markkaan, sekä osoitti kuluvalta vuodelta käyttövaroistaan tähän tarkoitukseen 175 markan lisämäärärahan.

Ylimääräisen apulaisen palkkaamiseksi kunnan työnvälitystoimistoon myönsi ⁶⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 5,000 markan lisämäärärahan.

Sittenkuin vahtimestari U. Vinha oli määrätty oman virkansa ohessa hoitamaan kunnan työnvälitystoimiston avonaista miesapulaisen virkaa myönsi ⁷⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan hänen palkkaamiseksi 100 markan kuukausiapumaksun, heinäkuun 15 päivästä lukien, eli kaikkiaan 550 markkaa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁸⁾ rahatoimikamarin toimenpiteen sallia sosialilautakunnan ylittää 1917 vuoden tarverahajnsa määrärahan 600 markalla.

¹⁾ Kvston pöytäk. 24. 1. 60 §. — ²⁾ S:n 21. 5. 33 §. — ³⁾ S:n 10. 12. 25 §. — ⁴⁾ S:n 8. 10. 3 §. — ⁵⁾ S:n 26. 11. 35 §. — ⁶⁾ S:n 21. 5. 9 §. — ⁷⁾ S:n 20. 8. 46 §. — ⁸⁾ S:n 7. 5. 35 §.

Verotusvalmistelukunnan määrärahan ylitys.

Määräraha apulaissihteerin palkkaamiseksi holhouslautakuntaan.

Lisämääräraha holhouslautakunnalle.

Holhouslautakunnan sihteerin palkkaa korotettu.

Uusi palkkasääntö kunnan työnvälitystoimistolle.

Lisämääräraha kunnan työnvälitystoimistolle.

Sosiaalilautakunnan tarverahain määrärahan ylitys.

Sosiaalilautakunnan vahtimestariapulaisen palkan korotus.

Sosiaalilautakunnan vahtimestariapulaisen kuukausipalkka korotettiin, toukokuun 1 päivästä lukien, 25:stä 75 markkaan, ja kaupunginvaltuusto myönsi ¹⁾ tähän tarkoitukseen käyttövaroistaan 400 markkaa.

Uusi palkkasääntö sosiaalilautakunnalle.

Yleisen palkanjärjestelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto vahvisti ²⁾ seuraavan:

Sosiaalilautakunnan palkkasäännön.

1 sihteeri	Smk	9,000: —
1 työväenopetuslaitosten tarkastaja ..	„	4,000: —
1 s:n naistarkastaja	„	900: —
Määräraha vahtimestarintehtäviä varten	„	—: —
Yhteensä Smk		13,900: —

Uusi palkkasääntö oikeusaputoimistolle.

Samassa tilaisuudessa kaupunginvaltuusto vahvisti ²⁾ seuraavan:

Oikeusaputoimiston palkkasäännön.

1 oikeusavustaja	Smk	8,400: —
1 oikeusavustajan apulainen	„	6,000: —
Yhteensä Smk		14,400: —

Määrärahoja huoneenvuokralautakunnalle.

Valmisteluvaliokunta ilmoitti ³⁾ saamansa valtuuden ⁴⁾ nojalla myöntäneensä kaupunginvaltuuston 1917 vuoden käyttövaroista kunnan huoneenvuokralautakunnalle mainitulta vuodelta 2,000 markan lisämäärärahan. Vuodeksi 1918 myönsi ⁵⁾ kaupunginvaltuusto 500 markan lisäyksen mainitun lautakunnan tarverahain määrärahaan.

Huoneenvuokralautakunnan varoista kavalletun rahamäärän tileistä poistaminen.

Kaupunginvaltuusto myöntyi ⁶⁾ huoneenvuokralautakunnan anomukseen saada tileistään poistaa 300 markkaa, jonka määrän kapinan aikana poistunut lautakunnan vahtimestari A. Hällfors oli kavaltanut.

Palkkalautakunnan palkkasääntö ja määrärahat.

Palkkalautakunnan marraskuun 18 päivänä tekemän esityksen mukaisesti kaupunginvaltuusto vahvisti ⁷⁾ lautakunnalle seuraavan vuosirahasäännön noudatettavaksi 1919 vuoden alusta:

Palkkalautakunnan menosääntö.

Puheenjohtaja	Smk	3,000: —
4 jäsentä, kukin 30: — kokoukselta	„	4,000: —
Määräraha sihteerintehtäviä varten	„	3,600: —
Tarverahat	„	1,000: —
Yhteensä Smk		11,600: —

¹⁾ Kvston pöytäk. 1. 7. 41 §. — ²⁾ S:n 8. 10. 3 §. — ³⁾ S:n 8. 1. 3 §. — ⁴⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 180. — ⁵⁾ Kvston pöytäk. 17. 12. 6 §. — ⁶⁾ S:n 20. 8. 80 §. — ⁷⁾ S:n 10. 12. 24 §.

Kalliinajanlisäysten maksamisesta johtuvain kustannusten suoritukseksi asetettiin 1) lautakunnan vuonna 1919 käytettäväksi 12,000 markkaa maksettavaksi kalliinajanlisäysmäärärahasta.

Lautakunnan 1918 vuoden menoihin osoitti 1) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 2,900 markkaa.

Valmisteluvaliokunta ilmoitti 2) saamansa valtuuden 3) nojalla kaupunginvaltuuston 1917 vuoden käyttövaroista myöntäneensä palolaitokselle erinäisiin mainitun vuoden määrärahoihin kaikkiaan 75,500 markan lisäyksen.

Lisämäärärahoja ja palolaitokselle.

Vuodeksi 1918 myönsi 4) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan useihin palolaitoksen määrärahoihin lisäystä yhteensä 123,112:20 markkaa.

Kun sairaiden kuljetus yksityisajoneuvojen ja automobiilien puutteen johdosta kohtasi vaikeuksia, esitti rahatoimikamari kirjelmässä marraskuun 14 päivältä, että ryhdyttäisiin toimenpiteisiin palolaitoksen toimintakyvyn lisäämiseksi tässä kohden. Kaupunginvaltuusto päätti 5) lisämahdollisuuden hankkimiseksi sairaiden kuljetukseen palolaitokselle ostettavaksi kaksi hevosta yhteensä 10,000 markalla, joka rahamäärä merkittäisiin 1919 vuoden menosääntöön. Tämän lisäksi oli sairaankuljetusvaunun korjausta varten merkittävä 2,000 markkaa ja 3 lisämiehen palkkaamiseksi palokuntaan sekä rehuja, ruokaa, vaatetusta y. m. varten 27,020 markkaa eli yhteensä 39,020 markkaa.

Määrärahoja palolaitoksen toimitettavaa sairaiden kuljetusta varten.

Eräiden palomiestien palkkaeduissa vallitsevain epätasaisuuksien poistamiseksi kaupunginvaltuusto päätti 6):

Määrärahoja palomiestien palkkaetujen epätasaisuuden poistamiseksi.

palolaitoksen kersanttien kuukausipalkat, jotka kaikki toimihenkilöt oli luettava yhteen palkkaluokkaan, korotettavaksi 200:sta ja 225 markasta 316 markkaan 66 penniin, koneenkäyttäjien kuukausipalkat 225:sta 341 markkaan 66 penniin, ruiskumestarin 250:sta 375 markkaan sekä palomestarinapulaisen 250:sta 450 markkaan;

alipäällystön ja miehistön luontoisedut laskettaviksi samojen perusteiden mukaan kuin aikaisemminkin;

edellä mainitut korotukset luettaviksi tammikuun 1 päivästä 1918; sekä

näihin palkankorotuksiin osoittaa käyttövaroistaan 1,600 markkaa kuukaudessa, kuluvan vuoden alusta lukien, eli yhteensä 19,200 markkaa.

Yleisen palkanjärjestelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto vahvisti 7) seuraavan:

Uusi palkkasääntö palolaitokselle.

1) Kvston pöytäk. 10. 12. 24 §. — 2) S:n 8. 1. 3 §. — 3) S:n 1917 vuod. kert. siv. 180. — 4) Kvston pöytäk. 15. 10. 11 § ja 10. 12. 10 §. — 5) S:n 10. 12 12 §. — 6) S:n 20. 8. 55 §. — 7) S:n 8. 10. 3 §.

Palolaitoksen palkkasäännön.

1 palomestari, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa	Smk	10,500: —
1 ensimmäinen alipalomestari, palkkaa 8,000: —		
vuokrarahoja <u>2,800: —</u>	”	10,800: —
1 toinen s:n paitsi vapaata asuntoa,		
lämpöä ja valoa	”	5,400: —
1 palomestarinapulainen, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja		
valoa	”	5,400: —
Määräraha sihteerintehtäviä varten	”	—: —
1 ruiskumestari, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa	”	4,500: —
2 koneenkäyttäjää, paitsi s:n, kumpikin 4,100: —	”	8,200: —
9 kersanttia, paitsi s:n, kukin 3,800: —	”	34,200: —
50 korpraalia, kasarmissa, paitsi vapaata ruokaa ja vapaa-		
ta vaatetusta ynnä vuokrarahoja naineille korp-		
raaleille, kukin 1,200: —	”	60,000: —
28 korpraalia, kasarmissa, paitsi s:n, kukin 900: —	”	25,200: —
13 toisvuotista konstaapelia, kasarmissa, paitsi vapaata		
ruokaa ja vapaata vaatetusta, kukin 720: —	”	9,360: —
10 ensivuotista konstaapelia, kasarmissa, paitsi s:n, kukin		
600: —	”	6,000: —
Yhteensä Smk		179,560: —

Senaatin vahvistama poliisilaitoksen väliaikainen menosääntö.

Kirjelmässä heinäkuun 7 päivältä maistraatti ilmoitti senaatin huhtikuun 29 päivänä Uudenmaan läänin maaherran ehdotuksesta vahvistaneen Helsingin poliisilaitokselle väliaikaisen menosäännön olevaksi voimassa toukokuun 1 päivästä toistaiseksi, enintään kuitenkin seuraavan syyskuun loppuun. Väliaikainen menosääntö oli laadittu koko vuodelta ja päättyi 7,091,700 markkaan 1916 vuoden vakinaisen menosäännön 1,913,000 markan sijasta. Mainitun väliaikaisen menosäännön vahvistaessaan oli senaatti määrännyt, että kaupungin oli suoritettava kaksi seitsemänneistä myöskin vakinaisen menosäännön lisäksi merkityistä menoista.

Asiasta antamassaan lausunnossa rahatoimikamari huomautti, että poliisilaitokselle suoritettava kaupungin apumaksu nousisi, jos väliaikaista menosääntöä sovellettaisiin toukokuun 1 päivästä syyskuun 30 päivään, ainoastaan tältä ajalta 844,250 markkaan, poliisilaitoksen voimassapitokustannusten koko vuodelta ollessa merkittynä kaupungin budjettiin miljoonaksi markaksi, joten siis väliaikainen menosääntö tuottaisi kaupungille tuntuvia lisäkustannuksia. Rahatoimikamari ja valmisteluvaliokunta olivat kuitenkin sitä mieltä, että ehdotetut toimenpiteet olivat olleet olojen vaatimia, mutta että hallituksen menettely tuottaa kaupungille sitä itseään kuulematta noin suuria menoja ei voinut jäädä huomauttamatta.

Valtuusto päätti ¹⁾ senaatille lähetettävässä kirjelmässä huo-

¹⁾ Kvston pöytäk. 20. 8. 62 §.

mauttaa kaupungin oikeudesta saada vastedes antaa lausunto tällaisista asioista, ennenkuin hallitus ne lopullisesti ratkaisi, sekä antaa rahatoimikamarin toimeksi tehdä esityksen niistä lisämäärärahoista, joita nyt puheena olevain toimenpiteiden johdosta saattoi olla tarpeen.

Kirjelmässä heinäkuun 18 päivästä maistraatti lähetti kaupunginvaltuustolle poliisimestarin ja maaherran laatimat ehdotukset poliisilaitoksen uudeksi menosäännöksi.

Lausunto poliisimenosäännön edelleen korottamisesta.

Molemmissa ehdotuksissa huomautettiin, että alhaisen palkkatason johdosta oli erittäin vaikea saada avonaisiksi tulleita paikkoja täytetyiksi ja että toimenpiteisiin täytyi ryhtyä palkkain korottamiseksi olojen vaatimusten mukaisiksi. Tämän ohessa ehdotettiin poliisilaitoksen järjestysmuodossa toimeenpantaviksi eräitä uudistuksia. Poliisimestarin laatima ehdotus päättyi 8,760,800, maaherran laatima taas 8,195,900 markkaan. Viimeksi mainitun ehdotuksen mukaan nousisivat kaupungin suoritettavat kaksi seitsemänneistä 2,341,685 markkaan.

Antamassaan lausunnossa rahatoimikamari huomautti sen seikan tärkeydestä, että kaupungille nyt oli suotu tilaisuus antaa lausunto asiasta. Kamarin mielestä ponnistukset kuitenkin olisi enemmän kohdistettava pienemmän, todella kelvollisen poliisikunnan kuin miesluvultaan suuremman, mutta vaikeammin kurissa pidettävän poliisivoiman aikaansaamiseen. Menosääntöön merkitty suuri ylimääräisten konstaapelien luku nähtävästi oli tarkoitettu ei vain tämän kaupungin turvaamiseksi, vaan koko maamme tarpeisiin käytettäväksi. Esillä olevasta ehdotuksesta ei myöskään käynyt selville, oliko lämmitys, valaistus, puhtaanapito, huoneistojen vuokrat, vedenkulutus y. m. s. edelleen kaupungin yksin kustannettava. Ylipäänsä näytti kysymys kaipaavan perinpohjaisempaa valmistelua, ja kaupungin olisi vaadittava kumottavaksi huhtikuun 29 päivänä 1918 vahvistettua väliaikaista menosääntöä sekä vahvistettavaksi uusi vakinainen menosääntö, jossa tapauksessa asia olisi erikoiskomitean lähemmin selvitettävä. Kamari ehdotti, että kaupunginvaltuusto yhtyisi maaherran ehdotukseen poliisilaitoksen menosääntöehdotuksen supistamisesta niin, että suurimmaksi vuosipalkaksi määrättäisiin ylikonstaapeleille 7,200 ja konstaapeleille 6,800 markkaa, sekä viranomaisille esittäisi, että kysymys poliisilaitoksen menosääntöehdotuksen hyväksymisestä muilta kohdin saisi raueta ja uusi menosääntöehdotus sopivaan aikaan alistettaisiin kaupunginvaltuuston tutkittavaksi ja hyväksyttäväksi.

Asiaa kaupunginvaltuustossa esiteltäessä ¹⁾ oli esillä valmistelu-

¹⁾ Kvston pöytäk. 20. 8. 62 §.

valiokunnan yksissä neuvoin poliisimestarin ja lisäksi kutsuttujen asiantuntijain kanssa laatima ehdotus lausunnoksi, johon kaupunginvaltuusto yhtyi. Poliisivoiman pysyttämistä miesluvultaan verraten suurena pidettiin vallitsevissa levottomissa oloissa aivan välttämättömänä. Kriittinen tilanne asetti sangen suuria vaatimuksia pääkaupungin poliisivoimalle. Palkkausolojen tarkastus kuitenkin osoitti, etteivät ne olleet tyydyttävästi järjestettyjä, minkätähden kelvollista poliisimiehistöä olikin joukottain eronnut. Näytti kuitenkin olevan hallituksen ja kunnan velvollisuus valmistaa poliisihenkilökunnalle niin turvallinen asema, että kelvollista ja luotettavaa väkeä saatiin poliisin palvelukseen ja siinä pysymään. Poliisimestarin ehdottamat palkkamäärät näyttivät hyvin harkituilta ja olevien olojen mukaan sovituilta. Sitä vastoin voi rahatoimikamarin ehdotus täydellisen palkanjärjestelyn toistaiseksi siirtämisestä saattaa varaan koko järjestön ja lamauttaa sen tehokkuuden. Eräiltä kohdin maaherran tekemää ehdotusta kuitenkin oli pidettävä parempana. Palkankorotusten aikaansaamia lisämenoja voitiin jossain määrin tasoittaa vähentämällä poliisivoiman mieslukua, jommoisen toimenpiteen poliisimestari oli ilmoittanut voivansa hyväksyä. Ehdotettujen supistusten johdosta syntyisi noin 700,000 markan suuruinen säästö. Kohtuussyistä olisi väliaikainen palkanjärjestely toimeenpantava elokuun alusta, mutta sitä ei olisi ulotettava vuoden loppua pitemmälle, koska poliisilaitokselle olisi mahdollisimman pian laadittava uusi vakinainen menosääntö.

Poliisilaitoksen
uusi väliaikai-
nen menosään-
tö vahvistettu.

Kirjelmässä syyskuun 14 päivästä maistraatti sittemmin ilmoitti ¹⁾, että senaatti oli elokuun 29 päivänä, muuttaen ja täydentäen huhtikuun 29 päivänä 1918 tekemäänsä päätöstä Helsingin kaupungin poliisilaitoksen väliaikaista menosääntöä koskevassa asiassa, vahvistanut poliisilaitokselle uuden väliaikaisen menosäännön korotettuine kalliinajanlisäyksineen ja ylimääräisine määrärahoineen noudatettavaksi elokuun 1 päivästä vuoden loppuun. Tämä menosääntö päättyi 7,653,800 markkaan. Senaatin päätöksessä lausuttiin m. m., että Helsingin kaupungin tuli kahdella seitsemänneksellä ottaa osaa puheenalaisen väliaikaisen menosäännön mukaisten menojen suoritukseen sekä että poliisilaitoksen yhteyteen perustetun poliisikoulun palkkamenot oli syyskuun 1 päivästä lukien suoritettava yksinomaan valtion varoista.

Poliisilaitoksen
vuosirahasään-
nön vahvista-
miseen liitetty
varaus.

Vahvistaessaan 1919 vuoden menosäännön kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ poliisilaitoksen voimassa pitoon kaupungin varoista suoritettavan apumaksun merkitä rahatoimikamarin ehdottamin määrin, joka perustui poliisimestarin laatimaan budjettiehdotukseen, mutta

¹⁾ Kvston pöytäk. 15. iö. 7 §. — ²⁾ S:n 30. 12. 13 §.

varata itselleen oikeuden lähemmältä tutkia mainittua ehdotusta, koska valtuusto ei ollut ehtinyt sitä tarkastaa.

Kaupunginvaltuuston vuonna 1917 päätettyä ¹⁾ osoittaa enintään 300,000 markkaa kuukaudessa poliisimiehistön harjoittamiseen ja järjestämiseen rahatoimikamari ilmoitti uuden poliisimiehistön koko kapinan ajan oleskelleen kaupungissa ja sittemmin ruvenneen kaupungin vakinaisen poliisikunnan jäseniksi. Tämän miehistön elatuksesta tuona aikana johtuneisiin kustannuksiin tarvittavat varat oli antanut tarkoitusta varten asetettu raha-asiain komitea, jolle kaupunki sentähden oli velkaa, ja oli poliisimestari anonut hänelle tilityksen ehdolla osoitettavaksi 345,000 markkaa tämän velan maksamiseksi.

Määräraha kapinan aikaisen poliisimiehistön palkkaukseen.

Valtuusto myöntyi ²⁾ tähän anomukseen ja päätti että, sittenkuin lopputili poliisin kasvatukseen käytetyistä kaupungin varoista oli annettu, valtion kanssa ryhdyttäisiin keskusteluihin mainittujen varojen takaisin saamisesta.

Kirjelmässä kesäkuun 7 päiväältä maistraatti ilmoitti senaatin toukokuun 24 päivänä antaneen eräille kaupungin poliisilaitoksen ylikonstaapeleille ja konstaapeleille, joiden oli kapinan johdosta täytynyt erota, mutta jotka sittemmin olivat palanneet palvelukseen, kaikkiaan 177,750 markkaa palkkaa kapinan ajalta, sillä ehdolla että Helsingin kaupunki siitä suoritti kaksi seitsemännestä eli 50,785: 71 markkaa. Asiasta antamassaan lausunnossa rahatoimikamari huomautti, että päätös tosin oli niiden periaatteiden mukainen, jotka kaupunginvaltuusto oli hyväksynyt virkamiestensä kapinan aikaiseen palkkaukseen nähden, mutta kun se oli syntynyt kaupunkia kuulematta, ehdotti kamari, että kaupunginvaltuusto tämän johdosta esittäisi senaatille vakavan vastalauseen.

Palkkaa poliisivirkailijoille kapinan ajalta.

Kirjelmässä heinäkuun 27 päiväältä maistraatti ilmoitti senaatin vuoden varrella myöntäneen poliisilaitoksen siivoojatarten palkkaukseen ja muihin samantapaisiin menoihin 25,000 markan lisämäärärahan sekä moottoriveneiden kunnossapitoon y. m. 20,000 markan lisämäärärahan, sen ohessa velvoittaen kaupungin näistä kustannuksista suorittamaan kaksi seitsemännestä.

Lisämäärärahoja poliisilaitokselle.

Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ tätä ja edellistä asiaa käsitellessään senaatille lähetettävässä kirjelmässä huomauttaa kaupungin oikeudesta saada vastedes antaa lausunto tällaisista asioista, ennenkuin hallitus ne lopullisesti ratkaisi.

Poliisilaitoksen anomukseen saada tileistä poistaa mainitulle laitokselle kuuluvaa, kapinan aikana hävinnyttä kalustoa kaikkiaan 74,961: 25 markan arvosta kaupunginvaltuusto myöntyi ⁴⁾, samalla

Poliisilaitokselle kuuluvan kaluston tileistä poisto.

¹⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 193. — ²⁾ Kvston pöytäk. 7. 5. 54 §. — ³⁾ S:n 20. 8. 62 §. — ⁴⁾ S:n 20. 8. 30 §.

kuitenkin päättäen, ettei kaupunki luopunut oikeudestaan asianomaisilta vaatia anastetun tavarän korvausta taikka ehdollisesti saada siitä korvaus valtiolta.

Määrärahoja
poliisilaitok-
selle.

Eri kirjelmissä maistraatti saattoi kaupunginvaltuuston tiedoksi seuraavat päätökset määrärahain myöntämisestä poliisilaitokselle:

a) senaatin päätöksen elokuun 1 päivästä 4,900 markan myöntämisestä poliisilaitoksen kirjastolle, sanoma- ja aikakauslehtien tilaamiseksi miehistön lukusaliin sekä sen kalustamiseksi, edellyttäen kaupungin ottavan osaa tämän menon suoritukseen kahdella seitsemänneksellä;

b) senaatin päätöksen elokuun 15 päivästä 36,750 markan myöntämisestä pistoolien sekä näihin tarvittavain patruunain ostoon, edellä mainituin edellytyksin;

c) senaatin samana päivänä tekemän päätöksen 2,250 markan myöntämisestä kahden poliisikonstaapelin palkkaamiseksi helmikuun 1 päivästä huhtikuun 15 päivään, samanlaisin edellytyksin;

d) senaatin päätöksen syyskuun 5 päivästä 15,000 markan myöntämisestä pistoolien ostoon, niinkään samanlaisin edellytyksin;

e) senaatin samana päivänä tekemän päätöksen 3,500 markan myöntämisestä poliisilaitoksen antropometriselle toimistolle, samanlaisin edellytyksin; sekä

f) senaatin syyskuun 27 päivänä tekemän päätöksen enintään 34,000 markan suuruisen lisäyksen myöntämisestä pidätettyjen henkilöjen ruokintamäärärahaan, niinkään edellä mainituin edellytyksin.

Kun puheena olevat määrärahat koskivat vahvistetun menosäännön ulkopuolella olevia menoja eikä kaupungille ollut suotu tilaisuutta antaa niiden tarpeellisuudesta lausuntoa, ei kaupunginvaltuusto pitänyt ¹⁾ kaupunkia velvollisena ottamaan osaa näiden menojen suoritukseen, mutta vallitseviin poikkeusoloihin katsoen valtuusto ei kuitenkaan tahtonut kieltäytyä täyttämästä päätöksissä esitettyjä vaatimuksia, varsinkin kun eräät näistä päätöksistä oli tehty, ennenkuin valtuusto oli päättänyt tehdä edellä kerrotun huomautuksensa kaupungin oikeudesta tulla kuulluksi, ennenkuin tällaiset määrärahakysymykset ratkaistiin.

Lausunto kal-
liinajanlisäys-
ten myöntämi-
sestä poliisi-
laitokselle.

Marraskuun 5 päivänä antamassaan välipäätöksessä oli maaherra vaatinut kaupunginvaltuuston lausuntoa poliisimestarin tekemästä esityksestä että vuoden kahdelta viime kuukaudelta myönnettäisiin kalliinajanlisäyksiä erälle poliisilaitoksen virka- ja palvelusmiehille. Esityksessään poliisimestari huomautti, että elanto-kustannukset olivat kohonneet siinä määrin, ettei poliisimiehistö

¹⁾ Kvston pöytäk. 24. 9. 3 §, 15. 10. 3 § ja 29. 10. 2 §.

voinut tulla toimeen silloisilla palkoillaan, minkätähden elokuusta lähtien olikin 220 konstaapelia eronnut, mutta ainoastaan 129 uutta konstaapelia oli voitu ottaa palvelukseen. Ehdotetut palkanlisäykset, jotka maksettaisiin menosääntöön merkityn palkan korotuksina, aiheuttaisivat lisämenoja 87,550 markkaa kuukaudessa.

Rahatoimikamari, jota oli kehoitettu antamaan lausunto tästä esityksestä, antoi asian valmisteltavaksi komitealle, johon kuuluivat ent. kuvernööri I. Gordie, asessori U. J. Castrén ja kamarin jäsen herra Söderholm, sekä yhtyi sitten kaikilta kohdin komitean antamaan lausuntoon. Siinä huomautettiin, että olevissa oloissa oli välttämätöntä parantaa poliisilaitoksen palveluksessa olevain alempiarvoisten toimihenkilöjen palkkaetuja. Komitea puolsi poliisimestarin ehdotusta, että poliisikonstaapelien palkat, jotka 1916 vuoden menosäännön mukaan olivat 2,400 ja 2,000 markkaa vuodessa ja kalliinajanlisäyksineen nousivat 600 markkaan kuukaudessa, korotettaisiin 700 markkaan kuukaudessa. Useissa muissakin kohdin komitea yhtyi poliisimestarin ehdottamiin palkanlisäyksiin, kun taas eräissä tapauksissa ehdotetuista määristä näytti sen mielestä käyvän tinkiminen. Komitean laatiman ehdotuksen mukaan nousisivat poliisilaitoksen lisämenot 84,550 markkaan kuukaudessa, ja oli puheenalaiset palkanlisäykset komitean mielestä maksettava ylimääräisinä kalliinajanlisäyksinä

Kaupunginvaltuusto yhtyi ¹⁾ komitean ja rahatoimikamarin ehdotukseen nimenomaan lausuen, että kaupungin osuus lisämenoista oli suoritettava samaa suhdetta noudattaen kuin vakinaiseen menosääntöön nähden oli säädetty.

Kirjelmässä tammikuun 20 päiväältä poliisimestari ilmoitti, että marraskuussa 1917 vallinneen suurlakon aikana oli hävinnyt kaupungille kuuluvaa, virkahuoneistoissa säilytettyä irtaimistoa 61,997:35 ja miehistölle kuuluvaa yksityistä omaisuutta 27,015:70 markan arvosta. Kaupunginvaltuusto osoitti ²⁾ käyttövaroistaan 27,015:70 markkaa miehistön kärsimäin vahinkojen korvaamiseksi.

Kun Eerikinkadun talon n:o 10 omistaja, johon taloon kolmannen piirin poliisiasema oli sijoitettuna, oli korottanut aseman huoneiston vuosivuokran kesäkuun 1 päivästä 1918 lähtien 7,200 markkaan, osoitti ³⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 259:56 markkaa lisäykeksi poliisilaitoksen 1918 vuoden vuokramäärärahaan.

Rakennusmestari E. J. Varosen anomuksen saada 400 markan korvaus miliisille luovuttamastaan revolverista koteloineen ja patruunineen kaupunginvaltuusto epäsi ⁴⁾.

Varastetun omaisuuden korvaaminen poliisimiehistölle.

Lisäys poliisilaitoksen vuokramäärärahaan.

Evätty anomus revolverin korvauksen saamisesta.

¹⁾ Kvston pöytäk. 17. 12. 2 §. — ²⁾ S:n 21. 5. 14 §. — ³⁾ S:n 24. 1. 36 §. —

⁴⁾ S:n 11. 6. 10 §.

Vakinaisessa
sotapalveluk-
sessa olevain
tai kaatuneiden
sotilashenkilö-
jen perheiden
avustaminen.

Sosiaalilautakunnan huhtikuun 27 päivänä tekemän esityksen johdosta päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto ryhtyä toimiin kaatuneiden tai vakinaisessa palveluksessa olevain sotilashenkilöjen perheiden avustamiseksi. Sitä varten asetettiin toimikunta, puheenjohtajana herra Suolahti sekä jäseninä filosofianmaisteri Y. Harvia ja neiti E. Somersalo, minkä ohessa rahatoimikamaria ja Helsingin jääkäriprikaatia kehoitettiin kumpaistakin valitsemaan siihen jäsen. Rahatoimikamari valitsi toimikuntaan lääketieteentohtori H. Lavoniuksen ja Helsingin jääkäriprikaatin esikunta vänrikki V. H. Walleniuksen; filosofianmaisteri Harvian toimeksi annettiin ²⁾ sittemmin herra Suolahden sijasta kutsua toimikunta koolle. Sen ohessa valtuusto toimikunnan mietintöä odotellessaan valtuutti ²⁾ rahatoimikamarin harkintansa mukaan osoittamaan maksettavaksi mainitun laatuksia apurahoja, kunnes asiasta muuta määrättäisiin.

Toimikunta antoi mietintönsä ³⁾ lokakuun 16 päivänä. Siinä toimikunta huomautti, että joulukuun 27 päivänä 1878 annetun asevelvollisuuslain 105 § velvoitti kunnat pitämään huolta vakinaiseen palvelukseen kutsuttujen henkilöiden vaimoista sekä alaikäisistä ja turvattomista lapsista ja että vapaussodan aikana Vaasassa oleskellut senaatti oli uudestaan saattanut voimaan tämän velvollisuuden huomauttamalla helmikuun 18 päivänä 1918 antamansa asevelvolliskutsuntajulistuksen 11 kohdassa kuntia velvollisuudestaan hoivata palvelukseen kutsuttujen vähävaraisten suojeluskuntalaisten perheitä sekä pitää huolta kaatuneiden suojeluskuntalaisten perheistä, elleivät nämä kyenneet omin neuvoin tulemaan toimeen. Sittemmin oli maaherrakin kehoittanut maistraattia hänelle lähettämään selvityksen henkilöistä, joiden tulisi saada avustusta, avustusten määristä sekä tästä johtuneiden kustannusten kokonaismäärästä.

Henkilöt, joihin nähden kunnilla edellä mainittujen lakien ja asetusten johdosta oli avustusvelvollisuus, jakautuivat neljään ryhmään. Ensimmäiseen ryhmään voitiin lukea vähävaraisten suojeluskuntalaisten ja muiden sotilaiden perheet sinä aikana, minkä perheenelättäjät kapinan jatkuessa palvelivat hallituksen sotajoukoissa; menoista, joita kunnille oli koitunut näiden perheiden avustamisesta, oli ainakin osittain korvausta odotettavana valtion varoista. Toiseen ryhmään kuuluivat niiden vähävaraisten suojeluskuntalaisten perheet, joiden elättäjät olivat kaatuneet sodassa; nämä menot jäivät kuntain itsensä suoritettaviksi, mutta toiveita oli tämän elatusvelvollisuuden vastaisesta järjestämisestä. Kolmantena ryhmänä olivat sodassa haavoittuneet ja sen johdosta kokonaan tai osittain

¹⁾ Kvston pöytäk. 4. 6. 14 §. — ²⁾ S:n 20. 8. 73 §. — ³⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 31.

työkykynsä menettäneet suojeluskuntalaiset sekä heidän omaisensa; tähän ryhmään nähden oli kuntain siveellinen velvollisuus toistaiseksi ottaa vastatakseen näiden henkilöiden avustamisesta. Neljanteen ryhmään vihdoin kuuluivat vakinaiseen sotapalvelukseen kutsuttujen asevelvollisten perheet; 1878 vuoden asevelvollisuuslain mukaan oli kuntain velvollisuus avustaa näitä. Sittenkuin suojeluskunnat ja muut kapinan kukistamiseksi järjestetyt joukot oli hajoitettu, oli toimikunnan mielestä tuskin enää odotettavana avustusvaatimuksia ensimmäiseen ryhmään kuuluvien henkilöiden taholta. Toiseen ja kolmanteen ryhmään kuuluvien avustukseen oikeutettujen lukumäärä oli sangen vähäinen, minkätähden nämä vaatimukset olisi ratkaistava kussakin eri tapauksessa, ollen kuitenkin niihin nähden päätettävä, että omaisten oikeus avustuksen saamiseen ulottui, paitsi vaimoon ja lapsiin, myöskin vanhempiin ja näiden vanhempiin. Sitä vastoin olisi vahvistettava vakinaiseen palvelukseen kutsuttujen asevelvollisten omaisten avustusperusteet. Tässä oli huomattava, ettei ollut olemassa määräystä, milloin avunanojan oli katsottava olevan avustuksen tarpeessa, eikä myöskään avustusmääristä. Laatimainsa laskelmain perusteella katsoi toimikunta avustukset olevan määrättävä seuraaviksi viikottaiseriksi:

Ansiokyvyyttömälle lapsettomalle vaimolle, isälle, äidille tai muulle täysi-ikäiselle yksinäiselle avustukseen oikeutetulle	50 markkaa	
Vaimolle, jolla on 1 lapsi	75	”
” ” ” 2 lasta	100	”
” ” ” 3 ”	125	”
Lapselle, jonka asevelvollinen isä on leskimies tai eronnut, aviottomalle lapselle tai avustukseen oikeutetulle veljelle tai sisarelle, ellei samassa perheessä ole muita avustukseen oikeutettuja	40	”
2 lapselle, joiden asevelvollinen isä on leskimies tai eronnut, ja kahdelle avustukseen oikeutetulle sisarukselle, samoin kuin edellä	65	”
Aikuiselle omaiselle perheessä, jossa vaimo saa avustusta	35	”
2 aikuiselle samanlaisessa tapauksessa	70	”
Avustukseen oikeutetulle veljelle tai sisarelle, jos samassa perheessä on avustukseen oikeutettu aikuisen henkilö	25	”
2 avustukseen oikeutetulle sisarukselle samanlaisessa tapauksessa	50	”

Avustukset antaisi rahatoimikamari sotapalvelukseen kutsutun itsensä tai jonkun hänen avustuksen tarpeessa olevan omaisensa

anomuksesta; ja olisi sotilaspäällystää kehoitettava miehistölle ilmoittamaan, että avustusta on saatavissa ja miten sitä on haettava.

Toimikunta ehdotti kaupunginvaltuuston päätettäväksi:

että kaupunki senaatin helmikuun 18 päivänä 1918 antamassa julistuksessa säädetyn velvoituksen täyttämiseksi, kunnes avustuksen jako valtion tai julkisesti koottujen rahastojen varoista järjestetään, myöntää omista varoistaan rahatoimikamarin harkinnan mukaan avustusta vapaussodassa kaatuneiden, Helsingin kaupungissa hengille kirjoitettujen suojeluskuntalaisten ja hallituksen joukoissa palvelleiden sotilaiden omaisille sekä myöskin samoissa joukoissa palvelleille ja taisteluissa haavoittuneille ja siten tai rintamalla muutoin sairastumisen vuoksi työkykynsä osittain tai kokonaan menettäneille sekä näiden omaisille, mikäli nämä toteensaatavasti ovat tällaisen avustuksen tarpeessa ja samoin, mitä omaisiin tulee, toteensaatavasti ovat olleet kaatuneelta tai haavoittuneelta saamaan elatuksesta pääsiallisesti riippuvaiset;

että kaupunki joulukuun 27 päivänä 1878 annetun asevelvollisuuslain 105 §:n ja senaatin helmikuun 18 päivänä 1918 antaman julistuksen 11 kohdan mukaisesti ryhtyy edellä esitettyjä perusteita noudattaen jakamaan avustusta sotapalvelukseen kutsuttujen vähävaraisten henkilöiden omaisille;

että avustusten myöntäminen ja jakaminen jätetään rahatoimikamarin tehtäväksi, joka on oikeutettu hankkimaan muitten kunnallisten viranomaisten välityksellä asiassa mahdollisesti tarpeelliseksi katsomaansa selvitystä;

että avustusten jakamisesta kuluvana vuotena aiheutuvat menot merkitään vapaussodan aiheuttamien menojen tilille; sekä

että ensi vuodesta alkaen merkitään kunnan yleiseen menosääntöön VI pääluokan kohdalle erikoinen määräraha tätä tarkoitusta varten, saaden rahatoimikamari tehtäväkseen ehdottaa tähän tarvittavan rahamäärän.

Asiaa esiteltäessä ¹⁾ kaupunginvaltuusto hyväksyi toimikunnan ehdotukset.

Avustustaliikemies V. Heleniuksen perheelle.

Helsingin kaupungin komendanttihallituksen esityksestä myönsi ²⁾ kaupunginvaltuusto 300 markan tilapäisavustuksen liikemies V. Heleniuksen perheelle, joka elättäjänsä sotapalveluksen johdosta oli joutunut taloudelliseen ahdinkotilaan.

Avustusta kaatuneiden saksalaisten sotilaiden perheille.

Sen adressin yhteydessä, minkä kaupunginvaltuusto lähetti saksalaiselle ylipäällikölle kreivi R. von der Goltzille ³⁾, päätti ⁴⁾ valtuusto antaa 200,000 markkaa käytettäväksi Helsingin kaupun-

¹⁾ Kvston pöytäk. 29. 10. 25 §. — ²⁾ S:n 4. 6. 15 §. — ³⁾ Ks. tätä kert. edempänä. — ⁴⁾ Kvston pöytäk. 19. 11. 3 §.

gin vapauttamiseksi toimeenpantujen sotaliikkeiden toteuttamisessa kaatuneiden saksalaisten sotilaiden perheiden avustamiseksi.

Kirjelmässä elokuun 6 päivältä lähetti maistraatti valtuustolle senaatin sota-asiaintoimituskunnan kirjelmän elokuun 2 päivältä, jossa mainittu toimituskunta oli, viitaten tammikuun 19 päivänä 1876 annettuun majoitusohjesääntöön sekä niihin vaikeuksiin ja siihen viivytykseen, jota saksalaisen sotaväen, eritoten upseeriston, majoitus oli kohdannut, kehoittanut maistraattia ryhtymään tehokkaisiin toimiin majoituksen asetustenmukaiseksi toimeenpanemiseksi aikaa hukkaamatta, mihin nähden majoituslautakunnan työvoimia olisi lisättävä ja lautakunnan kanslian työaikaa pitennettävä. Edelleen lausuttiin, että majoitusrasitus oli, siihen nähden että täytyi katsoa sotatilan vallitsevan, kokonaisuudessaan Helsingin kaupungin suoritettava.

Saksalaisen
sotaväen
majoitus.

Kaupunginvaltuusto päätti 1) maistraatille ilmoittaa, että majoituslautakunnan työvoimia oli lisätty ja että kanslia pidettiin avoinna päivittäin klo 10—12 a. p. ja 2—4 i. p. sekä että kysymys majoitusrasituksen jakamisesta valtion ja kunnan kesken oli kaupunginhallinnossa harkittavana.

Kun muuta huoneistoa ei ollut saatavissa, myöntyi 2) kaupunginvaltuusto majoituslautakunnan anomukseen saada saksalaisen kenttäintendenttinviraston käytettäväksi vuokrata huoneiston Katariinankadun talosta n:o 3, josta huoneistosta sen haltija pyysi 5,000 markan korvausta sekä 8,000 markan vuosivuokraa; vuokrasopimus päättyisi kesäkuun 1 päivänä 1919.

Kustannuksia
huoneiston
vuokraamisesta
saksalaiselle
kenttäintendenttinvirastolle.

Kun maamme armeijaan ja saksalaisiin sotajoukkoihin kuuluvain upseerien ruokinta olevissa oloissa kävi ylen kalliiksi, teki Suomen armeijan pääintendenttinvirasto esityksen, että kaupungin puolelta ryhdyttäisiin käytännöllisiin toimenpiteisiin ruuan hankkimiseksi upseereille kohtuullisesta maksusta. Kaupunginvaltuusto asetti 3) komitean, johon valittiin herrat Honkajuuri ja F. von Wright sekä pankinjohtaja A. R. Ehrnrooth, ryhtymään tarpeellisiin toimiin ravinnon hankkimiseksi upseereille kohtuullisesta maksusta, ollen tarvittavat lisäkustannukset kaupungin suoritettava, sekä pitämään valvontaa tässä kohden. Sittenkin komitea ilmoitti kaupungille koituneen kustannuksia kotimaisten ja saksalaisten upseerien ruokinnasta 42,749:10 markkaa. Valtuusto hyväksyi 4) rahatoimikamarin toimenpiteen osoittaa mainitun määrän maksettavaksi.

Toimenpiteitä
sotilashenkilöiden
ravitsemiseksi.

Niinikään hyväksyi 4) kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin toimenpiteen osoittaa edeltäpäin suoritettavaksi 5,980:50 markkaa

Määräraha saksalaiseen sotilassairaalaan toimitetun maidon kustantamiseksi.

1) Kvston pöytäk. 24. 9. 7 §. — 2) S:n 29. 10. 32 §. — 3) S:n 25. 4. 2 §. —

4) S:n 20. 8. 29 §.

saksalaiseen sotilassairaalaan toimitetun maidon kustantamiseksi. Kysymyksen tämän ja edellisessä kappaleessa mainitun menon korvauksen saamisesta valtion varoista ottaisi rahatoimikamari käsiteltäväksi majoitusrasituksen jakamista valtion ja kunnan kesken koskevaa kysymystä pohtiessaan.

Majoituksesta
johtunut kor-
jausmäärä-
raha.

Pursimieskadun talossa n:o 10 sijaitsevassa vieraskodissa toimeenpantavia tarpeellisia korjauksia varten, jonka huoneiston kaupunki oli vuokrannut majoitustarkoituksiin, osoitti ¹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 20,500 markkaa.

Sotilasmajoituskustannusten suoritus.

Kaupunginvaltuustolle osoitetussa kirjelmässä majoituslautakunta ilmoitti, että kaupungin vapautuksen jälkeen oli venäläisen sotaväen käyttämät huoneistot puhdistettu ja desinfioitu. Sittenkuin toukokuun 1 päivästä lähtien oli asetettu kotimainen kaupungin komendantti, oli majoituslautakunta hänen kanssaan sopinut, että kaikki sekä saksalaiselle että kotimaiselle sotaväelle tarpeelliset huoneistot oli tilattava mainitulta toimihenkilöltä, jonka tuli asiasta ilmoittaa lautakunnalle niiden huoneistojen hankkimiseksi, jotka kaupunki oli velvollinen osoittamaan. Oli kuitenkin herännyt kysymys, kuka oli velvollinen kustantamaan Helsingin jääkäriprikaatin ja Helsingin vartiopataljoonan majoituksen. Lautakunta oli sitä mieltä että, vaikkakin mainitut joukko-osastot oli muodostettu vapaaehtoisista, oli ne kuitenkin majoitukseen nähden asetettava niiden asevelvollisista muodostettujen joukkojen vertaisiksi, joiden majoituskustannukset oli valtion suoritettava. Sama oli laita näiden joukkojen intendenttiviraston. Sitä vastoin ei kaupunki voine vaatia korvausta suojeluskuntain majoituksesta. Saksalaisten sotajoukkojen majoitus näytti olevan valtion kustannettava, mutta kaupungin olisi osoitettava tähän tarkoitukseen tarpeelliset huoneistot. Näistä kaupunki saisi valtiolta korvausta todellisten kustannustensa perusteella, joita siis ei olisi laskettava venäläiselle sotaväelle vahvistetun tariffin mukaan. Majoituslautakunta oli saksalaisen sotaväen majoitukseen osoittanut Sailors homen, koska Pursimieskadun talossa n:o 10 oleva vieraskoti oli luovutettu puolalaisille ja venäläisille pakolaisille. Satunnaisesti komennetuille saksalaisille upseereille oli Hospitsi Betaniasta vuokrattu 10 huonetta, ja saksalainen sotaväki korvaisi kustannukset upseerien todella käyttämistä huoneista. Hotelli seurahuoneen kanssa olleet saman suuntaiset keskustelut eivät toistaiseksi olleet johtaneet tulokseen.

Rahatoimikamari yhtyi pääasiassa majoituslautakunnan käsitykseen; saksalaisen sotaväen majoituskustannukset oli kamarin mielestä ensi sijassa kaupungin suoritettava, mutta kunnan ei olisi

¹⁾ Kvston pöytäk. 20. 8. 47 §.

luovuttava sille lain mukaan tulevasta korvauksesta. Rahatoimikamari anoi valtuutta saada kaupungin puolesta aikansa hakea valtiolta korvausta sekä kotimaisen että saksalaisen sotaväen majoituksesta sille koituneista kustannuksista.

Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾:

valtuuttaa rahatoimikamarin edeltäpäin määräämään maksettavaksi korvauksen niistä huoneistoista, joita osin oli saksalaiselle sotaväelle osoitettu, osin mainittu sotaväki oli viranomaisten määräämättä ottanut haltuunsa, kunnes kysymys majoituskustannusten korvaamisesta oli lopullisesti ratkaistu;

myöskin kotimaisen sotaväen majoituskustannuksen korvauksen edeltäpäin maksettavaksi, kunnes kysymys korvausvelvollisuudesta oli lopullisesti ratkaistu;

antaa rahatoimikamarin toimeksi erinäisiin Hotelli seurahuoneella ja Hospitsi Betaniassa majoitustarkoituksiin käytettyjen huoneiden korvaukseen nähden ryhtyä keskusteluihin sekä saksalaisen sotaväen edustajain että mainittujen huoneistojen omistajain kanssa; sekä

kehoittaa rahatoimikamaria tarkoin ja kaikin puolin tutkittavaksi ottamaan kysymyksen majoitusrasituksen jakamisesta valtion ja kunnan kesken mikäli koski sekä saksalaisen ja kotimaisen sotaväen majoitusta että myös niitä samanlaatuksia menoja, joita kaupungille oli sota-aikana varemmin koitunut, sekä aikansa tekemään valtuustolle esityksen tästä asiasta.

Lokakuun 24:ntenä päivätyssä esityksessä ²⁾ rahatoimikamari sittemmin antoi valtuustolle selvityksen kysymyksestä, joka koski majoitusrasituksen jakamista valtion ja Helsingin kaupunkikunnan kesken.

Mitä tuli velvollisuuteen huolehtia majoituksesta huomautti kamari, että tämä sota-aikana kuului kunnille maan puolustukseksi koottuihin sotajoukkoihin nähden. Sittenkuin Suomi joulukuun 6 päivänä 1917 oli julistautunut itsenäiseksi, oli tämä säännös kuitenkin lakannut olemasta voimassa venäläiseen sotaväkeen nähden. Sitä vastoin tuli hallituksen maahamme kutsuman saksalaisen sotaväen kamarin mielestä saada samanlaista majoitusta kuin kotimaisenkin sotaväen. Majoituskustannusten suoritukseen nähden oli voimassa sääntönä, ettei valtio korvannut niitä sota-aikana. Kustannusten, joita kaupungilla oli ollut kotimaisen sotaväen majoituksesta ennen toukokuun 16 päivää, jolloin kapina oli kukistettu ja sotatoimet päättyneet, tuli sentähden jäädä kaupungin rasitukseksi, jota vastoin nämä kustannukset mainitusta päivästä lähtien

¹⁾ Kvston pöytäk. 4. 6. 37 §. — ²⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 37.

oli valtion korvattava, paitsi mikäli koski kauttakulkevia sotajoukkoja sekä leirikokouksia, joita valtio ei ollut velvollinen korvaamaan. Niinikään oli venäläisen sotaväen majoituksesta joulukuun 6 päivään 1917 asti johtuneet kustannukset kaupungin suoritettava, jota vastoin vastaavat kustannukset mainitusta päivästä lähtien oli valtion korvattava, joka puolestaan voi vaatia niistä korvausta Venäjän hallitukselta. Kamari huomautti edelleen, että senaatti oli Suomen kansalle osoittamassaan julistuksessa ilmoittanut valtion korvaavan kaikki saksalaiselle sotaväelle tehtytilaukset, majoituksenkin. Lopuksi oli kamari sitä mieltä, että kaupungin majoituskustannusten osuuden laskeminen saisi jäädä siksi, kunnes kaupunginvaltuusto oli vahvistanut ne pääperiaatteet, joiden mukaan majoituskustannukset oli Suomen valtion ja kaupungin kesken jaettava, sekä esitti, että valtuusto päättäisi:

1) kustannusten, joita Helsingin kaupungille on koitunut suomalaisen sotaväen majoituksesta ennen toukokuun 16 päivää 1918, jäävän kaupungin rasitukseksi, mutta mainitun päivän jälkeen olleista samanlaisista kustannuksista vaadittavaksi korvausta Suomen valtiolta, sikäli kuin kustannukset eivät ole johtuneet kauttakulkevista sotajoukoista eikä leirikokouksista, joissa tapauksissa mainitut kustannukset niinikään jäivät kaupungin suoritettaviksi;

2) kustannuksista, joita kaupungilla on ollut venäläisen sotaväen rauhanaikaisesta majoituksesta ennen elokuun 1 päivää 1914 ja jotka eivät ole johtuneet kauttakulkevasta sotaväestä eikä leirikokouksista, sekä kaikesta mainitun sotaväen hyväksi joulukuun 6 päivän 1917 jälkeen annetusta majoituksesta korvausta vaadittavaksi Suomen valtiolta, jota vastoin kaupungin toimittama, kauttakulkevain sotajoukkojen sekä leirikokousten ennen elokuun 1 päivää 1914 aiheuttama majoitus sekä maahan sijoitetun venäläisen sotaväen majoitus viimeksi mainitusta päivästä lähtien joulukuun 6 päivään 1917 asti jää kaupungin rasitukseksi;

3) kaupungille saksalaisen sotaväen majoituksesta koituneista kustannuksista vaadittavaksi korvausta valtiolta; sekä

4) valtuuttaa rahatoimikamarin kaupungin puolesta valtiolta vaatimaan Helsingin kaupungille majoituksesta koituneiden kustannusten korvausta 1—3 ponnassa esitettyjen perusteiden mukaan.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto myöntyi ¹⁾ rahatoimikamarin esitykseen.

Tämän päätöksen mukaisesti kaupunginvaltuusto majoituslautakunnan elokuun 29 päivänä tekemän esityksen johdosta päätti ²⁾ että Helsingin kaupunki majoituslautakunnan välityksellä

Saksalaisen
sotaväen
majoitus.

¹⁾ Kvston pöytäk. 26. 11. 17 §. — ²⁾ S:n 26. 11. 18 §.

toistaiseksi ottaa huolekseen tänne sijoitetun saksalaisen sotaväen majoituksen elokuun 1 päivästä lähtien samoilla perusteilla, mitkä ovat noudatettavina kotimaisen sotaväen majoitukseen nähden;

että korvaus niistäkin huoneistoista, jotka Helsingin komendanttihallitus oli viime touko-, kesä- ja heinäkuulla vuokrannut ja saksalainen sotaväki ottanut haltuunsa, on, annettuja laskuja tutkittua, edeltäpäin maksettava kaupunginkassasta; sekä

että rahatoimikamarin on Suomen valtiolta vaadittava korvaus Helsingin kaupungille siten koituneista menoista.

Varsinaissuomalaisen ja Satakuntalaisen ylioppilasosakunnan esitys, että niiden uudella ylioppilastalolla oleva huoneisto, joka huhtikuusta lähtien oli ollut saksalaisten sotilasviranomaisien käytettävänä, vapautettaisiin ja toinen huoneisto hankittaisiin mainittuun majoitustarkoitukseen, ei muuttuneiden olojen johdosta aiheuttanut ¹⁾ toimenpidettä kaupunginvaltuuston puolelta.

Majoitusvapautta tarkoitava pyyntö.

Kirjelmässä elokuun 29 päivältä rahatoimikamari mainitsi majoituslautakunnan ilmoittaneen ylimääräisten apulaisten tarpeen lautakunnassa osoittautuneen tuntuvaksi, sittenkuin komendanttihallitukseen aikaisemmin perustettu majoitusosasto oli lopettanut toimintansa ja luontoismajoituksen osoittaminen saksalaiselle sotaväelle oli jätetty lautakunnan tehtäväksi, minkätähden lautakunta, joka avukseen saksalaisten upseerien majoituksessa oli ottanut komendanttihallitukseen aikaisemmin samaa tarkoitusta varten asetetun kanslia-apulaisen samasta 550 markan kuukausipalkkiosta, minkä hän siellä oli saanut, sekä lisäksi kielenkääntäjän, esittänyt, että lautakunta näiden lisäksi saisi palvelukseensa ottaa saksankieltä taitavan miesapulaisen majoitusmestarille ja että näihin tarkoituksiin osoitettaisiin 1,500 markkaa kuukaudessa.

Määräraha ylimääräisten työvoiman hankkimiseksi majoituslautakuntaan.

Majoituslautakunnan toimenpiteen hyväksyen kaupunginvaltuusto osoitti ²⁾ käyttövaroistaan 6,900 markkaa puheenalaisten ylimääräisten apulaisten palkkaukseen vuoden jäljellä olevana aikana.

Ilmoittaen että edellä mainitusta majoituslautakunnan ylimääräisiä työvoimia varten osoitetusta määrärahasta muuttuneiden olojen johdosta osa luultavasti jäisi käyttämättä lautakunta anoi 500 markan lisäystä tarverahainsa määrärahaan. Kaupunginvaltuusto myöntyi ³⁾ tähän esitykseen.

Lisämääräraha majoituslautakunnan tarpeisiin.

Kirjelmässä lokakuun 12 päivältä majoituslautakunta anoi puheenjohtajalleen, sihteerilleen, majoitusmestarilleen ja vahtimestarilleen palkanlisäystä vuoden viideltä viime kuukaudelta. Palkkalautakunnan ilmoitettua, että majoituslautakunnan toimihenkilöille oli heinäkuun 1 päivästä lukien myönnetty samanlaiset ylimääräi-

Palkanlisäystä majoituslautakunnan toimihenkilöille.

¹⁾ Kvston pöytäk. 25. 11. 19 §. — ²⁾ S:n 24. 9. 6 §. — ³⁾ S:n 10. 12. 28 §.

set palkanlisäykset kuin kaupungin muillekin viranpitäjille, päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto jättää anomuksen sillensä, koska saksalaisen sotaväen majoitus ei ollut silloisissa muuttuneissa oloissa osoittautunut niin vaivalloiseksi kuin majoituslautakunta oli edellyttänyt.

Määräraha ase-
velvollisuus-
kutsunnan kus-
tannusten suo-
ritukseen.

Kirjelmässä kesäkuun 26 päivältä maistraatti esitti, että kustannukset äskettäin päättyneestä asevelvolliskutsunnasta, jonka maistraatti oli toimittanut kahden sotilashenkilön avustamana, täällä samoin kuin maamme muissakin kunnissa suoritettaisiin kunnan varoista. Tähän myöntyen kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ kutsuntalautakunnan sotilasjäsenille maksettavaksi korvausta kumpaisellekin 40 markkaa työpäivältä sekä palkkiota lääkäreille markan kultakin katsastetulta, jota paitsi maistraatin puheenjohtaja ja jäsenet saivat lukea hyväkseen kohtuullisen palkkion. Sitten ilmoitti maistraatti kustannuksia olleen 37,275:97 markkaa, jonka rahamäärän kaupunginvaltuusto osoitti ³⁾ käyttövaroistaan.

Kaluston ja etu-
antivarain ti-
leistä poisto.

Kaupunginvaltuusto oikeutti ⁴⁾ majoituslautakunnan kalustoluetteloista poistamaan kapinan aikana hukkuneet 1,600 patjanpääl-
listä sekä eräitä pikkuesineitä yhteensä noin 5,000 markan arvosta; niinkään saisi lautakunta tileistä poistaa 500 markkaa, jotka rahat oli suoritettu etuantina vuokratrahain maksamiseksi Helsinkiin tilapäisesti komennetuille sotilashenkilöille, mutta joita ei sittemmin ollut suoritettu kaupunginkassaan.

Uusi palkka-
sääntö tervey-
denhoitolauta-
kunnalle.

Yleisessä palkanjärjestelyssä vahvisti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto seuraavan:

Terveydenhoitolautakunnan palkkasäännön.

1 sihteeri	Smk	5,000: —
1 toimistoapulainen	„	2,800: —
1 puhtaaksikirjoittajatar	„	2,200: —
1 päivystäjä	„	2,200: —
1 vahtimestari	„	2,400: —
Yhteensä Smk		14,600: —

Lisämääräraho-
ja terveyden-
hoitolauta-
kunnalle.

Terveydenhoitolautakunnan tekemäin kahden esityksen johdosta myönsi ⁶⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan kaksi eri lisäystä, yhteensä 6,500 markkaa, lautakunnan tarverahain määrärahaan.

Sairaaloista
erillään olevien
lääkärien ja
sairaanhoito-
henkilökunnan
uusi palkka-
sääntö.

Kaupunginvaltuusto vahvisti seuraavan ⁵⁾

¹⁾ Kvston pöytäk. 17. 12. 24 §. — ²⁾ S:n 20. 8. 3 §. — ³⁾ S:n 15. 10. 5 §. —
⁴⁾ S:n 20. 8. 23 §. — ⁵⁾ S:n 8. 10. 3 §. — ⁶⁾ S:n 15. 10. 19 § ja 30. 12. 6 §.

Sairaaloista erillään olevien kaupungin lääkärien ja sairaanhoitohenkilökunnan palkkasäännön.

1 ensimmäinen kaupunginlääkäri, palkkaa ..	8,000: —		
	palkkiota ..	6,000: —	Smk 14,000: —
1 toinen kaupunginlääkäri		”	5,400: —
1 terveydenhoidontarkastaja		”	10,000: —
2 aluelääkäriä, kumpikin 4,000: —		”	8,000: —
5 s:n kukin 5,400: —		”	27,000: —
1 naislääkäri		”	4,000: —
1 aluelääkäri Bölessä		”	2,000: —
1 kaupunginkätilö		”	1,400: —
9 kunnan sairaanhoitajataarta, kukin 2,400: —		”	21,600: —
1 lääkäri kasvatilasten hoitoa varten		”	3,000: —
2 apulaista kasvatilasten hoidon tarkastamisessa, palkkaa kumpikin	3,000: —		
matkarahoja s:n	125: —	”	6,250: —
		Yhteensä	Smk 102,650: —

Uusi palkkasääntö oli, mikäli ensimmäisen kaupunginlääkärin palkkaetuja koski, alistettava senaatin vahvistettavaksi.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ terveydenhoitolautakunnan lokakuun 3 päivänä tekemän esityksen, että valtuuston käyttövaroista myönnettäisiin 1,500 markan lisäys sunnuntaisin ja pyhäpäivinä toimitettavaa lääkäripäivystystä varten olevaan määrärahaan.

Lisämääräraha
lääkäripäivys-
tystä varten.

Kun kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan äkillisissä taudintapauksissa annettavaa lääkärinapua varten olevaa määrärahaa oli voitu käyttää ainoastaan niissä tapauksissa, joissa lääkäri oli kutsuttu poliisin toimesta, anoi terveydenhoitolautakunta kirjelmässä toukokuun 16 päivältä, että valtuusto oikeuttaisi lautakunnan lääkärinapua päiväsaikaan käytettäessä äkillisissä taudintapauksissa ja tapaturmissa maksamaan lääkäripalkkion silloinkin, kuin lääkäri on kutsuttu lautakunnan toimiston välityksellä. Kaupunginvaltuusto myöntyi²⁾ esitykseen.

Määräraha
äkillisissä tau-
dintapauksissa
annettavaa
lääkärinapua
varten.

Terveydenhoitolautakunnan syyskuun 19 päivänä tekemän esityksen mukaisesti kaupunginvaltuusto korotti³⁾ kätilöille heidän vähävaraisille lapsensynnyttäjille näiden kotona antamasta avusta tulevan palkkion 30:sta 50 markkaan.

Korotettu palk-
kio kätilö-
avusta.

Uudenmaan kätilöyhdistyksen anomus, että kaupunginkätilön palkka korotettaisiin vähintään 1,200 markkaan vuodessa, ei kaupunginvaltuuston puolelta aiheuttanut⁴⁾ toimenpidettä, koska palkka jo oli mainitun määräinen ja siihen lisäksi tuli kalliinajanlisäys.

Anomus kau-
punginkätilön
palkan korotta-
misesta.

¹⁾ Kvston pöytäk. 29. 10. 15 §. — ²⁾ S:n 4. 6. 13 §. — ³⁾ S:n 15. 10. 22 §.
— ⁴⁾ S:n 24. 1. 33 §.

Kalliinan-
lisäys v. t. en-
simmäiselle
kaupungin-
lääkärille.

Uusi palkka-
sääntö terveys-
poliisille.

Terveystenhoitolautakunnan lokakuun 24 päivänä tekemän ja palkkalautakunnan puoltaman esityksen mukaisesti oikeutti ¹⁾ kaupunginvaltuusto v. t. ensimmäisen kaupunginlääkärin asessori vphra O. von Hellensin tammikuun 1 päivästä lukien kantamaan virkaansa liittyvään palkkaetujen lisäksi kalliinanjanlisäyksenkin.

Kaupunginvaltuusto vahvisti ²⁾ seuraavan:

Terveyspoliisin palkkasäännön.

1 kaupungineläinlääkäri	Smk	9,000: —
1 näytteidenottaja maidontarkastusta varten	”	3,000: —
1 miespuolinen työtarkastaja	”	4,500: —
1 naispuolinen s:n	”	4,500: —
1 ylikaitsija	”	4,000: —
13 kaitsijaa, kukin 3,600: —	”	46,800: —
1 desinfioinnin johtaja	”	4,000: —
3 desinfioitsijaa, kukin 3,600: —	”	10,800: —
Määräraha tartuntatautisten asuntojen puhdistusta varten	”	—: —
Yhteensä Smk		86,600: —

Kaitsija H. Lau-
rellin oikeus
virkavuosien
lukemiseen.

Asuntotarkas-
tuskonttorin
määrärahan
ylitys.

Uusi palkka-
sääntö asunto-
tarkastukselle.

Kaupunginvaltuusto oikeutti ³⁾ terveyspoliisin vanhemman kaitsijan Hulda Laurellin ikäkorotukseen nähden lukemaan hyväkseen sen ajan, minkä hän oli toiminut nuorempana kaitsijana.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁴⁾ rahatoimikamarin toimenpiteen sallia asuntotarkastuskonttorin 1917 vuoden tarverahain määrärahan ylittämisen 180:75 markalla.

Kaupunginvaltuusto vahvisti ²⁾ seuraavan:

Asuntotarkastuksen palkkasäännön.

1 asuntotarkastaja	Smk	8,400: —
1 miespuolinen tarkastusapulainen	”	4,000: —
1 naispuolinen s:n	”	3,600: —
1 kanslia-apulainen	”	2,400: —
Yhteensä Smk		18,400: —

Tuberkulosi-
poliklinikan
määrärahan
ylitys ja lisä-
määrärahat.

Valmisteluvaliokunta ilmoitti ⁵⁾ saamansa valtuuden ⁶⁾ nojalla joulukuun 28 päivänä 1917 kaupunginvaltuuston mainitun vuoden käyttövaroista myöntäneensä 2,000 markan lisäyksen tuberkulosipoliklinikan samenvuotiseen määrärahaan.

Vuodeksi 1918 myönsi ⁷⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan tuberkulosipoliklinikalle 7,000 markan lisämäärärahan.

¹⁾ Kvston pöytäk. 17. 12. 17 §. — ²⁾ S:n 8. 10. 3 §. — ³⁾ S:n 10. 12. 18 §. — ⁴⁾ S:n 7. 5. 14 §. — ⁵⁾ S:n 8. 1. 3 §. — ⁶⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 180. — ⁷⁾ Kvston pöytäk. 15. 10. 20 §.

Lisäykseksi Oulunkylän kesäpäiväparantolan voimassapito-määrärahaan myönsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 5,000 markkaa.

Lisämääräraha
Oulunkylän
kesäpäivä-
parantolalle.

Kun Oulunkylän kesäpäiväparantolaan tehdyn murren yhteydessä oli hävinnyt erinäistä kalustoa, ilmoitti terveydenhoitolautakunta kaupunginvaltuustolle käyttäneensä saadun vakuutussumman, 731:25 markkaa, uuden kaluston ostoon. Valtuusto hyväksyi ²⁾ lautakunnan toimenpiteen.

Murtovarkaus
Oulunkylän
kesäpäivä-
parantolassa.

Kaupunginvaltuusto vahvisti ³⁾ tässä seuraavan:

Uusi palkka-
sääntö terveys-
toimistolle.

Veneristen tautien vastustamista varten olevan terveystoimiston palkkasäännön.

1 lääkäri	Smk	7,000: —
1 assistentti	"	4,000: —
1 naistarkastaja	"	4,000: —
1 sairaanhoitajatar	"	2,400: —
1 naisapulainen	"	2,400: —
1 konttoriapulainen	"	2,400: —
6 kaitsijaa, kukin 3,600: —	"	21,600: —
1 vahtimestari	"	2,800: —
Määräraha siivoamista varten	"	—
Yhteensä Smk		46,600: —

Veneristen tautien vastustamista varten olevan terveystoimiston määrärahoihin myönsi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 400 markan lisäyksen.

Lisämääräraha
terveystoimis-
tolle.

Yleisessä palkanjärjestelyssä vahvisti ³⁾ kaupunginvaltuusto seuraavan uuden:

Uusi palkka-
sääntö tervey-
dellisten tutki-
musten labo-
ratorille.

Terveydellisten tutkimusten laboratorin palkkasäännön.

1 kemiallisen osaston, samalla laboratorin johtaja	Smk	10,000: —
1 assistentti	"	6,000: —
1 bakteriologisen osaston johtaja	"	6,000: —
1 laboraattori	"	3,600: —
1 näytteidenottaja	"	3,000: —
1 puhtaaksikirjoittajatar ja kassanhoitajatar	"	2,800: —
1 vahtimestari, paitsi asuntoa, lämpöä ja valoa, palkkaa	2,400: —	
näytteiden vastaanotosta öiseen ai- kaan	100: —	" 2,500: —
1 vahtimestariapulainen	"	1,400: —
Yhteensä Smk		35,300: —

¹⁾ Kvston pöytäk. 20. 8. 79 §. — ²⁾ S:n 1. 7. 4 §. — ³⁾ S:n 8. 10. 3 §. —

⁴⁾ S:n 30. 12. 6 §.

Kysymys terveydellisten tutkimusten taksan korottamisesta.

Uusi palkkasääntö lihan tarkastusasemalle.

1919 vuoden menosäännön vahvistamisen yhteydessä päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto kehoittaa terveydenhoitolautakuntaa antamaan ehdotuksen terveydellisten tutkimusten laboratorioin vahvistetun tutkimustaksan korottamiseksi.

Kaupunginvaltuusto vahvisti ²⁾ seuraavan:

Lihantarkastusaseman palkkasäännön.

1 johtaja, bakteriologi	Smk	10,000: —
1 vanhempi tarkastuseläinlääkäri	”	7,800: —
1 nuorempi s:n	”	6,000: —
1 kassanhoitaja	”	4,500: —
1 päiväkirjanpitäjä	”	3,000: —
2 trikinien tutkijaa, kumpikin 3,000: —	”	6,000: —
1 halliesimies	”	3,500: —
1 laboratorioin vahtimestari	”	3,000: —
Yhteensä Smk		43,800: —

Lihantarkastusaseman taksan korotus.

Terveydenhoitolautakunnan esityksestä päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto maaherralta anoa vahvistusta seuraavalle:

Helsingin kaupungin lihantarkastusaseman muutetulle taksalle.

Tarkastusmaksut.

Kokonaisesta nautaeläimen tai hevosen ruhosta	Smk	4: —
Puolesta ” ” ” ”	”	2: —
Nautaeläimen tai hevosen neljännesruhosta	”	1: —
20—60 kg painavasta vasikasta	”	1: —
Pikkuvasikasta (alle 20 kg)	”	—: 50
Alle 20 kg painavasta porsaasta, lampaasta tai vuohesta	”	1: —
Kokonaisesta sianruhosta	”	3: —
Puolesta ”	”	2: —

Keitöntä- ja punnitusmaksut.

Kokonaisesta nautaeläimen tai hevosen ruhosta	Smk	8: —
Puolesta ” ” ” ”	”	4: —
Nautaeläimen tai hevosen neljännesruhosta	”	2: —
Vasikasta, lampaasta tai vuohesta	”	2: —
Kokonaisesta sianruhosta	”	6: —
Puolesta sianruhosta	”	3: —
Pikkuporsaasta	”	2: —
Vähemmän kuin 10 kg painavasta lihapalasesta tai sen osasta	”	1: —

Kirjelmässä elokuun 21 päivästä maistraatti ilmoitti ⁴⁾ Uudenmaan läänin maaherran heinäkuun 26 päivänä vahvistaneen mainitun taksan olevaksi voimassa elokuun 1 päivästä.

¹⁾ Kvston pöytäk. 30. 12. 13 §; ks. kvston pain. asiakirj. n:o 54. — ²⁾ Kvston pöytäk. 8. 10. 3 §. — ³⁾ S:n 11. 6. 17 §. — ⁴⁾ S:n 10. 9. 8 §.

Budjetinjärjestelyn yhteydessä päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto Kysymys lihan-
kehoittaa terveydenhoitolautakuntaa ottamaan harkittavaksi, eikä tarkastusasema-
olevissa oloissa, lihan tarkastusaseman toiminnan ollessa entistään man henkilö-
vähempi, sen henkilökuntaa, varsinkin trikinintutkijoihin nähden, kunnan vähen-
voitaisi vähentää. tämisestä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ²⁾ rahatoimikamarin toimenpiteen Kulkutautien
sallia terveydenhoitolautakunnan ylittää 1917 vuoden kulkutautien vastustamis-
vastustamismäärärahan 6,200 markalla. määrärahan ylitys ja lisäys.

Vuodeksi 1918 osoitti ³⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan mainittuun määrärahaan 7,000 markan lisäyksen.

Desinfioimismajalan vuosimäärärahaan myönsi ⁴⁾ kaupungin- Lisämääräraha
valtuusto terveydenhoitolautakunnan esityksestä 1,500 markan desinfioimis-
määrärahan käyttövaroistaan. majalaa varten.

Kaupunginvaltuusto vahvisti ⁵⁾ seuraavan:

Uusi palkka-
sääntö kaupun-
gin sairaala-
ylivaltuutukselle.

Kaupungin sairaalaylihallituksen palkkasäännön.

1 sairaalatarkastaja	Smk	12,000: —
Määräraha sihteerintehtäviä varten	”	—: —
1 kanslia-apulainen	”	2,400: —
Määräraha vahtimestarintehtäviä varten	”	—: —
Yhteensä		Smk 14,400: —

Kaupungin sairaalaylihallituksen esityksestä osoitti ⁶⁾ kaupun- Kaupungin sai-
ginvaltuusto käyttövaroistaan 800 markan määrärahan ylivaltuutuksen
sihteerintehtävistä maksettavan kuukausipalkkion korottamiseksi toimen-
300:sta 400 markkaan, toukokuun 1 päivästä lukien. henkilöiden
palkkioiden
korotus.

Kysymyksen kaupungin sairaalaylihallituksen kansliassa pal-
velevan apulaisen kuukausipalkan korottamisesta 200:sta 350 mark-
kaan lähetti ⁷⁾ kaupunginvaltuusto palkkalautakuntaan.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁸⁾ rahatoimikamarin toimenpiteen Kaupungin sai-
sallia kaupungin sairaalaylihallituksen ylittää vuodeksi 1917 kanslia- raalaylihalli-
apulaisia y. m. varten myönnetyn määrärahan 1,500 markalla. tuksen määrä-
rahan ylitys
ja lisäys.

Vuodeksi 1918 myönsi ³⁾ valtuusto käyttövaroistaan 1,000 mar-
kan lisäyksen mainittuun määrärahaan.

Kirjelmässä kesäkuun 15 päivästä maistraatti ilmoitti ⁹⁾ maa- Sairasmaksu-
herran vahvistaneen kaupunginvaltuuston joulukuun 7 päivänä 1917 taksan korotus
hyväksymän ¹⁰⁾ kaupungin sairaanhoitolaitosten sairasmaksutaksan vahvistettu.
korotuksen. Kaupungin sairaalaylihallituksen toimenpiteen määrätä

¹⁾ Kvston pöytäk. 30. 12. 13 §; ks. kvston pain. asiakirj. n:o 54. — ²⁾ Kvston pöytäk. 7. 5. 32 §. — ³⁾ S:n 30. 12. 6 §. — ⁴⁾ S:n 29. 10. 15 §. — ⁵⁾ S:n 8. 10. 3 §. — ⁶⁾ S:n 1. 7. 19 §. — ⁷⁾ S:n 15. 10. 37 §. — ⁸⁾ S:n 24. 1. 11 §. — ⁹⁾ S:n 1. 7. 32 §. — ¹⁰⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 106.

taksa noudatettavaksi heinäkuun 1 päivästä lähtien kaupunginvaltuusto sittemmin hyväksyi 1).

Haavoittuneiden suojeluskuntalaisten, saksalaisten sotilaiden sekä punakaartilais-ten sairaalamaksut.

Kaupungin sairaalaylihallituksen esityksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti 2), että kaikkien Marian sairaalasta aikaisemmin poistettujen ja siellä edelleen olevain haavoittuneiden saksalaisten sotilaiden, suojeluskuntalaisten ja punakaartilais-ten sairaalamaksut sai poistaa sairaalan tileistä sekä ettei näitä maksuja myöskään tarvinnut veloittaa sairaalaan ehkä myöhemmin otettavain haavoittuneiden saksalaisten sotilaiden, suojeluskuntalaisten eikä punakaartilais-ten puolesta.

Sairaalahenkilökunnan oikeus ruokaraahan palvelusloman aikana.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 3) kaupungin sairaalaylihallituksen kesäkuun 10 päivänä tekemän esityksen, että kaupungin sairaalain hoito- ja palveluskunnan jäsenille sai, sillä ehdolla että he eivät palveluslomansa ajaksi jääneet sairaaloihin, palvelusloman ajalta vuonna 1918 maksaa ruokarahoja lukien kaksi kolmannesta menosäännön mukaisista henkilökunnan ruuan kustannuksista, ja osoitti käyttövaroistaan tähän tarkoitukseen kaikkiaan 20,000 markkaa.

Uusi palkkasääntö Marian sairaalalle.

Yleisessä palkanjärjestelyssä vahvisti 4) kaupunginvaltuusto seuraavan:

Marian sairaalan palkkasäännön.

Palkkaukset.

1 ylilääkäri sisätautien osastolla, samalla laitoksen johtaja	Smk	10,000: —
1 alilääkäri s:n, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, valoa, vuodevaatteita ja ruokaa	”	6,000: —
2 assistenttilääkäreitä s:n, paitsi s:n, kumpikin 4,000: — ..	”	8,000: —
1 s:n s:n, paitsi vapaata ruokaa, palkkaa		4,000: —
vuokrarahoja		1,000: —
1 ylilääkäri kirurgisella osastolla	”	8,000: —
1 alilääkäri s:n, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, valoa, vuodevaatteita ja ruokaa	”	6,000: —
1 assistenttilääkäri s:n, paitsi s:n	”	4,000: —
1 s:n s:n, palkkaa		4,000: —
vuokrarahoja		1,000: —
2 amanuenssia s:n, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, valoa, vuodevaatteita ja ruokaa, kumpikin 2,400: —	”	4,800: —
1 lääkäri lastenosastolla	”	4,500: —
1 amanuenssi s:n	”	3,000: —
Siirto Smk		64,300: —

1) Kvston pöytäk. 20. 8. 36 §. — 2) S:n 1. 7. 16 §. — 3) S:n 1. 7. 33 §. —

4) S:n 8. 10. 3 §.

	Siirto	Smk	64,300: —
Määräraha päivystystä varten	”	—: —	
Määräraha Röntgen-tutkimuksia varten	”	—: —	
1 ylihoitajatar, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, valoa, ruokaa ja vaatteiden pesua	”	2,400: —	
8 osastohoitajatarta sisätautien osastolla, paitsi s:n, kukin 1,320: —	”	10,560: —	
1 päivystävä yöhoitajatar s:n, paitsi s:n	”	1,320: —	
1 hoitajatar sisätautien poliklinikassa, samalla velvollinen avustamaan Röntgen-osastolla, paitsi s:n	”	1,320: —	
9 alihoitajatarta sisätautien osastolla, paitsi s:n, kukin 840: —	”	7,560: —	
8 yöhoitajatarta s:n, paitsi s:n, kukin 840: —	”	6,720: —	
1 leikkaushoitajatar kirurgisella osastolla, paitsi s:n	”	1,320: —	
3 osastohoitajatarta s:n, paitsi s:n, kukin 1,320: —	”	3,960: —	
1 hoitajatar kirurgisessa poliklinikassa, paitsi s:n	”	1,320: —	
6 alihoitajatarta kirurgisella osastolla, paitsi s:n, kukin 840: —	”	5,040: —	
2 yöhoitajatarta s:n, paitsi s:n, kumpikin 840: —	”	1,680: —	
1 osastohoitajatar lastenosastolla, paitsi s:n	”	1,320: —	
1 imettäjä s:n, paitsi s:n	”	720: —	
3 alihoitajatarta s:n, paitsi s:n, kukin 840: —	”	2,520: —	
2 yöhoitajatarta s:n, paitsi s:n, kumpikin 840: —	”	1,680: —	
Määräraha hierontaa varten	”	—: —	
1 toimitsija, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa ..	”	5,000: —	
1 toimitsijanapulainen, palkkaa		2,400: —	
vuokrarahoja		600: —	
1 toinen toimitsijanapulainen, paitsi vapaata ruokaa	”	3,000: —	
1 linavaatevaraston hoitajatar, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, valoa, ruokaa ja vaatteiden pesua	”	1,800: —	
1 koneenkäyttäjä, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa ..	”	1,600: —	
1 koneenkäyttäjän s:n paitsi s:n	”	3,500: —	
1 s:n paitsi s:n	”	2,600: —	
1 vahtimestari, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa	”	1,200: —	
2 ovenvartijaa, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, valoa, ruokaa ja vaatteiden pesua, kumpikin 1,200: —	”	2,400: —	

Ruokala.

1 ruokalan johtajatar, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, valoa, ruokaa ja vaatteiden pesua	”	2,000: —
1 emännöitsijä, paitsi s:n	”	1,800: —

Desinfioimislaitos.

1 esimies (koneenkäyttäjä), paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, valoa, ruokaa ja vaatteiden pesua	”	2,200: —
1 apulainen, paitsi s:n	”	600: —

Oppilaskoulu.

1 johtajatar, samalla velvollinen avustamaan inventtauksessa, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, valoa, ruokaa ja vaatteiden pesua	”	1,500: —
---	---	----------

Yhteensä Smk 142,940: —

Marian sairaalan määrärahan ylitys ja lisäys.

Valmisteluvaliokunta ilmoitti ¹⁾ kaupunginvaltuustolta saamansa valtuuden ²⁾ nojalla myöntäneensä kaikkiaan 164,000 markan lisäyksen useihin Marian sairaalan 1917 vuoden määrärahoihin. Sittemmin oli rahatoimikamari sallinut ylittää lääkkeitä ja side-
tarvikkeita sekä hevosen elatusta varten olevat mainitun vuoden määrärahat kaikkiaan 10,600 markalla, jonka toimenpiteen kaupunginvaltuusto hyväksyi ³⁾.

Kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ käyttövaroistaan lisäystä useihin mainitun sairaalan 1918 vuoden määrärahoihin kaikkiaan 494,150 markkaa, ja oikeutti ⁵⁾ sitä paitsi sairaalan johtokunnan hevosen ostoon käyttämään vuodelta 1916 siirtyneen 1,600 markan määrärahan, jonka lisäksi valtuusto käyttövaroistaan myönsi ⁵⁾ 2,200 markkaa.

Uusi palkkasääntö kulkutautisairaallalle.

Kaupunginvaltuusto vahvisti ⁶⁾ seuraavan:

Kulkutautisairaalan palkkasäännön.

Palkkaukset.

1 yllääkäri, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa ..	Smk	11,000: —
1 alilääkäri, paitsi s:n	"	7,000: —
2 assistenttilääkäriä, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, valoa, ruokaa ja vaatteiden pesua, kumpikin 5,000: — ..	"	10,000: —
1 ylihoitajatar, paitsi s:n	"	2,200: —
9 osastohoitajatar, paitsi s:n, kukin 1,440: —	"	12,960: —
1 päivystävä yöhoitajatar, paitsi s:n	"	1,440: —
1 sairaankuljetushoitajatar, paitsi s:n	"	1,440: —
22 alihoitajatar, paitsi s:n, kukin 900: —	"	19,800: —
13 yöhoitajatar, paitsi s:n, kukin 900: —	"	11,700: —
1 toimitsija, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa ..	"	5,000: —
1 konttoriapulainen	"	2,400: —
2 puhelimenhoitajatar, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, valoa, ruokaa ja vaatteiden pesua, kumpikin 1,200: — ..	"	2,400: —
1 liinavaatevaraston hoitajatar, paitsi s:n	"	1,600: —
1 ensimmäinen koneenkäyttäjä, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa	"	3,500: —
1 toinen koneenkäyttäjä, paitsi s:n	"	2,600: —
1 vahtimestari, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, valoa, ruokaa ja vaatteiden pesua		1,200: —
1 palkkiota laboratorioista		600: —
1 ovenvartija, paitsi s:n	"	1,800: —
1 desinfioitsija, paitsi s:n	"	1,200: —
1 autonohjaaja, paitsi s:n	"	1,500: —
1 huonekalupuuseppä, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa	"	1,500: —
		2,000: —
Siirto		Smk 103,040: —

¹⁾ Kvston pöytäk. 8. 1. 3 §. — ²⁾ Kvston 1917 vuod. kert. siv. 180. —

³⁾ Kvston pöytäk. 24. 1. 12 §. — ⁴⁾ S:n 20. 8. 20 §, 12. 11. 18 § ja 30. 12. 6 §. —

⁵⁾ S:n 12. 11. 18 §. — ⁶⁾ S:n 8. 10. 3 §.

Ruokala.

	Siirto	Smk 103,040: —
1 emännöitsijä, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, valoa,		
ruokaa ja vaatteiden pesua	”	1,800: —
1 emännöitsijän apulainen, paitsi s:n	”	1,200: —
	Yhteensä	Smk 106,040: —

Kaupunginvaltuusto myönsi ¹⁾ kulkutautisairaalan ensimmäiselle koneenkäyttäjälle 200 markan henkilökohtaisen palkanlisäyksen kuukaudessa toukokuun alusta lukien, kunnes uusi palkkasääntö oli vahvistettu, ja osoitti tähän tarkoitukseen käyttövaroistaan 1,600 markkaa.

Henkilökohtainen palkanlisäys kulkutautisairaalan koneenkäyttäjälle.

Metallisorvin hankkimiseksi kulkutautisairaalan konehuoneeseen osoitti ²⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 3,000 markkaa.

Määräraha metallisorvin hankkimiseksi kulkutautisairaalaan.

Suomen kaupunkien liiton sairaiden ja haavoittuneiden sotilaiden hoitoa varten tarjottua kaupungin lunastettavaksi moniaita vuoteita ja muuta kalustoa päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto kulkutautisairaalan ja ehdollisesti Nickbyn mielisairaalan käytettäväksi ostaa ne sekä osoitti tähän tarkoitukseen 40,905 markkaa käyttövaroihin.

Määräraha vuoteiden y. m. ostamiseksi kulkutautisairaalaan.

Kun erään saksalaisen toiminimen ennen sodan puhkeamista kulkutautisairaallalle antamaa 1,638 Saksan markan laskua erilaisen sairaalatarvikkeiden toimittamisesta ei ollut aikaisemmin voitu maksaa ja toiminimi oli nyt pyytänyt suoritusta, lukien vähäisen koronkin saamiselleen, päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan osoittaa tähän tarkoitukseen tarpeellisen määrän, arviolta 2,250 markkaa.

Määräraha sairaalatarvikkeiden hankkimiseksi kulkutautisairaalaan.

Rahatoimikamarin joulukuun 28 päivänä 1917 tekemän esityksen mukaisesti kaupunginvaltuusto oikeutti ⁵⁾ kulkutautisairaalan johtokunnan kaikkiaan 35,000 markalla ylittämään sairaalan ruuanpitoa sekä lääkkeitä ja sidetarvikkeita varten olevat 1917 vuoden määrärahat.

Kulkutautisairaalan määrärahan ylitys ja lisäys.

Kaupunginvaltuusto myönsi ⁶⁾ käyttövaroistaan kaikkiaan 209,000 markan lisäyksen erinäisiin kulkutautisairaalan 1918 vuoden määrärahoihin.

Yleisessä palkanjärjestelyssä vahvisti ⁷⁾ kaupunginvaltuusto seuraavan:

Uusi palkkasääntö Kivellä sairaalalle.

¹⁾ Kvston pöytäk. 7. 5. 51 §. — ²⁾ S:n 20. 8. 9 §. — ³⁾ S:n 20. 8. 82 §. —

⁴⁾ S:n 24. 9. 5 §. — ⁵⁾ S:n 24. 1. 13 §. — ⁶⁾ S:n 12. 11. 18 § ja 30. 12. 6. — ⁷⁾ S:n 8. 10. 3 §.

Kivelän sairaalan palkkasäännön.*Palkkaukset.*

1	ylilääkäri, sairaalan johtaja	Smk	9,000: —
1	assistenttilääkäri, palkkaa	4,000: —	
	vuokrarahoja	1,000: —	” 5,000: —
2	s:n paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, kumpikin 3,600: —	”	7,200: —
1	s:n palkkaa	3,600: —	
	vuokrarahoja	900: —	” 4,500: —
1	ylihoitajatar mielisairaalassa, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, valoa, ruokaa ja vaatteiden pesua	”	2,200: —
1	s:n yleisellä osastolla, paitsi s:n	”	2,200: —
3	osastohoitajatar mielisairaalassa, paitsi s:n, kukin 1,320: —	”	3,960: —
19	alihoitajatar s:n, paitsi s:n, kukin 840: —	”	15,960: —
3	mieshoitajaa, paitsi s:n, kukin 900: —	”	2,700: —
5	osastohoitajatar yleisellä osastolla, paitsi s:n, kukin 1,320: —	”	6,600: —
1	s:n Greijuksessa, paitsi s:n	”	1,320: —
18	alihoitajatar yleisellä osastolla, paitsi s:n, kukin 840: —	”	15,120: —
1	yöhoitajatar, paitsi s:n	”	840: —
	Määräraha hierontaa varten	”	—: —
1	toimitsija, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa	”	5,000: —
1	toimitsijan apulainen, palkkaa	2,400: —	
	vuokrarahoja	600: —	” 3,000: —
1	linavaatevaraston, ompeluosaston, vaatteiden pesun ja työn johtajatar, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, valoa, ruokaa ja vaatteiden pesua	”	1,600: —
1	apulaisjohtajatar s:n, paitsi s:n	”	840: —
1	vahtimestari, paitsi s:n	”	1,200: —
1	kirvesmies, paitsi s:n	”	1,200: —

Ruokala.

1	emännöitsijä, paitsi s:n	”	1,800: —
1	apulaisemännöitsijä, paitsi s:n	”	900: —

Tuberkulosiosasto.

2	assistenttilääkäreitä, palkkaa kumpikin 3,600: —	7,200: —	
	vuokrarahoja s:n 900: —	1,800: —	” 9,000: —
2	osastohoitajatar, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, valoa, ruokaa ja vaatteiden pesua, kumpikin 1,320: —	”	2,640: —
6	alihoitajatar, paitsi s:n, kukin 840: —	”	5,040: —
3	s:n 8 kuukauden aikana, paitsi s:n, kukin 600: —	”	1,800: —

Yhteensä Smk 110,620: —

Kaupunginvaltuuston osoitettua ¹⁾ varoja Kivelän entisen työlaitoksen alakerroksen sisustamiseen sairassaleiksi teki kaupungin sairaalaylihallitus esityksen määrärahan myöntämisestä tämän uuden sairaalaosaston sisustamiseksi ja voimassa pitämiseksi. Valtuusto päätti ²⁾ mainitun 60 sairassijaa käsittävän ja syyskuun lopulla käytäntöön otetun osaston sisustamiseksi sekä sen voimassa pitämiseksi kuluvan vuoden loppuun käyttövaroistaan myöntää 159,686: 58 markkaa.

Määräraha Kivelän sairaalan uusia osastoja varten.

Vaivaishoitohallituksen kuitenkin vaadittua, että kaikki kunnalliskodin väliaikaiselle sairaasosastolle otetut noin 40 potilasta poistettaisiin sieltä, ilmoitti kaupungin sairaalaylihallitus, että mainituille potilaille voitiin uudesti sijoitteluja toimeenpantua varata tilaa entisen työlaitoksen yläkerroksessa ja että ylihallitus jo oli oikeuttanut vaivaishoitohallituksen marraskuun 1 päivänä siirtämään potilaat Kivelän sairaalaan, sillä ehdolla että kunnalliskoti näille lainasi vaatteita ja parseleita, kunnes sairaala ehti niitä hankkia. Uusi sairaasosasto käsitti 48 sairassijaa. Kaupunginvaltuusto myönsi ²⁾ käyttövaroistaan mainitun uuden osaston kuntoon panettamiseksi sekä sen voimassa pitämiseksi vuoden loppuun 76,652: 77 ynnä hevosen ostamiseksi sairaalalle 5,000 markkaa. Lisäksi päätti ²⁾ valtuusto kunnalliskodin väliaikaisen sairaasosaston heti lakkautettavaksi, minkä ohessa rahatoimikamarin ehdotus kunnalliskodin hoidokkien terveydentilan hoidon antamisesta Kivelän sairaalan lääkärin toimeksi lähetettiin vaivaishoitohallitukseen lausunnon saamiseksi.

Valmisteluvaliokunta oli ³⁾ kaupunginvaltuustolta saamansa valtuuden ⁴⁾ nojalla joulukuun 28 päivänä 1917 valtuuston saman vuoden käyttövaroista myöntänyt lisäyksiä Kivelän sairaalan saman vuotisiin määrärahoihin kaikkiaan 249,786: 66 markkaa sekä samalla oikeuttanut mainitun sairaalan johtokunnan hiljattain perustetun ⁵⁾ tuberkulosiosaston voimassa pitoon marras- ja joulukuulla 1917 käyttämään Marian sairaalan lakkautetun ylimääräisen tuberkulosiosaston ⁶⁾ voimassa pitoon myönnetyn määrärahan ylijäämän, 6,600 markkaa.

Lisämääräraha ja Kivelän sairaalalle.

Vuodeksi 1918 osoitti ⁷⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan lisäystä kaikkiaan 781,200 markkaa Kivelän sairaalan määrärahoihin.

Kaupunginvaltuustolta saamansa valtuuden ⁴⁾ nojalla oli ³⁾ valmisteluvaliokunta joulukuun 28 päivänä 1917 valtuuston saman

Määräraha Kivelän sairaalan kalustoa varten.

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 24. — ²⁾ Kvston pöytäk. 26. 11. 29 §. — ³⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 180. — ⁴⁾ Kvston pöytäk. 8. 1. 3 §. — ⁵⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 110. — ⁶⁾ S:n siv. 108. — ⁷⁾ Kvston pöytäk. 12. 11. 18 § ja 30. 12. 6 §.

vuoden käyttövaroista osoittanut 53,591:33 markkaa Kivelän sairaalan uuden tuberkulosiosaston kaluston ostoon.

Kaluston hankkimiseksi mainitun sairaalan hoitajatarten koukshuoneeseen myönsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 5,370 markkaa.

Uusi palkka-
sääntö Nickbyn
mielisairaалalle.

Kaupunginvaltuusto vahvisti ²⁾ seuraavan uuden:

Nickbyn mielisairaalan palkkasäännön.

Palkkaukset.

1 yllääkäri, laitoksen johtaja, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, ja valoa	Smk	12,000: —
1 alilääkäri, paitsi s:n	”	8,000: —
1 toinen alilääkäri, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa	”	6,000: —
2 ylihoitajatarta, paitsi s:n, kumpikin 2,200: —	”	4,400: —
1 työnjohtajatar, paitsi s:n	”	900: —
2 osastohoitajatarta, paitsi s:n, kumpikin 900: —	”	1,800: —
19 hoitajaa, paitsi s:n, kukin 900: —	”	17,100: —
31 hoitajatarta, paitsi s:n, kukin 600: —	”	18,600: —
1 toimitsija, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa	”	5,000: —
1 varastonhoitajatar, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa	”	900: —
1 pesunjohtajatar, paitsi s:n	”	900: —
1 ylikoneenkäyttäjä, paitsi s:n	”	2,600: —
1 toinen koneenkäyttäjä, paitsi s:n	”	2,000: —
1 lämmittäjä-mekanikko, paitsi s:n	”	1,500: —
1 puutarhuri paitsi s:n	”	1,800: —
1 puuseppä, paitsi s:n	”	1,200: —
1 maalari, paitsi s:n	”	1,200: —
1 suutari, paitsi s:n	”	1,000: —
1 räätäli, paitsi s:n	”	1,000: —
1 seppä, paitsi s:n	”	1,200: —
1 vahtimestari, paitsi s:n	”	1,200: —
Määräraha sielunhoitoa varten	”	—: —

Ruokala.

1 emännöitsijä, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa	”	1,800: —
1 apulaisemännöitsijä, paitsi s:n	”	900: —

Yhteensä Smk 93,000: —

Määräraha li-
säloman hank-
kimiseksi Nick-
byn mielisaira-
alan hoitohenki-
lökunnalle.

Kun Nickbyn mielisairaalan hoitohenkilökunnalla on paljon raskainta työtä kuin kunnan muiden sairaalain hoitohenkilökunnalla, esitti kaupungin sairaalaylihallitus, että ensin mainitulle henkilökunnalle suotaisiin lomaa joka kuudes päivä. Esitykseen myöntyen kaupunginvaltuusto päätti ³⁾:

¹⁾ Kvston pöytäk. 12. 11. 19 §. — ²⁾ S:n 8. 10. 3 §. — ³⁾ S:n 24. 1. 14 §.

taata Nickbyn mielisairaalan hoitohenkilökunnalle 1918 vuoden alusta vapaapäivän joka kuudes päivä;

valtuuttaa sairaalan johtokunnan mainitun järjestelyn aikaan-saamiseksi asettamaan sairaalaan lisäksi yhden mies- ja kaksi nais-hoitajaa;

käyttövoroistaan myöntää 3,000 markkaa asunnon sisustami-seksi mainituille lisähoitajille; sekä

samoista voroista osoittaa 4,691: 25 markkaa näiden henkilöjen palkkaan ja ruokaan vuonna 1918.

Kivelän sairaalassa vallitsevan tilanpuutteen poistamiseksi kaupunginvaltuusto päätti 1) tarkoituksen mukaisiin toimenpiteisiin ryhtymällä Nickbyn mielisairaalaan vuoden alusta laitettavaksi lisäksi 20 sairassijaa sekä osoitti tästä johtuvain kustannusten suo-ritukseen käyttövoroistaan 42,852: 50 markkaa.

Valmisteluvaliokunta ilmoitti 2) kaupunginvaltuustolta saamansa valtuuden 3) nojalla valtuuston 1917 vuoden käyttövoroista osoit-taneensa 2,036: 43 markkaa korvaukseksi yhdelletoista Nickbyn mielisairaalan toimihenkilölle, jotka olivat olleet oikeutettuja saamaan vapaan ruuan, mutta eivät olleet sitä käyttäneet.

Kaupunginvaltuusto myönsi 4) käyttövoroistaan 6,500 markkaa metallisorvin ostamiseksi Nickbyn mielisairaalaan.

Niinikään myönsi 5) valtuusto käyttövoroistaan 3,000 markkaa viidennen hevosen hankkimiseksi mainittuun sairaalaan.

Kaupungin sairaalaylihallituksen esityksestä myönsi 6) kaupun-ginvaltuusto käyttövoroistaan kaikkiaan 387,000 markan lisäyksen Nickbyn mielisairaalan vuosimäärärahoihin.

Heinäkuun 27:ntenä päivätyssä esityksessä eräät henkilöt Nick-by'n kyläkunnan puolesta ja hankkeissa olevan sähköosuuskunnan johtokunnan jäsenenä anoivat saada kaupungin omistamasta Nick-by'n mielisairaalan voimakeskuksesta johtaa valovirtaa Nickbyn kylässä sijaitseville tiloilleen. Elokuun 29 päivänä antamassaan lausunnossa rahatoimikamari ehdotti, että kaupunginvaltuusto myön-tyisi esitykseen seuraavin ehdoin:

a) että osuuskunta kantaa ja suorittaa maksun annetusta sähkö-virrasta;

b) että pohjahinnaksi määrätään 1: 25 markkaa kw:lta oikeut-tamalla kaupunki myöhemmin kantamaan tarpeellinen lisämaksu, jonka määrä riippuu sähkövoiman hankintakustannuksista;

c) että osuuskunta suorittaa kaikki mittareista, johtotöistä y. m. johtuvat menot;

1) Kvston pöytäk. 24. 1. 45 §. — 2) S:n 8. 1. 3 §. — 3) Ks. 1917 vuod. kert. siv. 180. — 4) Kvston pöytäk. 26. 11. 27 §. — 5) S:n 10. 9. 23 §. — 6) S:n 15. 10. 36 § ja 30. 12. 6 §.

d) että virtaa ainoastaan poikkeustapauksissa annetaan jälkeen klo 10 i. p. ja ennen klo 4 a. p. eikä missään tapauksessa klo 1/2 11 jälkeen i. p.; sekä

e) että sairaalaan ei tarvitse laittaa asuntoa tämän sopimuksen johdosta ehkä lisäksi tarvittavalle konehenkilökunnalle.

Näihin ehtoihin valtuusto lisäsi ¹⁾ sen, että kolmen kuukauden irtisanomisaika oli määrättävä siinä sopimuksessa, joka rahatoimikamari oikeutettiin tekemään hakijain kanssa.

Kaupunginvaltuusto vahvisti ²⁾ seuraavan:

Uusi palkka-
sääntö Huma-
liston sairaa-
lalle.

Humaliston sairaalan palkkasäännön.

Palkkaukset.

1 lääkäri	Smk	4,500: —
1 amanuenssi, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, valoa, ruokaa ja vaatteiden pesua	„	1,800: —
1 ylihoitajatar, samalla taloudenhoitaja, paitsi s:n	„	1,800: —
3 osastohoitajatar, paitsi s:n, kukin 1,320: —	„	3,960: —
3 alihoitajatar, paitsi s:n, kukin 840: —	„	2,520: —
Yhteensä Smk		14,580: —

Humaliston
sairaalan sul-
keminen.

Kaupungin sairaalaylihallituksen ilmoitus, että Humaliston sairaala oli suljettu heinäkuun 1 ja lokakuun 1 päivän väliseksi ajaksi, koska kesän aikana vähentynyt tuberkulosipotilaiden sairassijain tarve voitiin tyydyttää Kivelän sairaalassa, minkä toimenpiteen johdosta oli odotettavana noin 20,000 markan säästö sairaalan lasketuissa menoissa, ei aiheuttanut ³⁾ toimenpidettä kaupunginvaltuuston puolelta.

Lisämääräraha
Humaliston
sairaallalle.

Kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ käyttövaroistaan lisäystä kaikkiaan 6,400 markkaa Humaliston sairaalan vuosimäärärahoihin.

Hesperian sai-
raalan määrä-
rahan ylitys.

Rahatoimikamarin toimenpiteen sallia ylittää Hesperian varasairaalan avoinna pitämistä varten myönnetyn 1917 vuoden määrärahan kaikkiaan 4,200 markalla kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁵⁾.

Uusi palkka-
sääntö kunnal-
liskodin väli-
aikaiselle sai-
raalalle.

Yleisessä palkanjärjestelyssä vahvisti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto kunnalliskodin väliaikaisen sairastosaston lääkärin vuosipalkan 3,600 markaksi ja neljän sairaanhoitajattaren palkan, kunkin 840 markaksi, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa.

Määräraha
influenzasai-
raalaa varten.

Sittenkuin kaupungin sairaalaylihallitus oli liikkeellä olevan influensakulkutaudin vastustamiseksi luovuttanut n. s. kolerapara-keista kaksi mainittuun tautiin sairastuneiden henkilöiden hoito-

¹⁾ Kvston pöytäk. 10. 9. 40 §. — ²⁾ S:n 8. 10. 3 §. — ³⁾ S:n 1. 7. 29 §. —
⁴⁾ S:n 12. 11. 18 §. — ⁵⁾ S:n 24. 1. 12 §. — ⁶⁾ S:n 8. 10. 3 §; vrt. tätä kert. siv. 24.

loiksi, osoitti ¹⁾ kaupunginvaltuusto tästä johtuvain menojen suoritukseen 10,000 markan etuannin vastaisen tilityksen ehdolla.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ²⁾ rahatoimikamarin toimenpiteen sallia 1,200 markalla ylittää varasairaalan vartiointia ja hoitoa varten olevan 1917 vuoden määrärahan.

Varasairaalan määrärahan ylitys.

Yleisessä palkanjärjestelyssä vahvisti ³⁾ kaupunginvaltuusto seuraavan:

Uusi palkkasääntö vaivahoitohallitukselle.

Vaivashoitohallituksen palkkasäännön.

1 toimitusjohtaja	Smk	12,000: —
1 johtajan apulainen	”	7,500: —
1 sihteeri	”	9,000: —
1 kamreeri	”	6,000: —
1 lastenhoidontarkastaja	”	7,500: —
1 tarkastusapulainen	”	3,000: —
1 kassanhoitaja	”	3,600: —
2 kanslianjohtajaa, kumpikin 4,000: —	”	8,000: —
1 rekisteritoimiston johtaja	”	3,600: —
2 avustavaa kanslianjohtajaa, kumpikin 3,600: —	”	7,200: —
7 kirjuriapulaista, kukin 2,400: —	”	16,800: —
4 diakonissaa, kukin 2,400: —	”	9,600: —
12 kaitsijaa, kukin 3,000: —	”	36,000: —
1 järjestysmies	”	3,000: —
1 vahtimestari	”	3,000: —
1 avustava vahtimestari	”	1,600: —
Määräraha vakinaisia maaseutuasiamiehiä varten	”	—: —
Yhteensä Smk		137,400: —

Vaivashoitohallituksen kesäkuun 4 päivänä tekemän esityksen mukaisesti kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ käyttövaroistaan 2,000 markan määrärahan vaivashoitohallituksen sihteerin kuukausipalkan korottamiseksi 500:sta 750 markkaan, toukokuun 1 päivästä lukien.

Palkankorotus vaivashoitohallituksen sihteerille.

Kaupunginvaltuusto oikeutti ⁵⁾ kanslianjohtajatar H. von Creutleinin hänelle kivulloisuuden tähden myönnetyn kuuden kuukauden virkavapauden aikana kantamaan täydet palkkaetunsa ja osoitti hänen viransijaisensa palkkaamiseksi käyttövaroistaan 1,800 markkaa.

Viransijaisuus määräraha kanslianjohtajatar H. von Creutleinille.

Palkanjärjestelykomitean tammikuun 16 päivänä antaman lausunnon mukaisesti kaupunginvaltuusto myönsi ⁶⁾ vaivashoitohallituksen kamreerille F. Rosendahlille henkilökohtaista palkanlisäystä 200 markkaa kuukaudessa, tammikuun 1 päivästä lukien, kunnes kaupungin viranpitäjään uusi palkkasääntö astui voimaan, sekä osoitti tähän tarkoitukseen 2,400 markkaa käyttövaroistaan.

Henkilökohtainen palkanlisäys kamreeri F. Rosendahlille.

¹⁾ Kvston pöytäk. 29. 10. 33 §. — ²⁾ S:n 21. 5. 7 §. — ³⁾ S:n 8. 10. 3 §. —

⁴⁾ S:n 1. 7. 24 §. — ⁵⁾ S:n 10. 9. 22 §. — ⁶⁾ S:n 7. 5. 41 §.

Määräraha uuden kaitsijan palkkaamiseksi vaivaishoitohallitukseen.

Uuden kaitsijan asettamiseksi ja palkkaamiseksi vuoden alusta vaivaishoitohallitukseen osoitti ¹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 1,500 markkaa.

Määräraha vaivaishoitohallituksen ylimääräisten apulaisien palkkaukseen.

Kaupunginvaltuusto myöntyi ²⁾ vaivaishoitohallituksen esitykseen määrärahan myöntämisestä ylimääräisten apulaisten palkkaamiseksi mainittuun hallitukseen siksi ajaksi, jona olevat olot tuottivat kanslialle lisätyötä, sekä osoitti tähän tarkoitukseen 33,495 markkaa käyttövaroistaan.

Määräraha päivystysapulaisen palkkaamiseksi vaivaishoitohallituksen Sörnäsins kansliaan.

Päivystysapulaisen palkkaamiseksi, jommoinen oli osoittautunut tarpeelliseksi asettaa Sörnäsins vaivaishoitokansliaan, myönsi ³⁾ valtuusto 150 markkaa kuukaudessa, kesäkuun 1 päivästä lukien vuoden loppuun, sekä osoitti tähän tarkoitukseen käyttövaroistaan 1,050 markkaa.

Määrärahoja vaivaishoitohallituksen Sörnäsins kansliaa varten.

Vaivaishoitohallituksen ilmoitettua, että sen Sörnäsins haarakanslian, joka oli ollut sijoitettuna Pengerkadun poliisitaloon n:o 5, oli poliisin tarvitseman lisätilan johdosta kesäkuun 1 päivänä täytynyt luovuttaa huoneistonsa poliisin käytettäväksi, esitti rahatoimikamari kirjelmässä toukokuun 2 päivästä, että haarakanslialle vuokrattaisiin uusi huoneisto Pengerkadun talosta n:o 4 viideksi vuodeksi. Kaupunginvaltuusto myöntyi ⁴⁾ tähän esitykseen sekä osoitti käyttövaroistaan 2,625 markkaa vuokran suorittamiseksi kuluvan vuoden loppuun ynnä 5,000 markkaa huoneiston sisustustöitä varten. Sittenkin rahatoimikamari kirjelmässä syyskuun 5 päivästä ilmoitti valtuuttaneensa vaivaishoitohallituksen käyttämään 8,500 markkaa huonekalujen ja muun konttorikaluston hankkimiseksi mainittuun kansliahuoneistoon. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁵⁾ kamarin toimenpiteen sekä osoitti vastamainitun rahamäärän käyttövaroistaan.

Vaivaishoidon määrärahojen ylitys ja lisäys.

Kaupunginvaltuusto oikeutti ⁶⁾ vaivaishoitohallituksen ylittämään 1917 vuoden menosääntöön avunsaajain elänteelleantoa sekä mielenvikaisten hoitokustannuksia varten merkityt määrärahat, edellisen 24,000 ja jälkimmäisen 4,000 markalla.

Vaivaishoitohallituksen esityksestä myönsi ⁷⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan vieressä mainitut lisäykset seuraaviin kuluvan vuoden menosääntöön merkittyihin määrärahoihin, nimittäin: vaivaishoitohallitus 51,760 markkaa, kunnalliskoti ynnä työlaitos ja lastenkoti 985,500 markkaa, elänteelleanto 350,000 markkaa, suoranaiset avustukset 750,000 markkaa, hautauskulut 18,000 markkaa ja lääkeaineet 1,000 markkaa eli yhteensä 2,156,260 markkaa. Sen

¹⁾ Kvston pöytäk. 21. 5. 30 §. — ²⁾ S:n 11. 6. 7 §. — ³⁾ S:n 1. 7. 5 §. —

⁴⁾ S:n 21. 5. 26 §. — ⁵⁾ S:n 24. 9. 4 §. — ⁶⁾ S:n 21. 5. 13 §. — ⁷⁾ S:n 1. 7. 34 § ja 26. 11. 25 §.

ohessa oikeutettiin vaivaishoitohallitus vuoden varrella elintarpeiden ja heinäin hankkimiseksi seuraavan vuoden tarpeisiin 1919 vuoden menosääntöön merkityistä määrärahoista etuantina käyttämään enintään 275,000 markkaa.

Kaupunginvaltuusto vahvisti ¹⁾ seuraavan:

Uusi palkkasääntö kunnalliskodille.

Kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevien laitosten palkkasäännön.

Yhteiset kustannukset.

1 johtaja, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa	Smk	8,000: —
1 konttoristi, paitsi s:n	"	4,400: —
1 s:n, paitsi s:n	"	3,600: —
1 konttoriapulainen, paitsi s:n	"	2,500: —
1 saarnaaja	"	3,000: —
Määräraha urkujen soittoa ja kirkkolaulun johtamista varten	"	—: —
1 sairaanhoitajatar, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa	"	900: —
1 työnjohtaja, paitsi s:n	"	1,800: —
1 maanviljelys- ja puutarhatöiden johtaja, paitsi s:n	"	1,500: —
1 koneenkäyttävä, paitsi s:n	"	2,600: —
1 lämmittäjä-mekanikko, paitsi s:n	"	1,200: —
1 pesulaitoksen johtajatar, paitsi s:n	"	1,200: —
1 emäntä, paitsi s:n	"	1,600: —
Määräraha lääkärinvalvontaa varten	"	—: —

Kunnalliskoti.

1 naistöiden johtajatar, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa	"	900: —
1 ylihoitajatar, paitsi s:n	"	1,500: —
1 s:n, pientenlasten osastolla, paitsi s:n	"	1,200: —
1 avustava hoitajatar s:n, paitsi s:n	"	840: —
4 osastohoitajatarta, paitsi s:n, kukin 840: —	"	3,360: —
Määräraha portinvartijatoimen hoitamista varten	"	—: —

Työlaitos.

1 kaitsija, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa	"	3,600: —
1 konttoriapulainen, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa	"	1,200: —
5 vahtimestaria, paitsi s:n, kukin 1,500: —	"	7,500: —
1 s:n, paitsi s:n	"	1,200: —
2 työesimiestä, paitsi s:n, kumpikin 1,500: —	"	3,000: —

Oulunkylän lastenkoti.

1 johtajatar, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa	"	1,600: —
1 ylijohtajatar, paitsi s:n	"	1,100: —
11 lastenhoitajatarta, paitsi s:n, kukin 600: —	"	6,600: —

Yhteensä Smk 65,900: —

¹⁾ Kvston pöytäk. 8. 10. 3 §.

Määrärahoja
kunnalliskodin
uusien toimi-
henkilöjen
palkkaukseen.

Vaivashoitohallituksen esityksen johdosta myönsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan vahtimestarin palkkaamiseksi kunnalliskotiin kesäkuun 1 päivästä vuoden loppuun 2,000 markkaa sekä yhden ylimääräisen siivoojattaren ja hoitajattaren palkkaamiseksi samaksi ajaksi 2,800 markkaa.

Viransijaisuus-
määräraha
kunnalliskodin
lääkärille.

Viransijaisen palkkaamiseksi kunnalliskodin lääkärielle lääketieteentohtori Hj. M. Stenbäckille, joka kivulloisuuden tähden nautti virkavapautta tammikuun 1 päivästä heinäkuun 1 päivään, osoitti ²⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 1,200 markkaa.

Lastenkodin
perustaminen
Kullan torp-
paan ja sen
budjetin vah-
vistaminen.

Kirjelmässä marraskuun 1 päivästä rahatoimikamari esitti, että vaivashoitohallitus saisi kaupungin ostaman ³⁾ Kullan torpan kiinteistön vuonna 1919 käyttää lastenkotina, sekä lähetti valtuustolle ehdotuksen sen menosäännöksi. Kaupunginvaltuusto myöntyi ⁴⁾ tähän esitykseen ja hyväksyi menosäännön palkkalautakunnan ehdottamin vähäisin muutoksin. Menosääntö päättyi 142,416: 90 markkaan. Vakinaisen henkilökunnan jäsenistä myönnettiin johtajattarelle vuotuista rahapalkkaa 1,600 markkaa sekä yhdelle vanhemmalle ja yhdelle nuoremmalle lastenhoitajattarelle, edelliselle 840 ja jälkimmäiselle 600 markkaa.

Kalliinajan-
lisäyksiä taide-
teollisuuskus-
kuskoululle.

Taideteollisuusyhdistyksen johtokunta teki marraskuun 14 päivänä 1917 esityksen kaikkiaan 12,004 markan kalliinajanlisäyksen myöntämisestä taideteollisuuskeskuskoulun opettajille ja palveluskunnalle syyslukukaudelta 1917. Kun kuitenkin koulun palkkoja oli vuodelta 1918 korotettu ja useimmat toimihenkilöt hoitivat tehtäviään sivutoimina, epäsi ⁵⁾ kaupunginvaltuusto tämän esityksen.

Sittemmin teki taideteollisuusyhdistyksen johtokunta lokakuun 5 päivänä esityksen kaikkiaan 16,635 markan suuruisen kalliinajanlisäyksen myöntämisestä koulun opettajille ja muille toimihenkilöille syyslukukaudelta 1918. Kaupunginvaltuusto myönsi ⁶⁾ tähän tarkoitukseen käyttövaroistaan 2,422 markkaa käytettäväksi samojen perusteiden mukaan kuin kaupungin omille viranpitäjille myönnettyjä kalliinajanlisäyksiä.

Valmistavan
poikain ammat-
tikoulun määrä-
rahaan ylitys.

Rahatoimikamarin ilmoitettua oikeuttaneensa valmistavan poikain ammattikoulun johtokunnan ylittämään koulun 1917 vuoden määrärahat kaikkiaan 166: 98 markalla hyväksyi ⁷⁾ kaupunginvaltuusto tämän kamarin toimenpiteen.

Uusi palkka-
sääntö valmis-
tavalle poikain
ammattikou-
lulle.

Kaupunginvaltuusto vahvisti ⁸⁾ seuraavan:

¹⁾ Kvston pöytäk. 11. 6. 14 ja 15 §. — ²⁾ S:n 21. 5. 34 §. — ³⁾ Ks. tätä kert. siv. 8. — ⁴⁾ Kvston pöytäk. 17. 12. 10 §. — ⁵⁾ S:n 20. 8. 32 §. — ⁶⁾ S:n 10. 12. 42 §. — ⁷⁾ S:n 7. 5. 14 §. — ⁸⁾ S:n 8. 10. 3 §.

Valmistavan poikain ammattikoulun palkkasäännön.

2 vakinaista opettajaa, kumpikin 6,000: —	Smk 12,000: —
1 vakinainen käsivaraispiirustuksen opettaja	” 4,200: —
Johtajanpalkkio	” 2,100: —
1 vakinainen puutöiden työmestari	” 4,200: —
1 s:n metallitöiden s:n	” 3,600: —
1 puutöiden alityömestari	” 3,000: —
1 metallitöiden s:n	” 3,000: —
Määräraha työpajan silmälläpitoa varten	” —: —
1 vahtimestari	” 2,400: —
Yhteensä Smk	34,500: —

Tyttöjen ammattikoulun johtokunnan esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾, että kaksi koulun liinavaateompelun opettajatarvirkaa, joiden pohjapalkoiksi oli menosääntöön merkitty 1,500 ja 750 markkaa, oli yhdistettävä yhdeksi viraksi, johon liittyi samat palkkaedut kuin muihinkin koulun ompeluosaston opettajatarvikoihin.

Tyttöjen ammattikoulun virkain yhdistäminen.

Kaupunginvaltuusto vahvisti ²⁾ seuraavan:

Uusi palkkasääntö tyttöjen ammattikoululle.

Tyttöjen ammattikoulun palkkasäännön.

1 johtajatar, paitsi oikeutta maksutta saada koulussa laitettua ruokaa	Smk 5,000: —
10 opettajatar, paitsi s:n, kukin 4,500:—	” 45,000: —
Yhteensä Smk	50,000: —

Tyttöjen ammattikoulun huoneistoon majoitetun saksalaisen sotaväen sieltä poistuttua myönsi ³⁾ kaupunginvaltuusto siellä tarpeelliseksi käyneitä korjauksia varten 1,355: 25 markkaa, joka menoerä ynnä 1,188: 50 markkaa huoneiston linoleumimattojen arvon vähennyksestä oli pantava maksettavaksi vapaussodan aiheuttamain kustannusten tililtä.

Korjauksia tyttöjen ammattikoulun huoneistossa.

Kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ käyttövaroistaan myöntää 1,000 markan lisäyksen Helsingin kauppakoulun liikeapulaisiltakurssien määrärahaan kurssiin perustetun uuden rinnakkaisluokan voimassa pitämiseksi syyslukukaudella 1918.

Määräraha Helsingin kauppakoulun ilta-kurssien rinnakkaisluokkaa varten.

Yleisessä palkanjärjestelyssä vahvisti ²⁾ kaupunginvaltuusto seuraavat palkkasäännöt kaupungin kansakouluille:

Uudet palkkasäännöt kansakouluille.

¹⁾ Kvston pöytäk. 1. 7. 30 §. — ²⁾ S:n 8. 10. 3. — ³⁾ S:n 26. 11. 16 §. —

⁴⁾ S:n 10. 12. 36 §.

Suomenkielisten kansakoulujen palkkasääntö.

1 tarkastaja	Smk	10,000: —
1 apulaistarkastaja	"	8,500: —
Määräraha sihteerintehtäviä varten	"	—: —
1 taloudenhoitaja	"	6,500: —
Määräraha kanslia-apulaisia varten	"	—: —
1 lääkäri	"	7,000: —
80 opettajaa, kukin 5,500: —	"	440,000: —
97 opettajatarta ylemmässä kansakoulussa, kukin 5,100: —	"	494,700: —
93 s:n alemmassa " " 4,300: —	"	399,900: —
Määräraha kreikkalais-venäläisen uskonnon opetusta varten	"	—: —
5 vahtimestaria, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa, kukin 2,400: —	"	12,000: —
5 s:n, paitsi s:n, kukin 2,000: —	"	10,000: —
Yhteensä Smk		1,388,600: —

Ruotsinkielisten kansakoulujen palkkasääntö.

1 tarkastaja	Smk	10,000: —
Määräraha sihteerintehtäviä varten	"	—: —
1 taloudenhoitaja	"	4,000: —
Määräraha kanslia-apulaisia varten	"	—: —
1 lääkäri	"	5,000: —
34 opettajaa, kukin 5,500: —	"	187,000: —
Määräraha kreikkalais-venäläisen uskonnon opetusta varten	"	—: —
44 opettajatarta ylemmässä kansakoulussa, kukin 5,100: —	"	224,400: —
34 s:n alemmassa " " 4,300: —	"	146,200: —
2 vahtimestaria, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa, kumpikin 2,400: —	"	4,800: —
5 s:n, paitsi s:n, kukin 2,000: —	"	10,000: —
Yhteensä Smk		591,400: —

Kaupungin
kansakoulujen
tuntipalkat.

Kansakoulujohtokuntain tehtyä esityksen kansakouluissa maksettavain tuntipalkkain korottamisesta ja rahatoimikamarin kirjelmässä tammikuun 21 päivästä puollettua tätä ehdotusta päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto:

että tuntipalkkaa sekä suomalaisissa että ruotsalaisissa kansakouluissa on koko lukuvuodelta 1917—18 maksettava 3 markkaa ja mainittujen koulujen iltaluokilla 4 markkaa tunnilta, minkä ohessa viimeksi mainittujen luokkain äidinkielen opettajatar saa lukea hyväkseen tunnin viikossa vihkojen korjauksesta, saaden siitä korvausta 4 markkaa tunnilta;

valtuuttaa kansakoulujohtokunnat ylittämään 1917 vuoden budjetin määrärahat mainituista korotuksista johtuvilla määrillä; sekä

kehoittaa kansakoulujohtokuntia, sittenkuin 1918 vuoden tuntipalkkain kustannukset on voitu laskea, tekemään esityksen lisämäärärahan myöntämisestä.

¹⁾ Kvston pöytäk. 7. 5. 11 §.

Kansakoulujohtokunnat olivat tehneet ehdotuksia kaupungin kansakouluissa palvelevain viransijaisten palkkauksen parantamisesta jossain määrin, jota palkkaa kaupunginvaltuuston lokakuun 25 päivänä 1910 tekemän päätöksen ¹⁾ mukaan suoritettiin virkaan liittyvää pohjapalkkaa vastaava määrä viran vakinaisen pitäjän saadessa, siinä tapauksessa että virkavapaus oli myönnetty sairauden tai muun laillisen esteen tähden, ^{2/3} pohjapalkastaan tai enemmän johtokunnan harkinnan mukaan. Johtokunnat huomauttivat, että pohjapalkka nykyoloissa oli riittämätön, mutta etteivät viransijaiset siitä huolimatta saaneet kalliinajanlisäystä, kun sitä annettiin ainoastaan virkain vakinaisille pitäjille. Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti ²⁾, että kansakoulujohtokunnat saivat, tammikuun 1 päivästä lukien ja kunnes muuta määrättiin, kaupungin kansakoulujen vakinaiselle opettajalle tai opettajattarelle, joka sairauden tai muun esteen takia nautti virkavapautta ja oli viransijaiselleen luovuttanut jonkin osan palkkaan liittyvää kalliinajanlisäystä, niiden pohjapalkan kahden kolmanneksen lisäksi, mitkä virasta vapaa opettaja tavallisesti sai, maksaa pohjapalkan jäljellä olevan kolmanneksenkin sen mukaan, kuinka suuren osan kalliinajanlisäyksestä viranpitäjä oli viransijaiselle luovuttanut.

Kaupungin kansakoulujen viransijaisuuspalkkiot.

Kirjelmässä syyskuun 26 päivältä ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunta ehdotti sihteerinsä ja taloudenhoitajansa vuosipalkkiot koroitettaviksi 1,200 ja 6,600 markkaan. Asiaa valmisteltuaan palkkalautakunta ilmoitti, että taloudenhoitajan palkka oli palkanjärjestelyn johdosta kohonnut 4,000 markkaan, jota paitsi sihteerintehtävistä oli 1919 vuoden menosääntöehdotukseen merkitty 1,200 markan palkkio. Kun taloudenhoitaja sai kalliinajanlisäystäkin eikä johtokunta tällä edellytyksellä ollut mitään muistuttanut palkanjärjestelyssä hyväksyttyä määrää vastaan, ei palkkalautakunnan mielestä esityksen tullut tältä kohden aiheuttaa toimenpidettä. Sitä vastoin lautakunta ehdotti, että sihteerin palkan korottamiseksi vuoden neljältä viime kuukaudelta johtokunnan ehdottamaan määrään myönnettäisiin 200 markan määräraha. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ³⁾ palkkalautakunnan ehdotuksen ja osoitti ehdotetun määrän käyttövaroistaan.

Esitys ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan sihteerin ja taloudenhoitajan palkkioiden korottamisesta.

Kaupunginvaltuusto oikeutti ⁴⁾ kansakouluvahtimestari P. J. Salakarin pitämään ne 220 markkaa, joilla hänelle tammi—huhtikuulta maksettu kalliinajanlisäys oli ylittänyt hänelle oikeastaan tulevan määrän.

Oikeus kalliinajanlisäyksen pitämiseen.

¹⁾ Ks. 1910 vuod. kert. siv. 102. — ²⁾ Kvston pöytäk. 4. 6. 31 §. — ³⁾ S:n 17. 12. 20 §. — ⁴⁾ S:n 20. 8. 57 §.

Lahjapalkkio
suomenkielis-
ten kansakou-
lujen siivoojat-
tarille.

Valmisteluvaliokunta ilmoitti ¹⁾ kaupunginvaltuustolta saamansa valtuuden ²⁾ nojalla oikeuttaneensa suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan käyttövaroistaan antamaan mainittujen koulujen siivoojattarille lahjapalkkiona yhden kuukauden palkan kesältä 1917 sen lisäksi mitä he jo olivat mainitulta ajalta saaneet.

Fjälldalin kan-
sakoulun säh-
kövalaistuksen
täydentäminen.

Kaupunginvaltuusto osoitti ³⁾ käyttövaroistaan 2,700 markkaa Fjälldalin kansakoulun sähkövalaistuksen täydentämiseksi.

Kansakoulu-
määrärahan
ylitys ja lisäys.

Valmisteluvaliokunta ilmoitti ¹⁾ kaupunginvaltuustolta saamansa valtuuden ²⁾ nojalla joulukuun 28 päivänä 1917 myöntäneensä valtuuston 1917 vuoden käyttövaroista kaikkiaan 66,000 markan lisäyksen erinäisiin suomenkielisten kansakoulujen mainitun vuoden määrärahoihin sekä 2,000 markan lisäyksen ruotsinkielisten kansakoulujen samivuotiseen veistoaineiden hankintamäärärahaan.

Kaupunginvaltuusto oikeutti ⁴⁾ rahatoimikamarin ylittämään 2,072: 84 markalla suomenkielisten ja 8,075 markalla ruotsinkielisten kansakoulujen 1917 vuoden vuokramäärärahan.

Edelleen päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan myöntää suomenkielisten kansakoulujen vuosimäärärahoihin kaikkiaan 61,000 markan lisäyksen.

Lisämääräraha
kansakoulu-
hammaspoli-
klinikalle.

Lisäykseksi kansakoululasten hammaspoliklinikan voimassa-pitomäärärahaan osoitti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan hammaslääkäri A. Aspelundille 3,000 markkaa tilityksen ehdolla.

Lisämääräraha
ruotsinkieli-
selle pikkukou-
lunopettajatar-
seminaarille.

Tehdyn anomuksen johdosta myönsi ⁷⁾ kaupunginvaltuusto 1,500 markan lisäyksen kuluvan vuoden menosääntöön merkittyyn Helsingin ruotsinkielisen pikkukoulunopettajatarseminaarin yhteydessä olevan harjoituskoulun kannatusapurahaan.

Kansakoulujen
ja kasvatus-
laitosten valtio-
avut.

Vuonna 1916 seuraavan vuoden budjettia käsitellessään oli kaupunginvaltuusto laskenut kaupungille tulevan valtioapua 25 % sillä kansakoulujensa ja kasvatuslaitostensa voimassapidosta olevain todellisten menojen määrästä, joita menoja oli laskettu olevan kansakouluista 2,127,371: 76 ja kasvatuslaitoksista 147,675 markkaa, mutta vuonna 1917 myönnettyjen, kalliin ajan aiheuttamain lisämäärärahain johdosta olivat näiden laitosten menot lisääntyneet 605,590: 55 ja 106,841: 30 markalla, minkä johdosta kaupunginvaltuusto päätti ⁸⁾ senaatilta anoa valtioapua 25 % näiden lisäkustannustenkin määrästä.

Kirjelmässä toukokuun 28 päiväältä lähetti maistraatti valtuustolle kouluhallituksen kiertokirjelmän, jossa kouluhallituksen ilmoitettiin kunnille kansakoululaitosta varten tulevain valtioapujen suorituksen jouduttamiseksi määränneen, että kaupungit saivat vuodelta 1917 tilausta tekemättä 1914 vuoden apumaksun kaksin-

¹⁾ Kvston pöytäk. 8. 1. 3 §. — ²⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 180. — ³⁾ Kvston pöytäk. 24. 9. 13 §. — ⁴⁾ S:n 12. 11. 12. — ⁵⁾ S:n 10. 12. 31 §, 17. 12. 21 § ja 30. 12. 6 §. — ⁶⁾ S:n 24. 1. 20 §. — ⁷⁾ S:n 4. 6. 26 §. — ⁸⁾ S:n 24. 1. 27 §.

kertaisen määrän eli 25 % niillä viimeksi mainittuna vuonna olleiden todellisten menojen määrästä. Mitä tuli niihin kustannuksiin, joita kaupungeilla oli tämän lisäksi vuonna 1917 ollut ja joista ne olivat oikeutetut saamaan korotettua valtioapua, jäi tämän lisäyksen suoritus siksi, kunnes senaatti oli asianomaisen kaupunkikunnan anomuksesta määrännyt, mihin summaan sille vuodelta 1917 tuleva valtioapu oli korotettava. Kiertokirjelmä lähetettiin ¹⁾ rahatoimikamariin asianmukaista toimenpidettä varten.

Suomenkielisten kansakoulujen johtokunta ilmoitti kouluhallituksen osoittaneen maksettavaksi 33,077 markkaa valtioapuna suomenkielisten kansakoulujen kesäsiirtolain voimassapitoon vuonna 1917. Kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ tästä ilmoittaa rahatoimikamarille.

Suomenkielisten kansakoulujen kesäsiirtolain valtioapu.

Kaupunginvaltuusto vahvisti ³⁾ seuraavan:

Uusi palkkasääntö kasvatustaloksille.

Kasvatustalokunnan palkkasäännön.

1 ammattihoilooja	Smk 10,000:—
1 tarkastaja	” 5,000:—
1 kamreeri	” 5,000:—
1 lääkäri	” 4,000:—
1 kassanhoitaja	” 1,800:—
1 vahtimestari	” 1,500:—
Yhteensä Smk 27,300:—	

Kasvatustalokunnan kirjelmässä tammikuun 14 päivältä anottua, että sen alaiset toimihenkilöt saisivat lukea virkamatkoista päivärahaa entisestään ⁴⁾ korotetun määrän, päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto, että vuonna 1918 saavat tuollaista päivärahaa kasvatustalokunnan puheenjohtaja ja jäsenet sekä ammattihoilooja, sihteeri, tarkastaja, kamreeri ja lääkäri joulukuun 20 päivänä 1917 annetun matkustussäännön III luokan mukaan, kasvatustalosten johtajat ja johtajattaret, kansakoulunopettajat ja -opettajattaret saman säännön IV luokan mukaan sekä kasvatustalosten muut toimihenkilöt ja talokunnan vahtimestari matkustussäännön V luokan mukaan. Tästä vuonna 1918 johtuvain lisämenojen suoritukseksi osoitti valtuusto käyttövaroistaan 3,500 markan lisäyksen vuosimenosäännössä tarkoitusta varten olevaan määrärahaan.

Virkamatkoista maksettavain päivärahain korotus.

Kasvatustalokunnan esitykseen että sen v. t. ammattihoilooja ja sihteeri filosofianmaisteri H. Ståhl saisi syyskuun 1 päivästä lukien nauttia täydet palkkaedut kaupunginvaltuusto myöntyi ⁶⁾.

Täydet palkkaedut v. t. ammattihoilooja-sihteerille.

¹⁾ Kvston pöytäk. 11. 6. 3 §. — ²⁾ S:n 1. 7. 6 §. — ³⁾ S:n 8. 10. 3 §. —

⁴⁾ Ks. 1911 vuod. kert. siv 129 ja 1913 vuod. kert. siv. 121. — ⁵⁾ Kvston pöytäk. 21. 5. 11 §. — ⁶⁾ S:n 15. 10. 24 §.

Lisämäärä-
hoja kasvat-
lautakunnalle.

Kaupunginvaltuusto osoitti ¹⁾ käyttövaroistaan lisäystä kasvat-
lautakunnan vuosimenosäännössä yksityistä elätteelleantoa var-
ten olevaan määrärahaan 4,000 markkaa, tarverahoja, siivoamista
y. m. varten olevaan määrärahaan 2,500 markkaa sekä arvaamat-
tomien menojen määrärahaan 500 markkaa.

Toimenpiteitä
aviottomain
lasten hyväksi.

Lokakuun 22:ntena 1917 päivätyssä esityksessä ²⁾ kasvat-
lautakunta huomautti, että avioliiton ulkopuolella syntyneiden las-
ten silmälläpito vaati tuntuvia lisävoimia, jotta niiden huonoa ruu-
miillista hoitoa voitaisiin ehkäistä, niiden taloudellista asemaa tur-
vata ja niiden kasvatusta kunnan kansalaisiksi valvoa. Lautakunta
ehdotti avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten osastoonsa 1918
vuoden alusta asetettavaksi naistarkastajan 3,600 markan vuosipal-
koin, neljä opastajatarta, kunkin 2,800 markan vuosipalkoin, sekä
kanslia-apulaisen 2,000 markan vuosipalkoin. Kaupunginvaltuusto
lähetti ³⁾ asian valmisteltavaksi erikoisvaliokuntaan, johon valittiin
vphra de la Chapelle sekä hrat Charpentier ja Ruuth. Antamassaan
mietinnössä ³⁾ valiokunta huomautti kaupungin lastenhoidossa vallit-
sevista suurista puutteista ja erikoisesti siitä, että kiireellisiin toi-
menpiteisiin olisi ryhdyttävä avioliiton ulkopuolella syntyneiden
lasten hyväksi, sekä yhtyi pääasiassa kannattamaan kasvatustauta-
kunnan ehdottamia toimenpiteitä.

Valiokunnan ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾
kasvatustautakunnan avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten
osastoon asetettavaksi kaksi naistarkastajaa, kumpaisenkin 3,600
markan vuosipalkoin, viisi opastajatarta, kunkin 3,000 markan vuosi-
palkoin, sekä lisäksi yhden kanslia-apulaisen 3,000 markan vuosi-
palkoin, minkä ohessa tarkastaja velvoitettiin määräyttämään itsensä
niiden avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten holhoojaksi; joi-
den harkittiin olevan holhoojan tarpeessa. Mainittujen kahden
opastajatarviran täyttäminen saisi jäädä toistaiseksi.

Uusi palkka-
sääntö kasva-
tuslaitoksille.

Yleisessä palkanjärjestelyssä vahvisti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto
seuraavan:

Kasvatustaitosten palkkasäännön.

Helsingin vastaanotto- ja havainto- sekä oppilaskoti.

1 johtajatar, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa	Smk	3,600: —
1 johtajattaren apulainen, paitsi s:n	„	2,000: —
Yhteensä Smk		5,600: —

¹⁾ Kvston pöytäk. 12. 11. 26 §. — ²⁾ S:n 20. 8. 37 §. — ³⁾ Kvston pain.
asiak. n:o 45. — ⁴⁾ Kvston pöytäk. 17. 12. 18 §. — ⁵⁾ S:n 29. 10. 28 §.

Bromarvin Bengtsårin kasvatuslaitos.

1 johtaja, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa	Smk	7,000: —
2 luokkaopettajaa, paitsi s:n, kumpikin 4,400: —	”	8,800: —
1 veistonopettaja, paitsi s:n	”	3,000: —
1 emäntä, samalla opettajatar, paitsi s:n	”	2,400: —
3 kaitsijaa, paitsi s:n, kukin 2,400: —	”	7,200: —
4 s:n paitsi s:n, ” 1,800: —	”	7,200: —
2 s:n paitsi s:n, kumpikin 1,500: —	”	3,000: —
2 emännänapulaista, paitsi s:n, kumpikin 1,500: —	”	3,000: —
Yhteensä		Smk 41,600: —

Sipoon Paipisten kasvatuslaitos.

1 johtaja, samalla opettaja, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa	Smk	4,400: —
--	-----	----------

Nummen Tavalan kasvatuslaitos.

1 johtaja, samalla opettaja, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa	Smk	4,400: —
--	-----	----------

Lohjan Karstun kasvatuslaitos.

1 johtaja, samalla opettaja, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa	Smk	4,400: —
1 puusepän- ja puutöiden opettaja, paitsi s:n	”	3,000: —
Yhteensä		Smk 7,400: —

Porvoon Laversin kasvatuslaitos.

1 johtaja, samalla opettaja, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa	Smk	4,400: —
--	-----	----------

Lohjan Toivoniemen kasvatuslaitos.

1 johtajatar, samalla opettajatar, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa, palkkaa	4,000: —	
oppilasasumalaitoksen hoidosta	800: —	Smk 4,800: —
1 opettajatar, paitsi s:n	”	4,000: —
1 emäntä, samalla opettajatar, paitsi s:n	”	1,900: —
1 hoitajatar, s:n s:n paitsi s:n	”	1,400: —
Yhteensä		Smk 12,100: —

Finbyn Sjötorpin kasvatuslaitos.

1 johtajatar, samalla opettajatar, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa, palkkaa	4,000: —	
oppilasasumalaitoksen hoidosta	800: —	Smk 4,800: —
1 opettajatar, paitsi s:n	”	4,000: —
1 emäntä, samalla opettajatar, paitsi s:n	”	1,900: —
1 hoitajatar, s:n s:n paitsi s:n	”	1,400: —
Yhteensä		Smk 12,100: —

Vihdin Vanjoen kasvatuslaitos.

1 johtaja, samalla opettaja, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa	Smk	4,400: —
1 apulaisopettajatar, paitsi s:n	”	3,400: —
1 emäntä, samalla opettajatar, paitsi s:n	”	1,900: —
1 hoitajatar, s:n s:n paitsi s:n	”	1,400: —
Yhteensä		Smk 11,100: —

Porvoon Vekkosken pikkukoulu.

1 johtajatar, samalla opettajatar, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa	Smk	3,400: —
--	-----	----------

Lisämäärärahoja kasvatuslaitoksille.

Kaupunginvaltuusto osoitti 1) käyttövaroistaan seuraavat lisäykset kuluvan vuoden menosääntöön merkittyihin kasvatuslaitosten määrärahoihin: Helsingin vastaanottokoti 5,300 markkaa, Bengtsårin kasvatuslaitos 36,500 markkaa, Paipisten kasvatuslaitos 1,200 markkaa, Karstun kasvatuslaitos 300 markkaa, Toivoniemen kasvatuslaitos 15,700 markkaa, Sjötorpin kasvatuslaitos 9,300 markkaa ja Vanjoen kasvatuslaitos 8,400 markkaa. Sitä paitsi osoitti kaupunginvaltuusto Bengtsårin maatilaa varten 13,000 markan lisämäärärahan.

Uusi palkkasääntö kansanlastentarhain johtokunnalle.

Kaupunginvaltuusto vahvisti 2) seuraavan:

Kansanlastentarhain johtokunnan palkkasäännön.

1 tarkastaja	Smk	5,000: —
Määräraha sihteerintehtäviä varten	”	—: —
s:n vahtimestarintehtäviä varten	”	—: —
Yhteensä		Smk 5,000: —

Korotettuja palkkoja kansanlastentarhain opettajatarille.

Kirjelmässä lokakuun 31 päiväältä lähetti kansanlastentarhain johtokunta puoltosanansa kera valtuustolle mainittujen laitosten opettajatarinten anomuksen saada samanlaiset palkkaedut, mitkä kaupunginvaltuusto oli yleisessä palkanjärjestelyssä myöntänyt alempain kansakoulujen opettajattarille 3), sekä saman ylimääräisen palkanlisäyksen, mikä oli annettu kaupungin viranpitäjille 1918 vuoden jälkipuoliskolta 4). Asiasta antamassaan lausunnossa palkkalautakunta ehdotti, että kaupunginvaltuusto vakuuttaisi kansanlastentarhoille vuodeksi 1919 semmoisen apurahan, että niiden opettajattarille voitiin maksaa 3,400 markan pohjapalkka ynnä 10 %:n korotus pohjapalkasta sekä viiden että kymmenen vuoden palveluksesta. Valtuusto hyväksyi 5) palkkalautakunnan ehdotuk-

1) Kvston pöytäk. 12. 11. 26 §. — 2) S:n 8. 10. 3 §. — 3) Ks. tätä kert. siv. 116. — 4) S:n siv. 63. — 5) Kvston pöytäk. 17. 12. 22 §.

sen ja myönsi sitä paitsi anotun ylimääräisen palkanlisäyksen, osoittaen sitä varten käyttövaroistaan 47,700 markkaa.

Tehdyn anomuksen johdosta osoitti ¹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 1,900 markkaa niiden vaurioiden korvaamiseksi, jotka kapinan aikana olivat kohdanneet neitien E. Boismanin ja Th. Vuorenheimon johtaman Kotikallion lastentarhan kalustoa.

Kotikallion kansanlastentarhaa kohdanneiden vaurioiden korvaus.

Valmisteluvaliokunta ilmoitti ²⁾ kaupunginvaltuustolta saamansa valtuuden ³⁾ nojalla valtuuston 1917 vuoden käyttövaroista osoittaneensa 4,498 markkaa kansanlastentarhoille niiden palauttamain lukukausimaksujen korvaukseksi.

Korvaus kansanlastentarhain lukukausimaksujen palauttamisesta.

Kesäsiirtolain järjestämiseksi eräisiin kansanlastentarhoihin osoitti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan neideille H. Bengelsdorffille, E. Boreniukselle ja Th. Vuorenheimolle 30,000 markkaa velvoittamalla heidät kansanlastentarhain johtokunnalle antamaan tilin määrärahan käyttämisestä.

Määräraha kesälastentarhoille.

Eräiden kansanlastentarhain menosääntöön oli merkitty määräraha n. s. lastenkamariosastoja varten, joihin äidit, joiden täytyi suorittaa ansiotyötä kodin ulkopuolella, voivat jättää pikkulapsensa hoidettaviksi koko päiväksi. Kun kuitenkin näihin osastoihin voitiin vastaanottaa ainoastaan vähäinen määrä lapsia, oli kansanlastentarhain tarkastaja ehdottanut, että kaupunki myöntäisi 26,000 markkaa kansanlastentarhain tämänlaatuisen toiminnan laajentamiseksi syksyllä 1918. Kansanlastentarhain johtokunnan puollettua tätä ehdotusta oli rahatoimikamari osoittanut tarkoitukseen etuana 7,000 markkaa, minkä toimenpiteen hyväksyen ⁵⁾ kaupunginvaltuusto osoitti koko anotun määrän käyttövaroistaan.

Määrärahoja kansanlastentarhain lastenkamariosastolle.

Kirjelmässä lokakuun 12 päivästä maistraatti ilmoitti ⁶⁾ kouluhallituksen saman kuukauden 1 päivänä osoittaneen kaupungille valtioapua 270,395:67 markkaa eli kolmanneksen kansanlastentarhain työvuoden 1918—19 kustannuksista.

Kansanlastentarhain valtioapu.

Yleisessä palkanjärjestelyssä vahvisti ⁷⁾ kaupunginvaltuusto seuraavan:

Uusi palkkasääntö kaupunginkirjastolle.

Kaupunginkirjaston palkkasäännön.

1 kirjastonhoitaja	Smk 10,000: —
1 avustava kirjastonhoitaja	” 6,000: —
10 amanuenssia pääkirjastossa, kukin 3,400: —	” 34,000: —
2 s:n s:n , kumpikin 2,600: —	” 5,200: —
3 s:n s:n , kukin 2,200: —	” 6,600: —

Siirto Smk 61,800: —

¹⁾ Kvston pöytäk. 20. 8. 85 §. — ²⁾ S:n 8. 1. 3 §. — ³⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 180. — ⁴⁾ Kvston pöytäk. 11. 6. 35 §. — ⁵⁾ S:n 10. 9. 27 §. — ⁶⁾ S:n 29. 10. 3 §. — ⁷⁾ S:n 8. 10. 3 §.

		Siirto Smk 61,800: —
1 vahtimestari pääkirjastossa, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa	”	2,400: —
1 toinen vahtimestari	”	2,200: —
1 Kallion haarakirjaston johtaja	”	5,500: —
2 s:n amanuenssia, kumpikin 3,400: —	”	6,800: —
1 s:n amanuenssi	”	2,600: —
3 s:n amanuenssia, kukin 2,200: —	”	6,600: —
1 s:n vahtimestari, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa	”	2,000: —
1 s:n vahtimestariapulainen	”	1,400: —
1 Töölön haarakirjaston johtaja	”	3,000: —
1 Hermannin haarakirjaston s:n, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa	”	2,600: —
1 Tehtaankadun 26 haarakirjaston s:n, paitsi s:n	”	600: —
Yhteensä Smk 97,500: —		

Kaupunginkirjaston määrärahaan ylitys ja lisäys.

Valmisteluvaliokunta ilmoitti ¹⁾ kaupunginvaltuustolta saamansa valtuuden ²⁾ nojalla valtuuston 1917 vuoden käyttövaroista myöntäneensä 700 markkaa lisäykseksi kaupunginkirjaston 1917 vuoden menosäännössä sekalaisia ja arvaamattomia tarpeita varten olevaan määrärahaan. Sittenkin oikeutti ³⁾ kaupunginvaltuusto kaupunginkirjaston hallituksen 4: 20 markalla ylittämään 1917 vuoden sekalaisten määrärahan.

Jotta kaupunginkirjaston ylimääräisten apulaisten tuntipalkka voitaisiin korottaa 1: 60:stä 2: 50 markkaan, myönsi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 3,000 markan lisämäärärahan.

Niinikään myönsi ⁵⁾ valtuusto kaupunginkirjaston hallituksen esityksestä 1,200 markan lisäyksen kirjaston painatuskustannusten määrärahaan.

Yleisessä palkanjärjestelyssä vahvisti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto alempana olevan:

Työväenopiston palkkasäännön.

Yhteiset menot.

Määräraha taloudenhoitajaa varten	Smk	—: —
Määräraha sihteerintehtäviä varten	”	—: —

Suomenkielinen osasto.

1 johtaja	”	7,500: —
Määräraha vahtimestarintehtäviä varten	”	—: —

Ruotsinkielinen osasto.

1 johtaja	”	6,000: —
Määräraha vahtimestarintehtäviä varten	”	—: —

Yhteensä Smk 13,500: —

¹⁾ Kvston pöytäk. 8. 1. 3 §. — ²⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 180. — ³⁾ Kvston pöytäk. 7. 5. 14 §. — ⁴⁾ S:n 11. 6. 8 §. — ⁵⁾ S:n 20. 8. 26 §. — ⁶⁾ S:n 8. 10. 3 §.

Valmisteluvaliokunta oli kaupunginvaltuustolta saamansa valtuuden 1) nojalla valtuuston 1917 vuoden käyttövaroista myöntänyt työväenopiston ruotsinkielisen osaston mainitun vuoden määrärahoihin kaikkiaan 1,100 ja opiston suomenkielisen osaston määrärahoihin 6,600 markan lisäyksen, mistä valiokunta ilmoitti 2) kaupunginvaltuustolle.

Lisämäärärahoja työväenopistolle.

Kaupunginvaltuusto vahvisti 3) seuraavan:

Uusi palkkasääntö kaupunginmuseolle.

Kaupunginmuseon palkkasäännön.

1 museon johtaja	Smk	2,600: —
Määräraha vahtimestarintehtäviä varten	„	—: —
Yhteensä Smk		2,600: —

Niinikään vahvisti 3) kaupunginvaltuusto alempana olevan:

Uusi palkkasääntö musiikkilautakunnalle.

Musiikkilautakunnan palkkasäännön.

1 puheenjohtaja	Smk	1,200: —
Määräraha sihteerintehtäviä varten	„	—: —
1 taloudenhoitaja	„	4,200: —
1 kassanhoitaja	„	2,400: —
Yhteensä Smk		7,800: —

Marraskuun 30 päivänä tekemässään esityksessä musiikkilautakunta ilmoitti kaupunginorkesterin palveluksessa olevain soitajain anoneen samanlaista palkanlisäystä heinäkuun 1 päivästä lukien vuoden loppuun, kuin oli myönnetty 4) kunnan muille viranpitäjille. Lautakunta puolsi anomusta, johon myöntymisestä kaupungille koituisi lisämenoja 5,600 markkaa kuukaudessa eli siis kuudelta kuukaudelta 33,600 markkaa. Palkkalautakunnan joulukuun 2 päivänä tekemän ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto valtuutti 5) musiikkilautakunnan panemaan anotun palkanlisäyksen maksettavaksi menosääntöön kaupunginorkesterin voimassapitoa varten merkitystä 261,000 markan määrärahasta, ollen lautakunta oikeutettu, siinä tapauksessa että puheenalainen määräraha osoittautui tarkoitukseensa riittämättömäksi, hankkimaan siihen tarpeellisen lisäyksen.

Palkanlisäys kaupunginorkesterin soitajille.

Kaupunginvaltuusto vahvisti 3) seuraavan:

Uusi palkkasääntö kauppahalleille.

Kauppahallien palkkasäännön.

1 Rantatorin kauppahallin tarkastusmies	Smk	1,700: —
1 Hietalahdentorin kauppahallin s:n	„	1,700: —
1 Kasarmintorin kauppahallin s:n	„	2,800: —
1 Harjutorin kauppahallin s:n	„	1,800: —
1 Hakaniementorin kauppahallin s:n	„	3,300: —
1 Vallilan kauppahallin s:n	„	2,400: —
Yhteensä Smk		13,700: —

1) Ks. 1917 vuod. kert. siv. 180. — 2) Kvston pöytäk. 8. 1. 3 §. — 3) S:n 8. 10. 3 §. — 4) Ks. tätä kert. siv. 63. — 5) Kvston pöytäk. 10. 12. 35 §.

Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen sihteerin palkan korotus.

Yleisessä palkanjärjestelyssä vahvisti ¹⁾ kaupunginvaltuusto kaupungin teknillisten laitosten hallituksen sihteerin vuosipalkan 4,000 markaksi.

Kysymys maksuttoman kaasusu- tai sähkövalaistuksen antamisesta teknillisten laitosten toimihenkilöille.

Tammikuun 16 päivänä tekemässään esityksessä kaupungin teknillisten laitosten hallitus ehdotti, että sähkölaitoksen toimitusjohtaja ja toinen käyttöinsinööri sekä vesijohtolaitoksen kemisti, kemistin apulainen ja ylikoneenkäyttäjät edelleen saisivat heille menosäännön mukaan tulevain palkkaetujen lisäksi maksuttoman sähkövalon, koska heillä oli vuodesta 1911 lähtien ollut tämä etu, samoin kuin että kaasulaitoksen toimitusjohtajalle vakuutettaisiin hänelle sopimuksen mukaan tuleva vapaa kaasu.

Kesäkuun 6 päivänä antamassaan lausunnossa rahatoimikamari esitti, että kaupunginvaltuusto päättäisi periaatteessa pysyä aikaisemmassa päätöksessään ²⁾, että kaupungin teknillisten laitosten virkoihin ei liity palkkaetuna vapaa sähkövirta eikä kaasu sekä että sähkölaitoksen nykyinen toimitusjohtaja ja toinen käyttöinsinööri ynnä vesijohtolaitoksen kemisti, kemistin apulainen ja ylikoneenkäyttäjät oikeutetaan saamaan vapaa sähkövirta samoin kuin kaasulaitoksen nykyinen toimitusjohtaja vapaa kaasu, kaikki henkilökohtaisina etuina, jotka poistuvat viranpitäjän vaihtuessa. Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto teki päätöksensä ³⁾ rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti.

Avonaista sähkölaitoksen toimitusjohtajan virkaa uudelleen täytettäessä, jolloin laitoksen jakeluosaston johtaja insinööri Hj. Pehrman valittiin mainittuun virkaan, vakuutettiin ⁴⁾ hänelle edelleen maksuton sähkövalaistus menosääntöön merkittynä palkkaetuna.

Uusi palkkasääntö vesijohtolaitokselle.

Yleisessä palkanjärjestelyssä kaupunginvaltuusto vahvisti ¹⁾ seuraavan:

Vesijohtolaitoksen palkkasäännön.

Hallinto.

1 toimitusjohtaja, palkkaa	16,000: —	
matkarahoja	500: —	Smk 16,500: —
1 assistentti, palkkaa	„	11,000: —
1 kamreeri ja konttoripäällikkö	„	9,000: —
1 kirjanpitäjä	„	5,500: —
1 kassanhoitajatar	„	4,200: —

Käyttö.

1 kemisti, laboratorin ja Vanhankaupungin laitoksen johtaja, paitsi vapaata asuntoa ja lämpöä	„	9,000: —
1 kemistin apulainen, paitsi s:n	„	6,500: —
1 ylikoneenkäyttäjät, paitsi s:n	„	6,000: —

Siiro Smk 67,700: —

¹⁾ Kvston pöytäk. 8. 10. 3 §. — ²⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 124. — ³⁾ Kvston pöytäk. 1. 7. 20 §. — ⁴⁾ S:n 10. 9. 20 §.

	Siirto Smk 67,700: —
<i>Putkiverkko ja vesisäiliö.</i>	
1 insinööri	„ 7,500: —
<i>Johtotyöosasto, työpaja ja varasto.</i>	
1 insinööri, samalla mittaripajan johtaja	„ 7,500: —
	Yhteensä Smk 82,700: —

Laskettuaan että vesijohtolaitoksen tulot vuonna 1919 voimassa olevain taksain mukaan nousivat 1,972,400 markkaan menojen budjettiehdotuksen mukaan ollessa 2,560,645 markkaa oli kaupungin teknillisten laitosten hallituksen täytynyt käydä etsimään keinoja tulojen lisäämiseksi sopivalla tavalla. Siinä mielessä oli katsottu olevan korotettava vedenkulutusmaksua, minkätähden hallitus oli laatiessaan 1919 vuoden budjettiehdotusta edellyttänyt 1914 vuoden taksaa, jota 1918 vuoden toisen neljänneksen alusta oli korotettu 30 %:lla, edelleen korotettavan kaikkiaan 100 %:lla, joka korotus kuitenkin, koska se tiesi voimassa olevain sopimusten irtisanomista laitoksen puolelta, oli vesijohtolaitokselle maaliskuun 10 päivänä 1911 vahvistetun ohjesäännön 2 §:n määräyksen johdosta irtisannottava 3 kuukautta edeltäpäin, joten korotus voi tulla käytäntöön vasta 1919 vuoden toisen neljänneksen alusta. Tällä keinoin oli laskettu mainitun vuoden kolmen neljänneksen aikana saatavan lisätuloja noin 760,000 markkaa, joten voitoksi jäisi hiukan yli 170,000 markan, sittenkuin menot, korko ja kuoletus lukuun otettuina, oli suoritettu.

Lokakuun 24 päivänä asiasta antamassaan lausunnossa rahatoimikamari esitti, että kaupunginvaltuusto hyväksyisi teknillisten laitosten hallituksen ehdotuksen. Valtuusto myöntyi ¹⁾ esitykseen ja antoi mainitun hallituksen tehtäväksi ryhtyä tästä johtuviin toimenpiteisiin.

Kaupunginvaltuusto päätti ²⁾, ettei kulutetusta vedestä ollut kannettava maksua sodan aikana Helsingissä oleskelevalta saksalaisilta sotalaivoilta.

Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen joulukuun 20 päivänä 1917 tekemän esityksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ tehdä maamme hallitukselle sen suuntaisen alistuksen, että kaupunki saisi täysin määrin nauttia marraskuun 1 päivänä 1871 annetussa armollisessa kirjeessä vakuutettua vesijohtotarpeiden tullivapautta ja että ne tullimaksut, kaikkiaan 130,225:79 markkaa, mitkä kaupungin oli vastoin edellä mainittua erioikeutta täytynyt maahan tuotetuista vesijohtotarpeista suorittaa, sille palautettaisiin, sekä eri alistuksessa anoa sen tulliedun palauttamista, mikä senaatin

Vedenkulutusmaksujen korotus.

Maksutonta vesijohtovettä saksalaisille sotalaivoille.

Anomus tullivapauden saamisesta vesijohtotarvikkeille.

¹⁾ Kvston pöytäk. 12. 11. 16 §. — ²⁾ S:n 4. 6. 4 §. — ³⁾ S:n 7. 5. 28 §.

helmikuun 28 päivänä 1877 antaman päätöksen mukaan oli suotu henkilöille ja liikkeille, joiden toimeksi vesijohtolaitos antoi johtotöiden suorituksen tonteilla ja taloissa.

Vesijohtolaitoksen määrärahan ylitys.

Kaupunginvaltuusto oikeutti ¹⁾ kaupungin teknillisten laitosten hallituksen 86,000 markalla ylittämään vesijohtolaitoksen kuluvaan vuotiset määrärahat.

Vesijohto- ja kaasulaitoksen 1917 vuoden tappioiden korvaus.

Kirjelmässä kesäkuun 17 päivästä rahatoimikamari ilmoitti, että niin vesijohto- kuin kaasulaitoskin olivat vuonna 1917 lisääntyneiden käyttökustannusten johdosta tuottaneet tappiota. Vesijohtolaitoksen menoarvio oli nimittäin ylitetty 485,149: 41 markalla tulojen ollessa ainoastaan 185,327 markkaa laskettua määrää suuremmat, joten vaje oli 299,822: 41 markkaa. Kaasulaitoksen tappio taas oli 44,797 markkaa. Kun rahatoimikamarin mielestä poikkeamista laitosten vahvistetusta kuoletussuunnitelmasta ei olisi lyhyeksikään ajaksi sallittava, esitti kamari, että vesijohtolaitoksen 1917 vuoden tappio 299,822: 41 markkaa ja kaasulaitoksen saman vuoden tappio 44,797 markkaa pantaisiin maksettavaksi kaupunginkassan 1918 vuoden säästöstä. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ²⁾ rahatoimikamarin ehdotuksen.

Uusi palkkasääntö kaasulaitokselle.

Kaupunginvaltuusto vahvisti ³⁾ seuraavan:

Kaasulaitoksen palkkasäännön.

Hallinto.

1 toimitusjohtaja, palkkaa	16,000: —	
matkarahoja	500: —	Smk 16,500: —
Assistenttipalkkio	„	1,800: —
1 kamreeri ja konttoripäällikkö	„	10,000: —
1 kirjanpitäjä	„	6,500: —
1 kassanhoitajatar	„	4,800: —

Käyttö.

1 ensimmäinen käyttöinsinööri	„	10,000: —
1 kemisti, palkkaa	7,500: —	
matkarahoja	400: —	„ 7,900: —
1 konemestari, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja kaasua ..	„	6,500: —

Johtoverkko ja jakelukello.

1 putkimestari ulkotöitä varten	„	5,200: —
---------------------------------------	---	----------

Johtotyöosasto, työpaja, varasto ja näyttely.

1 johtotyöinsinööri	„	8,000: —
1 avustava insinööri	„	6,000: —
1 putkimestari	„	5,600: —
1 varastonhoitaja	„	4,200: —
1 avustava s:n	„	3,600: —

Yhteensä Smk 96,600: —

¹⁾ Kvston pöytäk. 30. 12. 7 §. — ²⁾ S:n 20. 8. 16 §. — ³⁾ S:n 8. 10. 3 §.

Kaasulaitoksen suuresti kohonneiden kustannusten johdosta rahatoimikamari lokakuun 3 päivänä tekemässään esityksessä ehdotti kaasunhinnan lokakuun lopussa toimitettavasta mittarien lukemisesta lähtien korotettavaksi 60 penniin kuutiometriltä, ollen kuitenkin kaupungin teknillisten laitosten hallitus esteetön aikaisemmin voimassa olevain perusteiden mukaan myöntämään hinnanalennusta kuluttajille, joiden oli pakko ruuanlaittoon käyttää yksinomaan kaasua.

Kaasunhinnan korotus.

Kaupunginvaltuusto myöntyi 1) tähän esitykseen.

Kaupunginvaltuusto oikeutti 2) kaupungin teknillisten laitosten hallituksen 800,000 markalla ylittämään kaasulaitoksen kuluvan vuoden määrärahat.

Kaasulaitoksen määrärahan ylitys.

Kaupunginvaltuusto vahvisti 3) seuraavan:

Uusi palkkasääntö sähkölaitokselle.

Sähkölaitoksen palkkasäännön.

Hallinto.

1 toimitusjohtaja, palkkaa	18,000: —	
matkarahoja	500: —	Smk 18,500: —
Assistenttipalkkio	"	1,800: —
1 kamreeri ja konttoripäällikkö	"	10,000: —
1 kirjanpitäjä	"	6,500: —
1 kassanhoitajatar	"	4,800: —

Käyttö.

1 ensimmäinen käyttöinsinööri, samalla osaston johtaja, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa	"	10,500: —
1 toinen käyttöinsinööri	"	10,000: —

Johtoverkko, johtotyöt ja jakelu.

1 insinööri, osaston johtaja, paitsi valoa	"	11,000: —
--	---	-----------

Mittarityöpaja ja laboratorio.

1 laboratorio-insinööri, paitsi valoa	"	7,500: —
Yhteensä		Smk 80,600: —

Kaupungin teknillisten laitosten hallitus esitti väliaikaisia henkilökohtaisia palkanlisäyksiä myönnettäväksi sähkölaitoksen käyttöinsinööreille, koska mainitut virat asettivat pitäjilleen suuria vaatimuksia ja heidän palkkansa oli paljon vähempi sitä, minkä he voisivat saada yksityisen palveluksessa. Palkanlisäysanomuksen epäämisestä saattoi sentähden olla seurauksena virasta eroa-

Henkilökohtaisia palkanlisäyksiä sähkölaitoksen käyttöinsinööreille.

1) Kvston pöytäk. 15. 10. 29 §. — 2) S:n 30. 12. 7 §. — 3) S:n 8. 10. 3 §.

misia ja henkilövaihdoksia, jossa tapauksessa oli peljättävissä, ettei nykyisin palkkaeduin ollut saatavissa sopivia seuraajia näihin virkoihin. Asiasta antamassaan lausunnossa rahatoimikamari ehdotti esitystä evättäväksi, koska kamarin mielestä ei ollut tehtävä poikkeusta kaupungin teknillisten laitosten virkamiehiin nähden, joiden palkkauskysymys voitiin sopivasti järjestää kohdakkoin odotettava olevan kunnan kaikkien viranpitäjien palkanjärjestelyn yhteydessä.

Asia lähetettiin ¹⁾ palkanjärjestelykomiteaan, ja komitean ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto sittemmin päätti ²⁾ myöntää sähkölaitoksen ensimmäiselle käyttöinsinöörille A. Marsiolle 150 markan ja saman laitoksen toiselle käyttöinsinöörille V. Lindgrenille 100 markan henkilökohtaisen palkanlisäyksen kuukaudessa maksettavaksi tammikuun 1 päivästä, kunnes viranpitäjän uusi palkkasääntö oli tullut voimaan, sekä osoitti tähän tarkoitukseen käyttövaroistaan 3,000 markkaa.

Evätty esitys
ikäkorotusoi-
teuden suomi-
esta insinööri
A. Marsiolle.

Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen tekemän esityksen että insinööri A. Marsio, joka toukokuun 1 päivänä 1916 oli nimetty sähkölaitoksen ensimmäiseksi käyttöinsinööriksi, saisi, sillä perusteella, että hän oli aikaisemmin palvellut saman laitoksen toisena käyttöinsinöörinä, ikäkorotuksen 5 vuoden palveluksesta, kaupunginvaltuusto epäsi ³⁾.

Sähkölaitoksen
määrärahan
ylitys.

Kaupunginvaltuusto oikeutti ⁴⁾ kaupungin teknillisten laitosten hallituksen 223,015 markalla ylittämään sähkölaitoksen kuluva vuoden määrärahat.

Sähkövoiman
ainnankorotus.

Kun polttoainehinnat ja rahtikustannukset olivat tuntuvasti nousseet ja myöskin palkat ja kaikki kunnossapitokustannukset osoittivat suuresti kohoavaa suuntaa, päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto sähkövoiman hinnan korotettavaksi 60 penniin kilowattitunnilta voimavirtaa ja 1 markkaan kilowattitunnilta valaistusvirtaa vuonna 1919 toimitettavasta ensimmäisestä mittarien lukemisesta lähtien.

Muuntajako-
neiston osto
raitiotiekäyt-
töä varten.

Sittenkuin oli havaittu, että raitioteiden käyttöön tarvittava sähkövirran määrä oli lisääntynyt enemmän kuin oli voitu edellyttää vuonna 1913, jolloin sähkölaitos alkoi antaa virtaa raitioiteille, ja laitoksen koneet olivat tämän johdosta ylen määrin rasittuneet, oli sähkölaitoksen toimitusjohtaja tehnyt esityksen laitoksen koneiston lisäämisestä raitiotiekäyttöä varten. Ehdotettu laajennus toimeenpantaisiin siten, että yksi Kasarmintorin aseman 500 kilowatin koneista siirrettäisiin Kallion aseman vahvistamiseksi ja ensinmainitulle asemalle hankittaisiin uusi 1,000 kilowatin muuntaja-

¹⁾ Kvston pöytäk. 7. 5. 15 §. — ²⁾ S:n 21. 5. 25 §. — ³⁾ S:n 17. 12. 15 §. —

⁴⁾ S:n 30. 12. 7 §. — ⁵⁾ S:n 12. 11. 15 §.

koneisto. Tästä järjestelystä laskettiin hankitun kustannusarvion mukaan olevan menoja 430,000 markkaa, minkätähden sähkölaitos anoi mainittua rahamäärää osoitettavaksi. Syyskuun 12 päivänä antamassaan lausunnossa rahatoimikamari huomautti, että kaupungin olisi tehtävä mitä voi saattaakseen kaupungin asukkaille sangen tarpeelliseksi käyneen raitiotieliikenteen edelleen kehittymisen mahdolliseksi, minkätähden kamari puolsi ehdotuksen hyväksymistä sekä esitti puheenalaiset 430,000 markkaa maksettavaksi 1917 vuoden obligatiolainasta.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto myöntyi ¹⁾ esitykseen rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti.

Kesäkuun 12 päivänä tekemässään esityksessä kaupungin yleisten töiden hallitus ehdotti, että silloisen petrolinpuutteen johdosta sähkövalaistus otettaisiin käytäntöön seuraavilla kaduilla ja yleisillä paikoilla: Bölen esikaupungissa, kulkutautisairaalaasta Fredriksperin aseman sivuitse Böleen vievällä tiellä, Eläintarhantiellä Töölön sokeritehtaalta lähtien Alppilan kohdalla olevaan rautatien ylikäytävään asti ja sieltä rautatien molemmilla puolin Fredrikspériin asti, Läntisen viertotien ja Fredriksperin välisellä Nordenskiöldkadulla, Läntisellä viertotiellä Humalkadulta lähtien Munkkiniemen raitiotielinjan alkukohtaan asti ja Kaisaniemen pääliikenneteiden varsilla, sekä että tähän tarkoitukseen myönnettäisiin 45,900 markkaa. Kaupunginvaltuusto myöntyi ²⁾ tähän esitykseen ja osoitti anotun määrän 1917 vuoden obligatiolainasta. Kuluvan vuoden käyttökustannuksiin osoitti ²⁾ valtuusto käyttövaroistaan 4,100 markkaa.

Petrolivalaistuksen vaihtaminen sähkövalaistukseen eräissä kaupunginosissa.

Samaten myöntyi ³⁾ kaupunginvaltuusto kaupungin yleisten töiden esitykseen että Länsirannan pakkahuonetta ympäröivälle alueelle kaasulamppujen sijaan hankittaisiin sähkövalaistus ja osoitti itse laitosta varten 1917 vuoden obligatiolainasta 7,500 markkaa sekä käyttöä varten vuoden loppuun asti käyttövaroitaa 2,500 markkaa.

Sähkövalaistus Länsirannan pakkahuoneen ympäristöön.

Helsingin tullikamarin esityksen mukaisesti osoitti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 2,700 markkaa sähkövalaistuksen laittamiseksi Busholman Laivarantaan.

Busholman Laivarannan valaistus.

Sähkövalon johtamiseksi kaupunginpuutarhaan osoitti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto niinkään käyttövaroistaan 12,000 markkaa.

Sähkövalo kaupunginpuutarhaan.

Sähkölaitoksen anottua valtuutta saada Aktiebolaget Gottfr. Strömberg osakeyhtiön kanssa tehdä sopimus sähkövoiman antamisesta yhtiön jaeltavaksi Pitäjänmäellä, Albergassa, Kilossa,

Sopimus sähkövoiman antamisesta sähkölaitoksesta Pitäjänmäen y. m. esikaupunki-

¹⁾ Kvston pöytäk. 15. 10. 27 §. — ²⁾ S:n 20. 8. 17 §. — ³⁾ S:n 20. 8. 18 §. — yhdyskunnille.

⁴⁾ S:n 12. 11. 12 §. — ⁵⁾ S:n 20. 8. 88 §.

Grankullassa y. m. kaupungin lähiseuduilla, teki rahatoimikamari lokakuun 31:ntenä päivätyn esityksen ¹⁾ asiasta. Sähkölaitoksen virta toimitettaisiin sen Snellmankadun varrella Munkkiniemen raitiotiekeskuksen vierellä olevaan korkeajännitejohdon päätekohtaan, ja kun yhtiö oli ilmoittanut suostuvansa hankkimaan ja voimassa pitämään liittymäkohdassa tarpeelliset kojeet ja yhdistysjohdot sekä rakennuttamaan tarpeellisen kytkyhuoneen, ei kaupungille koituisi liittämistä minkäänlaisia kustannuksia. Munkkiniemeen ulottuva laitoksen korkeajännitejohto niinikään voisi laskelmain mukaan välittää tarpeellisen voiman. Sähkölaitokselle oli sangen tärkeää laajentaa virranantoaan, jotta saataisiin poistunut sotateollisuuskuormitus korvatuksi ja laajennettu voimakeskus hyödyllisemmin käytetyksi. Sopimusehdotus oli laadittu pääasiallisesti niiden sopimusten mukaisesti, jotka kaupunki aikaisemmin oli tehnyt sähkövoiman antamisesta Brändöhön, Äggelbyhyn ja Malmille.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ valtuuttaa sähkölaitoksen Aktiebolaget Gottfr. Strömberg osakeyhtiön kanssa tekemään sopimuksen sähkövoiman antamisesta pääasiallisesti laaditun sopimusehdotuksen mukaisesti, kuitenkin lisäämällä 9 §:än toisen momentin, ja oli sopimus seuraava:

Helsingin kaupungin sähkölaitoksen, alempana sanottu sähkölaitokseksi, hankkijana ja Aktiebolaget Gottfr. Strömberg osakeyhtiön, alempana sanottu kuluttajaksi, kesken tehty sähkövirran hankintavälikirja.

1 §.

Sähkölaitos sitoutuu antamaan ja kuluttaja ottamaan kaiken sähkövoiman, minkä kuluttaja voimaa, valaistusta ja muita tarkoituksia varten jakaa Pitäjänmäellä, Albergassa, Kilossa, Grankullassa, Espoossa ja muualla näiden paikkakuntain läheisyydessä sijaitseviin, tämän oheisessa kartassa lähemmin määrättyihin yhdyskuntiin. Jos kuluttaja haluaa laajentaa jakelualueita, on siitä erittäin sovittava sähkölaitoksen kanssa.

2 §.

Sähkövoima annetaan korkeajännitteisenä kiertovirtana, jonka nimellisjännitys on $3 \times 5,000$ voltia 50 jaksoin, ja mitataan sähkölaitoksen korkeajännitejohdon päätekohtassa Snellmankadun varrella sijaitsevan Munkkiniemen raitiotiekeskuksen luona.

Sähkölaitos sitoutuu säännöllisissä oloissa antamaan virtaa vuorokauden umpeen, mutta ei kuitenkaan vastaa virranannon keskeytymisen tuottamasta vahingosta, jos tämä keskeytys johtuu laitoksen jonkin osan tarpeelliseksi havaitusta korjauksesta, käyttöhäiriöstä, työnseisauksesta tai muusta ylivoimaisesta tapahtumasta.

¹⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 42. — ²⁾ Kvston pöytäk. 10. 12. 27 §.

3 §.

Kuluttaja hankkii, kustantaa ja pitää kunnossa sähkölaitoksen valvonnan alaisena Munkkiniemen raitiotiekeskuksen luona olevassa liittymäkohdassa tarpeelliset kojeet ja yhdistysjohdot sekä tarpeellisen kytkyhuoneen, jossa varataan tilaa mittareille ja mittarinmuuntajille.

Samaten kuluttaja sähkölaitoksen valvonnan alaisena panee paikalleen ja pitää kunnossa korkeajännitteisjohdot liittymäkohdasta kuhunkin kulutuskeskukseen samoin kuin kaikki voimanjakelua varten tarpeelliset johdot ja muuntajat sekä tekee tilaajainsa kanssa sopimuksen kustannusten suorittamisesta.

4 §.

Sähkölaitos hankkii, panee paikalleen ja pitää kunnossa edellä mainittuun Munkkiniemen raitiotiekeskuksen vierellä sijaitsevaan liittymiskohtaan maksutta sähkömittarin. Kuluttajalla on valta omalla kustannuksellaan sähkölaitoksen silmälläpidon alaisena asettaa tarkastusmittari.

Maksu luetaan yleensä sähkölaitoksen mittarin osoittamain arvojen mukaan. Jos kuluttajan ja sähkölaitoksen mittarit poikkeavat toisistaan enemmän kuin $\pm 5\%$, tarkastetaan mittarit ja maksu luetaan siten määritettyjen tehon ja kulutuksen todellisten arvojen mukaan. Se, jonka mittari näyttää väärin, maksaa tarkastuskulut.

5 §.

Kulutetusta sähkövoimasta suorittaa kuluttaja kuukausittain sähkölaitoksen antaman laskun mukaan hinnan, joka lasketaan sähkölaitoksen kunakin kuukautena polttoaineistaan maksaman keskihinnan mukaan seuraavasti.

Halkojen keskihinnan ollessa Smk 8:50 syleltä (4 m^3) ja hiilien keskihinnan 25 markkaa tonnilta suorittaa kuluttaja 25 penniä kilowattitunnilta. Kultakin 4 markalta tai sen osalta, jolla halkojen hinta, ja kultakin 5 markalta tai sen osalta, jolla hiilien hinta ylittää edellä mainitut hinnat, kohoa kulutusmaksu 1 pennillä kutakin kilowattituntia kohti.

6 §.

Kuluttaja sitoutuu, siinä tapauksessa että sähkölaitos sitä vaatii, edeltäpäin sähkölaitoksen Sörnäsissä olevalle voima-asemalle toimittamaan kuluttajan virrankulutusta vastaavan halkomäärän, lukien sylen (4 m^3) koivuhalkoja kutakin 500 kilowattituntia tai sylen sekahalkoja kutakin 450 kilowattituntia kohti.

Siten toimitetuista haloista maksaa sähkölaitos saman tariffin mukaan, jota Helsingin kaupungin halkokonttori samaan aikaan noudattaa myydessään halkoja kaupungin teknillisille laitoksille.

7 §.

Kuluttaja sitoutuu olemaan itse tahi jakelijainsa kautta vähittäin myymättä sähkövirtaa halvemmasta hinnasta, kuin minkä sähkölaitos samaan aikaan kantaa kaupungissa olevilta tilaajiltaan.

8 §.

Kuluttaja sitoutuu valvomaan, että voiman jakelujohdot ynnä muuntaja-asemat rakennetaan voimassa olevain määräysten ja sähkölaitoksen antamain

ohjeiden mukaisesti, jotta mikäli mahdollista vältetään vahingollinen vasta-vaikutus sähkölaitoksen johtoihin ja voimalaitokseen. Niinikään sitoutuu kuluttaja talo- ja moottorijohtoja teettäessään alueellaan noudattamaan sähkölaitoksen kulloinkin voimassa olevia määräyksiä ja ohjeita.

9 §.

Tämä välikirja on voimassa 1923 vuoden loppuun ja pysyy sen jälkeen, ellei jompikumpi sopimuskumppani ole viimeistään 1922 vuoden kuluessa sitä irtisanonut, voimassa viisivuotisin ajanjaksoin, kunnes jompikumpi ainakin vuotta ennen sopimusajan umpeen menemistä sen irtisanoo.

Jos sähkövoiman kulutus kaupungin asukasten omiin tarpeisiin sovittu hankintakauden kuluessa lisääntyy niin suureksi, että virran toimittaminen kuluttajalle ylittää sähkölaitoksen kyvyn, on tämä käsitettävä ylivoimaiseksi esteeksi sovittuun hankintaan nähden, joka sentähden voidaan keskeyttää kolmen kuukauden kuluttua irtisanomisesta.

10 §.

Jos sopimuskumppanien kesken syntyy erimielisyyttä tämän välikirjan määräysten tulkinnasta tahi jos muita riitaisuuksia sopimuskumppanien kesken ilmaantuu, ratkaisee nämä asiat lopullisesti kolmihenkilöinen sovintolautakunta, johon kumpikin sopimuskumppani valitsee jäseneksi sähkötekniikan ja nämä yhteisesti liikeasioihin perehtyneen lakimiehen puheenjohtajaksi. Jos jompikumpi asianosainen laiminlyö 14 päivän kuluessa siitä, kun on toiselta sopimuskumppanilta saanut kirjallisen kehoituksen, valita jäsenen, tahi jos jäsenet eivät sovi puheenjohtajan vaalista, on Helsingin raastuvanoikeuden ensimmäisen osaston ensimmäisen jaoston asia valita edellisessä tapauksessa jäsen ja jälkimmäisessä puheenjohtaja.

11 §.

Edellä olevaan välikirjaan, joka on kirjoitettu ja allekirjoitettu kaksin yhtäpitävin kappalein, ilmoitamme tyytyvämmä.

Anomus tie-
valaistuksen
laittamisesta
Boxbackaan.

Malmin suojeluskunnan anomuksen että kaupungin toimesta laitettaisiin tehokas teiden sähkövalaistus Boxbackan huvilayhdyskuntaan kaupunginvaltuusto epäsi ¹⁾, koska mainitun asian katsottiin kuuluvan puheena olevalle yhdyskunnalle.

Anomus sähkö-
voiman antami-
sesta Brunakärrin ja
Nyåkeriin.

Niinikään evättiin ²⁾ runsaiden kustannusten johdosta anomus sähkövoiman antamisesta Helsingin pitäjän Korpaksen taloon kuuluville Brunakärrin ja Nyåkerin alueille.

Esitys sopi-
muksen teke-
misestä Etelä-
suomen voima-
osakeyhtiön ja
sähkölaitoksen
kesken sähkö-
voiman anta-
misesta.

Syyskuun 18:ntena päivätyssä esityksessä ³⁾ rahatoimikamari ehdotti tehtäväksi sopimuksen Eteläsuomen voimaosakeyhtiön kanssa lisäsähkövoiman hankkimisesta sähkölaitokselle yhtiön Kymijoen varrelle suunnittelemissa laitoksista. Puheena olevan sopimuksen mukaan sitoutuisi osakeyhtiö sähkölaitoksen Sörnäsissä olevalle höyryvoima-asemalle toimittamaan sähkövoimaa säännöllisesti vä-

¹⁾ Kvston pöytäk. 10. 9. 37 §. — ²⁾ S:n 15. 10. 47 §. — ³⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 25.

hintaan 8,000,000 kilowattituntia vuodessa tai, jos sähkölaitoksen vuotuinen voimananto oli 16,000,000 kilowattituntia vähempi, vähintään puolet kulutusmäärästä. Toiselta puolen sitoutui sähkölaitos pääasiassa ottamaan kaiken kuluttamansa ja jakamansa sähkövoiman yhtiön johtoverkosta, sikäli kuin sitä annettiin laitoksen käytettäväksi, sekä lupasi, sikäli kuin laitoksen konelaitteet ja kuormitusolot sallivat, toimittaa yhtiölle varavoimaa enintään 2,000,000 kilowattituntia vuodessa. Rahatoimikamari ehdotti, että kaupunginvaltuusto päättäisi:

valtuuttaa rahatoimikamarin Eteläsuomen voimaosakeyhtiön kanssa tekemään sopimuksen sähkövoiman hankinnasta laaditun välikirjaehdotuksen mukaisesti kamarin ehdottamin muutoksin;

välipuhetta tehtäessä kaupungille taattavaksi oikeuden yhtiön antaessa uusia osakkeita ostaa näitä nimellisarvosta, siihen lisätynä 6 %:n korko, 25 %:n nimellismäärään asti korotetun osakepääoman määrästä; sekä

antaa rahatoimikamarin toimeksi aikansa tehdä esityksen määrärahan osoittamisesta osakkeiden ostoon.

Kaupunginvaltuusto lähetti 1) asian valmisteltavaksi valiokuntaan, johon valittiin insinööri G. Zitting sekä herrat Aschan ja Söderholm. Antamassaan mietinnössä 2) komitea lausui käsityksensä, että tarjous olisi hyljättävä, koska oli epätietoista, milloin yhtiö voi aloittaa voiman annon ja kun sähkölaitos kykeni toimittamaan kaiken kaupungissa tarvittavan voiman ja sen polttoainehintain huojistuttua samasta hinnasta kuin yhtiökin; missään tapauksessa ei kaupungin tulisi merkitä osakkeita yhtiössä.

Kaupunginvaltuusto päätti 3) evätä edellä mainitun rahatoimikamarin esityksen.

Kun sotilasviranomaisten sodan aikana antamat määräykset katuvalaistuksen rajoittamisesta olivat lakanneet voimassa olemasta, oli rahatoimikamari, katsoen olevien olojen vaativan tehokkaampaa katuvalaistusta, kehoittanut kaupungin teknillisten laitosten hallitusta antamaan sen suuntaisen ehdotuksen. Hallitus oli sitä mieltä, että sähkötarvikkeiden hankintavaikeuden johdosta ei voitu vaihtaa petroli- eikä kaasuvalaistusta sähkövalaistukseen, minkätähden ainoa mahdollinen keino oli syyttää aikaisemmin sammutettuina pidetyt kaasulyhdyt. Kun kuluvan vuoden menosääntö oli laadittu sillä edellytyksellä, että katuvalaistus pysyisi rajoitettuna, oli tarkoitusta varten tarpeen 196,500 markan lisämääräraha, jota rahatoimikamari sentähden esitti myönnettäväksi.

Lisämääräraha
katuvalaistukseen.

Kaupunginvaltuusto osoitti 4) anotun määrän käyttövaroistaan.

¹⁾ Kvston pöytäk. 15. 10. 14 §. — ²⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 32. — ³⁾ Kvston pöytäk. 29. 10. 13 §. — ⁴⁾ S:n 10. 9. 10 §.

Kaupungin
yleisten töiden
hallituksen sihteerin palkan
korotus.

Yleisessä palkanjärjestelyssä vahvisti ¹⁾ kaupunginvaltuusto kaupungin yleisten töiden hallituksen sihteerin vuosipalkan 5,000 markaksi.

Uusi palkka-
sääntö raken-
nuskonttorille.

Samassa tilaisuudessa vahvisti ¹⁾ kaupunginvaltuusto alempana olevan:

Rakennuskonttorin palkkasäännön.

1 kaupungininsinööri, palkkaa	17,000: —		
matkarafoja	600: —	Smk	17,600: —
1 työpääällikkö, palkkaa	12,500: —		
matkarafoja	500: —	„	13,000: —
3 insinööriä katu-, viemäri- ja satamarakennus- osastolla, palkkaa kukin	10,000: —		
matkarafoja kukin	500: —	„	31,500: —
1 kaupunginarkkitehti, palkkaa	12,500: —		
matkarafoja	500: —	„	13,000: —
1 avustava kaupunginarkkitehti, palkkaa	10,000: —		
matkarafoja	500: —	„	10,500: —
1 kaupunginasemakaava-arkkitehti, palkkaa	12,500: —		
matkarafoja	500: —	„	13,000: —
1 avustava kaupunginasemakaava-arkkitehti		„	10,000: —
1 geodeetti, paitsi virkasivutuloja, palkkaa	7,000: —		
matkarafoja	500: —	„	7,500: —
1 kaupunginpuutarhuri, paitsi vapaata asuntoa ja lämpöä, palkkaa	7,000: —		
matkarafoja	500: —	„	7,500: —
1 puhtaanapitolaitoksen johtaja, palkkaa	8,500: —		
matkarafoja	500: —	„	9,000: —
1 kamreeri		„	8,500: —
1 varastonhoitaja		„	5,500: —
1 vanhempi metsänvartija, paitsi vapaata asuntoa ja lämpöä		„	3,000: —
1 nuorempi metsänvartija, paitsi s:n		„	2,400: —
1 vahtimestari, paitsi s:n		„	2,400: —
Yhteensä		Smk	154,400: —

Palkanlisäyksiä
rakennus-
konttorin toimi-
henkilöille.

Kaupungin yleisten töiden hallituksen esityksestä vakuutti ²⁾ kaupunginvaltuusto rakennuskonttorin avustaville työpääälliköille R. Haglundille, B. Stenbergille ja S. Randelinille sekä konttorin kamreerille O. Roosille ja avustavalle kaupunginarkkitehdille R. Eklundille 200 markan kuukausittaisen palkanlisäyksen kesäkuun 1 päivästä lukien, kunnes palkanjärjestely ehdittiin toimeenpanna.

Huomauttaen niistä korkeammista palkoista, joita muualla oli tarjona, ja siitä johtuneesta rakennuskonttorin työvoimain tuntu-

¹⁾ Kvston pöytäk. 8. 10. 3 §. — ²⁾ S:n 10. 9. 21 §.

vasta hupenemisesta kaupungin yleisten töiden hallitus kirjelmässä lokakuun 16 päivältä ehdotti vuotuista henkilökohtaista palkanlisäystä myönnettäväksi työpäällikölle, kaupunginarkkitehdille, kaupunginasemakaava-arkkitehdille, yhdelle avustavalle työpäällikölle ja avustavalle kaupunginarkkitehdille kullekin 2,000 markkaa, geodeetille ja puhtaanapitolaitoksen johtajalle kumpaisellekin 1,500 markkaa, kamreerille 600 markkaa ja varastonhoitajalle 1,700 markkaa. Palkkalautakunnan marraskuun 29 päivänä antamassaan lausunnossa ilmoitettua saamansa tehtävän ¹⁾ mukaisesti jo vakuuttaneensa avustavalle työpäällikölle S. Randelinille ja avustavalle kaupunginarkkitehdille R. Eklundille kumpaisellekin ylimääräistä kalliinajanlisäystä marraskuun 1 päivästä 1918 joulukuun 31 päivään 1919, mutta ei sitä vastoin havainneensa olevan syytä sen lisäksi, mitä palkanjärjestelyssä jo oli tehty, myöntyä muihin anomuksiin, päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto, ettei edellä mainittu hallituksen kirjelmä aiheuttanut muuta toimenpidettä.

Korvauksena suoritetusta ylityöstä myönsi ³⁾ kaupunginvaltuusto rakennuskonttorin kamreerille O. Roosille palkanlisäystä 200 markkaa kuukaudessa tammikuun 1 ja kesäkuun 1 päivän väliseltä ajalta.

Korvaus ylityöstä rakennuskonttorin kamreerille.

Päätettyään toimenpiteisiin ryhdyttäväksi keittiötähteiden talteen ottamiseksi ⁴⁾ myönsi ⁵⁾ kaupunginvaltuusto tähän tarkoitukseen seuraavat määrärahat: 12,000 markkaa sankojen ostoon ja julkipanoiden painatukseen, 73,000 markkaa kunnalliskodin sikalan kuntoonpanoon ja tarvittavain porsaiden ostoon, 56,000 markkaa tähteiden keräyskustannuksiin vuonna 1919 sekä 52,000 markkaa kunnalliskodin sikalan hoitokuluihin mainittuna vuonna. Nämä määrärahat oli merkittävä 1919 vuoden menosääntöön ja tarpeen mukaan suoritettava edeltäpäin kaupunginkassasta vuonna 1918.

Määrärahoja keittiötähteiden talteen ottamiseksi.

Insinööri B. Weekman, joka kaupungin puhtaanapitolaitoksen johtajan J. Sjöholmin erottua toimestaan toukokuussa 1917 oli tätä tointa hoitanut, oli anonut hänelle annettavaksi 866: 67 markan korvauksen siitä tulojen vähenemisestä, mikä hänelle mainittuna vuoden ja 4 kuukauden aikana oli johtunut siitä, että hän oli parempi-palkkaisesta ylimääräisen insinöörinvirasta rakennuskonttorin insinööriosastolla siirtynyt hoitamaan puhtaanapitolaitoksen johtajanvirkaa. Rahatoimikamarin syyskuun 19 päivänä antaman lausunnon mukaisesti kaupunginvaltuusto myöntyi ⁶⁾ anomukseen ja osoitti pyydetyn rahamäärän käyttövaroistaan.

Korvaus insinööri B. Weekmanille.

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 65. — ²⁾ Kvston pöytäk. 17. 12. 16 §. — ³⁾ S:n 24. 1. 62 §. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. edempänä. — ⁵⁾ Kvston pöytäk. 29. 10. 14 §. — ⁶⁾ S:n 15. 10. 50 §.

Lisäys puhtaanapitolaitoksen v. t. johtajan palkkauserärahahan.

Samaten myöntyi ¹⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin esitykseen 375 markan suuruisen lisäyksen osoittamisesta valtuuston käyttövaroista puhtaanapitolaitoksen v. t. johtajan palkkauserärahahan, koska tämä määräraha oli menosääntöön merkitty ainoastaan 7,000 markan suuruisena, mutta valtuusto oli aikaisemmin päättänyt ²⁾ viran hoidattamiseen osoitettavaksi 7,500 markkaa vuodessa.

Lisäkorvaus maalaustöistä.

Rahatoimikamarin marraskuun 26 päivänä 1917 tekemän esityksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ käyttövaroistaan myöntää maalarimestari A. Nummelinille 4,600 markan lisäkorvauksen hänen urakalla suorittamistaan kaupungin maalaustöistä, jotka olevien tavattomain olojen johdosta olivat tuottaneet hänelle tappiota. Töiden kustannukset olivat tästä huolimatta vähemmät, kuin jos lähinnä korkeampi urakkatarjous olisi hyväksytty.

Kaupungin maalaustöitä koskeva esitys.

Kirjelmässä joulukuun 27 päivältä 1917 Suomen maalarityöntekijäliiton Helsingin osasto uudisti esityksensä ²⁾ että kaupungin maalaustyöt, mikäli mahdollista, tarjottaisiin kilpailtaviksi ja että asia lähetettäisiin valmisteltavaksi valtuuskuntaan, johon liitto ja kaupungin yleisten töiden hallitus valitsisi jäsenet. Kaupunginvaltuusto pysyi ⁴⁾ aikaisemmin tekemässään epäavassa päätöksessä.

Korvaus puhtaanapitolaitoksen työntekijöille lakon ajalta.

Sittenkuin puhtaanapitolaitoksen työntekijäin kanssa oli sovittu, että he siitä ylityöstä, minkä heidän täytyi suorittaa marraskuun lakon aikana 1917 kaduille ja taloihin kasaantuneen lian poistamiseksi, saisivat korvausta noin 85,500 markkaa eli puolet menettämästään työansioista, ja kaupunginvaltuusto oli tämän menettelyn hyväksynyt ⁵⁾, olivat mainitun laitoksen työntekijät vaatineet heille myönnettäväksi korvausta lakon aikana marraskuun 14—19 päivänä 1917 vallinneesta työnpuutteesta. Kaupungin yleisten töiden hallitus pyysi kaupunginvaltuuston lausuntoa, oliko valtuuston joulukuun 19 päivänä 1917 tekemää päätöstä ⁶⁾ avustusten antamisesta mainitun vuoden n. s. suurlakkoon osaa ottaneille kunnan työntekijöille sovellettava puhtaanapitolaitoksenkin työntekijöihin; jos näin oli laita, tarvittiin mainittua avustusta varten 24,600 markkaa, joka määrä voitiin suorittaa vuonna 1917 myönnetystä 200,000 markan määrärahasta.

Kun vastamainittu kaupunginvaltuuston päätös ei tietänyt korvauksen antamista kunnan työntekijöille työansion menetyksestä, vaan ainoastaan inhimillisyyssyiden vaatimaa avustusta sen hädän johdosta, johon mainitut työntekijät perheineen olivat lakon

¹⁾ Kvston pöytäk. 12. 11. 10 §. — ²⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 128. — ³⁾ Kvston pöytäk. 24. 1. 10 §. — ⁴⁾ Kvston pöytäk. 1. 7. 21 §. — ⁵⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 149. — ⁶⁾ S:n siv. 150.

aikana joutuneet, sekä kun siinä ei ollut tehty erotusta puhtaana-pitolaitoksen ja kunnan muiden työntekijäin välillä, päätti 1) kaupunginvaltuusto mainitun päätöksensä mukaisesti antaa puhtaana-pitolaitoksenkin työntekijöille puheenalaisen avustuksen.

Lisäykseksi kaupungin keskuslämmityslaitosten valvontamäärärahaan osoitti 2) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 810 markkaa.

Lisäys kaupungin keskuslämmityslaitosten valvontamäärärahaan.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 3) rahatoimikamarin toimenpiteen sallia kaupungin yleisten töiden hallituksen 1,500 markalla ylittää mittauksissa tarvittavia työaineita ja apuripäivätöitä varten olevan 1917 vuoden määrärahan.

Rakennuskonttorin määrärahan ylitys ja lisäys.

Kirjelmässä marraskuun 21 päivältä rahatoimikamari mainitsi, että eräät työmäärärahat olivat työpalkkain ja tarveainehintain kohoamisen johdosta osoittautuneet riittämättömiksi, minkätähden tarvittiin 42,500 markan lisäys, joka voitiin osoittaa menosääntöön tätä tarkoitusta varten merkitystä 500,000 markan määrärahasta. Kaupunginvaltuusto osoitti 4) pyydetyn lisäyksen kamarin ehdotamalla tavalla.

Edelleen osoitti 5) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 14,000 markkaa rakennuskonttorin insinööri- ja piirustaja-apulaisten määrärahaan, 5,500 markkaa mittauksissa tarvittavia työaineita ja apuripäivätöitä varten olevaan määrärahaan, 1,325 markkaa siivoamis-määrärahaan ja 6,750 markkaa tarverahain määrärahaan.

Yleisessä palkanjärjestelyssä vahvisti 6) kaupunginvaltuusto talojen isännöitsijän vuosipalkan 3,600 markaksi.

Talojen isännöitsijän palkankorotus.

Kun Vallilan työväenasuntojen tarverahoja, puhtaanapitoa y. m. varten osoitettu 1917 vuoden määräraha oli käynyt riittämättömäksi, myöntyi 7) kaupunginvaltuusto sosialilautakunnan anomukseen saada ylittää puheenalaisen määrärahan kaikkiaan 3,190 markalla.

Työväenasuntojen määrärahan ylitys ja lisämäärärahat.

Vuodeksi 1918 osoitti 5) kaupunginvaltuusto mainittuja työväenasuntoja varten käyttövaroistaan lisäystä 4,300 markkaa tarverahoja, puhtaanapitoa y. m. varten olevaan määrärahaan sekä 100 markkaa valaistusmäärärahaan.

Niinikään myöntyi 5) kaupunginvaltuusto sosialilautakunnan esitykseen lisämäärärahaan myöntämisestä Hietaniemenkadun työväenasuntoja varten sekä osoitti käyttövaroistaan lisäystä puhtaana-pitomäärärahaan 9,000 ja vedenkulutusmäärärahaan 534: 53 markkaa.

Lisäykseksi raatihuoneen siivoamista, lattaiinpesua y. m. var-

Lisäys raatihuoneen siivoamismäärärahaan.

1) Kvston pöytäk. 24. 1. 65 §. — 2) S:n 20. 8. 77 §. — 3) S:n 24. 1. 35 §. —

4) S:n 10. 12. 8 §. — 5) S:n 30. 12. 6 §. — 6) S:n 8. 10. 3 §. — 7) S:n 7. 5. 7 §.

ten olevaan määrärahaan osoitti ¹⁾ kaupunginvaltuusto käyttäveroistaan 5,080 markkaa.

Kaupungin
työntekijäin
anomus tunti-
palkan korot-
tamisesta.

Kaupungin työntekijäin vaadittua tuntipalkkansa korottamista 50 pennillä tai heille myönnettäväksi 100 %:lla korotettua kalliinajanlisäystä päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto kaupungin yleisten töiden hallituksen sekä rahatoimikamarin lausuntojen mukaisesti evätä tämän vaatimuksen, koska asian ratkaisun tuli käydä siihen suuntaan, että työaikaa pitennettiin ja siten hankittiin tilaisuutta tulojen lisäämiseen.

Rakennuskonttorin työntekijäin kaupunginvaltuustolle osoittamassaan kirjelmässä anottua tuntipalkkansa korottamista 30 %:lla päätti ³⁾ valtuusto, koska asia kaupungin yleisten töiden hallituksen johtosäännön mukaan oli hallituksen ratkaistava, lausuen että oli hyviä syitä olemassa lisätä työntekijäin päivätuloja, kehoittaa hallitusta joutuisasti ottamaan asian lopullisesti ratkaistavaksi.

Selyitys työn-
tekijäin palk-
kausperus-
teista.

Kaupunginvaltuuston annettua rahatoimikamarin tehtäväksi niiden perusteiden selvittämiseksi, joiden mukaan kaupungin yleisten töiden ja teknillisten laitosten työntekijäin palkat olisi maksettava, asettaa komitean, jossa myöskin tie- ja vesirakennusten ylihallitus, Suomen yleinen työnantajaliitto sekä kaupungin yleisten töiden ja teknillisten laitosten työntekijät olivat edustettuina ⁴⁾, lähetti rahatoimikamari syyskuun 12 päivänä antamansa lausunnon keralla valtuustolle komitean antaman, heinäkuun 12:nä päivätyn mietinnön ⁵⁾. Useilla tilastotauluilla valaistun esityksensä koki komitea seuraaviin lausuntoihin:

että, siitä lähtien kuin kunnallisten työntekijäin palkat marraskuussa 1917 järjestettiin, oli elintarpeiden hinnannousua herkeämättä jatkunut ja että nykyään kaikkien välttämättömän elintarpeiden saanti oli niin niukka ja hinnat, joita yksityisten niistä täytyi maksaa, niin vaihtelevia, että semmoisen perustavan suhdeluvun laskeminen, jonka johdolla palkkausasteikon kävisi laatiminen, oli nykyoloissa mahdoton;

että kunnan töissä nykyään maksetut palkat olivat jonkin verran korkeammat metalliteollisuuden työnantajaliittoon kuuluvissa työpajoissa maksettuja palkkoja, mutta että sitä vastoin useissa ammatinhaaroissa maksettiin palkkoja, jotka olivat kunnan tähän asti maksamia palkkoja suuremmat;

että kunnan työntekijäin tuntipalkkain alentaminen ei voinut tulla kysymykseen, koska toimeentulomahdollisuudet nykyhetkellä olivat vaikeammat kuin milloinkaan ennen; sekä

¹⁾ Kvston pöytäk. 24. 9. 14 §. — ²⁾ S:n 20. 8. 38 §. — ³⁾ S:n 12. 11. 36 §. —

⁴⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 148. — ⁵⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 26.

että sopivin keinot tarpeellisten lisätulojen hankkimiseksi työntekijöille nykyisen kärjistyneen kalliin ajan vallitessa olisi säännöllisen työpäivän pitentäminen enintään 10 tunniksi eli 57 tunniksi viikossa, sillä ainoastaan tällä keinoin voitaisiin hankkia yksityiselle teollisuudelle mahdollisuus tarjota työtä lukuisammille työntekijöille, lisätä tuotantoa ja huojistaa tuotantokustannuksia, niin että voitaisiin saavuttaa toivottavat huokeammat valmistus- ja myyntihinnat.

Rahatoimikamari yhtyi näihin lausuntoihin ja esitti että, kun työajan pitentämiskeinoon jo oli ryhdytty, mietintö ei aiheuttaisi toimenpidettä kaupunginvaltuuston puolelta.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto yhtyi ¹⁾ rahatoimikamarin käsitykseen.

Esityksessään tammikuun 24 päivältä rahatoimikamari huomautti, että työväen tapaturmavakuutuksesta elokuun 18 päivänä 1917 annetun asetuksen mukaan kunta työnantajana oli velvollinen vakuutuksella turvaamaan sen vahingonkorvauksen, mikä mainitun asetuksen mukaan tuli sen palveluksessa oleville työntekijöille työssä kohdanneen tapaturman aikaansaamasta vammasta. Tämän johdosta ja kun vastamainittu asetus tuli voimaan tammikuun 1 päivänä 1918, oli kamari 1917 vuoden lopulla ryhtynyt toimiin kaupungin työntekijäin vakuuttamiseksi sekä sitä varten hankkinut tarjouksia kaupungissa toimivilta vakuutuslaitoksilta, sekä osake- että keskinäisiltä yhtiöiltä. Eri tarjouksia tutkittuaan oli kamari katsonut sopivimmaksi vakuuttaa työntekijät Suomen teollisuudenharjoittajain keskinäisessä tapaturmavakuutusyhdistyksessä. Asian kiireelliseen laatuun nähden oli kamari antanut rahatoimikonttorin tehtäväksi, sittenkuin vakuutus sopimukset oli asianmukaisesti allekirjoitettu, kaupunginkassasta edeltäpäin maksaa kaupungin yleisissä töissä olevain työntekijäin osalta menevän ennakkovakuutusmaksun, 284,990 markkaa, sekä kaupungin teknillisten laitosten hallituksen toimeksi alaistensa laitosten varoista maksattaa näiden laitosten osalta menevät ennakkovakuutusmaksut, kaikkiaan 34,630 markkaa. Samalla kamari ilmoitti, ettei kaupungin lainmukainen vakuutusvelvollisuus käsittänyt muita ruumiillisen työn tekijäin ryhmiä kuin edellä mainitut sekä lisäksi kaupungin työkunnan palveluksessa olevat lastaus- ja purkaustyöntekijät, joiden viimeksi mainittujenkin vakuuttamiseksi jo oli alustava sopimus tehty. Kamari ehdotti, että kaupunginvaltuusto päättäisi hyväksyä kamarin toimenpiteen ja sallia kamarin edellä mainittujen, kaupunginkassasta edeltäpäin suoritettujen rahamääräin korvaamiseksi, mikäli kaupungin yleisten töiden työntekijäin vakuu-

Kunnan työntekijäin tapaturmavakuutus.

¹⁾ Kvston pöytäk. 26. 11. 24 §.

tusta koski, 269,990 markalla ylittää kuluvan vuoden menosäännössä työntekijäin ruumiinvammasta maksettavaa vahingonkorvausta varten olevan määrärahan sekä määrätä teknillisten laitosten työntekijäin ennakkovakuutusmaksun suoritettavaksi asianomaisten laitosten varoista ja maksettavaksi tätä tarkoitusta varten avatuilta eri tileiltä.

Kaupunginvaltuusto myöntyi 1) rahatoimikamarin esitykseen.

Korotettu vahingonkorvaus ruumiinvamman kohtamille työntekijöille.

Kirjelmässä lokakuun 17 päivästä rahatoimikamari esitti, että työntekijöille, jotka ennen tammikuun 1 päivää olivat kaupungin palveluksessa saaneet tapaturmaisen ruumiinvamman ja joiden vahingonkorvauksia ei vielä ollut järjestetty, annettaisiin tuohon päivään asti korvausta aikaisemmin voimassa olleiden perusteiden mukaan, mutta mainitusta ajankohdasta lähtien elokuun 18 päivänä 1917 vahvistetun asetuksen mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto myöntyi 2) tähän esitykseen.

Kalliinajanlisäystä vahingonkorvausta ruumiinvammasta nauttiville työntekijöille.

Kaupunginvaltuustolle osoitetussa kirjelmässä oli työmies J. Kallinen, joka kaupungin työssä saamastaan ruumiinvammasta nautti vuotuista 432 markan vahingonkorvausta, anonut ylimääräistä vuotuista elatusapua. Toukokuun 8 päivänä antamassaan lausunnossa rahatoimikamari huomautti, että vahingonkorvaus maksettiin joulukuun 5 päivänä 1895 annetun lain mukaisesti ja että kamari tällaisissa tapauksissa oli aikaisemmin asettunut epäavalle kannalle kalliin ajan johdosta tehtyihin korvausvaatimuksiin nähden. Nyttemmin kamari kuitenkin oli sitä mieltä, että kaupungilta vahingonkorvausta nauttivien henkilöiden toimeentulomahdollisuuksia oli parannettava ja heille annettava kalliinajanlisäystä samoin kuin kaupungin eläkkeen- ja apurahansaaajillekin. Kamarin ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto lähetti 3) asian kalliinajanlisäyksiä jakamaan asetettuun valiokuntaan.

Valiokunta, joka jo aikaisemmin oli käsitellyt rahatoimikamarin esittämää kysymystä, mainitsi toukokuun 25:ntenä päivätyssä mietinnössään 4) havainneensa tehdyn ehdotuksen täysin perustelluksi, varsinkin kun elokuun 18 päivänä 1917 annettu asetetus oli tuntuvasti korottanut myöhemmin saadusta ruumiinvammasta maksettavia vahingonkorvauksia. Valiokunta ehdotti vahingonkorvauksen saajille annettavaksi kalliinajanlisäystä seuraavaa asteikkoa noudattaen:

Vuotuinen vahingonkorvaus Smk.

Kalliinajanlisäys, %

Enint. 108	150
109—216	125
217—324	100
325—432	80

1) Kvston pöytäk. 21. 5. 4 §. — 2) S:n 26. 11. 14 §. — 3) S:n 21. 5. 35 §. —

4) Kvston pain. asiakirj. n:o 4.

Valiokunnan ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ niille avustuksen saajille, jotka työnantajan vastuunalaisuudesta työntekijää kohtaavasta ruumiinvammasta vuonna 1895 annetun lain perusteella nauttivat apurahaa kunnan varoista, tammikuun 1 päivästä lukien toistaiseksi maksettavaksi kalliinajanlisäystä valio- kunnan ehdottamain perusteiden mukaan ja mainitun kalliinajan- lisäyksen suoritettavaksi työntekijöille ruumiinvammasta annettavaa vahingonkorvausta varten olevasta määrärahasta sekä sallia vasta- mainitun määrärahan tämän johdosta ylitettävän 12,500 markalla.

Palkkalautakunnan esityksestä päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto lokakuun 1 päivästä lähtien maksettavaksi kaupungin eläkkeen- ja apurahansaajille saman vakinaisen 400 markan määrän kaikille sekä lisäksi 50 % eläkkeen tai apurahan määrästä, kuitenkin niin, että koko kalliinajanlisäys ei saanut ylittää 1,600 markkaa, näitä korotettuja kalliinajanlisäyksiä varten kuluvan vuoden viime nel- jännekseltä osoitettavaksi valtuuston käyttövaroista 9,000 markkaa, sekä menot näistä kalliinajanlisäyksistä vuonna 1919 maksettavaksi menosääntöön kaupungin eläkkeen- ja apurahansaajain kalliinajan- lisäyksiä varten merkitystä määrärahasta.

Korotettu kal-
liinajanlisäys
kaupungin
eläkkeen- ja
apurahansaa-
jille.

Kapinan kukistamisen jälkeen pidetyssä ensimmäisessä kau- punginvaltuuston kokouksessa kunnallispormestari ilmoitti ³⁾ maist- raatin ryhtyneen toimiin venäjänkielisen kirjoituksen poistami- seksi katujen nimikilvistä. Sitten ilmoitti ⁴⁾ rahatoimikamari venäjänkieliset nimikilvet poistetun ja tästä toimenpiteestä olleen kustannuksia 3,500 markkaa, jonka määrän kaupunginvaltuusto osoitti käyttövaroistaan.

Venäjänkielis-
ten katunimi-
kilpien poista-
minen.

Maistraatin kirjelmässä tammikuun 9 päivästä lähetettyä kau- punginvaltuustolle automobiilien katsastajan vallitsevan kalliin ajan ja lisääntyneen työmäärän johdosta laatiman ehdotuksen uudeksi taksaksi noudatettavaksi katsastajalle automobiilien katsastuksesta ja autonkuljettajain tutkimisesta tulevia maksuja määrättäessä, päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto puoltaa taksan vahvistamista toistai- seksi, niin kauan kuin luonnottomia oloja autoliikenteen alalla jatkui. Taksassa määrättiin seuraavat maksut:

Uusi automobi-
lien katsastus-
ja autonkuljet-
tajain tutkimis-
taksaa.

I. Katsastettaessa automobiili,

a) joka ei ole Helsingissä ennen saanut järjestysnumeroa	Smk 40: —
b) jolla on tuollainen numero	” 10: —
Moottoripyörä	” 20: —

¹⁾ Kvston pöytäk. 4. 6. 30 §. — ²⁾ S:n 30. 12. 11 §. — ³⁾ S:n 14. 4. 10 §. —

⁴⁾ S:n 4. 6. 3 §. — ⁵⁾ S:n 7. 5. 30 §.

II. Tutkittaessa autonkuljettajia,

- a) kun hakijalla ei ole täkäläisen poliisilaitoksen tai toisella paikkakunnalla olevan asianomaisen viranomaisen antamaa lupatodistusta Smk 30: —
- b) kun hakijalla on tuollainen todistus ” 10: —
- Moottoripyörän kuljetuslupatodistuksesta maksetaan ” 10: —

Mainittuihin toimituspalkkioihin on luettu korvaus katsastuskirjan tai kokeen suoritusta osoittavan todistuksen antamisesta.

Määrärahoja
ruumiiden kul-
jetusta varten.

Terveydenhoitolautakunnan huhtikuun 25 päivänä tekemän esityksen mukaisesti myönsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 3,000 markkaa kapinan aikana murhattujen tai kaatuneiden henkilöiden ruumiiden säilytyksestä ja kuljetuksesta johtuneiden kustannusten suoritukseksi.

Rahatoimikamarin esityksen mukaisesti osoitti ²⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan kaikkiaan 7,624 markkaa Eläintarhan Mäntymäelle haudattujen punakaartilaisten ³⁾ ruumiiden esiin kaivamisesta ja kuljetuksesta olleiden kustannusten suoritukseen.

Määrärahoja
koirain ja kis-
sain lopetta-
mista varten.

Liikkeellä olevan vesikauhun johdosta myönsi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 5,000 markkaa poliisin toimitettavaa koirain ja kissain lopettamista varten olevaan määrärahaan sekä 1,500 markan lisäyksen Helsingin eläinsuojelusyhdistykselle samaa tarkoitusta varten myönnettyyn määrärahaan.

Helsingin eläinsuojelusyhdistys oikeutettiin ⁵⁾ niinkään käyttämään mainittua tarkoitusta varten vuosiksi 1916 ja 1917 myönnettyjen määrärahaan ylijäämä muihin eläinsuojelutarkoituksiin.

Määrärahoja
leikinjohtaja-
tarten palkkaa-
miseksi.

Kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾, että sen 5,000 markan määrärahan, joka oli kuluvan vuoden menosääntöön merkitty ruumiilista kasvatusta edistävälle liitolle leikinjohtajatarten palkkaamiseksi pienten lasten leikkipaikkoihin, sai kansanlastentarhain johtokunta käyttää. Sitten myönsi ⁷⁾ valtuusto mainittuun määrärahaan 1,000 markan lisäyksen.

Määräraha luis-
telu-urheilun
edistämiseksi.

Luistelu-urheilun edistämiseksi oppi- ja kansakoulunuorison keskuudessa myönsi ⁸⁾ kaupunginvaltuusto erinäisten opettajain esityksestä 12,000 markkaa käyttövaroistaan. Tämä määräraha annettiin hoidettavaksi komitealle, johon valittiin arkkitehti Y. Sadeniemi, filosofianmaisteri A. Eklund, palomestari G. Wasenius, kansakoulunopettaja J. Henriksson ja vakuutusvirkamies E. A. Sovijärvi, joiden tuli luistelukauden päätyttyä antaa tili varain käyt-

¹⁾ Kvston pöytäk. 21 5. 12 §. — ²⁾ S:n 1. 7. 40 § ja 20. 8. 15 §. — ³⁾ Ks. tätä kert. siv. 33. — ⁴⁾ Kvston pöytäk. 20. 8. 10 § ja 24. 9. 24 §. — ⁵⁾ S:n 10. 12. 43 §. — ⁶⁾ S:n 11. 6. 19 §. — ⁷⁾ S:n 20. 8. 81 §. — ⁸⁾ S:n 24. 1. 9 §.

tämisestä. Ehdoksi pani valtuusto, että luistelun tuli tapahtua luokittain opettajan johdolla ja että asianomaisten luistintratain oli myönnettävä hinnanalennusta koululaisten luistelukausi-iluille.

Kirjelmässä toukokuun 29 päivältä komitea sittemmin ilmoitti kapinallisuuden saattaneen mainittujen ehtojen noudattamisen mahdolliseksi, sillä ainoastaan Kaisaniemen radalla oli järjestettyä luokkaluistelua harjoitettu ja hinnanalennuslippuihin oli käytetty ainoastaan 3,412: 50 markkaa. Komitean esityksen mukaisesti kaupunginvaltuusto valtuutti ¹⁾ rahatoimikamarin, siihen katsomatta että määrärahaan liitettyjä ehtoja ei ollut kapinatapausten johdosta voitu kaikilta kohdin täyttää, osoittamaan komitealle maksettavaksi koko myönnetyn 12,000 markan määrärahan.

Mainittu komitea anoi edelleen, että kaupunginvaltuusto osoitaisi vuodeksi 1919 saman suuruisen rahamäärän luistelu-urheilun edistämiseksi. Valtuusto myöntyi ²⁾ tähän anomukseen, ja oli rahamäärä merkittävä seuraavan vuoden budjettiin. Varat annettiin samain perusteiden mukaan kuin aikaisemminkin hoidettaviksi ja käytettäviksi komitealle, johon kuuluivat samat henkilöt kuin ennenkin, paitsi että kansakoulunopettaja Henrikssonin sijaan valittiin kansakoulunopettaja H. Karvonen.

Osakeyhtiö suomalaisen luistinradan anomukseen saada määräraha ratansa voimassapitoon ja luistelu-urheilun edistämiseksi koulu-nuorison keskuudessa myönnyttiin sikäli, että kaupunginvaltuusto osoitti ³⁾ 2,500 markkaa aidan teettämiseksi radan ympärille.

Kaupunginvaltuustolle osoitetussa kirjoituksessa tammikuun 21 päivältä Helsingin jalkineyöläisten ammattiosasto ehdotti, että kaupungille lunastettaisiin kaikki yksityisten hallussa olevat Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön osakkeet, minkä toimenpiteen johdosta osaston käsityksen mukaan vastaisuudessa voitaisiin ehkäistä raitiotieiden toiminnan seisahtuminen henkilökunnan irtisanomisen johdosta sekä kaikki yhtiön ja henkilökunnan väliset selkkaukset. Rahatoimikamarin huhtikuun 24 päivänä antaman lausunnon mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ olla ottamatta ehdotusta huomioon.

Sittenkuin kaupunginvaltuustossa oli tehty ehdotus muistomerkkien pystyttämisestä Vanhan kirkon puistikossa oleville, vapaussodassa kaatuneiden saksalaisten soturien ja suojeluskuntalaisten haudoille, päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto kehoittaa arkkitehtiklubia antamaan tarkemman ehdotuksen asiasta. Toukokuun 31:ntenä päivätyssä lausunnossaan klubi ehdotti julistettavaksi yleisen kil-

Ehdotus Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön kaikkien osakkeiden lunastamisesta.

Muistomerkkien hankkiminen Vanhan kirkon puistikossa sotilashaudoille.

¹⁾ Kvston pöytäk. 1. 7. 11 §. — ²⁾ S:n 26. 11. 40 §. — ³⁾ S:n 24. 1. 54 §. — ⁴⁾ S:n 21. 5. 23 §. — ⁵⁾ S:n 25. 4. 3 §.

pailun sekä asetettavaksi viisijäsenisen komitean asiaa lähemmin valmistelemaan ja kilpailuohjelmaa laatimaan, ollen komitean niinkään toimittava palkintolautakuntana. Kirjelmässä kesäkuun 6 päivästä Suomen kuvanveistäjäliittokin pyysi saada valita edustajan komiteaan. Arkkitehtiklubin ehdotuksen hyväksyen kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ asettaa komitean edellä mainituin tehtävin ja valitsi siihen valtuuston puheenjohtajan ja kuvanveistäjä F. Nylundin sekä arkkitehtiklubin ehdottamat henkilöt, herrat Tarjanteen ynnä arkkitehdit E. Sjöströmin ja B. Brunilan. Sittemmin valittiin ²⁾ herra Nylundin sijaan kuvanveistäjä E. Wikström komitean jäseneksi.

Komitean lausunnon ³⁾ mukaisesti kaupunginvaltuusto sittemmin vahvisti ⁴⁾ kilpailuohjelman, jonka mukaan sekä kotimaisia että tässä maassa asuvia saksalaisia taiteilijoita kutsuttaisiin ennen joulukuun 1 päivää antamaan luonnokset hautain koristamiseksi, minkä ohessa valtuusto osoitti kaikkiaan 10,000 markkaa palkinnoiksi ja kehoitti komiteaa toimimaan palkintolautakuntana sekä julistamaan kilpailun ja ryhtymään sen yhteydessä oleviin täytöntöönpanotoimiin. Kukkalaitteiden järjestämiseksi haudoille osoitti ⁵⁾ valtuusto käyttövaroistaan 2,500 markkaa.

Sittemmin merkitsi ⁶⁾ kaupunginvaltuusto 1919 vuoden menosääntöön 300,000 markan määrärahan edellä mainitulle palkintolautakunnalle.

Esitys muistomerkin pystyt-
tämistä kaa-
tuneille suoje-
luskuntalai-
sille.

Kaupunginvaltuustolle osoitetussa esityksessä marraskuun 27 päivästä anoivat lääketieteenlisensiaatti A. Tollet, filosofiantohtori S. Ivalo, professori T. Hirn y. m. kansalaiset, että kaupunki pystyttäisi muistomerkin niille kaatuneille ja murhatuille suojeluskuntalaisille, jotka kapinan aikana olivat kuuluneet Helsingin suojeluskuntaan ja ottaneet osaa kaupungin ympäristössä käytyihin taisteluihin. Ehdotuksen tekijät olivat esityksensä ohien panneet kuvanveistäjä G. Finnen ja arkkitehti A. Lindgrenin laatiman, Elisabetinpuistikon vierelle Pohjoisrantaan pystytettävän muistomerkin luonnoksen. Kaupunginvaltuusto lähetti ⁷⁾ asian valmisteltavaksi Vanhan kirkon puistikon hautain koristamiskysymystä var-
ten asetettuun komiteaan.

Kaatuneiden
suojeluskunta-
aisten hautain
hoito.

Rouvain S. Enckellin ja T. Hainarin välityksellä Helsingin naisten apukomitea anoi, että kaupunki ottaisi hoitoonsa uudella hautausmaalla olevan, kapinan aikana kaatuneiden suojeluskuntalaisten haudan, mihin kaupunginvaltuusto myöntyi ⁸⁾, sillä edellytyksellä että kaatuneiden omaiset sitä halusivat.

¹⁾ Kvston pöytäk. 11. 6. 11 §. — ²⁾ S:n 10. 12. 47 §. — ³⁾ Kvston pain. asia-
kirj. n:o 15. — ⁴⁾ Kvston pöytäk. 20. 8. 27 §. — ⁵⁾ S:n 1. 7. 43 §. — ⁶⁾ S:n 30. 12.
13 §. — ⁷⁾ S:n 17. 12. 26 §. — ⁸⁾ S:n 20. 8. 33 §.

Kaupunginvaltuuston kokouksessa toukokuun 14 päivänä puheenjohtaja ilmoitti kokouksen kutsutun neuvottelemaan, miten pääkaupunki osoittaisi tunnustustaan maamme nuorelle armeijalle sen toiminnasta vapaussodassa. Oli olemassa ehdotus, että ylipäällikölle, kenraali vphra G. Mannerheimille annettaisiin miljoona markkaa sotilasviranomaisten määräyksen mukaan käytettäväksi sodassa kaatuneiden soturien jälkeensä jättämään vaimojen ja lasten sekä niiden sotilaiden avustamiseksi, jotka saamainsa vammain johdosta olivat joutuneet kokonaan taikka osittain työkyvyttömiksi taikka muutoin taloudellisen tuen tarpeessa. Ehdotus hyväksyttiin ¹⁾, ja oli ilmoitus lahjan antamisesta vphra Mannerheimille tehtävä armeijan kohdakkoin tapahtuvan juhlallisen kaupunkiin saapumisen ja sitten Senaatintorilla toimeenpantavan paraatin yhteydessä.

Vapauttaistelen muiston kunnioittaminen.

Samalla kaupunginvaltuusto päätti, että kaupunki kustantaisi ylimääräisen kestityksen vastamainitussa tilaisuudessa esiintyville suojelusjoukoille ja saksalaiselle sotaväelle, johon tarkoitukseen valtuuston käyttövaroista osoitettiin 75,000 markkaa. Sittemmin saapuivat ²⁾ kiitoskirjelmät saksalaiselta kaupunginkomendantilta ja tšekäläisen saksalaisen sotalaivaston kontreamiraalilta.

Kirjelmässä toukokuun 6 päivästä rahatoimikamari ilmoitti, ^{Kapinan aikaisen pankkisekkien lunastushyväksyty.} että Suomen pankki oli kapinan aikana maksanut rahat kolmesta Åbo aktiebankin, Suomen kauppapankin ja Pohjoismaiden osakepankin maksettaviksi asetetuista, kaikkiaan 570,000 markan määräisestä shekistä, joita rahatoimikamarin puheenjohtaja ei ollut allekirjoittanut, mutta jotka kaupunginkassanhoitaja S. Ehrstedt oli asettanut maksettaviksi avustavan kaupunginkassanhoitajan Th. Ahlstedtin määräämälle ja varmentanut varain saamiseksi helmikuun 1 päivänä maksettaviin palkkoihin ja jotka olivat jääneet kaupunginkassaan, kunnes ne oli lunastettu kapinan aikana vallassa olijoiden toimesta. Asiaa esiteltäessä oli olemassa sen toimikunnan lausunto, jonka kaupunginvaltuusto oli asettanut tutkimaan kunnan viranpitäjien suhtautumista kapinaliikkeeseen ja joka oli yhtynyt rahatoimikamarin lausumaan käsitykseen, ettei kaupunki voinut näitä maksunosoituksia hyväksyä, koska rahatoimikamari ei ollut niitä laillisessa järjestyksessä antanut, mutta että, koska maksetut varat olivat, niinkuin toimikunnalle oli selvitetty, tulleet kaupungin hyväksi tammikuun palkkain maksussa kaupungin viranpitäjille, olisi kaupungin maksettava puheenalainen rahamäärä takaisin Suomen pankille. Kaupunginvaltuusto teki päätöksensä ³⁾ toimikunnan lausunnon mukaisesti.

¹⁾ Kvston pöytäk. 14. 5. 1 §. — ²⁾ S:n 21. 5. 1 §. — ³⁾ S:n 21. 5. 3 § ja 11. 6. 26 §.

Kaupungin kas-
soihin kapinan
aikana tulleet
väärät setelit.

Kirjelmässä elokuun 1 päivältä kaupungin teknillisten laitosten hallitus ilmoitti kapinan aikana liikkeeseen laskettuja vääriä seteleitä tulleen laitosten kassoihin kaikkiaan 34,190 markkaa. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ vajauksen maksettavaksi asianomaisten laitosten tämänvuotisilta voitto- ja tappiotileiltä.

Elintarvelautakuntakin ilmoitti sen keskuskassassa kapinan kukistamisen jälkeen tavatun kapinan aikana liikkeeseen laskettuja vääriä seteleitä 1,085,420 markkaa, jota paitsi samanlaisia seteleitä oli lautakunnan myymälöihin ja kassoihin myöhemmin tullut 3,270 markkaa, mutta oli lautakunta velvoittanut asianomaiset toimihenkilöt näistä varoista maksamaan takaisin 1,000 markkaa, koska tämä määrä oli vastaanotettu ilmeisen laiminlyönnin johdosta ja vastoin annettuja määräyksiä. Edelleen oli kapinan aikana lihakonttorin kassasta nostettu 10,000 markkaa n. s. kansanvaltuuskunnan kirjoittamalla shekillä. Koko määrä oli siis 1,097,690 markkaa. Elintarvetuontikunta oli kuitenkin antanut elintarvelautakunnalle 1,577,792: 97 markkaan päättyvän laskun valtion välityksellä kaupungille kapinan aikana luovutetuista tavaroista, mutta lautakunta oli katsonut olevansa velvollinen maksamaan ainoastaan ne tavarat, mitkä se oli ottanut haltuunsa kaupungin vapautuksen jälkeen, sekä oli sitä mieltä että, kun puheenalaisten tavarain myynnin johdosta oli vääriä seteleitä tullut lautakunnan kassoihin, lautakunta oli, siinä tapauksessa että maksu tulisi kysymykseen, oikeutettu sen suorittamaan näillä seteleillä. Osuuskuntakin hyväksyi tämän käsityksen ja vähensi sentähden vaatimuksensa 568,691: 20 markkaan, jonka määrän lautakunta oli maksanut. Kun siis osuuskunta oli poistanut vaatimuksestaan 1,009,101: 77 markkaa, jota paitsi eräistä vähäisistä tavaramääristä ei ollut maksua ensinkään vaadittu, ei kaupungille saamainsa vääräin setelien johdosta koituisi minkäänlaista tappiota, minkätähden lautakunta esitti, että voitto- ja tappiotililtä saisi poistaa 1,097,690 markkaa.

Kaupunginvaltuusto myöntyi ²⁾ tähän esitykseen.

Kirjelmässä syyskuun 5 päivältä sosialilautakunnan kunnallisten työväenasuntojen hallintojaosto esitti, että kapinan aikana jaoston kassaan kertyneet väärät setelit, joita oli 4,320 markkaa, saisi poistaa tileistä. Asiasta antamassaan lausunnossa rahatoimikamari mainitsi kehoittaneensa kaupungin kaikkia virastoja ja laitoksia, joilla oli hallussaan kaupungin varoja, toimittamaan väärät setelit rahatoimikonttoriin, siellä toistaiseksi kirjaan pantaviksi erikoistilille, ja aikoi kamari, sittenkuin kokonaismäärä oli todettu

¹⁾ Kvston pöytäk. 10. 9. 18 §. — ²⁾ S:n 29. 10. 20 §.

ja selvitys eri eräin synnystä saatu, tehdä kaupunginvaltuustolle ehdotuksen asiasta.

Rahatoimikamarin esityksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾, ettei sosialilautakunnan esitys tällä kertaa aiheuttanut toimenpidettä.

Vaikka kaupunginvaltuusto oli joulukuussa 1917 osoittanut ²⁾ 200,000 markkaa hätäaputöiden jatkamiseen, pyysi hätäapukomitea kirjelmässä tammikuun 17 päivältä edelleen vallitsevan työttömyyden johdosta lisäksi 300,000 markan määrärahaa järjestämänsä hätäaputöiden jatkamiseen. Rahatoimikamari puolsi tätä anomusta, mutta katsoi sen ohessa olevan syytä käydä muuttamaan valmiita tuotteita rahaksi, koska niiden varastossa pitäminen tuottaisi kaupungille suurempia tappioita kuin niiden välitön myynti. Valmisteluvaliokunta oli kaupunginvaltuustolta saamansa valtuuden ³⁾ nojalla oikeuttanut rahatoimikamarin välittömästi osoittamaan maksettavaksi varoja anotusta määrärahasta, mutta väliin tulleen kapinan johdosta komitea ei ollut ehtinyt niitä käyttää. Sittemmin antoi komitea kirjelmässä toukokuun 14 päivältä tarkempia tietoja edellä mainittujen tavarain rahaksi muuttamisesta, joka oli kohdannut vaikeuksia, vaikka komitea oli ne myynyt alle omain kustannusten hinnan. Sitä paitsi olivat kapinalliset laajassa mitassa muuttaneet rahaksi sekä kankaita että valmiita tuotteita.

Hätäaputöiden
järjestäminen
ja työttömäin
avustaminen.

Komitean ilmoitus ei aiheuttanut ⁴⁾ toimenpidettä kaupunginvaltuuston puolelta.

Tammikuun 14 päivänä tarkoitusta varten koolle kutsutussa kokouksessa tehdyn päätöksen mukaan eräät työttömät vaativat, että kaupungin oli heti toimeenpantava hätäaputöitä riittävässä laajuudessa sekä annettava suoranaisia raha-avustuksia, joita ei kuitenkaan olisi jaettava samoilla perusteilla kuin köyhäinapua eikä viranomaisen asettamain toimihenkilöjen eikä talonmiesten antamain mielivaltaisten lausuntojen mukaisesti, vaan tarpeen mukaan työttömäin omain luottamusmiesten antamain lausuntojen perusteella. Edelleen huomauttivat hakijat, että tuntikausia kestävää odotusta ei saisi tulla kysymykseen sekä että, ellei kaupunginvaltuusto heti myöntynyt näihin vaatimuksiin, työttömäin armeija ryhtyisi valtuustolle vähemmän mieluisiin toimenpiteisiin, joista valtuusto kuitenkin oli vastuussa.

Tammikuun 21 päivänä antamassaan vastineessa hätäapukomitea huomautti, että kaupunginvaltuuston vuonna 1917 päättämät ²⁾ avustukset oli mahdollisimman tarkan harkinnan mukaan

¹⁾ Kvston pöytäk. 29. 10. 23 §. — ²⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 143. — ³⁾ S:n siv. 180. — ⁴⁾ Kvston pöytäk. 7. 5. 17 § ja 4. 6. 19 §.

yleensä jaettu luontoisapuina (elintarpeina, jalkineina, huoneen-vuokrana, halkoina y. m.) valtuuston hyväksymiä periaatteita noudattaen, mutta että komitea oli katsonut olevansa pakotettu raha-apuina jakamaan 75,000 markkaa, jota paitsi työttömille naisille oli poikkeustapauksissa annettu 2 markkaa sekä kutakin lasta kohti 50 penniä viikossa. Komitea esitti, että valtuusto hyväksyisi vastaisten avustusten jakelussa noudatettaviksi aikaisemmat periaatteet, että komitealle hankittaisiin laajempi huoneisto sekä että senaatilta anottaisiin, että valtio laajemmassa mitassa toimeenpanisi hätäaputöitä Helsingin kaupungin läheisyydessä.

Asiaa esiteltäessä, mikä tapahtui kapinan kukistamisen jälkeen, päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto, etteivät kantelut aiheuttaneet toimenpidettä.

Hätäapukomitean ilmoitettua työn hankinnan työttömille, varsinkin naisille, kohdanneen suuria vaikeuksia, minkätähden komitean oli täytynyt kaupunginvaltuuston osoittamista varoista ²⁾ käyttää noin 100,000 markkaa suoranaiseksi raha-avuksi, sekä anottua uutta 200,000 markan määrärahaa tarkoituksiinsa oli valmisteluvaliokunta saamansa valtuuden ³⁾ nojalla sallinut rahatoimikamarin heti osoittaa maksettavaksi varoja anotusta määrärahasta. Kaupunginvaltuusto osoitti ⁴⁾ käyttövaroistaan 200,000 markkaa hätäapukomitean yksissä neuvoin vaivaishoito- ja kansanravintohallituksen kanssa käytettäväksi raha-avuksi työttömille, tästä kaupungista kotoisin oleville naisille, sillä ehdolla että tarkka tutkimus mikäli mahdollista toimitettiin kussakin eri tapauksessa, minkä ohessa valtuusto hyväksyi valmisteluvaliokunnan toimenpiteen.

Hätäapukomitean puoltosanan mukaisesti myönsi ⁵⁾ kaupunginvaltuusto 10,000 markkaa Helsingin järjestyneen työväen eduskunnalle niiden suoranaisten raha-apujen korvaukseksi, jotka odotellessa kaupunginvaltuuston joulukuun 7 päivänä 1917 tekemää päätöstä avustusten antamisesta työttömille ²⁾ oli mainitun järjestön välityksellä toteensaatavasti jaettu suurimmassa hädässä oleville työttömille. Kun tätä päätöstä ei ollut toimeenpantu ennen kapinan puhkeamista, alistui rahatoimikamari sittemmin, eivätkö muutuneet olot vaatineet muuttamaan mainittua päätöstä siihen suuntaan, että myönnetty rahamäärä voi säästyä. Valtuusto päätti ⁶⁾ puheenalaisen määrärahan säästettäväksi.

Sekä elintarve- että sosialilautakunta tekivät kapinan kukistamisen jälkeen esityksen, että myönnettäisiin aluksi 500,000 markkaa käteisvarain hankkimiseksi hädänalaisille henkilöille lunas-

¹⁾ Kvston pöytäk. 7. 5. 18 §. — ²⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 143. — ³⁾ S:n siv. 180. — ⁴⁾ Kvston pöytäk. 24. 1. 46 §. — ⁵⁾ S:n 24. 1. 64 §. — ⁶⁾ S:n 4. 6. 8 §.

tamalla heidän hallussaan olevia vääriä seteleitä tai niiden tallettamisesta annettuja pankkitodistuksia. Kaupunginvaltuusto oli sitä mieltä, ettei kunnallishallinnon tullut puuttua mainittujen setelien lunastuskysymykseen, joka oli maamme hallituksen ja kansaneduskunnan ratkaistava. Sen sijaan päätti ¹⁾ valtuusto käyttövaroistaan osoittaa 500,000 markkaa vaivaishoitohallituksen, kaupunkilähetyksen, yleisen apukomitean jakeluosaston, pelastusarmeijan, ruotsalaisen metodistiyhdistyksen sekä sotavankien perheiden huoltokomitean sopivalla tavalla suoranaisin raha-apuina jaettavaksi kaupungin hädänalaiselle väestölle. Lisätty hätäapukomitea sai toimekseen jakaa mainitun rahamäärän asianomaisten viranomaisten ja laitosten kesken sekä valvoa varain käyttöä ja jake- lussa noudatettavia periaatteita.

Helsingin kaupunkilähetyksen anomuksen varain myöntämisestä hädän lieventämiseksi vähävaraisten keskuudessa kaupunginvaltuusto epäsi ²⁾, koska kaupunkilähetys oli toimiva mukana vastamainitun hätäapumäärärahan jakelussa.

Kun mainittu määräraha oli ylitetty ja hätäapukomitean mielestä oli oikeampaa, ettei sittemmin myönnettyjä uusia määrärahoja käytettäisi aikaisempain menojen suoritukseen, myönsi ³⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan ylitysmäärän eli 148,695 markkaa.

Hätäapukomitea ilmoitti sittemmin, että puheenalainen määräraha oli jaettu asianomaisten yhdistysten kesken, mutta että puute ja hätä edelleen olivat sangen suuret, varsinkin kun oli mahdollonta hankkia työtä kaikille työttömille naisille. Jossain määrin hankkiakseen näille naisille lisää työtilaisuutta oli komitea kääntynyt Boxbacka aktiebolag yhtiön omistamain maatilain maanviljelyksen johtajan puoleen sekä tältä saanut tietää, että Boxbackassa voitiin tarjota työtä noin 200 naiselle, mutta töitä valvomaan olisi kuitenkin asetettava joku teknillisesti sivistynyt henkilö. Komitea anoi 400,000 markan määrärahaa hätäaputöiden järjestämiseksi ja työttömäin naisten avustamiseksi. Asiasta antamassaan lausunnossa rahatoimikamari huomautti, että Boxbackassa teetetävät työt tulivat Boxbacka aktiebolag yhtiön hyväksi, minkätähden ne olisi suoritettava yhtiön valvonnan alaisina ja sen henkilökunnan johdossa. Sitä vastoin katsoi kamari olevan hätäapukomitean toiminnalle hyödyksi, että asetettaisiin erityinen toimihenkilö suunnittelemaan sopivia hätäaputöitä sekä järjestämään ja valvomaan niiden suoritusta. Muutoin kamari pääasiassa yhtiä hätäapukomitean esitykseen.

Kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ pääasiassa rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti:

¹⁾ Kvston pöytäk. 25. 4. 6 §. — ²⁾ S:n 21. 5. 21 §. — ³⁾ S:n 20. 8. 78 §. — ⁴⁾ S:n 1. 7. 45 §.

käyttövaroistaan osoittaa hätäapukomitealle 400,000 markkaa käytettäväksi etusijassa työansion hankkimiseen, mutta, sikäli kuin tämä ei ollut mahdollista, myös luontois- ja raha-apujen jakamiseksi työttömille naisille;

valtuuttaa hätäapukomitean teettämään Boxbackassa ehdotetut työt, sikäli kuin komitea voi niihin saada luvan sotilasviranomaisilta;

puheena olevat työt teetetäviksi Boxbacka aktiebolag yhtiön johdon ja valvonnan alaisina;

oikeuttaa hätäapukomitean asettamaan sopivan henkilön suunnittelemaan, järjestämään ja johtamaan hätäaputöitä;

sallia hätäapukomitean eri tilin tekemällä käyttää valtuuston sille myöntämiä määrärahoja tarverahoikseenkin; sekä

kehoittaa rahatoimikamaria ottamaan periaatteellisesti harkittavaksi kysymyksen niistä perusteista, joiden mukaan kaupungin hätäaputöissä olevain työntekijäin palkka oli maksettava.

Kirjelmässä marraskuun 1 päiväältä hätäapukomitea mainitsi, ettei mahdollisuutta hätäaputöiden lakkauttamiseen ollut olemassa. Kun komitean varat olivat sidottuina ja paljon työtä teetettiin armeijan intendenttivistolle, jonka suorittamat maksut kertyivät hitaasti, anoi komitea uutta 200,000 markan määrärahaa järjestämänsä hätäaputöiden kustannusten suorittamiseen. Kaupunginvaltuusto osoitti 1) mainitun määrän käyttövaroistaan. Sittenmin myönsi 2) kaupunginvaltuusto edelleen 300,000 markkaa aloitettujen hätäaputöiden jatkamiseen.

Kapinan aikais-
ten hätäapu-
töiden korvaus.

Kaupunginvaltuustolle annetussa kirjoituksessa huhtikuun 27 päiväältä olivat Boxbackan maatilán hätäaputöissä olleet työntekijät anoneet osin maksua kapinan aikana suorittamastaan työstä ja osin puheenalaisten töiden jälleen aloittamista. Hätäapukomitean ja rahatoimikamarin lausuttua mielensä asiasta ja huomauttettua, ettei hätäapukomitea ollut pitänyt itseään velvollisena mak samaan palkkaa työstä, joka oli suoritettu komitean toiminnan ollessa keskeytyneenä, mutta että, kun mainittujen työntekijäin toimeentulo oli kunnan avustuksen varassa, oli oikeampaa antaa tämä apu suoritettun työn korvauksena kuin suoranaisina raha-apuina, päätti 3) kaupunginvaltuusto palkan maksettavaksi kapinan aikana suoritettusta ja tähän asti korvaamattomasta työstä, sikäli kuin täydellinen selvitys oli esitetty työn suorituksesta; velvoittaa hätäapukomitean vahvistaessaan edellä mainittujen sekä Boxbackassa vastedes teetetäväin töiden palkkatariffia neuvotte lemaan Boxbacka aktiebolag yhtiön kanssa; valtuuttaa hätäapu-

1) Kvston pöytäk. 26. 11. 31 §. — 2) S:n 17. 12. 37 §. — 3) S:n 21. 5. 29 §.

komitean Boxbackassa teettämään sikäläiselle maanviljelykselle tarpeellisia hätäaputöitä; sekä jättää kysymyksen hätäaputöiden jälleen aloittamisesta Boxbackassa koko laajuudessaan uuden esityksen varaan.

Sittenkuin rahatoimikamari oli kaupungin yleisten töiden hallituksen esityksestä osoittanut edeltäpäin maksettavaksi kaikkiaan 170,000 markkaa joulukuussa 1917 päätetyissä uusissa hätäaputöissä tarvittavain työkalujen ostoon, päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto, rahatoimikamarin toimenpiteen hyväksyen, osoittaa mainitun määrän käyttövaroistaan.

Työkalujen
osto hätäapu-
töitä varten.

Sotaväen intendenttinviraston kapinan kukistamisen jälkeen anottua lupaa käyttää suojeluskuntain ja vankien ravitsemiseen kansanravintohallituksen varastoja oli valmisteluvaliokunta valtuuttanut mainitun hallituksen, sikäli kuin välttämättömän tarpeellista oli, antamaan puheenolaiseen tarkoitukseen elintarpeita, ei kuitenkaan siemenperunoita. Sittemmin huomautti kansanravintohallitus siitä erittäin pulmallisesta tilasta, johon elintarvekysymys oli joutunut hallituksen kymmenenä päivänä annettua sotaväelle keitettyä ruokaa, sekä arveli olevansa pakotettu toukokuussa sulkemaan kaikki kunnalliset keittolat, ellei uusia elintarvevarastoja voitu hankkia. Kaupunginvaltuusto päätti ²⁾, valmisteluvaliokunnan toimenpiteen hyväksyen kääntyä Suomeen sijoitettujen saksalaisten sotajoukkojen ylipäällikön kreivi R. von der Goltzin puoleen anomalla saksalaisten sotilasviranomaisten avustusta pääkaupungin lähiaikaiseen muonitukseen ja kunnes yhteydet maaseudun kanssa oli palautettu. Sen ohessa lähetti valtuusto kysymyksen voimassa olevan elintarvesäännöstelyn sopivaisuudesta valmisteluvaliokunnan pohdittavaksi.

Elintarpeiden
puute kapinan
päätyttyä.

Vastauskirjelmässään huhtikuun 26 päivästä kreivi von der Goltz viittasi ³⁾ Saksan omaan tukalaan elintarvetilaan, mutta lupasi mahdollisuuden mukaan apua saksalaisten intendenttinviranomaisten puolelta.

Kirjelmässä heinäkuun 22 päivästä elintarvelautakunta mainitsi, että leivän hankinta ja jakelu pääkaupungissa vuonna 1917 ja 1918 vuoden alussa oli heinäkuun 1 päivään asti tuottanut tappiota kaikkiaan 1,045,212:25 markkaa. Kun tämä tappio oli syntynyt siitä, ettei valtion järjestö ollut voinut Helsingille hankkia sitä viljamäärää, mikä olisi tarvittu hallituksen vahvistamain leipäannoksien jakamiseen, vaan elintarvelautakunnan oli ollut pakko käyttää lisäkeitä, niinkuin perunoita, perunajauhoja ja pellavan siemeniä, jotka olivat olleet kalliimpia kuin jauhot, ja kun lisäksi

Kysymys vil-
jansäännöste-
lyn tuottaman
vajauksen kor-
vaamisesta val-
tion varoista.

¹⁾ Kvston pöytäk. 24. 1. 39 § ja 7. 5. 10 §. — ²⁾ S:n 25. 4. 8 §. — ³⁾ S:n 7. 5. 57 §.

valtio oli ottanut huolekseen ja vastuulleen viljan hankinnan, ehdotti lautakunta, että kaupunginvaltuusto senaatilta anois yleisistä varoista osoitettavaksi elintarvelautakunnalle leivänjakelusta vuosina 1917 ja 1918 syntyneen tappion korvaukseksi edellä mainitun rahamäärän.

Kaupunginvaltuusto teki ¹⁾ päätöksensä tämän ehdotuksen mukaisesti.

Kirjelmässä lokakuun 30 päivältä senaatin elintarvetoimituskunta sittemmin ilmoitti ²⁾ kaupunginvaltuuston esityksen evätyn.

Senaatille tehty anomus saada vastaisiin tarpeisiin vapaasti ostaa ja kuljettaa elintarpeita.

Kansanravintohallitus ehdotti, että kaupunginvaltuusto tekisi senaatin elintarvetoimituskunnalle sen suuntaisen esityksen, että kansanravintohallitus oikeutettaisiin niillä paikkakunnilla, mistä tavaroita oli saatavana, ensi kulutuskaudeksi ostamaan ja tänne tuottamaan varastoon 100,000 kg kaurasuurimoja, 20,000 kg ohra-suurimoja ja 50,000 kg karkeitä ruisjauhoja sekä passituksetta kaupunkiin kuljettamaan juurikasveja ja herneitä, tämän kaiken elintarveviranomaisten valvonnan alaisena; ainoastaan tällä keinoin voitiin nimittäin hankkia kunnan keittoloissa tarvittava ruokatavara sekä tyydyttää kaupungin siemenperunain tarve. Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ viranomaisille tehdä mainitun laatuksen alistuksen. Tämän alistuksen senaatin elintarvetoimituskunta kuitenkin epäsi ⁴⁾, mikäli koski viljaa ja herneitä, koska yksityinen, elintarveviranomaisten sivuitse tapahtuva hankinta oli omansa vaikeuttamaan viljan toimittamista kulutuskeskuksiin, mutta kansanravintohallitus oikeutettiin kuljettamaan juurikasveja Helsinkiin hankittuaan kunakin kertana erikoisen kuljetusluvan elintarvetoimituskunnalta.

Sovintolautakunta takavarikoitujen perunajauhojen johdosta.

Kirjelmässä lokakuun 17 päivältä elintarvetoimikunta, jolla aikaisemmin oli ollut nimenä elintarvelautakunta, ilmoitti ennen kapinan johdosta pakolliseksi käynnystä toimintansa keskeytymistä takavarikoineensa erinäisten kauppiaiden perunajauhovarastot, yhteensä 312,694.4 kg, sekä maksaneensa niistä 4 markkaa kilolta. Tämän yksikköhinnan oli elintarvelautakunta määrännyt sillä perusteella, että valtion elintarvehallitus aikoi lautakunnan saamain tietojen mukaan vahvistaa perunajauhojen hinnan täksi määräksi. Jauhomäärä myytiin leipureille leipään sekoitettavaksi ja samasta hinnasta kuin viljakin. Kun elintarvelautakunnan määräämä luovutushinta ei korvannut asianomaisten luovuttaneiden liikkeiden omain kustannusten hintaa, olivat nämä sittemmin anoneet elintarvetoimikunnalta lisämaksua. Elintarvetoimikunta tämän johdosta

¹⁾ Kvston pöytäk. 24. 9. 8 §. — ²⁾ S:n 10. 12. 22 §. — ³⁾ S:n 10. 9. 31 §. — ⁴⁾ S:n 12. 11. 34 §.

esitti, että kaupunginvaltuusto päättäisi asettaa elintarvelain määräysten mukaisen sovintolautakunnan määräämään liikkeille maksettavaa luovutushintaa, valitsisi siihen yhden jäsenen ja oikeuttaisi elintarve-toimikunnan tekemään lopputilin sovintolautakunnan päätöksen mukaisesti, minkä ohessa kaupunki sittemmin anois valtiolta näin syntyneen tappion korvausta. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ jättää puheenalaisen luovutushinnan määräämisen arviolautakunnan toimeksi sekä valitsi sen jäseneksi vuorineuvos R. Elvingin.

Kaupungin sairaalaylihallituksen ilmoitettua, että elintarveviranomaiset olivat osoittautuneet aivan kykenemättömiksi hankkimaan kaupungin sairaaloihin tarpeellisia elintarpeita, minkä johdosta sairaalahallintojen oli joko pidettävä potilaat nälkäisinä tai ostettava elintarpeita voimassa olevia määräyksiä kiertämällä, sekä esitettyä ryhdyttäväksi sen suuntaisiin toimiin, että ylihallitus oikeutettaisiin elintarveviranomaisten välitystä käyttämättä vapaasti ostamaan ja kaupunkiin kuljettamaan elintarpeita ja karjanrehua sairaalain tarpeeksi, päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto lähettää asian komiteaan, jonka jäseniksi valittiin herrat Aschan, Charpentier ja Honkajuuri, ylijohtaja B. Breitholtz, filosofiantohtori H. Ramsay ja filosofianmaisteri O. Valmari. Marraskuun 7:ntenä päivätyssä mietinnössään ³⁾ komitea lausui, että elintarve-toimikunnan puheenjohtajan filosofiantohtori Ramsayn komitealle ilmoitettua, että sairaalat, mikäli toimikunnasta riippui, saisivat elintarpeita yksityisten henkilöiden edellä, ei ollut olemassa välitöntä pakkoa ryhtyä toimiin elintarpeiden hankkimiseksi sairaaloille, minkätähden komitealla mielestään ei ollut aihetta käydä pohtimaan kysymystä, olisiko sairaalain saatava ostaa elintarpeita säännöstelyn sivuitse. Komitea esitti, että kaupunginvaltuusto päättäisi:

Elintarpeiden hankinta kaupungin sairaaloihin.

nykyään evätä kaupungin sairaalaylihallituksen esityksen sen suuntaisiin toimenpiteisiin ryhtymisestä, että ylihallitus oikeutettaisiin elintarveviranomaisten sivuitse ostamaan ja kaupunkiin tuottamaan elintarpeita;

kehoittaa Boxbacka aktiebolag yhtiötä yksissä neuvoin sairaalataarkastajan kanssa ostamaan enintään 50 lehmää ja ottamaan ne hoidettaviksi kaupungin mautiloille; sekä

käyttövaroistaan osoittaa 120,000 markkaa Boxbacka aktiebolag yhtiön käytettäväksi edellä mainittujen elukkein ja niille tarpeellisten rehujen ostoon.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁴⁾ nämä ehdotukset.

¹⁾ Kvston pöytäk. 29. 10. 21 §. — ²⁾ S:n 15. 10. 40 §. — ³⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 40. — ⁴⁾ Kvston pöytäk. 12. 11. 35 §.

Sittenmin komitea esitti, että kaupunginvaltuusto antaisi elintarvetoimikunnan tehtäväksi lähettää asiamiehen Skandinavian maihin, ehkäpä Englantiinkin, koettamaan edistää elintarpeiden tuontia sieltä ja avustamaan niitä henkilöjä, jotka hallitus oli sinne lähettänyt samaa tarkoitusta varten. Kaupunginvaltuusto myöntyi ¹⁾ tähän ehdotukseen ja osoitti käyttövaroistaan tarkoitukseen 10,000 markkaa.

Toimenpiteitä kaupungin elintarvehankinnan parantamiseksi.

Kohdakkoin tämän jälkeen komitea antoi joulukuun 11:ntenä päivätyn toisen mietintönsä ²⁾ elintarvehankinnan parantamista koskevasta asiasta. Mietinnössä tehtiin eräitä muistutuksia elintarvetuontikuntaa vastaan, joka oli hallitukselta saanut yksinoikeuden useimpain elintarpeiden maahantuontiin ja aikaisemmin niinikään hoitanut takavarikoidun viljan keräämistä kotimaasta. Komitea ehdotti kaupunginvaltuuston anottavaksi hallitukselta:

että elintarvetuontikunnalle myönnetty yksinoikeus ulkomailla säännöstelystä vapaina olevaina elintarpeiden maahantuontiin lakka-utettaisiin, tai että, jollei tähän voitu suostua, Helsingin elintarvetoimikunnalle myönnettäisiin oikeus tuontikunnan ohella itse tuottaa maahan sellaisia tavaroita;

että elintarvetuontikunnan toiminta asetettaisiin valtion valvonnan alaiseksi;

että hallitus ottaisi harkittavakseen, eikö perunain kauppaa voitaisi julistaa vapaaksi tai perunain rautatiekuljetusta koskevaa kieltoa kumota: sekä

että kulutuskeskuksille myönnettäisiin maahan tuotuja elintarpeita, kuten sokeria, kahvia, marmelaadia y. m. s. jaettaessa etusija maaseutuun verraten.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ³⁾ komitean ehdotuksen ensimmäisen ja kolmannen ponnen.

Esitys toimenpiteisiin ryhtymisestä elintarvepolitiikkaa vastaan.

Varatuomari H. Långströmin tekemää evakuoimiskysymystä, maamme yleistä elintarvepolitiikkaa, keinottelijain rankaisemista, valtion vankien sijoitusta, poliisin palkkaetuja y. m. koskevaa esitystä ⁴⁾ kaupunginvaltuusto elintarvelautakunnan lausunnon mukaisesti ei ottanut huomioon.

Elintarvetoimikunnan tehtävän laajennus.

Kirjelmässä syyskuun 24 päiväältä elintarvetoimikunta, joka heinäkuun 27 päivänä 1918 annetun uuden elintarvelain mukaan oli tullut elintarvelautakunnan sijaan, huomautti että, sittenkuin senaatti oli huhtikuussa antanut kauppa- ja teollisuuskomissionin toimeksi järjestää ja valvoa teollisuustuotteiden kauppaa ja kulu- tusta sekä sittenmin antanut kunnallisten elintarvejärjestöjen teh-

¹⁾ Kvston pöytäk. 26. 11. 42 §. — ²⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 51. — ³⁾ Kvston pöytäk. 17. 12. 19 §. — ⁴⁾ S:n 20. 8. 75 §.

täväksi panna täytäntöön kauppa- ja teollisuuskomissionin määräykset, oli Helsingin elintarvetoimikunnan täytynyt suorittaa kauppa- ja teollisuuskomissionin sille vastamainitussa kohden antamat tehtävät. Kun tämä työala käsitti sekä vaatetustavarat että miltei kaikki teollisuustuotteet, oli toimikunnan täytynyt tuntuvasti lisätä henkilökuntaansa ja m.m. järjestää erityinen kangasosasto jakamaan nyttemmin tarpeellisia lupatodistuksia. Kun tästä koitui runsaita lisämenoja ja puheena oleva työ tuntuvasti erosi elintarvetoimikunnille alkuaan annetusta, oli elintarvetoimikunta senaatilta anonut vapautusta mainitusta työstä, mutta senaatti oli evännyt anomuksen. Tämän johdosta toimikunta esitti, että kaupunginvaltuusto oikeuttaisi toimikunnan kauppa- ja teollisuuskomissionin sille antamia tehtäviä täyttäessään käyttämään sille myönnettyä luottoa. Tarkoitukseen oli laskettu tarvittavan noin 25,000 markkaa kuukaudessa.

Kaupunginvaltuusto myöntyi ¹⁾ tähän esitykseen, sillä ehdolla, että elintarvetoimikunta teki tilin myönnetyn luoton käyttämisestä.

Kaupunginvaltuustolle osoitetussa kirjelmässä ²⁾ joulukuun 8 päivästä 1917 v. t. kaupunginreviisori huomautti, että elintarvelautakunta ja muut sota-aikana asetetut toimikunnat työskentelivät kokonaan syrjässä kaupungin keskeisestä varainhoitoelimestä, rahatoimikamarista. Näille toimikunnille oli annettu sangen huomattavia rahamääriä, mutta tiliä niiden käyttämisestä ei ollut saatu. V. t. kaupunginreviisori oli sitä mieltä, että toimikuntain töissä valitsi järjestelmän ja yhtenäisen johdon puutetta, varsinkin mitä tuli varain hoitoon ja tililaitokseen, minkätähden olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin niiden toiminnan saattamiseksi paremmin kunnallishallinnosta voimassa olevain säännösten mukaiseksi.

Pulakauden aikaisten toimikuntain suhtautuminen kaupungin varainhoitoon ja niiden tilien tarkastus.

Asiasta antamassaan lausunnossa ²⁾ rahatoimikamari huomautti, että olot puheenalaisia järjestöjä perustaessa vaativat nopeaa liiketoimintaa ja suurempaa toimintavapautta, mikä oli saavutettavissa ainoastaan antamalla niille laajat valtuudet, mutta näytti olevan aika ryhtyä tässä kohden toimeenpanemaan muutoksia sikäli, että määrättiin annettavaksi vuotuinen tili varain käyttämisestä. Sitä paitsi kamari ehdotti, että kysymys puheenalaisen toimikuntain liiketoiminnan uudesti järjestämisestä annettaisiin erikoisen valtiokunnan valmisteltavaksi.

Nämä esitykset otti kaupunginvaltuusto käsiteltäväksi kaupungille leivänjakelusta koituneiden tappioiden korvauskysymyksen yhteydessä ³⁾. Viimeksi mainitusta asiasta antamassaan lausunnossa

¹⁾ Kvston pöytäk. 15. 10. 43 §. — ²⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 2. — ³⁾ Ks. tätä kert. siv. 153 ja 154.

oli rahatoimikamari ehdottanut, että revisionikonttori saisi tehtäväkseen toimittaa elintarvelautakunnan taloushallinnon tarkastuksen. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾:

kehoittaa pula-aikana asetettuja toimikuntia noudattamaan kunnan varain tilityksestä voimassa olevia säännöksiä;

asettaa valiokunnan valmistelemaan kysymystä mainittujen toimikuntain saattamisesta lähempään yhteyteen kunnan vakinaisen hallinnon kanssa;

tämän valiokunnan jäseniksi valita herrat Häggmanin, Soinin ja Lerchen; sekä

antaa revisionikonttorin tehtäväksi toimittaa elintarvelautakunnan ja sen alaisten konttorien taloushallinnon tilien tarkastuksen.

Hinnanalennus
vähävaraisten
ostamille ra-
vintoaineille.

Elintarvelautakunnan huhtikuun 23 ja elokuun 7 päivänä tekemäin esitysten mukaisesti päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan osoittaa kaikkiaan 100,000 markkaa hinnanalennuksen edelleen kustantamiseksi maidon hankinnassa vähävaraisten kotien lapsille.

Niinikään osoitti ³⁾ kaupunginvaltuusto elintarvelautakunnan esityksestä kaikkiaan 200,000 markkaa käyttövaroistaan leivän, maidon ja voin hinnanalennuskorttien jakamiseksi vähävaraisille.

1919 vuoden menosääntöön merkitsi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto samaa tarkoitusta varten 350,000 markan määrärahan.

Elintarveluo-
toa kaupungin
viranpitäjille.

Siitä 200,000 markan määrärahasta, jonka kaupunginvaltuusto oli etuantina osoittanut ⁵⁾ elintarpeiden ostamiseksi kaupungin yleisissä töissä oleville työntekijöille ja jota nämä eivät toistaiseksi olleet käyttäneet, salli ⁶⁾ valtuusto 10,000 markkaa käytettävän etuantina elintarpeiden ostamiseksi rakennuskonttorin virkamiehille.

Teknillisten laitosten henkilökunnalle myönsi ⁷⁾ kaupunginvaltuusto luottoa elintarpeiden ostoon 20,000 markkaa kutakin laitosta kohti, sillä ehdolla että varat maksettiin takaisin vuoden kuluessa ja että niiden käyttö asetettiin kaupungin teknillisten laitosten hallituksen valvonnan alaiseksi. Samalla kaupunginvaltuusto oikeutti rahatoimikamarin valtuustoa kuulematta vastedes pitentämään puheenalaista luottoa.

Samaten myönsi ⁸⁾ valtuusto vaivaishoitohallituksen toimihenkilöille 20,000 markan luoton samaa tarkoitusta varten.

Etuaanti elintar-
peiden hankki-
miseksi kansan-
astentarhoille.

Kansanlastentarhain johtokunnan syyskuun 3 päivänä tekemän esityksen mukaisesti myönsi ⁹⁾ kaupunginvaltuusto kaikkiaan

¹⁾ Kvston pöytäk. 24. 9. 8 §. — ²⁾ S:n 25. 4. 5 § ja 20. 8. 87 §. — ³⁾ S:n 11. 6. 38 § ja 26. 11. 13 §. — ⁴⁾ S:n 30. 12. 13 §. — ⁵⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 139. — ⁶⁾ Kvston pöytäk. 24. 1. 43 §. — ⁷⁾ S:n 10. 9. 19 §. — ⁸⁾ S:n 26. 11. 25 §. — ⁹⁾ S:n 29. 10. 24 §.

131,750 markan etuannin 1919 vuoden määrärahasta elintarpeiden hankkimiseksi edeltäpäin eri lastentarhoille.

Kansanravintohallituksen lokakuun 11 päivänä tekemään anomukseen 500,000 markan myöntämisestä elintarpeiden ostoon käytettäväksi tulevana kulutuskautena, jotta kansankeittolain keskeytymätön ja laajennettu toiminta kävisi mahdolliseksi, kaupunginvaltuusto myöntyi ¹⁾, ja oli määräraha maksettava etuantina kaupunginkassasta.

Lisämääräraha
kansanravinto-
hallitukselle.

Karjanmyyntiosuuskuntain konttori oli kaupunginvaltuustolta anonut 1,422:50 markan korvausta lisäkustannuksista, joita kaupungin lihan tarkastusasemalla tehdystä ylityöstä oli koitunut lihaa hankittaessa kaupungin tarpeisiin. Lihantarkastusaseman lausunnon johdosta valtuusto epäsi ²⁾ anomuksen, koska se näytti johtuneen konttorin epäjärkipäisestä tavasta hoitaa laajaa liikettään.

Karjanmyynti-
osuuskuntain
konttorilta
evätty kor-
vaus.

Kaupunginvaltuusto osoitti ³⁾ käyttövaroistaan 2,000 markkaa korvaukseksi varatuomari J. Ugglalle muonitustoimikunnan kertomuksen sekä sen pöytäkirjain sisällysluettelon laadinnasta.

Palkkio muoni-
tustoimikunnan
kertomuksen
laadinnasta.

Päätettyään ⁴⁾ siirtolapuutarhoja laitettavaksi Greijuksen alueelle osoitti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 28,000 markkaa niiden perustamiskustannusten suorittamiseksi.

Määräraha siir-
tolapuutar-
hoille.

Tehtyjen anomusten johdosta myönsi kaupunginvaltuusto seuraaville henkilöille elinkautiseläkkeitä ja apurahoja vieressä mainitut vuotuiset määrät:

Myönnettyjä
elinkautis-
eläkkeitä.

a) joulukuun 22 päivänä 1911 vahvistetun ohjesäännön mukaan: satamakapteeni O. W. Andsténille 6,000 markkaa, kesäkuun 1 päivästä lukien ⁶⁾, ja

kansakoulunopettajatar M. T. Joutsenelle 690 markkaa, touku-kuun 1 päivästä lukien ⁷⁾;

b) huhtikuun 15 päivänä 1913 vahvistetun ohjesäännön mukaan: kadunlakaisija J. Lindforsille 516 markkaa, tammikuun 1 päivästä 1919 lukien ⁸⁾, ja

puhtaanapitotyöläiselle J. E. Kansaselle 1,188 markkaa, tammi-kuun 1 päivästä 1919 lukien ⁹⁾;

c) kaupunginvaltuuston erinäisten päätösten mukaan:

Vekkosken kasvatuslaitoksen entiselle johtajalle J. Forsbergille 360 markkaa, tammikuun 1 päivästä lukien ¹⁰⁾,

entiselle kansanlastentarhanjohtajattarelle H. Rothmanille 1,500 markkaa, tammikuun 1 päivästä lukien ¹¹⁾,

¹⁾ Kvston pöytäk. 15. 10. 55 §. — ²⁾ S:n 24. 1. 34 §. — ³⁾ S:n 17. 12. 38 §. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. siv. 19. — ⁵⁾ Kvston pöytäk. 4. 6. 24 §. — ⁶⁾ S:n 1. 7. 37 §. — ⁷⁾ S:n 17. 12. 25 §. — ⁸⁾ S:n 10. 12. 19 §. — ⁹⁾ S:n 17. 12. 8 §. — ¹⁰⁾ S:n 24. 1. 21 §. — ¹¹⁾ S:n 21. 5. 17 §.

satamavahtimestarinleski H. F. Blomqvistille 420 markkaa, heinäkuun 1 päivästä lukien ¹⁾),

entiselle kaasutehtaalaiselle A. Sirénille 400 markkaa, elokuun 1 päivästä lukien ²⁾),

sairaanhoitajatar G. Sandelinille 900 markkaa, tammikuun 1 päivästä lukien ³⁾),

työmiehenleski J. Salinille 600 markkaa sekä alaikäiselle S. Salinille 300 markkaa, kunnes hän on täyttänyt 17 vuotta ⁴⁾)

sairaanhoitajatar I. Löfströmille 300 markkaa, heinäkuun 1 päivästä lukien ⁵⁾),

parmaajanleski M. Salinille, niin kauan kuin hän pysyy naimattomana, 300 markkaa, ja alaikäiselle O. V. Salinille, kunnes hän on täyttänyt 17 vuotta, 150 markkaa, kumpaisellekin heinäkuun 1 päivästä lukien ⁶⁾),

Marian turvakodin johtajattarelle pastorinrouva A. Hofströmille 1,800 markkaa, syyskuun 1 päivästä lukien ⁷⁾), ja

sairaanhoitajatar I. Janssonille 1,200 markkaa, kesäkuun 1 päivästä lukien ⁷⁾).

Eläkkeen- ja apurahansaajille Forsbergille, Rothmanille, Blomqvistille, Sandelinille, M. ja O. V. Salinille, Janssonille ja Hofströmille kuluvana vuonna maksettavia eläkkeitä ja apurahoja varten osoitti kaupunginvaltuusto samalla käyttövaroistaan yhteensä 4,495 markkaa.

Lakkautettuja eläkkeitä.

Kun putkimestari J. Äijälä ja insinööri J. Sjöholm, jotka vuonna 1917 olivat saaneet eron, edellinen vesijohtolaitoksen palveluksesta ja jälkimmäinen puhtaanapitolaitoksen johtajanvirasta ja joille kaupunki silloin oli antanut elinkautiseläkkeen, olivat palanneet entisiin virkoihinsa, päätti ⁸⁾) kaupunginvaltuusto lakkauttaa heille myönnetyt eläkkeet.

Evätyjä elinkautisapurahan anomuksia.

Kaupunginvaltuusto epäsi työmiehenleski M. Männistön ⁹⁾), työmies J. Kallisen ¹⁰⁾), kansakoulunopettaja S. Hyppölän ¹¹⁾) ja ent. huutokauppavahtimestarin A. V. Bärlund-Terhon ¹²⁾) tekemät elinkautisapurahan anomukset.

Evätty lahjapalkkion anomus.

Kasvatuslautakunnan esityksen lahjapalkkion myöntämisestä mainitun lautakunnan v. t. ammattihoilijalle ja sihteerille filosofianmaisteri H. Ståhlille, joka kivullosuuden tähden oli eronnut virasta, kaupunginvaltuusto epäsi ¹³⁾).

Evätty anomus sokean avustamisesta.

Niinikään epäsi ¹⁴⁾) kaupunginvaltuusto työmies A. V. Korpe-
lan anomuksen apurahan saamisesta sokeainkoulun käymiseen.

¹⁾ Kvston pöytäk. 1. 7. 18 §. — ²⁾ S:n 20. 8. 8 §. — ³⁾ S:n 20. 8. 19 §. —

⁴⁾ S:n 20. 8. 39 §. — ⁵⁾ S:n 20. 8. 83 §. — ⁶⁾ S:n 10. 9. 39 §. — ⁷⁾ S:n 15 10. 39 §. —

⁸⁾ S:n 21. 5. 27 § ja 20. 8. 44 §. — ⁹⁾ S:n 7. 5. 39 §. — ¹⁰⁾ S:n 10. 9. 41 §. — ¹¹⁾ S:n

24. 9. 28 §. — ¹²⁾ S:n 26. 11. 38 §. — ¹³⁾ S:n 12. 11. 27 §. — ¹⁴⁾ S:n 12. 11. 32 §.

Jaettaessa vuodelta 1917 apurahoja kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahastosta saivat ¹⁾ seuraavat henkilöt kukin 50 markan apurahan, nimittäin E. Ekman, K. A. Gustafsson, M. V. Henriksson, K. G. Hiitolin, H. Hovi, A. G. Kaisla, V. Lampén, F. Ch. Nordström, M. M. Wikström, H. T. Westerholm ja H. With. Apurahat annettiin säästöpankkikirjoina.

Apurahoja kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahastosta.

Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esityksestä myönsi ²⁾ kaupunginvaltuusto lämmittäjänleski M. Ch. Karlssonille 300 markan tilapäisapurahan käyttövaroistaan.

Tilapäisavustuksia.

Hautausavuksi kapinan aikana murhatun kaupungin työkunnan esimiehen G. H. Peltosen leskelle A. Peltoselle osoitti ³⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 500 markan tilapäisapurahan.

Eväten leskirouva H. A. F. Hallin anomuksen elinkautiseläkkeen saamisesta miesvainajansa rakennuskonttorin kamreerin G. R. Hallin jälkeen kaupunginvaltuusto osoitti ⁴⁾ käyttövaroistaan rouva Hallille 3,600 markan kertakaikkisen apurahan.

Työmiehenleski E. Voikonpäälle, jonka mies, kaupungin palveluksessa ollut työntekijä M. Voikonpää, oli matkalla työpaikalleen saanut surmansa raitiovaunun yliajamana ja joka ei ollut oikeutettu saamaan vahingonkorvausta tapaturmavakuutuksen perusteella, myönnettiin ⁵⁾ kaupunginvaltuuston käyttövaroista 1,000 markan kertakaikkinen apuraha.

Keinotekoisien jalan hankkimiseksi sairaanhoitajatar G. Sandelinille, jota tapaturma oli kohdannut virantoimituksessa, osoitti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 600 markkaa.

Tehdyn esityksen johdosta osoitti ⁷⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 1,000 markan apumaksun kapinan aikana murhatun högre svenska handelsläroverket oppilaitoksen johtajan filosofiantohtorin ja kaupunginvaltuusmiehen O. Rosenqvistin muiston kunnioittamiseksi mainittuun oppilaitokseen perustettuun stipendirahastoon.

Apumaksu O. Rosenqvistin stipendirahastoon.

Gustav Pauligin rahastosta maksettavan 5,000 markan matka-stipendin päätti ⁸⁾ kaupunginvaltuusto kahdesta hakijasta antaa filosofianmaisteri E. Brandersille.

Stipendi G. Pauligin rahastosta.

Kaupungin yleisten töiden hallituksen esityksestä osoitti ⁹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 3,000 markan matka-apurahan rakennusmestari K. V. Hedmanille tilaisuuden suomiseksi hänelle käydä Berlinissä toimeenpannussa halpahintaisten rakennusaineiden näyttelyssä, sillä ehdolla että Hedman sitoutui matkan päätyttyä vähintään vuoden pysymään kaupungin palveluksessa ja mainitulle hallitukselle antamaan kirjallisen matkakertomuksen.

Matka-apuraha rakennusmestari K. V. Hedmanille.

¹⁾ Kvston pöytäk. 24. 1. 19 §. — ²⁾ S:n 20. 8. 51 §. — ³⁾ S:n 10. 9. 9 §. —

⁴⁾ S:n 24. 9. 25 §. — ⁵⁾ S:n 12. 11. 11 §. — ⁶⁾ S:n 20. 8. 19 §. — ⁷⁾ S:n 12. 11. 37 §.

⁸⁾ S:n 24. 1. 5 §. — ⁹⁾ S:n 12. 11. 38 §.

Alfred Korde-
linin avustus-
rahasto.

Kirjelmässä lokakuun 24 päivästä rahatoimikamari ilmoitti maanviljelysneuvos A. Kordelin-vainajan testamentissaan m. m. määränneen Helsingin kaupungin vaivashoitohallitukselle 200,000 markkaa hoidettavaksi lahjoittajan mukaan nimitettynä rahastona, jonka koroista neljännes oli käytettävä rahaston kasvuuttamiseen ja kolme neljännestä köyhäin lasten koulunkäynnin kustantamiseen sekä halkojen ostoon varattomille perheille. Rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti 1) vastaanottaa rahamäärän hoidettavaksi Alfred Kordelinin avustusrahasto — Alfred Kordelins understödsfond nimisenä rahastona, valtuuttaa rahatoimikamarin kaupungin puolesta valvomaan testamentin ja niinkään antaa kamarin toimeksi nostaa edellä mainitut 200,000 markkaa sekä testamentin määräyksen mukaan käytettävänä olevan korkomäärän käytettäväksi vaivashoitohallituksen toimesta ja sen harkinnan mukaan niiden köyhäin lasten koulunkäynnin kustantamiseen, joita vaivashoitohallitus ei ollut kokonaan ottanut hoitoonsa, sekä halkojen jakamiseksi henkilöille, jotka eivät ole ehdottomasti oikeutettuja vaivashoitoon.

Lahjoitus kaa-
tuneiden sotu-
rien muistoksi.

Kaupunginvaltuustolle annetussa, toukokuun 16:ntena 1918 päivätyssä kirjelmässä johtaja A. Grönberg ehdotti, että kaupunginvaltuusto ryhtyisi toimiin muistomerkin pystyttämiseksi pääkaupunkiin maansa puolesta kaatuneiden sankarien muistoksi. Pohjarahaksi tämän ajatuksen toteuttamisen edistämiseksi herra Grönberg lahjoitti 10,000 markkaa lausuen toivomuksen, että kaupunginvaltuusto tekisi aloitteen varain keräämiseksi puheenalaista tarkoitusta varten.

Kaupunginvaltuusto vastaanotti 2) lahjoituksen ja antoi erityisen valiokunnan tehtäväksi ehdottaa lahjoituksesta johtuvia toimenpiteitä. Jäseniksi tähän valiokuntaan valittiin 3), paitsi lahjoittajaa, herrat Sederholm ja Tarjanne.

Kenraali
Mannerheimin
rahasto.

Kirjelmässä kesäkuun 3 päivästä rahatoimikamari ilmoitti että, sittenkuin toiminimi G. F. Stockmann osakeyhtiö oli kenraali vphra G. Mannerheimille antanut 150,000 markkaa samalla pyytäen, että näistä varoista muodostettaisiin Kenraali Mannerheimin rahasto, jota esimerkiksi Helsingin rahatoimikamari hoitaisi, mutta jonka korot käytettäisiin sillä tavoin, kuin kenraali Mannerheim määräsi, oli rahatoimikamarille annettu mainitun määräinen siirretty shekki sekä kenraali Mannerheimin kirjelmä, jossa pyydettiin kamaria ottamaan rahasto hoitoonsa. Kaupunginvaltuusto päätti 4), että rahatoimikamarin oli otettava edellä mainittu rahasto hoitaakseen.

1) Kvston pöytäk. 12. 11. 6 §. — 2) S:n 21. 5. 38 §. — 3) S:n 4. 6. 29 §. — 4) S:n 11. 6. 32 §.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ niinikään rahatoimikamarin kesäkuun 17 päivänä tekemän esityksen että kaupunki ottaisi hoidettavakseen varat, jotka johtaja Rafael Ahlström-vainaja suullisessa testamentissaan oli määrännyt Helsingin kaupungille taiteen ja kirjallisuuden edistämiseksi, sekä käyttääkseen niiden tuoton.

Johtaja Rafael Ahlströmin kaupungille testamenttaamat varat.

Kun oli osoittautunut mahdottomaksi tarkoitukseen osoitetulla ²⁾ 8,000 markan rahamäärällä hankkia hautapatsasta lahjoittajan piirilääkäri C. Gustafssonin haudalle, osoitti ³⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan tarkoitukseen 1,950 markan lisäyksen.

Lisämääräraha haudan hoitoon.

Apteekkari B. Poppiuksen vaadittua 40,000 markan korvausta testamentin perusteella Helsingin kaupungille tulleen piirilääkäri C. Gustafsson-vainajan omaisuuden hoidosta päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto apteekkari Poppiukselle maksaa 22,000 markkaa kuolinpesän hoidosta siihen asti, kuin omaisuus oli siirtynyt Helsingin kaupungille, mutta evätä vaatimukset korvauksen saamisesta piirilääkäri Gustafssonin omaisuuden hoidosta hänen elinaikanaan, koska niitä ei ollut pätevästi perusteltu.

Korvaus tri C. Gustafssonin kuolinpesän hoidosta.

Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan anomuksen mukaisesti myönsi ⁵⁾ kaupunginvaltuusto kesäkurssien järjestämiseksi kansakouluoppilaille n. s. Ärtin puutarhassa 4,860 markkaa muurari-mestari A. Ärtin rahaston korkovaroista.

Määräraha A. Ärtin rahastosta.

Helsingin anniskeluosakeyhtiön johtokunnan antamasta vuosikertomuksesta kävi selville, että yhtiöllä oli vähittäismyyntiliik-keestään mainittuna vuonna ollut puhdasta voittoa 233,204: 30 markkaa, mutta ettei tämä voitto riittänyt korvaamaan edelliseltä vuodelta olevaa 237,392: 51 markan vajausta, vaan että 1917 vuoden päättyessä oli olemassa 4,188: 21 markan vaje, minkä johdosta voiton jako kaupungille ja kulkulaitosrahastoon ei voinut tulla kysymykseen. Sitä vastoin oli n. s. ennen vuotta 1893 perustettu yhtiö, jota varten erikoinen kirjanpito oli eräistä taloudellisista syistä pidetty tarpeellisena, tuottanut puhdasta voittoa 23,250: 92 markkaa, joten yhtiön koko liikkeestä oli puhdasta voittoa kaikkiaan 19,062: 71 markkaa. Tämän johdosta yhtiön johtokunta piti yhtiötä oikeutettuna osakkaille jakamaan laissa edellytetyn osingon eli 6 % maksetulle osakepääomalle. Kaupunginvaltuuston valitsema tarkastaja oli kuitenkin sitä mieltä, ettei voitonjaon pitäisi tulla kysymykseen, ja tähän yhtyivät myöskin kaupunginvaltuuston ja lääninhallituksen valitsevat tilintarkastajat, jota vastoin yhtiökokouksen valitsema tilintarkastaja kannatti johtokunnan mielipidettä. Yhtiökokous hyväksyi sittemmin johtokunnan ehdotuksen.

Evätty vastuunvapaus Helsingin anniskeluosakeyhtiön 1917 vuoden hallinnosta.

¹⁾ Kvston pöytäk. 1. 7. 35 §. — ²⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 157. — ³⁾ Kvston pöytäk. 20. 8. 13 §. — ⁴⁾ S:n 20. 8. 59 §. — ⁵⁾ S:n 4. 6. 9 §.

Vuosikertomuksen johdosta antamassaan lausunnossa¹⁾ juovutusjuoma-asiaain valmisteluvaliokunta teki selkoa yhtiön johtokunnan esittämistä perusteluista sekä antoi yhtiön synnystä ja kehityksestä eräitä tietoja, joista m. m. kävi selville, miten yhtiön kirjoissa esiintyvä n. s. ennen vuotta 1893 perustettu yhtiö oli syntynyt. Valiokunta oli puolestaan sitä mieltä, että täytyi pitää epäiltävänä, oliko yhtiökokouksen päätös voiton jakamisesta osakkaille lain ja yhtiöjärjestyksen mukainen, minkätähden valiokunta ehdotti, että kaupunginvaltuusto epäisi vastuunvapauden yhtiön 1917 vuoden hallinnosta. Tämän ehdotuksen kaupunginvaltuusto hyväksyikin²⁾. Tämän johdosta oli asian lopullinen ratkaisu kesäkuun 9 päivänä 1892 annetun asetuksen 9 §:n 5 momentin säännöksen mukaisesti jätettävä viisijäseniselle sovintolautakunnalle, johon yhtiön ja kaupunginvaltuuston kumpaisenkin tuli valita kaksi jäsentä ja lääninhallituksen yksi puheenjohtajaksi. Valtuuston edustajaksi lautakuntaan valittiin²⁾ vuorineuvos R. Elving ja hallintoneuvos A. Rikberg, minkä ohessa rahatoimikamari sai tehtäväkseen sovintolautakunnassa käyttää kaupungin puhevaltaa.

Apurahoja
yleishyödylli-
sille yhdistyk-
sille ja laitok-
sille.

Kuluvan vuoden menosääntöön merkittyään 250,000 markan apurahan yleishyödyllisten yhdistysten ja laitosten avustamiseksi päätti³⁾ kaupunginvaltuusto, että avustuksen saamista puheenalaisesta määrärahasta tarkoittavain hakemusten antamisessa oli noudatettava samoja määräyksiä, mitkä oli vahvistettu juovutusjuomavoittovaroihin nähden. Jäseniksi valiokuntaan, jonka oli laadittava ehdotus mainitun määrärahan jakamiseksi, valitsi⁴⁾ kaupunginvaltuusto vphra de la Chapellen sekä herrat Ivalon, Mantereen, V. T. Rosenqvistin ja Sederholmin.

Toukokuun 24:ntenä päivätyssä mietinnössään⁵⁾ valiokunta lausui, että sen mielestä yleensä ainoastaan niille yrityksille, jotka aikaisemmin olivat kunnalta saaneet kannatusapua, olisi annettava apurahoja niiden yhteiskuntaa hyödyttävän toiminnan seisahduksen tai keskeytyksen välttämiseksi. Etusijassa olisi kannatusapua annettava yrityksille, joiden tarkoituksena oli pienten tai sairaiden lasten hoito ja kesävirikistyksen hankkiminen nuorisolle, samoin kuin eräille sairaanhoito-, opetus- ja armeliaisuuslaitoksille. Vaikka erottelu näitä periaatteita noudattaen oli toimitettu ja anotuista rahamääristä oli tingitty, ylitti puollettujen apurahain summa kuitenkin 59,000 markalla käytettävänä olevan rahamäärän.

Valiokunnan ehdotuksen mukaisesti myönsi⁶⁾ kaupunginvaltuusto apurahoja seuraaville yhdistyksille ja laitoksille:

¹⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 34. — ²⁾ Kvston pöytäk. 12. 11. 20 §. — ³⁾ S:n 24. 1. 52 §. — ⁴⁾ S:n 25. 4. 9 §. — ⁵⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 5. — ⁶⁾ Kvston pöytäk. 4. 6. 32 §.

Helsingin kansanlastentarhain kesäsiirtolakomitea lasten elätteelle antamiseksi	Smk 10,000: —
Neidit Th. Vuorenheimo ja E. Borenus Hermannin lastentarhan lastenseimelle	” 8,000: —
Professorinrouva H. Vasenius y. m. Fredriksserin lastenseimen voimassapitoon	” 7,000: —
Neidit E. Olin, L. Soltzenberg ja L. Wendell Töölön työtuvalle	” 800: —
Rouva N. Krogerus lasten työtuvalle	” 2,500: —
Helsingin ruotsinkielisten kansakoulujen opettaja- ja opettajataryhdistyksen toimikunta: kesäsiirtoloille	” 22,000: —
tuberkulootisten ja risatautisten lasten virkistyskodin voimassapitoon	” 9,000: —
Helsingin kuuromykkäyhdistys lastentarhakoululleen Ungdomsförbundet Fylgia:	” 1,000: —
opetustoimintaansa varten	” 1,000: —
siirtolapuutarhan voimassapitoon	” 1,000: —
Helsingfors svenska folkhögskola	” 1,500: —
Helsingin suomenkielisten kansakoulujen opettaja- ja opettajataryhdistyksen kesäsiirtolatoimikunta ..	” 78,000: —
Finlands allmänna svenska folkskollärar- och lärarinneförenings Helsingforskretn lasten kesätyöskentelyä varten	” 5,000: —
Töölön koulupuutarhan toimikunta lasten kesätyöskentelyä varten	” 3,000: —
Helsingin opettajaliiton puutarhakomitea puutarha- ja muun kesätyöskentelyn järjestämiseksi lapsille ..	” 5,000: —
Arbetets Vänner (emäyhdistys) kesätyöskentelyn järjestämiseksi lapsille	” 2,000: —
Saman yhdistyksen Sörnäsän osasto samaan tarkoitukseen	” 2,000: —
Kansakoulunopettajatar L. Hagan puutarhatyöskentelyn järjestämiseksi lapsille	” 2,000: —
Nuorten miesten kristillinen yhdistys työttömäin poikain työlaitoksen voimassapitoon	” 12,000: —
Rouvasväenyhdistys lastenkodilleen	” 12,000: —
Köyhäin lasten työkotien toimikunta	” 38,500: —
Valkonauha-yhdistys kahden lastenkotinsa voimassapitoon	” 20,000: —
Kaupunkilähetys veisto- ja ompelukokousten sekä puutarhatöiden järjestämiseksi lapsille, köyhäin heikkojen lasten kesäsiirtoloille, Korson	

poikakodille, tyttöjen vastaanottokodille sekä halkopihaa ja nuorisokirjastoa varten	Smk. 12,500: —
Kotikasvatusyhdistys n. s. kotipäiviä varten	„ 2,200: —
Risatautisten lasten parantolayhdistys	„ 6,000: —
Konvalescenthem-Toipumakoti-yhdistys	„ 7,000: —
Maitopisara-yhdistys toimintaansa varten	„ 8,000: —
Lastenhoidon edistämisyhdistys:	
yleisiä tarkoituksiaan varten	„ 18,000: —
Pippingsköldin turvakodille	„ 6,000: —
Helsingin palvelijataryhdistys palvelijatarkotinsa voi- massapitoon	„ 4,000: —
Valkonauha-yhdistys suojelutoimintaansa varten ..	„ 2,000: —
Yhteensä Smk	309,000: —

Muutoin päätti kaupunginvaltuusto:

että edellä mainittuihin menoihin käytetään:

a) puheenalaista tarkoitusta varten kuluvan vuoden budje-
tissa oleva 250,000 markan määräraha; ja

b) sen lisäksi tarvittava lisämääräraha, 59,000 markkaa, val-
tuuston käyttövaroista;

että kysymys määrärahain myöntämisestä yleisen apukomi-
tean puoltamille yrityksille lähetetään lisättyyn hätäapukomiteaan,
jonka on kaupunginvaltuustolle annettava lausunto ehdotuksineen
asiasta;

että ne yhdistykset, seurat ja yksityishenkilöt, joille apurahoja
on myönnetty, asetetaan kaupungille tulevain juovutusjuomavoitto-
varain käyttämisestä marraskuun 25 päivänä 1913 annettujen mää-
räysten alaisiksi varain asianmukaiseen käyttöön nähden siten, että:
työtupain, työkoulujen ja lastenseimien sekä kansanlasten-
tarhain kesäsiirtolain johtajattaret ja asianomaiset toimikunnat
ovat kansanlastentarhain johtokunnan alaiset;

Helsingin kansakoulujen opettaja- ja opettajataryhdistykset,
ungdomsförbundet Fylgia, Helsingin kuuromykkäyhdistys ja Hel-
singfors svenska folkhögskola asianomaisen kansakoulujohtokunnan
alaiset;

Nuorten miesten kristillinen yhdistys ja Kotikasvatusyhdistys,
lasten kesätyöskentelykurssien johtajattaret ja asianomaiset toimi-
kunnat, Valkonauha-yhdistys lastenkotiensa puolesta, köyhäin las-
ten työkodit sekä kaupunkilähetys ja rouvasväenyhdistys lasten-
kotiensa puolesta kasvatuslautakunnan alaiset;

Konvalescenthem—Toipumakoti-yhdistys, Lastenhoidon edistä-
misyhdistys, Risatautisten lasten parantolayhdistys ja Maitopisara-
yhdistys terveydenhoitolautakunnan alaiset;

Helsingin palvelijataryhdistys, Valkonauha-yhdistys suojelutoimintansa puolesta ja Martta-yhdistyksen Helsinginosasto sosiaalilautakunnan alaiset;

kaupunkilähetys muun toimintansa kuin vastaanottokotiensa puolesta vaivaishoitohallituksen alainen;

että lisäehtoina ja määräyksinä seuraavain apurahain nauttimiseen nähden säädetään asianomaisten apurahansaaajain noudattavaksi:

Nuorten miesten kristillisen yhdistyksen: että, jos jotakin säästyy yhdistyksen veistokurssien oppilaiden palkkaamiseen myönnetystä rahamäärästä, tätä säästöä ei saa käyttää muihin tarkoituksiin, vaan on se, jos yhdistykselle ensi vuonna määrärahaa myönnetään, otettava lukuun;

Konvalescenthem—Toipumakoti-yhdistyksen: että yhdistys kodissaan vuoden umpeen varaa maksutta sijaa vähintään kymmenelle varattomalle, Helsingin kaupungin sairaaloista poistetulle naispotilaalle;

Risatautisten lasten parantolayhdistyksen: että yhdistys ensi kesänä noin neljän kuukauden ajaksi luovuttaa kahdeksan makсутonta sijaa Högsandin parantolasta potilaille, jotka vaivaishoitohallitus sinne ehdottaa;

kaikkien avustusta saavain yritysten, jotka myöntävät tarvitseville henkilöille apua vastaavaa korvausta saamatta: että, samalla kuin niiden tulee sopivissa tapauksissa tehdä ero täällä kotipaikakoikeutta nauttivain ja muiden täällä oleskelevien henkilöjen välillä, apurahain nauttimiseen on liitettävä lisäehdoksi, että asianomaisen yhdistyksen tulee jokaisessa eri tapauksessa vaivaishoitohallituksen rekisteritoimistosta hankkia tarkka tieto avunanojan oloista sekä, sitä mukaa kuin avustusta muodossa tai toisessa annetaan, ilmoittaa se toimistoon rekisteröitäväksi, samoin kuin avustusten myöntämisen ja käyttämisen valvontaan nähden alistua niihin määräyksiin, joita vaivaishoitohallitus tai asianomainen lautakunta vaivaishoitohallituksen esityksestä katsonee tarpeelliseksi antaa; sekä

että asianomaisille johto- ja lautakunnille on annettava kaupunginvaltuuston edellä kerrotuista päätöksistä tieto niiden asiana oleviin toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

Kirjelmässä marraskuun 26 päivältä 1917 rouvasväenyhdistys anoi lastenkotiensa voimassa pitämiseksi 6,000 markan lisäystä siihen määrärahaan, minkä yhdistys oli saanut yleishyödyllisille yrityksille apurahoja jaettaessa vuonna 1917, sekä 5,000 markan etuantia vuodelta 1918. Kaupunginvaltuusto osoitti ¹⁾ lisämäärärahan

[Määrärahoja lastenseimille ja lastenko-deille.

¹⁾ Kvston pöytäk. 24. 1. 23 §.

käyttövaroistaan ja päätti käsitellä anomuksen apurahan saamisesta vuodelta 1918 muiden yleishyödyllisten yritysten avustuskysymyksen yhteydessä.

Ebeneserkodin johtokunnalle myönsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 15,000 markkaa lastenseimen perustamiseksi, johon päiviksi voitaisiin ottaa muutaman kuukauden, jopa kolmen vuoden ikäisiä lapsia. Kysymys varain osoittamisesta tämän lastenseimen voimassapitoon vuonna 1919 lähetettiin budjettivaliokuntaan.

Samaten osoitti ²⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan pelastusarmeijalle sen lastenseimen voimassa pitämiseksi kuluvan vuoden loppuun 10,000 markkaa, jota vastoin armeijan anomus määrärahan saamisesta vuonna 1919 sen muuta yhteiskunnallista toimintaa varten lähetettiin budjettivaliokuntaan.

Köyhäin lasten työkotiyhdistykselle osoitti ³⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 40,800 markkaa yhdistyksen työkotien voimassapitoon kuluvana vuonna.

Vapaaherratar S. Mannerheimin anomuksesta osoitti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 10,000 markkaa Toisen linjan talossa n:o 19 sijaitsevan Barnets borg nimisen lastenkodin ja lastenseimen voimassapitoon sekä antoi kasvatuslautakunnan toimeksi pitää silmällä mainittua laitosta.

Samaten myönsi ⁵⁾ kaupunginvaltuusto Helsingin suomenkielisten nuorten naisten kristilliselle yhdistykselle 10,000 markkaa Itäisen viertotien varrella sijaitsevan tyttöjen työtuvan voimassapitoon, ja oli tämä määräraha maksettava valtuuston käyttövaroista.

Lisäyksiä kansakouluoppilaiden puutarhatoiden määrärahoihin.

Helsingin opettajaliiton ja Helsingforskets av Finlands allmänna svenska folkskollärar- och lärarinneförening nimisen yhdistyksen esityksestä myönsi ⁶⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 1,000 ja 2,376: 25 markkaa lisäykseksi näille yhdistyksille yleishyödyllisten yritysten avustusmäärärahasta annettuihin apurahoihin puutarhatyöskentelyn järjestämiseksi kansakoululapsille, syystä että mainitut apurahat olivat kalliin ajan johdosta osoittautuneet riittämättömiksi.

Etuanti kesätyöskentelyä varten.

Kasvatuslautakunnan pyynnöstä oli rahatoimikamari etuantina osoittanut 2,500 markkaa erälle yhdistyksille, jotka tarvitsivat varoja voidakseen saattaa maan kasvuvoimaan niillä alueilla, jotka maksutta oli luovutettu kesätyöskentelyn järjestämiseksi työläislapsille. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁷⁾ tämän toimenpiteen.

Määräraha Cygnaeuksen taidekokoelmaa varten.

Tehdystä anomuksesta myönsi ⁸⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 300 markkaa jalustain, kehyksien y. m. hankkimiseksi

¹⁾ Kvston pöytäk. 10. 12. 37 §. — ²⁾ S:n 10. 12. 40 §. — ³⁾ S:n 30. 12. 8 §. — ⁴⁾ S:n 1. 7. 44 §. — ⁵⁾ S:n 15. 10. 52 §. — ⁶⁾ S:n 15. 10. 48 ja 51 §. — ⁷⁾ S:n 21. 5 5 §. — ⁸⁾ S:n 24. 1. 32 §.

Fredrik Cygnaeuksen taidekokoelmaan, jota vastoin anomus että kaupunki ottaisi osaa taidekokoelman vahtimestarin palkkaukseen evättiin, koska taidekokoelman voimassapito oli valtion asia.

Saksalainen sotilaspäälyllystä ilmoitti saksalaisen teatteriseurueen muutamana viikon aikana antavan näytäntöjä Kansallisteatterissa ja anoi myönnettäväksi eräitä etuja, jotka saattaisivat vierailunäytännöt taloudellisesti mahdollisiksi. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾, että kaupunki asetti maksutta käytettäväksi näytännöissä tarvittavan sähkövalaistuksen sekä että ryhdyttäisiin toimenpiteisiin, jotta teatteriseurueen jäsenet täällä oleskelunsa aikana saisivat ravintoa samaan huojistettuun hintaan, minkä sotilashenkilöt suorittivat. Näiden toimenpiteiden toteuttaminen annettiin tehtäväksi samalle valvontatoimikunnalle, joka oli asetettu järjestämään kotimaisten ja saksalaisten upseerien ruokintaa. Teatteriseurueen ravitsemisesta oli kustannuksia 5,115 markkaa, joka määrä maksettiin ²⁾ kaupunginvaltuuston käyttövaroista.

Etuja vierailevalle saksalaiselle teatteriseurueelle.

Sitä vastoin epäsi ³⁾ kaupunginvaltuusto anomuksen avustuksen antamisesta vierailevalle saksalaiselle operettiseurueelle, koska yrityksen katsottiin taloudellisesti kannattavan kaupungin avustamattakin.

Evätty anomus saksalaisen operettiseurueen avustamisesta.

Tehdystä anomuksesta myönsi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 3,000 markan apurahan Suomen laululle.

Apuraha Suomen laululle.

Työväen järjestöpoikain ja järjestötyttöjen toimikunnan anomuksen 20,000 markan määräisen kunnallisen apurahan myöntämisestä liittymän järjestämiskustannuksiin kaupunginvaltuusto epäsi ⁵⁾.

Evätty anomus Työväen järjestöpoikain ja järjestötyttöjen avustamisesta.

Kirjelmässä joulukuun 4 päiväältä anoi läänin maaherra määrärahaa Helsingin suojeluskunnan voimassapitoon marraskuun 15 päivän 1918 ja tammikuun 1 päivän 1920 välisenä aikana. Kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ mainittuun tarkoitukseen käyttövaroistaan osoittaa 1,200,000 markkaa sekä 1919 vuoden menosääntöön merkitä 200,000 markkaa, joita varoja tilityksen ehdolla käyttäisi maaherra B. Jalander tai hänen ollessaan estyneenä kaupunginvaltuuston valitsema henkilö. Sen ohessa päätti kaupunginvaltuusto valita henkilön suojeluskunnan intendenttiovirastossa edustamaan valtuustoa.

Määrärahoja Helsingin suojeluskunnan voimassapitoon.

Malmin suojeluskunnan anomuksen kunnan avustuksen saamisesta toimintansa voimassapitoon kaupunginvaltuusto epäsi ⁷⁾.

Evätty anomus Malmin suojeluskunnan avustamisesta.

Sittenkuin majalan- ja kyydinpito kaupungissa oli toukokuun 1 päivän 1918 ja kesäkuun 1 päivän 1921 väliseksi ajaksi annettu pika-ajuri A. Willbergin toimeksi 5,700 markan vuosikorvauksesta, ilmoitti rahatoimikamari kirjelmässä toukokuun 30 päiväältä, että vuoden loppuosaksi oli tähän tarkoitukseen tarpeen 1,775 markan

Lisämääräraha kyydinpidon kustantamiseksi.

¹⁾ Kvston pöytäk. 4. 6. 38 §. — ²⁾ S:n 20. 8. 28 §. — ³⁾ S:n 20. 8. 91 §. —

⁴⁾ S:n 11. 6. 30 §. — ⁵⁾ S:n 7. 5. 21 §. — ⁶⁾ S:n 10. 12. 48 §. — ⁷⁾ S:n 10. 9. 36 §.

lisämääräraha. Kaupunginvaltuusto osoitti ¹⁾ tämän määrän käyttö-varoistaan.

Vahingonkor-
vaus Seurahuo-
neen osake-
yhtiölle.

Rahatoimikamarilta oli Seurahuoneen osakeyhtiö vaatinut vahingonkorvausta, koska yhtiön Pohjois Esplanadikadun talosta n:oista 11—13 5,000 markan vuosivuokrasta vuokraamat huoneistot oli sodan puhjetessa vuonna 1914 otettu venäläisen merisotilas-sairaalan käytettäväksi. Mainittua vahingonkorvausta oli yhtiön vaatimuksen mukaan suoritettava osin vuokrasopimuksen rikkoutumisesta johtuneesta, yhtiön n.s. Sofiasalissa harjoittaman ravintola-liikkeen menetetystä tulosta arviolta 9,000 markkaa vuodessa eli kaikkiaan 27,000 markkaa, kuitenkin pois lukien yhtiön kaiken aikaa käyttämän pesulaitoksen vuokra, 1,500 markkaa vuodessa, osin yhtiön vuora-aikana suorittamista rahamenoista 2,926: 56 markkaa, osin vihdoin huoneistoihin jällelle jääneestä yhtiön kalustosta 38,283: 72 markkaa. Kaupunginvaltuustolle osoitetussa kirjelmässä marraskuun 15 päivästä 1917 ²⁾ rahatoimikamari piti kohtuullisena, että kaupunki yhtiölle suoritti menetetyn liikevoiton korvausta 27,000 markkaa, yhtiön rahamenot 2,562: 71 markkaa, 50 % hävinneen tai poisviedyn kaluston arvosta eli 2,386: 50 markkaa, kaupungin haltuunsa ottaman kaluston, sähkölaitteiden y. m. arvon 1,164 markkaa sekä korvausta eräästä kalustosta, joka kaupungin joka tapauksessa olisi ollut hankittava merisotilassairaalaan, 2,606 markkaa, eli kaikkiaan 35,719: 21 markkaa, josta määrästä kuitenkin olisi luettava pois pesulaitoksen vuokra kesäkuun 1 päivän 1914 ja elokuun 31 päivän 1916 väliseltä ajalta, 3,375 markkaa. Tästä määrästä osoittaisi kamari 1,164 markkaa kaupungin talojen kalustomäärärahasta, jota vastoin kaupunginvaltuusto osoittaisi ylijäämän eli 31,180: 21 markkaa vallitsevan sotatilan aiheuttamain kustannusten tililtä.

Kun kaupunkia ei voinut pitää syypäänä yhtiölle menettämänsä liikevoiton johdosta koituneeseen tappioon ja tämän liikevoiton laskutapakin aiheutti muistutusta sekä kun niinikään särjetyn ja pois viedyn kaluston korvausvaatimusta pidettiin riittäisenä, päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto, edellyttäen yhtiön siihen suostuvan, jättää yhtiön korvausvaatimuksen näiltä kohdin kauppaa, teollisuutta ja merenkulkua varten olevan Helsingin sovintolautakunnan lopullisesti ratkaistavaksi. Sitä vastoin hyväksyi kaupunginvaltuusto muut korvauserät, yhteensä 6,332: 71 markkaa, ja osoitti siis, pois lukien aikaisemmin maksettaviksi osoitetut 1,164 markkaa ja kaupungin vastaan saamisen 3,375 markkaa, 1,793: 71 markkaa käyttövaroistaan ja sittemmin maksettavaksi rahatoimikamarin ehdottamalta tililtä.

¹⁾ Kvston pöytäk. 11. 6. 16 §. — ²⁾ Kvston pain. asiakirj. vuodelta 1917 n:o 64.
— ³⁾ Kvston pöytäk. 24. 1. 8.

Kirjelmässä lokakuun 3 päivästä rahatoimikamari ilmoitti sovinto-lautakunnan havainneen kaupungin velvolliseksi yhtiölle maksamaan sekä sen 27,000 markan määrän, minkä yhtiö oli vaatinut menettämänsä liikevoiton korvaukseksi, että myös 2,386: 50 markkaa korvausta särjetyistä ja poisviedyistä huonekaluista, minkä ohessa kaupunki oli velvoitettu korvaamaan yhtiöllä asiassa olleet kulut 200 markalla sekä suorittamaan sovintomenettelyn kustannukset 325 markalla.

Kaupunginvaltuusto osoitti 1) tarvittavan 29,911: 50 markan määrän käyttövaroistaan.

Siitä vahingosta, mikä kaupunginvaltuustoa elokuussa 1917 kohdanneiden väkivaltaisuuksien yhteydessä oli koitunut Aktiebolaget Börs yhtiön omistamalle Fabianinkadun talolle n:o 14, oli yhtiö vaatinut korvausta kunnan varoista. Kaupunginvaltuusto päätti 2) kohtuussyistä käyttövaroistaan osoittaa 948: 45 markkaa talossa siihen asti suoritettujen korjaustöiden kustannuksiin sekä velvoittaa kaupungin, kohta kuin olot sallivat, rakennuskonttorilla teettämään eräät vielä suorittamatta olevat talon korjaustyöt.

Kaupunginvaltuuston vuodeksi 1919 vahvistama 3) meno- ja tulosaäntö osoitti 1918 vuoden rahasaäntöön verraten seuraavat loppusummat:

Vahingonkor-
vaus Aktiebo-
laget Börs
yhtiölle.

1919 vuoden
meno- ja tulo-
säntö.

<i>Menot:</i>		1918	1919
Laskettu vajeaus	Smk	—: —	13,500,000: —
1. Kaupungin velat	„	6,305,557: 06	27,918,378: 07
2. Kaupungin virastot	„	479,454: 96	751,743: 33
3. Kunnallishallinto	„	1,100,952: 49	1,550,042: 50
4. Palolaitos	„	765,285: —	853,607: 09
5. Poliisilaitos	„	1,227,265: —	2,799,045: —
6. Yleiset rasitukset	„	138,854: 96	625,694: 96
7. Terveyden- ja sairaanhoito ..	„	5,177,641: 95	7,213,144: 53
8. Vaivaishoito	„	3,264,044: 12	5,898,297: 15
9. Opetus- ja sivistyslaitokset ..	„	4,563,351: 87	7,231,290: 80
10. Kauppahallit ja kauppatorit ..	„	84,340: —	129,040: —
11. Kaupungin teknilliset laitokset ..	„	14,742,974: —	18,048,486: —
12. Katu- ja laiturivalaistus	„	694,910: —	1,176,000: —
13. Yleiset työt	„	22,899,300: —	13,560,960: —
14. Eläkkeet ja apurahat	„	114,852: 02	114,786: 67
15. Sekalaiset menot	„	17,539,404: 44	9,310,580: 91
16. Arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston pää- töksen mukaan	„	1,500,000: —	1,500,000: —
Yhteensä Smk		80,598,187: 87	112,181,097: 01

1) Kvston pöytäk. 15. 10. 15 §. — 2) S:n 24. 1. 61 §. — 3) Kvston pain. asia-
kirj. n:ot 30, 54 ja 55; kvston pöytäk. 30. 12. 13 §.

Tulot:

1. Korot	Smk	1,249,500: —	1,361,500: —
2. Tontinlunastukset	„	2,400,000: —	2,500,000: —
3. Kaupungin kiinteä omaisuus	„	1,174,860: —	1,754,080: —
4. Tuloa tuottavat oikeudet	„	1,976,204: —	2,681,004: —
5. Maksuja ja tuloja erinäisistä kaupungin laitoksista	„	1,293,950: —	1,976,500: —
6. Valtioavut	„	814,465: 49	1,366,876: 14
7. Kaupungin teknilliset laitokset	„	12,708,850: —	19,281,850: —
8. Puhtaanapitolaitos	„	1,501,000: —	1,657,000: —
9. Sekalaiset tulot	„	122,560: —	554,750: —
10. Lainat	„	36,971,244: 44	38,768,450: —
11. Verotus	„	20,385,553: 94	40,279,086: 87
Yhteensä Smk		80,598,187: 87	112,181,097: 01

Vaikeuksia
budjetin-
järjestelyssä.

Budjettiehdotuksensa perusteluissa rahatoimikamari huomautti, että kaupungin kapinan johdosta kärsimät tappiot, sen suoranaiset menot kapinan kukistamisesta, jatkuva hinnannousu, joka oli pakottanut myöntämään huomattavia lisämäärärahoja kaupungin laitoksille ja viranomaisille sekä korotettuja kalliinajanlisäyksiä kaupungin viranpitäjille, samoin kuin olevien olojen aikaansaama viivytys kunnallisverotuksen toimittamisessa ja kunnallisverojen kannan- nassa olivat pakottaneet kamaria noudattamaan erikoista säästä- väisyyttä budjetin järjestelyssä. Budjettiehdotuksiinsa olivat kau- pungin laitokset merkinneet lukuisia kalliista ajasta johtuneita määrärahan korotuksia, ja kamari oli katsonut varovaisuuden ke- hoittavan olemaan tinkimättä ehdotetuista määristä. Yleisen palkan- järjestelyn johdosta oli palkkasääntöihin tehty huomattavia muu- toksia; niinpä oli lukuisille viranpitäjille nyt annettu ikäkorotukset ja monta rahasäännössä aikaisemmin erikseen mainittua pienempää palkansaajaa tuli vastedes palkattavaksi yhteismäärärahasta.

Seuraavassa tehdään tarkempaa selkoa niistä tärkeämmistä muutoksista, joita kaupunginvaltuuston vuodeksi 1919 hyväksymä budjetti osoittaa 1918 vuoden budjettiin verraten, sikäli kuin nämä eivät riipu kalliin ajan aiheuttamista määrärahankorotuksista ei- vätkä vuoden varrella päätetystä yleisestä palkanjärjestelystä.

Menot.

Menopuolelle merkittiin ensimmäisenä eränä ensimmäisen pää- luokan eteen vuodelta 1918 laskettu vajaus 13,500,000 markkaa.

Kaupungin
velat.

Ensimmäisen pääluokan, Kaupungin velat, kohdalle merkittiin vuotuismaksut ja lainakustannukset kaupungin obligatiolainain vahvistettujen kuoletuussuunnitelmain sekä lainasopimusten mää- räysten mukaisesti. Uutena eränä tuli lisää 1919 vuoden obligatio- laina, jota varten merkittiin puolen vuoden korko 1,100,000 mark-

kaa sekä provisioneja 1,000 markkaa. Uusi 20,000,000 markan määräinen erä niinikään merkittiin kaupungin vuonna 1918 ottaman budjettilainan takaisin maksamiseksi. Menot tämän pääluokan kohdalla lisääntyivät 21,612,821: 01 markalla.

Toisen pääluokan, Kaupungin virastot, kohdalle Maistraatti nimiseen lukuun merkittiin 1,200 markkaa notaarin palkkaamiseksi siviiliviranomaisen käsiteltäviä avioliittoasioita varten ¹⁾. Raastuvanoikeus nimisen luvun kohdalla otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätökset ²⁾ väliaikaisten viidennen ja kuudennen osastojen ynnä ensimmäisen osaston väliaikaisen toisen jaoston voimassa pitämisestä sekä osastopuheenjohtajain palkkioiden korottamisesta. Kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemän päätöksen ³⁾ johdosta merkittiin lisäksi yhden vanhemman ja yhden nuoremman oikeusneuvosmiesviran viransijaisia varten 1,400 ja 2,250 markkaa. Ulosottolaitos nimiseen lukuun merkittiin 3,600 markkaa kassanhoitajattaren palkkaamiseksi. Menot tämän pääluokan kohdalla osoittivat lisäännystä 272,288: 37 markkaa.

Kaupungin
virastot.

Kolmannen pääluokan, Kunnallishallinto, kohdalle merkittiin uuden kunnallislain mukaisesti 10,000 markan määräraha kaupunginvaltuuston puheenjohtajan ja jäsenten palkkioiksi. Rahatoimikamari nimisen luvun kohdalla korotettiin puheenjohtajan palkkio 12,000 markkaan ja sihteerin palkka merkittiin tehdyn sopimuksen ⁴⁾ mukaisesti 18,000 markaksi. Rahatoimikonttori nimiseen lukuun merkittiin kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen ⁵⁾ mukaisesti eräät uudet virat, minkä ohessa uutta vanhemman kaupunginkirjurin virkaa varten merkittiin 9,000 markkaa ⁶⁾. Tilastokonttori nimiseen lukuun merkittiin 3,850 markkaa viransijaisuuspalkkioksi siltä 5 1/2 kuukauden ajalta, jona toisen aktuaarin edellytettiin suorittavan asevelvollisuuttaan. Revisionilaitos nimisen luvun kohdalla korotettiin vuositilintarkastajain palkkiomääräraha 6,200:sta 9,000 markkaan ja heidän matkakulujensa määräraha 400:sta 1,000 markkaan, koska tilintarkastajain lukua oli lisätty, minkä ohessa kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajain palkkiomääräraha vahvistettiin 2,800 markaksi. Sosialilautakunta nimiseen lukuun merkittiin kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen ⁷⁾ mukaisesti 2,100 markan määräraha siirtolapuutarhoissa toimitettavaa opastustoimintaa varten. Kunnan huoneenvuokralautakunnan menosäännössä korotettiin jäsenten lukumäärä senaatin marraskuun 26 päivänä tekemän päätöksen johdosta neljäksi ja uutena eränä merkittiin 1,200 markkaa kanslia-apulaisen palkkaamiseksi kuuden kuu-

Kunnallis-
hallinto.

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 67. — ²⁾ S:n siv. 69. — ³⁾ S:n siv. 70. — ⁴⁾ S:n siv. 73. — ⁵⁾ S:n siv. 74. — ⁶⁾ S:n siv. 243. — ⁷⁾ S:n siv. 18.

kauden aikana. Uuteen lukuun merkittiin palkkalautakunnan menosääntö kaupunginvaltuuston aikaisemmin mainitun päätöksen ¹⁾ mukaisesti. Koko menomäärä kolmannen pääluokan kohdalla osoitti lisäännystä 449,090: 01 markkaa.

Palolaitos.

Neljännän pääluokan, Palolaitos, kohdalle merkittiin Palkkaukset ja muut edut nimiseen lukuun lisäksi 2 korpraalia ja 1 palokonstaapeli ²⁾, jota vastoin 1918 vuoden menosäännössä ylimääräistä miehistöä varten ollut määräraha poistui. Edelleen merkittiin Palokalut ja kalusto nimiseen lukuun kaupunginvaltuuston päätöksen johdosta sairaankuljetuksen parantamiseksi 10,000 markkaa 2 hevosen ostoon sekä Sekalaista nimiseen lukuun uusi 2,000 markan määräraha sairausvaunujen korjausta ²⁾ varten. Kaikkiaan osoitti neljäs pääluokka menojen lisäännystä 88,322: 09 markkaa.

Poliisilaitos.

Viidennen pääluokan, Poliisilaitos, kohdalle merkittiin kaupungin käteisenä apumaksuna poliisilaitoksen voimassapitoon 2,460,485 markkaa eli $\frac{2}{7}$ siitä määrästä, johon poliisimestarin laatima menosääntöehdotus ³⁾ nousi. Poliisin käytettäväksi luovutettujen, kaupungin omissa kiinteistöissä sijaitsevain huoneistojen vuokria korotettiin huomattavasti, jotta ne paremmin vastaisivat vallitsevia vuokraoloja.

Yleiset rasitukset.

Kuudennen pääluokan, Yleiset rasitukset, kohdalle merkittiin kyydinpitokustannukset voimassa olevan urakkasopimuksen ⁴⁾ mukaisesti korotettuina 5,700 markkaan. Majoituskustannukset arvattiin, edellyttäen vakiintuneiden olojen vähitellen palaavan ja rauhan vallitsevan suurimman osan vuotta, 500,000 markaksi. Majoituslautakunnan palkkasääntö, jota yleinen palkanjärjestely ei ollut koskenut, merkittiin entisen määräisenä, mutta lisäksi merkittiin 8,000 markkaa tilapäisiä, lisätyöstä johtuvia palkanlisäyksiä varten. Uutena eränä merkittiin 100,000 markkaa avustuksiksi asevelvollisten perheille ⁵⁾.

Terveysten- ja sairaanhoito.

Seitsemännen pääluokan, Terveysten- ja sairaanhoito, kohdalle merkittiin Terveyspoliisi nimiseen lukuun 4,500 markan määräraha kolmannen työtarkastajan palkkaamiseksi, minkä ohessa nimitys työtarkastaja muutettiin kunnalliseksi ammattientarkastajaksi ⁶⁾; uutena eränä tuli lisäksi maidontarkastusta (kojeiden hankkimiseksi, maitonäytteiden kustantamiseksi y. m.) varten 7,000 markan määräraha. Poliklinikat ja muu sairaanhoito nimiseen lukuun merkittiin Kallion silmäpoliklinikkaa varten 16,500 markkaa ynnä 10,000 markkaa sairaalahoidon kustantamiseksi poliklinikan varattomille potilaille sekä tohtorien O. A. Boijen ja W. Parviaisen lapsenpäästö-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 80. — ²⁾ S:n siv. 81. — ³⁾ S:n siv. 84. — ⁴⁾ S:n siv. 169. — ⁵⁾ S:n siv. 90. — ⁶⁾ S:n siv. 98.

laitosta varten 33,350 markkaa. Diakonissalaitoksen tuberkuloosisten lasten kodin määräraha poistui, syystä että vastaava määräraha merkittiin kahdeksannen pääluokan kohdalle. Lihantuonnin vähenemisen johdosta lihantarkastusaseman menosääntö menojen kohoamisesta huolimatta aleni 1918 vuoden menosääntöön verraten, syystä että ylimääräisen henkilökunnan määrärahaa oli tuntuvasti vähennetty. Sairaalan menosäännöissä korotettiin ruokamäärärahoja kauttaaltaan 300 %:lla; polttoainekustannukset laskettiin edellyttäen halkojen hinnan kohoavan 140 markkaan metriseltä syleltä. Muutoin korotettiin sairaalatarvikkeiden kaikkia määrärahoja huomattavilla määrillä; kulkutautisairaalan suovan, saippuan y. m. ostomäärärahaa kuitenkin vähennettiin, syystä että näitä tavaroita oli vuonna 1918 ostettu suuret varastot ¹⁾. Kivelän sairaalan menosäännössä oli 1918 vuoden menosääntöön erikseen merkityn tuberkulosiosaston samoin kuin perustettavaksi päätetyn ²⁾ uuden, 60 sairassijaa käsittävän osaston kustannukset yhdistetty muiden osastojen kustannuksiin, jota vastoin toisen uuden, 48 sairassijaa käsittävän osaston ²⁾ määrärahat merkittiin erikseen. Muutoin päätti kaupunginvaltuusto, että yhtä viimeksi mainitun sairaalan assistenttilääkäriä oli sanottava alilääkäriksi, joka saisi 4,000 markan vuosipalkan ynnä 1,000 markkaa vuokratukia sekä olisi oikeutettu saamaan ikäkorotuksen määrävuosien palveluksesta ja siis lukemaan hyväkseen aikaisemman palvelusaikansa assistenttilääkärinä. Sen johdosta että kaupunginvaltuusto oli aikaisemmin päättänyt kunnalliskodin väliaikaisen sairausosaston lakkautettavaksi ²⁾, poistui sitä varten ollut määräraha budjetista. Seitsemäs pääluokka osoitti menojen lisäännystä kaikkiaan 2,035,502: 58 markkaa.

Kahdeksannen pääluokan, Vaivaishoito, kohdalla lisättiin kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen ³⁾ johdosta vaivaishoito-hallituksen kaitsijain luku 12:sta 13:ksi ja merkittiin määräraha päiväystysvahtimestarin palkkaamiseksi. Kunnalliskoti ja sen yhteydessä olevat laitokset nimisessä luvussa korotettiin kauttaaltaan vaatetusmäärärahoja 400 ja ruokamäärärahoja 350 %:lla. Nimikkeen Yhteiset kustannukset kohdalla olleet menot jaettiin kahden uuden nimikkeen kohdalle, joista toinen käsitti maanviljelysmenot ja päättyi 47,500 markkaan, toinen sianhoitomenot ja päättyi 176,700 markkaan, jota paitsi uuden nimikkeen, Kullan torpan lastenkodin, kohdalle merkittiin menoja 142,416: 90 markkaa ⁴⁾ Apurahoja ja kustannuksia laitoksesta erillään olevia köyhiä varten nimisessä luvussa korotettiin m. m. elätteelleantomääräraha 500,000:sta 800,000 markkaan ja suoranaisten avustusten määrärahaa 525,000:sta 1,250,000

Vaivaishoito.

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 105. — ²⁾ S:n siv. 107. — ³⁾ S:n siv. 112. — ⁴⁾ S:n siv. 114.

markkaan, sisältyen viimeksi mainittuun määrärahaan kuitenkin uusi 400,000 markan määräraha hoidon kustantamiseksi lapsille päiväsiirtoloissa. Sekalaista nimiseen lukuun vihdoin merkittiin Helsingin kaupunkilähetykselle 25,000 markkaa, pelastusarmeijalle sen pelastustyön hyväksi 15,000 markkaa ja Ryttylän työsiirtolaa varten 12,000 markkaa, edellyttäen vastamainitun siirtolan toiminnan rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti lakkaavan kesäkuun 1 päivänä 1919. Uusina erinä merkittiin pelastusarmeijalle Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttivain köyhäin lasten ruokintaa varten 35,000 markkaa, Köyhäin lasten työkotiyhdistykselle sen työkotien voimassa pitämiseksi kevääseen 1919 asti ¹⁾ 41,000 markkaa sekä diakonissalaitoksen Pitäjänmäellä sijaitsevan lastenkodin voimassa-pitoon ²⁾ 30,000 markkaa. Kaikkiaan lisääntyivät menot kahdeksannen pääluokan kohdalla 2,634,253:03 markalla.

Opetus- ja si-
vistyslaitokset.

Yhdeksannen pääluokan, Opetus- ja sivistyslaitokset, kohdalle merkittiin Käsityöläiskoulut nimiseen lukuun taideteollisuuskeskus-koulun ja alempain käsityöläiskoulujen määrärahat 75,000 ja 61,306 markkaan korotetuin määrin. Valmistavan poika-ammattikoulun menosääntöön merkittiin uutena eränä 5,900 markkaa rinnakkais-luokilla annettavaa opetusta varten. Kauppaoppilaitosten ja tek-nillisen opetuksen määrärahat merkittiin entisin määrin, paitsi Helsingin kauppakoulun liikeapulaisiltakurssien määräraha, joka korotettiin 6,000 markkaan, minkä ohessa teknillisen oppilaitoksen vapaaoppilassijain luku korotettiin 8:sta 10:en. Kansakoulujen meno-sääntöihin merkittiin uusina erinä kumpaisenkin johtokunnan pu-heenjohtajain ja jäsenten palkkioita varten 2,500 markan määrä-rahat eli yhteensä 5,000 markkaa. Suomenkielisten kansakoulujen menosäännössä oli opettajain ja opettajatarten lukumäärä vähempi kuin 1918 vuoden menosäännössä, syystä että oppilasluku oli pal-jon vähentynyt kaupungista muuton lisääntymisen johdosta. Va-rattomain lasten vaatetusapu- ja ruokintamäärärahat kohosivat tuntuvasti, edellinen 100,000 markkaan ruotsinkielisissä ja 300,000 markkaan suomenkielisissä kansakouluissa, jälkimmäinen vastaa-viin 60,000 ja 150,000 markkaan. Muutkin määrärahat kohosivat huomattavasti, lukuun ottamatta vuokramäärärahoja, jotka vähe-nivät 25,000 markkaan ruotsinkielisissä ja 80,000 markkaan suomen-kielisissä kansakouluissa, syystä että sotilasmajoitukseen luovutetut kansakouluhuoneistot jälleen voitiin käyttää varsinaiseen tarkoi-tukseensa. Suomenkielisten kansakoulujen menosäännöstä poistui opettaja K. Verkon suomenkielisen pikkukouluopettajatarseminaarin määräraha. Kaikkiaan oli menojen kohoaminen kansakoulubudje-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 168. — ²⁾ S:n siv. 175.

teissa 1,674,777: 12 markkaa. Kasvatustalouden menosääntöön merkittiin kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen ¹⁾ mukaisesti kaikkiaan 22,200 markkaa kahden tarkastajan ja viiden opastajan palkkaamiseksi huoltamaan avioliiton ulkopuolella syntyneitä lapsia. Kansanlastentarhain johtokunnan jäsenten palkkioiksi varattiin 1,000 markkaa ja kansanlastentarhain määrärahoja korotettiin tuntuvasti osin lasten ruokinta- y. m. menojen lisääntymisen ja osin opettajataarten palkkaetuja koskevan kaupunginvaltuuston päätöksen ²⁾ johdosta; Sörnäsins kansanlastentarhan (Ebeneserkodin) määräraha laskettiin edellyttäen laitokseen perustettavan lastenseimi. Työväenopiston, kaupunginmuseon ja musiikkilautakunnan menosääntöihin merkittiin määrärahat näiden johto- ja lautakuntain jäsenten palkkioita varten. Kaupunginorkesterin määräraha merkittiin 345,000 markaksi 1918 vuoden menosäännön 261,000 markan sijasta. Kansan näyttämön apuraha korotettiin 5,000:stä 10,000 markkaan ja musiikkiopiston orkesterikoulun apuraha 10,000:stä 12,000 markkaan, jota vastoin Helsingin torvisoittokunnan määräraha poistui, koska tämä soittokunta oli hajaantunut. Kaikkiaan osoitti yhdeksäs pääluokka menojen lisääntymistä 2,667,938: 97 markkaa.

Kymmenennen pääluokan, Kauppahallit ja kauppatorit, kohdalla lisääntyivät menot 44,700 markkaa edellisen vuoden menosääntöön verraten. Kauppahallit ja
kauppatorit.

Yhdennentoista pääluokan, Kaupungin teknilliset laitokset, kohdalle merkittiin Vesijohtolaitos nimiseen lukuun uutena eränä 25,000 markkaa mittarien ostoon. Kaikkia mainitun laitoksen uutistöitä ³⁾ varten merkittiin ainoastaan 946,650 markkaa 1918 vuoden menosäännön 4,069,000 markan sijasta. Kaasulaitos nimiseen lukuun merkittiin kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen ⁴⁾ johdosta toimitusjohtajalle vuokratuloja 2,000 markkaa. Kivihiilien ostoon varattiin 2,460,000 markkaa, jota vastoin kaasutettavan puun ostomääräraha vähennettiin 1,720,000 markasta 1,660,000 markkaan; halkojen hinnannousun johdosta tämä vähennys ei vastannut laskettua kulutusmäärän vähenemistä (21,500 tonnista 16,250 tonniin). Puukaasun valmistuksesta johtuvia kuluja ja kokeiluja varten merkittiin 40,000 markkaa. Kaikki palovakuutus- ja tapaturmavakuutusmaksuista ynnä lääkärin- ja sairaanhoidosta sekä työntekijäin kesälomasta johtuvat menot, jotka aikaisemmin olivat olleet jaettuina asianomaisten osastojen kesken, merkittiin nyt yhtenä eränä nimikkeeseen Sekalaiset menot kohdalle kukin 10,500, 10,500 ja 27,000 markan määräisinä. Uutistöitä ⁵⁾ varten merkittiin 120,000 markkaa.

Kaupungin
teknilliset
laitokset.

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 120. — ²⁾ S:n siv. 122. — ³⁾ S:n siv. 44. — ⁴⁾ S:n edempänä. — ⁵⁾ S:n siv. 45.

Sähkölaitos nimiseen lukuun merkittiin halkoja varten 5,220,000 markkaa edellisen vuoden menosäännön 4,180,000 markan sijasta. Uutistöitä ¹⁾ varten merkittiin 678,400 markkaa, josta määrästä 53,400 markkaa oli varattu sähkövalaistuksen käytäntöön ottamiseksi eräissä osissa kaupunkia petroli- ja kaasuväläistuksen ²⁾ sijasta. Vesijohtolaitoksen menosääntö osoitti menojen vähenemistä 2,663,085 markkaa, kaasulaitoksen menosääntö kohoamista 3,477,690 markkaa ja sähkölaitoksen menosääntö niinikään kohoamista 2,490,907 markkaa 1918 vuoden menosääntöön verraten. Koko yhdestoista pääluokka osoitti siis menojen lisäännystä 3,305,512 markkaa.

Katu- ja laituri-
valaistus.

Kahdennentoista pääluokan, Katu- ja laituri-valaistus, kohdalla oli menojen lisäännys 481,090 markkaa.

Yleiset työt.

Kolmannentoista pääluokan, Yleiset työt, kohdalle merkittiin Kaupungin yleisten töiden hallitus ja rakennuskonttori nimiseen lukuun kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen ³⁾ mukaisesti kaupunginasemakaavainsinöörin palkkaamiseksi 10,000 ja matkaraahoiksi 500 markkaa sekä kaupungin lämmityslaitosten valvontaa varten 15,000 markkaa. Uusina erinä merkittiin mainittuun lukuun kaupungin uuden tonttikirjan laadintaa varten (lisäystä 1918 vuoden määrärahaan) 3,000 markkaa, kaupungille ostettujen uusien maatilain kartallepanoa ja korkeusmittausta varten (niinikään lisäystä vastaavaan 1918 vuoden määrärahaan) 10,000 markkaa sekä ulkomaisia opintomatkoja varten 5,000 markkaa. Sitä vastoin poistui rakennuskonttorin huoneistojen vuokramääräraha, syystä että konttori oli sijoitettu kaupungin omistamassa kiinteistössä olevaan uuteen huoneistoon. Rakennukset ja talot nimisessä luvussa kohosivat korjaus- ja kunnossapitomäärärahat kaikkiaan 778,320 markkaan, josta määrästä 463,600 markkaa tuli tavanmukaisten vuosikorjausten ⁴⁾, 31,600 markkaa Bengtsårin kasvatuslaitoksen korjausten, 14,000 markkaa lumenkuljetuksen, 11,400 markkaa Kasarminkadun talon n:o 14 ulkoisten julkisivujen korjauksen, 1,050 markkaa ratsastavan poliisin huoneiston korjausten ja loput, 256,670 markkaa kaupunginvaltuuston aikaisemmin päättämän ⁵⁾ määrärahan osalle. Uutistöiden joukossa huomattiin m. m. 14,200 markkaa Hesperian puiston uusia makkeja, 6,000 markkaa Busholman uimahuoneiden lisärakennuksia, 90,000 markkaa Humallahden uutta uimahuonetta ja 27,500 markkaa kunnalliskodin sikalan katoksia y. m. laitoksia varten; muista määrärahoista on edellä ⁶⁾ tehty selkoa. Kadut ja yleiset paikat nimiseen lukuun merkittiin korjausta ja kunnossapitoa ⁷⁾ varten 328,900 markkaa ja uutistöitä ⁷⁾ varten 2,903,200 markkaa

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 45 ja 131. — ²⁾ S:n siv. 131. — ³⁾ S:n edempänä. —

⁴⁾ S:n siv. 25. — ⁵⁾ S:n siv. 23—25, 34 ja 51. — ⁶⁾ S:n siv. 23, 28 ja 42. — ⁷⁾ S:n siv. 48 ja 49.

sekä kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen ¹⁾ mukaisesti 2,169,000 markkaa satamaradan laajennusta varten. Kaikkiaan nousivat tämän luvun määrärahat 5,401,100 markkaan. Kanavat ja viemärit nimisessä luvussa nousivat korjaus- ja kunnossapitomäärärahat ²⁾ 230,000 ja uutistöiden ²⁾ määrärahat 411,700 markkaan eli yhteensä 641,700 markkaan. Teiden korjausta ja kunnossapitoa varten merkittiin ²⁾ 34,400 markkaa, uusien teiden tekemistä ²⁾ varten 6,400 markkaa sekä viertoteiden korjausta ja kunnossapitoa ³⁾ varten 100,000 markkaa. Satamat nimiseen lukuun merkittiin korjausta ja kunnossapitoa ³⁾ varten 561,350 markkaa sekä uutistöitä ³⁾ varten 532,800 markkaa. Kaikkiaan kohosivat tämän luvun määrärahat 1,094,150 markkaan. Istutukset nimiseen lukuun merkittiin korjausta ja kunnossapitoa ⁴⁾ varten 419,700 sekä uutistöitä ⁵⁾ varten 86,300 markkaa. Puhtaanapitolaitos nimiseen lukuun merkittiin korjausta ja kunnossapitoa ⁶⁾ varten 1,774,000 markkaa. Yleistä makkien puhtaanapitoa varten merkittiin kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen ⁷⁾ mukaisesti keittiötähteiden keräystä varten ja keräysastiain ostoon 68,000 markkaa sekä muiden tarpeellisten astiain ostoon 143,000 markkaa. Uusina erinä merkittiin muutoin sähkövalo- ja voimajohtojen laittamiseksi Malmin kaatopaikalle 500 markkaa sekä sikäläisen höyrypumpun ynnä putkien korjausta varten 4,000 markkaa. Tämän luvun määrärahat kohosivat kaikkiaan 2,110,500 markkaan. Työkalut nimiseen lukuun merkittiin m. m. ruoppakoneiden korjausta varten 71,000 ja ruoppaproomujen korjausta varten 19,000 markkaa sekä kolmen lumensulatuskoneen ostoon 36,000 markkaa, joten tämän luvun määrärahat nousivat kaikkiaan 238,500 markkaan. Sekalaista nimiseen lukuun vihdoin merkittiin määrärahoja 35,000 markkaa. Kaikkiaan osoittivat kolmannentoista pääluokan menot vähennyistä 9,338,340 markkaa 1918 vuoden menosääntöön verraten.

Neljästoista pääluokka, Eläkkeet ja apurahat, osoitti menojen vähenemistä 65:35 markkaa 1918 vuoden menosääntöön verraten.

Eläkkeet ja
apurahat.

Viidennentoista pääluokan, Sekalaiset menot, kohdalle merkittiin sosialilautakunnan esityksen johdosta Kaupungin talot ja maatilat nimiseen lukuun uusina erinä 6,000 markkaa siirtolapuutarhan laittamiseksi Greijukseen ja 1,600 markkaa juomavesikaivon laittamiseksi Brunakärin siirtolapuutarhaan. Sitä vastoin poistui maanviljelysneuvojan palkkausmääräraha, koska kysymys maatilajohtokunnan asettamisesta katsottiin voitavan kohdakkoin ratkaista, sekä Suomen höyrykattilayhdistykselle kaupungin keskuslämmityslaitos-

Sekalaiset
menot.

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 41. — ²⁾ S:n siv. 50. — ³⁾ S:n siv. 51. — ⁴⁾ S:n siv. 52. — ⁵⁾ S:n siv. 53. — ⁶⁾ S:n siv. 54. — ⁷⁾ S:n siv. 141.

ten valvonnasta suoritettavia maksuja varten oleva määräraha, kun oli päätetty ¹⁾ asettaa lämpötekniikka kaupungin palvelukseen. Eri-tyiset määrärahat nimisestä luvusta poistuivat rankkurin palkkausmääräraha, syystä että vastaava määrä oli merkitty toisen pääluokan kohdalle, sekä työkunnan määräraha, koska tämä laitos ol-lakkautettu ²⁾, ynnä tilapäisten halkovarastopaikkain valvontaa sekä kaupungin viemäriolojen selvitystä varten olevat määrärahat. Henkii kirjoittajan määräraha korotettiin 7,500:sta 12,750 markkaan. Uusina erinä merkittiin luistelu-urheilun edistämiseksi koulunuorison keskuudessa 12,000 markkaa sekä määräraha Korkeasaaren ja Seura-saaren laitosten voimassapitoon, viimeksi mainittu Helsingin annis-keluosakeyhtiölle samaa tarkoitusta varten aikaisemmin osoitetun määrärahan sijaan. Sen johdosta että kaupungin työntekijät oli tapaturmavakuutettu, korotettiin ruumiinvammasta maksettavaa vahingonkorvausta varten olevaa määrärahaa sillä määrällä, mikä laskettiin tarvittavan vakuutusmaksuihin, joten tämä meno-erä kohosi 15,000:sta 150,000 markkaan. Palovakuutusmaksujen määräraha väheni 35,000:sta 28,000 markkaan, syystä että eräiden vakuutusten, joista maksua oli suoritettava ainoastaan määräaika, vakuutusmaksut oli täysin suoritettu. Rahatoimikamarin käytettä-väksi asetettu määräraha lisäyksen myöntämiseksi kaupungin vi-rastojen ja laitosten polttoainemäärärahoihin väheni 100,000:sta 50,000 markkaan. Kaupungin apumaksu Kunnalliselle keskustoimistolle merkittiin 30,000 markan määräisenä, määräraha yleishyödyllisten yritysten ja laitosten kannatusavuksi 300,000 markan määräisenä 1918 vuoden menosäännön 250,000 markan sijasta ja määräraha kaupungin viranpitäjille, paitsi teknillisten laitosten palveluksessa oleville, maksettaviksi kalliinajanlisäyksiksi 1918 vuoden menosään-nön 5,000,000 markan sijasta 4,000,000 markkaan vähennettynä, joh-tuen tämä vähennys siitä, että vakinaisia palkkoja oli korotettu, joten kalliinajanlisäyksiä oli voitu vähentää. Kunnallisvaalien kustannus-määräraha korotettiin 25,000:sta 60,000 markkaan, ja uutena eränä merkittiin eduskuntavaaleja varten 30,000 markan määräraha. Hätä-aputoita varten 1918 vuoden menosäännössä olleet määrärahat poistuivat. Uutena eränä merkittiin rahatoimikamarin erityisestä esityksestä ³⁾ hinnaanalennuksen myöntämiseksi vähävaraisille mai-don, voin ja leivän jakelussa 350,000 markkaa sekä kansanravinto-hallituksen toiminnasta kesäkuun 30 päivään 1918 asti johtuneen vajauksen täyttämiseksi 466,650: 91 markkaa. Kaupunginvaltuuston aikaisempain päätösten johdosta merkittiin maatilain ostoa ⁴⁾ varten

¹⁾ Ks. tätä kert. edempänä. — ²⁾ S:n s:n. — ³⁾ S:n siv. 158. — ⁴⁾ S:n siv 4 ja seur.

kaikkiaan 1,216,000 markkaa, Helsingin makasiiniosakeyhtiön osakkeiden ostoa ¹⁾ varten 200,000 markkaa, osakkeiden merkitsemiseksi yleishyödyllisessä rakennusyhtiössä ²⁾ 300,000 markkaa ja Helsingin suojeluskunnan voimassapitoo ³⁾ 200,000 markkaa. Lopuksi merkittiin uutena eränä Vanhan kirkon puistikon sotilas- ja murhattujen suojeluskuntalaisten haudoille pystytettäviä muistomerkkejä varten asetetun palkintolautakunnan käytettäväksi 300,000 markkaa. Verotettujen varojen ja muiden tulojen poistoa ja palautusta varten merkittiin 750,000 markkaa 1918 vuoden menosäännön 500,000 markan sijasta.

Kuudennentoista pääluokan, Kaupunginvaltuuston käyttövarat, Arvaamattomat kohdalle merkittiin 1,500,000 markkaa vuoden varrella tarpeelliseksi Arvaamattomat tarpeet. osoittautuvain arvaamattomien menojen suoritukseen.

Tulopuolella osoittivat ensimmäisen osaston, Korot, kohdalle Tulot. Korot. merkityt tulot lisäännystä 112,000 markkaa.

Samaten laskettiin toiseen osastoon, Tontinlunastukset, kohdistuvain tulojen nousevan 2,500,000 markkaan eli 100,000 enemmänä Tontinlunastukset. 1918 vuoden tulosäännön vastaavaa määrää.

Kolmannen osaston, Kaupungin kiinteä omaisuus, kohdalla poistuivat Kaupunkiin yhdistetty alue nimisestä luvusta Santa- ja Busholman tavarasuojain vuokratulot, koska Helsingin makasiiniosakeyhtiö ⁴⁾ 1919 vuoden alusta ottaisi nämä tavarasuojat hoitoonsa. Vuokratulot kaupungin omistamissa taloissa olevista poliisin huoneistoista korotettiin 117,650 markasta 216,500 markkaan. Satunnaisia maan sekä kenttien vuokria laskettiin kertyvän 300,000 markkaa 1918 vuoden tulosäännön 200,000 markan sijasta. Kauppahallit ja kauppatorit nimiseen lukuun merkittyjen tulojen laskettiin kohoavan 191,000 markasta 415,000 markkaan koju- ja myyntipaikkain vuokramaksujen korotuksen johdosta. Kaupungin maatilat nimessä luvussa korotettiin Bengtsärin ja Toivoniemen maatilain tulot 20,000 ja 28,800 markasta 30,000 ja 45,000 markkaan, minkä ohessa näillä mautiloilla sijaitsevain kasvatuslaitosten vuokrat korotettiin 27,000 ja 8,000 markkaan. Uusina erinä merkittiin tähän tuloja Nickbyn mielisairaalan maanviljelyksestä ja puutarhasta 25,000 markkaa sekä Domarbyn maatilalta 100,000 markkaa. Koko osasto osoitti laskettua tulojen lisääntymistä 579,220 markkaa. Kaupungin kiinteä omaisuus.

Neljännän osaston, Tuloa tuottavat oikeudet, kohdalla laskettiin odotettavana olevan liikenteen lisääntymisen johdosta tuulaakitulojen kohoavan 405,000 markkaan 1918 vuoden 300,100 markasta sekä liikennemaksujen 1,500,000 markkaan edellisen vuoden 1,000,000 Tuloa tuottavat oikeudet.

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 11. — ²⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 49. — ³⁾ Ks. tätä kert. siv. 169. — ⁴⁾ Ks. 1917 vuoden kert. siv. 36.

markasta. Henkilökohtainen vaivaismaksu, jota oli korotettu 100 %:lla, merkittiin 150,000 markaksi. Kaikkiaan laskettiin tulojen lisäennys tämän osaston kohdalla 704,800 markaksi.

Maksuja ja tuloja erinäisistä kaupungin laitoksista.

Viidennen osaston, Maksuja ja tuloja erinäisistä kaupungin laitoksista, kohdalla korotettiin vaivaishoidon suoritettava korvaus varattomain sairaiden ja mielenvikaisten hoidosta 525,150 markasta 785,000 markkaan. Erä tuloja Nickbyn mielisairaalan maanviljelyksestä y. m. poistui, syystä että vastaava erä oli merkitty neljännen osaston kohdalle. Kunnalliskodista laskettiin olevan tuloja 339,000 ja kaupunginorkesterista 228,000 markkaa 1918 vuoden 50,000 ja 161,000 markan sijasta. Työnvälitystoimiston tulot poistuivat, syystä että kunnallisen työnvälityksen tulee lain mukaan olla maksuton; työkunnan tulot poistuivat tämän laitoksen lakkaamisen johdosta. Kaikkiaan laskettiin tähän osastoon kohdistuvain tulojen tuottavan 682,550 markkaa 1918 vuoden tulosääntöön merkityn määrän lisäksi.

Valtioavut.

Kuudennen osaston, Valtioavut, kohdalla kohosi kansakoulujen valtioapu 606,564 markasta 999,917: 14 markkaan. Kaikkiaan laskettiin valtioapujen kohoavan 552,410: 65 markalla. Tätä osastoa käsitellessään kaupunginvaltuusto päätti tehdä valtioneuvostolle esityksen, että katuvalaistuksen valtioapu korotettaisiin 10,000 ja palolaitoksen valtioapu 40,000 markkaan, minkä ohessa valtuusto päätti anoa valtioapua kansakouluille 999,917: 14 ja kasvatuslaitoksille 74,088 markkaa sekä lisäksi mainituissa laitoksissa palveleville toimihenkilöille myönnettyjen kalliinajanlisäysten osalta tulevan määrän.

Kaupungin teknilliset laitokset.

Seitsemännen osaston, Kaupungin teknilliset laitokset, kohdalla korotettiin korvaus vedenkulutuksesta 2,200,000 markasta 2,660,000 markkaan, kaasun yksityiskulutuksesta 3,225,000 markasta 3,987,500 markkaan ja sähkön yksityiskulutuksesta 5,600,000 markasta 8,000,000 markkaan; kaasulaitokselle katuvalaistuksesta tuleva korvaus korotettiin 400,500 markasta 799,500 markkaan ja sähkölaitokselle tuleva samanlainen korvaus 237,800 markasta 338,000 markkaan, korvaus raitiotiekäyttöön annetusta sähkövirrasta 840,000 markasta 960,000 markkaan sekä kaasulaitoksen tulot myydyistä sivutuotteista 50,000 markasta 2,362,800 markkaan, sen johdosta että käyttämällä tilattua kivihiilimäärää oli odotettavana mainittujen tuotteiden lisääntymistä. Tämän osaston kohdalle merkittyjen tulojen laskettiin tuottavan 6,573,000 markkaa 1918 vuoden tulosääntöön merkityn määrän lisäksi.

Puhtaanapitolaitos.

Kahdeksannen osaston, Puhtaanapitolaitos, kohdalle merkittiin uutena eränä tulot kunnalliskodille myydyistä sianruuasta 72,000 markaksi; tulojen laskettiin lisääntyvän kaikkiaan 156,000 markalla.

Yhdeksännen osaston, Sekalaiset tulot, kohdalle merkittiin maksut erinäisten kaupungille kuulumattomain istutusten hoidosta 32,950 markkaan korotetuin määrin, syystä että asianomaiset sopimukset oli irtisanottu, jotta näiden maksujen korottaminen kävisi mahdolliseksi. Uutena eränä merkittiin kirkkokonttorin suoritettava korvaus verotusluettelon jäljennöksestä, 14,000 markkaa. Majoituksen korvaus merkittiin 500,000 markaksi, koska majoituskustannusten suoritus rauhan aikana on valtion velvollisuutena. Tätä osastoa käsitellessään kaupunginvaltuusto päätti antaa rahatoimikamarin toimeksi asianomaisilta viranomaisilta hankkia postilaitoksen postipakettiosaston puolesta suoritettavan vuokramaksun korotuksen 4,000 markkaan sekä henkikirjoittajalle luovutetun huoneiston korvauksen 3,000 markkaan. Tulojen lisäannys tämän osaston kohdalla laskettiin 432,190 markaksi.

Sekalaiset
tulot.

Kymmenennen osaston, Lainat, kohdalle merkitsi kaupunginvaltuusto seuraavat määrärahat, jotka aikaisempain päätösten mukaan oli suoritettava kahta vuotta pitemmälle takaisinmaksuajalle otetuista lainavaroista:

Lainat.

Osakkeiden merkintä yleishyödyllisessä rakennus- osakeyhtiössä ¹⁾	Smk	300,000: —
Kaasulaitoksen uutistytöt ²⁾	„	90,000: —
Vesijohdon laajennus ²⁾	„	477,350: —
Petroli- ja kaasuvalaistuksen vaihtaminen sähkö- valaistukseen eräissä osissa kaupunkia ³⁾ ..	„	53,400: —
Muuntajakoneiston hankkiminen raitiotiekäyttöä varten ⁴⁾	„	430,000: —
Korkeaajännitekaapelin teettäminen Katajanokalle ²⁾	„	150,000: —
Vesijohdon ulottaminen kunnalliskodin sikalaan ⁵⁾	„	15,500: —
Kahden raudaneristysuodattimen hankkiminen Nickbyn mielisairaalaan ⁶⁾	„	37,000: —
Pakaan katujen aukaisu ja viemärijohdot ⁷⁾	„	2,673,500: —
Satamaradan laajennus ⁸⁾	„	2,169,000: —
Osakkeiden merkintä Helsingin makasiiniosake- yhtiössä ⁹⁾	„	200,000: —
Kahden Kårbölessä olevan maatilan osto ¹⁰⁾	„	1,216,000: —
Itistä ostettujen maatilain lainhuudatuskirjain kartoitus ⁹⁾	„	29,700: —

¹⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 49. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 45. — ³⁾ S:n siv. 131.

— ⁴⁾ S:n siv. 130. — ⁵⁾ S:n siv. 44. — ⁶⁾ S:n siv. 24. — ⁷⁾ S:n siv. 46 ja 47. —

⁸⁾ S:n siv. 36 ja seur. — ⁹⁾ S:n siv. 11. — ¹⁰⁾ S:n siv. 4 ja seur.

Budjettia käsitellessään päätti kaupunginvaltuusto lisäksi seuraavat määrärahat suoritettaviksi kahta vuotta pitemmälle takaisinmaksuajalle otetuista lainavaroista:

Vesijohdon laajennus	Smk 428,300: —
Kaisaniemenkadun aukaisun loppuun saattaminen ..	„ 104,700: —
XX kaupunginosan satamarakennukset	„ 500,000: —
Lautatarha- ja Työpajakadun viemäri- ja vesijohdot ..	„ 49,000: —
1917 ja 1918 vuoden budjettien vajauksen sekä sodan ja kalliin ajan aiheuttamain lisämenojen ja tappioiden korvaukseksi	„ 30,000,000: —

Edellä mainituista määristä osoitettiin ensimmäinen ynnä toisesta erästä 44,543:15 markkaa maksettavaksi 1916 vuoden velkakirjalainasta, viimeinen erä 1918 vuoden sekä muut erät 1917 vuoden obligatiolainasta.

Siten käytetty lainavarain määrä oli kaikkiaan 38,768,450 markkaa 1918 vuoden budjetin 36,971,244: 44 markan sijasta.

Verotus.

Yhdennentoista pääluokan, Verotus, kohdalle merkittiin kunnan verovelvollisilta jäseniltä verottamalla otettava määrä 40,279,086: 87 markaksi 1918 vuoden menosäännön 20,385,553: 94 markan sijasta.

Veroäyryn määrä.

Kunnallislain 17 §:n mukaisesti olisi kaupunginvaltuuston ollut joulukuussa pidetyssä kokouksessa päätettävä, kuinka suuri tulomäärä kolmen, jopa viiden vuoden aikana vastaisi yhtä veroäyriä. Kun kuitenkin päätös mainitusta asiasta oli tehty joulukuun 4 päivänä 1915 pidetyssä yleisessä raastuvankokouksessa viideksi vuodeksi, tammikuun 1 päivästä 1917 lukien, ei muuta toimenpidettä valtuuston puolelta pidetty ¹⁾ tarpeellisena.

C. Muut asiat.

Valmisteluvaliokunnan valtuuttaminen päättämään kaupunginvaltuuston puolesta.

Sittenkuin kaupunki oli saksalaisen sotaväen saapumisen johdosta vapautunut kapinallisten väkivaltahallinnosta, jota oli kestänyt tammikuun 28 päivästä huhtikuun 12 päivään, päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto, siihen nähden että olevat olot saattoivat vaatia välittömiä toimenpiteitä kaupunginviranomaisten puolelta, valtuuttaa valmisteluvaliokunnan kiireellisissä tapauksissa valtuuston puolesta ratkaisemaan eräät asiat, ollen valiokunta velvollinen semmoisista toimenpiteistään antamaan valtuustolle ilmoituksen seuraavassa kokouksessa.

¹⁾ Kvston pöytäk. 30. 12. 2 §. — ²⁾ S:n 16. 4. 9 §.